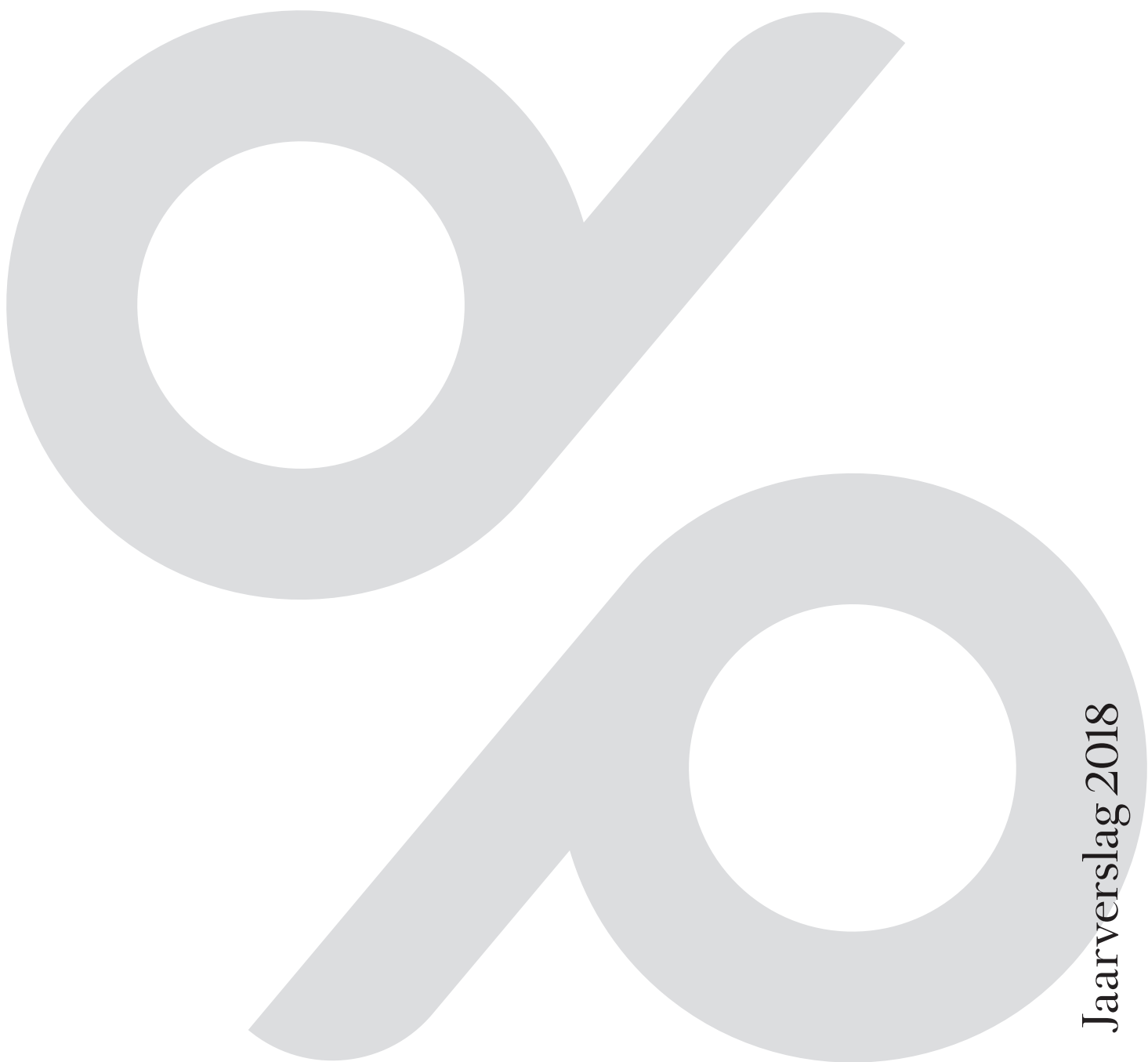

Jaarverslag

4	Mededeling van de raad van bestuur
7	Kerncijfers
11	Markante feiten
19	Beheerverslag
37	Geconsolideerde jaarrekening
151	Enkelvoudige jaarrekening
161	Extra-financieel verslag
197	Contact

Mededeling van de raad van bestuur

“Het is onze missie om kwalitatieve, innovatieve en duurzame oplossingen te bieden die het best aansluiten bij de noden van onze cliënten. Ook in 2018 hebben we verder gebouwd op ons transversaal businessmodel en onze hooggekwalificeerde talenten om waarde te creëren voor al onze cliënten.”

Ludwig Criel (Voorzitter van de raad van bestuur) – Philippe Masset (CEO)

2018 was een zeer bewogen jaar voor beleggers: politieke onzekerheden, handelsspanningen, de Chinese groeivertraging en het einde van de kwantitatieve versoepeling. Na een volatiel vierde kwartaal en een chaotische decembermaand eindigden de belangrijkste beleggingsactiva in het rood. Welke gevolgen heeft dit gehad voor uw beleggingsrendementen?

Philippe Masset: Ondanks het ongunstige economische klimaat hebben onze teams bovengemiddelde langetermijnrendementen neergezet. Zowel onze modelportefeuilles private banking als ons vlaggenschipfonds 'Global strategy' hebben over een periode van 1, 3 en 5 jaar topprestaties geleverd in vergelijking met onze belangrijkste concurrenten. Ook onze DPAM-fondsen behaalden systematisch een uitstekend rendement op lange termijn. Het leverde DPAM voor het tweede jaar op rij de 'Super Award' op van de Belgische financiële dagbladen De Tijd/L'Echo. Die prijs bekroont de vermogensbeheerder met de best presterende aandelen- en obligatiefondsen over een periode van vijf jaar.

Degroof Petercam onderscheidt zich door haar unieke bedrijfsmodel, dat diepgaande expertise in vier vakgebieden combineert: private banking, institutioneel vermogensbeheer, investment banking en asset services. Hoe evolueerden die domeinen in 2018 op commercieel vlak?

Philippe Masset: De cliënten van **Private Banking** haalden voordeel uit ons vernieuwde aanbod en uit oplossingen op maat van hun behoeften. Denk maar aan onze specifieke oplossingen voor familiebedrijven, nieuwe klimaat- en sociale-impactfondsen en exclusieve private equity-beleggingen. 2018 was ook een uitzonderlijk jaar voor ons **Investment Banking** team, met niet minder dan 99 succesvolle mandaten en een sterke stijging van aandelenoptieplannen. De entiteit voor **Institutional Asset Management** kapitaliseerde op een aantal blockbuster-fondsen in het buitenland; meer dan 50% van de fondsen en mandaten werden buiten België verkocht. De divisie **Asset Services** ondervond op het einde van het jaar de effecten van de dalende markten, maar de pijplijn contracten blijft aanzienlijk gevuld.

Bij de fusie van Bank Degroef en Petercam in 2015 lanceerde u een driejarig integratieplan. Wat zijn de volgende strategische stappen en hoe past de digitalisering in uw strategie?

Ludwig Criel: In 2018 hebben we onze integratie met succes afgerond en onze groeistrategie voor de komende vijf jaar uitgelijnd. We willen de ambities van onze cliënten helpen waarmaken en hen gemoedsrust geven voor hun financiële toekomst. Als onafhankelijke marktspeeler leggen we de lat hoog; we willen topexperts zijn die cliënten kwalitatieve en innovatieve oplossingen bieden die het best aansluiten bij hun noden. Daarbij blijven ons geïntegreerde bedrijfsmodel en onze hoogopgeleide mensen de basis vormen om voor onze cliënten meerwaarde te scheppen.

Philippe Masset: Wij streven naar innovatieve oplossingen, eenvoudige processen, operationele efficiëntie en reglementaire discipline. Wij zetten in op een hybride cliëntenbenadering waarin mens en expertise centraal staan, maar ondersteund worden door technologie. In 2018 leidde ons Digital Acceleration-programma tot de lancering van een volledig digitaal onboarding platform voor onze cliënten. Daarnaast voegden we een nieuwe functie toe aan onze app, waarmee we onze cliënten via tekst- en videoberichten perfect op de hoogte brengen van nieuws dat hun beleggingsportefeuille aanbelangt. We verwelkomden ook Xavier De Pauw – voormalig CEO van MeDirect Belgium – als group head of strategic innovation. Hij is verantwoordelijk voor onze continue strategische transformatie, inclusief innovatieve platformen, tools en nieuwe manieren van werken. De beste oplossingen en de beste expertise gebruiksvriendelijk aanbieden, dat is de sleutel tot succes. Daar ben ik van overtuigd.

Door de aanhoudende negatieve rentes in Europa stonden de globale rentemarges van de financiële instellingen onder druk. De verbreding van de spread woog op de rentegerelateerde inkomsten. Bent u tevreden over de winstgevendheid van de groep?

Philippe Masset: We zijn niet immuun voor wat er op de markten gebeurt. In het algemeen kunnen we terugblikken op robuuste groepsresultaten, vooral dankzij de toegenomen kwaliteit van onze onderliggende resultaten. Met uitzondering van de netto rente-inkomsten, die voornamelijk door externe factoren worden beïnvloed, steeg de kwaliteit van onze onderliggende commerciële inkomsten met 3,8% ten opzichte van 2017. Dit toont aan dat we minder afhankelijk worden van rente-inkomsten en dat onze inkomsten uit commissies stijgen. De brutobedrijfswinst bedroeg 109 miljoen euro. Na aftrek van belastingen en uitzonderlijke elementen, voornamelijk integratiekosten voor het laatste jaar, bedroeg de geconsolideerde nettowinst 57 miljoen euro.

Hoe evolueerde het vermogen onder beheer en de groepsbalans?

Ludwig Criel: In 2018 bedroeg het totale vermogen van cliënten 63,2 miljard euro. Dat cijfer werd beïnvloed door negatieve markteffecten. Eind maart 2019 bedroeg het totaal vermogen van cliënten naar schatting al bijna 68 miljard euro. Terwijl de beurzen in 2018 sterk daalden – de Eurostoxx50 verloor 12%, de BEL 20 moest 16% prijsgeven – daalde ons vermogen onder beheer slechts met 5,3% tot 50,5 miljard euro. Institutionele fondsen en mandaten droegen sterk bij aan de netto-instroom van nieuwe activa. Per 31 december 2018 bedroegen de uitstaande kredieten aan cliënten 2,1 miljard euro tegenover een balanstotaal van 8,2 miljard euro. Onze kernkapitaalratio bedroeg 16,8%, ruimschoots boven de wettelijke vereisten.

Degroof Petercam draagt humane financiën hoog in het vaandel. 'Humane' is een van jullie vijf ETHIC-waarden: Excelling, Teaming Up, Humane, Intrapreneurial en Client-centric. Welke vooruitgang heeft u geboekt op het gebied van duurzaamheid?

Philippe Masset: Duurzaamheid, verantwoord beleggen en filantropie liggen ons na aan het hart. In 2018 trokken onze duurzame fondsen 30% meer beleggingen aan. We namen ook nieuwe experts op het vlak van verantwoord beleggen in dienst, boden nieuwe klimaatfondsen aan en namen een belang in Quadia om nieuwe impactbeleggingen voor onze cliënten te ontwikkelen. Onze Degroof Petercam Foundation nam daarnaast tal van filantropische initiatieven om oplossingen aan te reiken voor de tewerkstelling van morgen en om collega's bewust te maken van hun maatschappelijke impact en het belang van sociaal ondernemerschap. Zoals blijkt uit ons niet-financieel rapport, gaat de impact van onze activiteiten duidelijk verder dan winst alleen.

Hoe kijkt u naar de toekomst?

Ludwig Criel: Voor de toekomst blijft de geopolitieke onzekerheid groot, waardoor het moeilijk is om de macro-economische en financiële toekomst te voorspellen. Ook zet de steeds strengere regelgeving de bankensector verder onder druk. Ik kijk de toekomst echter vol vertrouwen tegemoet. We boeken vooruitgang, hebben een uitgekiende strategie en topmedewerkers. Ik wil hen dan ook bedanken voor het feit dat ze elke dag het verschil maken, elk op hun eigen manier. Niet in het minst wil ik onze cliënten bedanken voor hun loyaliteit en hun vertrouwen. En tot slot ook de leden van de raad van bestuur en onze familiale aandeelhouders voor hun niet-aflatende steun.

Degroof
Petercam

Kerncijfers

Totale activa van cliënten (in miljard EUR)	2018		2017 (Proforma)	
	Bruto	Netto*	Bruto	Netto*
Activa onder beheer**	50,5	50,5	53,4	53,4
Activa onder administratie***	34,9	7,2	38,0	8,4
Activa in bewaring****	78,1	5,4	84,9	6,1
Totale activa van de cliënten		63,2		67,9

In 2018 werd de voorstelling van onze activa gewijzigd om de verschillende activiteiten van de groep beter weer te geven.

* exclusief dubbeltellingen;

** beheer- en kredietdiensten;

*** administratieve diensten, inclusief fondsenboekhouding, fondsendomiciliëring, registratie en opzet van nieuwe fondsen, transferagent, enz.;

**** bewaardiensten, inclusief registratie, aanhouding en bewaring via effecten- en cashrekeningen.

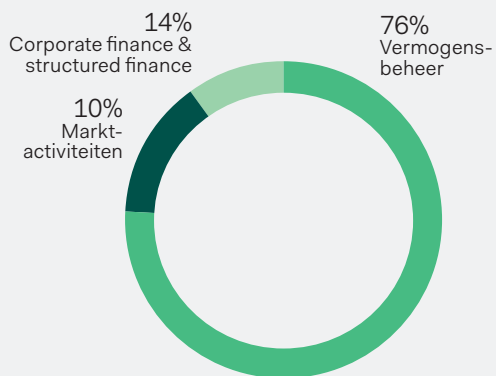
Netto-inkomsten (in miljoen EUR)

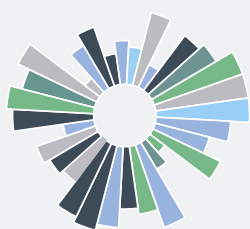
455
2018

468
2017

Verdeling van de inkomsten

Brutobedrijfsresultaat (in miljoen EUR)

109
2018

129
2017

Geconsolideerde nettowinst (in miljoen EUR)

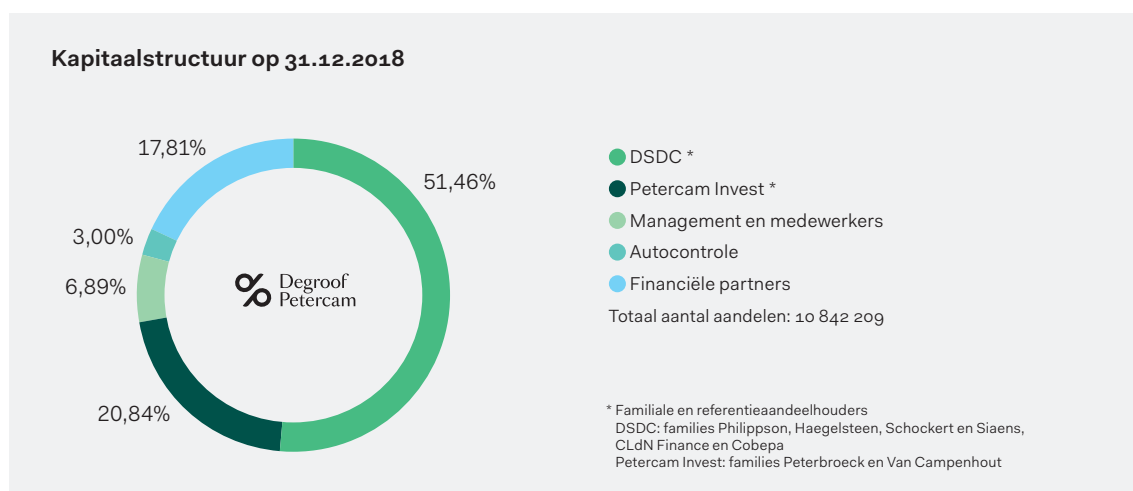
57
2018

86
2017

Verdeling per land van de voltijdse equivalenten	2018	2017
België*	896	857
Luxemburg	345	326
Zwitserland	22	22
Frankrijk	90	100
Spanje	59	64
Totaal	1 412	1 369

* Inclusief de bijkantoren in Duitsland, Italië en Nederland.

Raad van bestuur

Voorzitter van de raad van bestuur
Ludwig Criel*
Voorzitter van het directiecomité
Philippe Masset
Bestuurders-leden van het directiecomité
Nathalie Basyn
Gautier Bataille de Longprey
Bruno Colmant
Benoît Daenen
Gilles Firmin
Pascal Nyckeës
François Wohrer

Bestuurders

Miguel del Marmol
Jean-Baptiste Douville de Franssu
Christian Jacobs*
Jean-Marie Laurent Josi
Véronique Peterbroeck
Alain Philippson
Jacques-Martin Philippson
Alain Schockert
Frank van Bellingen
Guido Vanherpe*

*Onafhankelijk bestuurder.

Markante feiten

Private Banking

- 34,2 miljard euro beheerd voor particuliere cliënten (bruto).
- Bovengemiddelde rendementen van de portefeuilles en de patrimoniale fondsen (eerste kwartaal).
- Uitbreiding van het cliënteel dankzij:
  - de oplossingen die we specifiek ontwikkelen voor FBO-ondernemers (Family Business Owners), waarbij we Private Banking en Corporate Finance combineren, in België, Frankrijk, Luxemburg en Spanje;
  - de aanwerving - onder meer in Vlaanderen - van een vijftigtal hooggekwalificeerde professionals;
  - de opening van een nieuw kantoor in Turnhout en Doornik;
  - de uitbreiding van het Family Office-aanbod en van het advies over vermogensstructurering in het kader van de toenemende internationale mobiliteit van de families die cliënt bij ons zijn;
  - de vernieuwingen wat duurzaam beleggen betreft, met nieuwe fondsen gericht op de klimaatproblematiek en impact investing;
  - de organisatie van belangrijke evenementen, zoals onze Degroof Petercam Business Day en onze Vlaamse Ondernemers Top.
- Internationalisering door:
  - de International Hub in Luxemburg, die de grensoverschrijdende samenwerking binnen de groep bevordert en instaat voor de activiteiten in de landen waar we niet beschikken over een lokale entiteit zoals in Portugal;
  - de integratie van Entheca Finance in Frankrijk, een Franse beheervenootschap die hoofdzakelijk is gericht op een cliënteel van ondernemers en grote private beleggers;
  - de geïntegreerde benadering voor de Eurometropool vanuit onze kantoren in Rijsel, Kortrijk en Doornik;
  - de opening van een vertegenwoordigingskantoor in Canada (Montreal).

Asset Services

- 34,8 miljard euro activa onder administratie (bruto).
- Oprichting van een dertigtal nieuwe fondsen naar Belgisch en Luxemburgs recht.
- Oprichting van twee Voorbehouden Alternatieve Beleggingsfondsen (Fonds d'Investissement Alternatif Réserve - FIAR), private equity-vehikels gespecialiseerd in risicokapitaal ten behoeve van hightech en de regeneratieve economie.
- Hergroepering van alle diensten voor fondsen in een enkele entiteit, met name Degroof Petercam Asset Services (DPAS).

Institutional Asset Management

- 44,7 miljard euro activa onder beheer (bruto) met een nettokapitaalinstroom van ongeveer 900 miljoen euro.
- Beheer van bijna 300 institutionele mandaten.
- Voortzetting van onze internationale expansie, met meer dan 50% van de fondsen en mandaten die worden verkocht buiten België.
- Gunstige langetermijnrendementen van de beleggingsfondsen in volatiele markten.
- Oprichting van een gespecialiseerd team voor converteerbare obligaties in Parijs.
- Aanhoudend sterke groei van succesvolle strategieën, zoals duurzame thematische aandelen (NewGems), obligaties uit groeilanden, (duurzame) Europese aandelen (Euroland), hoogrentende obligaties en niet-traditionele wereldwijde obligaties (Universalis).
- Oprichting van Arvestar, een joint venture met Argenta Asset Management met als doel om het financieel beheer van de Argenta-pensioenspaarfondsen door DPAM te institutionaliseren.
- Talrijke prijzen die de kwaliteit van het beheer en de rendementen van onze fondsen belonen:
  - . L'Echo/De Tijd: Super Award voor de beste aandelen- en obligatiebeheerder over 5 jaar;
  - . Thomson Reuters Lipper Awards: Bonds EUR High Yield, Listed European Real Estate, ... ;
  - . Scope Awards in Duitsland: beste obligatiebeheerder.

Investment Banking

- 99 gerealiseerde mandaten in adviesverlening, fusies en overnames (M&A) en kapitaalmarktactiviteiten.
- 45 M&A-opdrachten voor een totaalbedrag van 2,8 miljard euro, waarvan 16 in België, 28 in Frankrijk en 1 in Spanje.
- 16 transacties op de aandelenmarkten waarvan 11 als bookrunner, zoals de beursintroductie op Euronext Brussels van de Britse biotechonderneming Acacia, de kapitaalverhogingen van Cofinimmo, IOW, TINC en Xior. Verhandeling van meer dan 110 miljoen euro aan aandelenblokken op de secundaire markt.
- Omvangrijke transacties op de obligatiemarkten in België en Frankrijk, zoals de obligatie-uitgiftes van Befimmo en Apsys, de syndicaatslening van Dossche Mills, de terugkoop van obligaties van Orès en schuldfinanciering van Biogroup en Prodware.
- Sterke activiteit van onze dealing desk in alle activaklassen wereldwijd, voor rekening van particulieren en institutionele beleggers van de groep.
- Forse stijging van het volume aandelenoptieplannen.
- Verdere ontwikkeling op de lokale markt voor familiebedrijven in Luxemburg.
- Geslaagde lancering van de corporate finance-activiteiten in Spanje.
- Institutionele seminars over Beneluxaandelen in sectoren zoals gezondheidszorg, consumptie en vastgoed in de belangrijkste internationale financiële hubs, zoals New York, Londen, Parijs, Milaan, Zürich, Brussel, Luxemburg en Madrid.

Verantwoord beleggen

- Toename met 30% van de activa onder beheer via SRI-fondsen, of bijna 4 miljard euro belegd in 11 duurzame strategieën.
- Volle inwerkingtreding van het Responsible Investment Competence Center dat ten dienste staat van alle research- en beleggingsteams van de groep.
- Ontwikkeling van nieuwe interne modellen en audits als aanvulling op het beslissingsproces voor beleggingen: impactverslagen voor ecologische, maatschappelijke en deugdelijk bestuur criteria (Environmental Social Governance), duurzaamheidsaudits, interne ontwikkeling van thematische key performance indicators (KPI's) voor ESG-uitdagingen.
- Aandacht voor klimaatverandering en koolstofrisico: beoordeling van de koolstofuitstoot van alle beheerde portefeuilles en identificatie van de belangrijkste bijdragers en emittenten.
- Bijkomend engagement op het niveau van Degroof Petercam Asset Management (DPAM) als supporter van de Taskforce Climated-related Financial Disclosures (TCFD).
- Actief aandeelhouderschap van het Voting Advisory Board dat deelnam aan 538 algemene aandeelhoudersvergaderingen en over bijna 7 800 resoluties stemde.
- Verdere internationale erkenning:
  - . Luxflag ESG-label voor alle duurzame strategieën;
  - . Beste rating (A+) voor het naleven van de Principes voor Verantwoord Beleggen (PRI), voor het tweede opeenvolgende jaar;
  - . Top 10-positie in het Citywire-klassement van de beheervenootschappen met het sterkste ESG-engagement.
- Deelname aan meerdere initiatieven voor collectief engagement, zoals het Cobalt Institute voor het duurzaam en verantwoord gebruik van kobalt, en de Investor Statement on Digital Rights for Corporate Accountability.

Private Equity

- Globaal sterke rendementen, omvangrijke mobilisering van kapitaal en realisatie van zes nieuwe private beleggingen.
- Ophaling van meer dan 100 miljoen Canadese dollar voor BDG-Appalaches II, ons tweede buy-outfonds dat gericht is op smallcaps in Canada.
- Ontwikkeling van een impact beleggingsfonds in samenwerking met onze Zwitserse partner Quadia.
- Lancering van Co-Investment Small-Cap Europe, eerste compartiment van een nieuwe FIPS-structuur (Fonds d'Investissement Professionnel Spécialisé) voor risicokapitaal, in samenwerking met Access Capital in Frankrijk.
- Geslaagde uitbreiding van het private equity-aanbod in Luxemburg.
- Aanzienlijke uitkeringen in Green Fund II, Down 2 Earth en CVC Capital Partners 6.

Financial Research

- Publicatie van ons jaarlijkse Benelux Company Handbook en eerste editie van onze enquête 'Family Business Owners Barometer' in België en Luxemburg.
- Sell-side analistenteam dat meer dan 130 in de Benelux genoteerde bedrijven nauwgezet opvolgt, goed voor meer dan 1.000 bedrijfsrapporten en 60 gedetailleerde verslagen over beursgenoteerde bedrijven.
- Uitbreiding van de sell-side research naar een ruimer cliënteel in Spanje en de Verenigde Staten.
- Buy-side researchteam bestaande uit aandelen- en kredietanalisten die een aanbevelingslijst opstellen voor meer dan 100 Europese en Amerikaanse aandelen en meer dan 500 hoogrentende en investment grade bedrijfsobligaties opvolgen.

Filantropie

- Viering van de tiende verjaardag van Degroof Petercam Foundation.
- Animatie van negen workshops in de vijf landen van de groep, om onze collega's bewust te maken van hun maatschappelijke impact en hen kennis te laten maken met sociaal ondernemerschap.
- Sessie met 120 medewerkers van de 'next generation' in het Havenhuis in Antwerpen voor een forum rond de circulaire economie, in samenwerking met de familiale groep Sibelco.
- Ophaling van 500.000 euro aan giften via het crowdfunding platform Gingo, voor de financiering van 31 sociale projecten in België en Luxemburg.
- Deelname aan de jaarlijkse top van de European Venture Philanthropy Association (EVPA) in Warschau.
- Aanstelling van een nieuwe externe bestuurder van de stichting: Dhr. Etienne Denoël, oud-directeur van McKinsey & Company, CEO van de ngo 'Agir pour l'Enseignement'.
- 2.400 uur vrijwilligerswerk via de deelname van 340 collega's aan de zesde editie van de Degroof Petercam Solidarity Days, alsook bloedinzamelingen en EHBO-opleidingen.
- Inzameling van fondsen door het Degroof Petercam Cycling Team ten voordele van de Belgische Stichting tegen Kanker.
- Actieve deelname in Spanje aan Net Mentora (ondernemersnetwerk), en ondersteuning van het SJD Pediatric Cancer Center, de Fundació Banc Dels Aliments (voedselbank).

Kredieten

- Nettoaan groei van het volume van de kredietportefeuille tot 2,1 miljard euro.
- Aanhoudend sterke dynamiek in grensoverschrijdende leningen (België, Luxemburg, Frankrijk).
- Verdere ontwikkeling van het aanbod van lombardkredieten die we aan Belgische, Luxemburgse, Franse, Spaanse en Zwitserse cliënten toekennen als alternatief voor traditionele hypothecaire leningen.
- Lichte afname van de gemiddelde kredietmarges in een competitief kredietklimaat.
- Uitstekende kwaliteit van de onderliggende kredietportefeuille waarbij we geen enkele bijkomende nettokredietprovisie hebben geregistreerd.

Digitalisering

- 'Digital Acceleration'-programma aangestuurd door het digitaal comité met als doel om de aanhoudende digitale transformatie van onze groep in goede banen te leiden, inclusief de ontwikkeling van innovatieve platforms, tools en werkmethodes.
- Aanstelling van Xavier De Pauw, de voormalige CEO van MeDirect, als head of strategic innovation en als voorzitter van het digitaal comité.
- Nieuwe functionaliteiten voor My Degroef Petercam (MyDP), onze online tool voor het raadplegen van portefeuilles en rapportering, die zijn 10 000e gebruiker mocht verwelkomen.
- Lancering van een digitaal platform voor de opening van rekeningen.
- Opzetten van de verzending van regelmatige updates op smartphones over de evolutie van de financiële markten en de beleggingsstrategie van ons belangrijkste patrimoniaal fonds, DP Global Strategy.
- Toename van de digitale expertise-uitwisseling met DPAM-clients dankzij multichannel publicatieplatforms, inclusief nieuwsbrieven, de MyDP-app en de nieuwe website voor fondsen beheerd door DPAM (dpamfunds.com).

Degroof
Petercam

Beheerverslag

De geconsolideerde jaarrekening werd opgesteld in overeenstemming met de IFRS-normen. De normen IFRS 9 en IFRS 15 werden voor de eerste keer toegepast in de loop van het afgelopen boekjaar.

1 Algemene toelichtingen

In 2018 werden de financiële resultaten van Degroof Petercam beïnvloed door minder gunstige economische omstandigheden. De beurzen waren volatieler en het vierde kwartaal sloot af met een forse marktcorrectie. Na de eerste tekenen van herstel, is de rentecurve opnieuw afgevlakt aan het einde van het jaar, wat de aanhoudende negatieve trend van de rentevoeten op korte termijn bevestigt.

De resultaten van het afgelopen boekjaar weerspiegelen de prestaties van de metiers die commissielonen genereren, hoofdzakelijk institutioneel vermogensbeheer, Private Banking, Investment Banking en Asset Services.

In 2018 wijzigde Degroof Petercam de voorstelling van de activa van cliënten (onder beheer, onder administratie, en in bewaring) om alle activiteiten van de groep beter in kaart te brengen, met name:

- beheer- en kredietdiensten;
- administratieve diensten, inclusief de fondsenboekhouding, de fondsendomiciliëring, de registratie en oprichting van nieuwe fondsen, transferagentdiensten, enz.;
- bewaardiensten, inclusief de registratie, de aanhouding en bewaring via effecten- en cashrekeningen.

De groep is aldus overgegaan tot het herverwerken van de gegevens over 2017, die lichtjes afwijken van deze die officieel werden gecommuniceerd in 2018.

De totale activa van het cliënteel (alle activiteiten samen) vertegenwoordigen 63,2 miljard euro ten opzichte van 67,9 miljard euro een jaar eerder.

Per 31 december 2018 bedroegen de activa onder beheer 50,5 miljard euro, tegenover 53,4 miljard euro eind 2017. Hoewel de financiële markten in 2018 sterk daalden (Eurostoxx50: -12%, BEL 20: -16%), nam het bedrag aan activa onder beheer in beperktere mate af, namelijk met 5,3% ten opzichte van eind 2017. De distributie van onze fondsen en de institutionele mandaten hebben bijgedragen tot de inbreng van nieuwe nettoactiva in 2018. De globale evolutie van de activa onder beheer van het privécliënteel in België heeft echter opnieuw geleden onder fiscale maatregelen die eind 2017 in werking traden.

De beheerde activa van het privécliënteel bedroegen per 31 december 2018 34,2 miljard euro, tegenover 36,6 miljard euro een jaar eerder.

Bij het institutioneel vermogensbeheer zagen we een terugval van de beheerde brutoactiva van 45,6 miljard euro tot 44,7 miljard euro eind 2018 (met inbegrip van de beleggingen van privécliënten in fondsen die worden beheerd door de groep). Daarnaast werd de groei van het commerciële netwerk in het buitenland voortgezet.

Het metier Asset Services was per 31 december 2018 goed voor 34,9 miljard euro activa onder administratie en/of in bewaring, waarvan 7,2 miljard euro in de vorm van beleggingsfondsen voor derden.

Het uitstaande bedrag aan kredieten opgenomen door het cliënteel bedroeg per 31 december 2018 2,1 miljard euro, voor een balans van 8,2 miljard euro en deposito's in contanten voor een bedrag van 6,8 miljard euro.

Wat de Investment Banking activiteiten in 2018 betreft, heeft Corporate Finance dat voornamelijk actief is vanuit België en Frankrijk, opnieuw een mooie stijging van 16,7% opgetekend om te eindigen met een omzet van 37 miljoen euro op het einde van het boekjaar. De inkomsten van de sell-side activiteit van de marktenzaal zijn over het algemeen stabiel gebleven ten opzichte van 2017.

2 Bespreking van de rekeningen

De geconsolideerde nettowinst (aandeel van de groep) bedraagt 56 763 853 euro ten opzichte van 86 459 998 euro het voorgaande boekjaar. Die uitgesproken daling is enerzijds te verklaren door een aanzienlijke terugval van de opbrengst van de rentemarge in een klimaat van zeer lage rentevoeten, gedeeltelijk gecompenseerd door hogere inkomsten uit commissielonen, en anderzijds door een aanzienlijke stijging van de overige werkingskosten.

Het geconsolideerde globaal resultaat (aandeel van de groep) wordt bepaald door aan de geconsolideerde nettowinst de latente winsten en verliezen toe te voegen die rechtstreeks worden geboekt in het eigen vermogen (herwaarderingsreserves) om uit te komen op 51 448 785 euro per 31 december 2018 tegenover 88 228 590 euro een jaar eerder.

De nettorentemarge, voor alle activiteiten samen, is aanzienlijk gedaald ten opzichte van de resultaten van het voorgaande boekjaar. Het jaar 2018 stond grotendeels in het teken van hardnekkig negatieve korte rentevoeten, en de volatiliteit van de kredietspreads. De kredietopbrengsten zijn gestegen als gevolg van de stijging van de activa onder beheer, waarvan de marges stabiel zijn gebleven.

Voor de resultaten van 'Financial Markets', realiseerde de deviezendesk een opmerkelijke vooruitgang in 2018, met een commissielonenvolume van de Luxemburgse bankentiteit dat gevoelig hoger ligt, gecombineerd met een opmerkelijke verbetering van de resultaten van gelijkaardige activiteiten door het moederhuis. Bovendien heeft de activiteit van de commercialisering van aandelenoptieplannen zich in 2018 verder ontwikkeld, zoals eveneens het geval is voor de activiteiten en resultaten die betrekking hebben op Private Equity. De resultaten van de overige desks zijn teruggevallen, met name de commercialisering van gestructureerde producten, maar ook de verhandeling van obligaties.

De netto-inkomsten uit commissielonen voor alle metiers samen zijn blijven toenemen in vergelijking met het vorige boekjaar.

Hoewel het bedrag aan activa onder beheer globaal genomen is afgenomen met 5,3% ten opzichte van eind 2017, hebben de inkomsten uit commissielonen voor het beheer wel een mooie vooruitgang opgetekend ten opzichte van het vorige boekjaar. Die toename van de resultaten werd ondersteund door de hogere winstgevendheid van het individueel privé-beheer (waarvan de prijszetting in 2018 werd herzien), de positieve impact van het gemiddelde markteffect op jaarbasis, alsook de netto-inbreng van kapitalen van institutionele beleggers en de activiteit van fondsendistributie, gedeeltelijk gecompenseerd door de opvragingen door het private cliënteel.

Voor het tweede opeenvolgende jaar is de omzet van de Corporate Finance-activiteiten in Frankrijk toegenomen, ook in België trouwens, ondersteund door een aanzienlijk aantal M&A-transacties in de laatste maanden van het jaar.

De bewaarlonen voor neergelegde effecten (die gedeeltelijk zijn opgenomen in de nieuwe prijszetting van Private Banking in 2018), alsook de commissielonen voor de activiteiten cash, afgeleide producten en effectenleningen zijn erop achteruitgegaan ten opzichte van het voorgaande boekjaar.

De terugval van de overige netto operationele resultaten van het afgelopen boekjaar ten opzichte van het vorige jaar is hoofdzakelijk te wijten aan de uitzonderlijke boeking in 2017 van de positieve gevolgen van de wijziging van de contractuele voorwaarden van voordelen na uitdiensttreding (in het kader van de HR-harmonisering).

De boekhoudkundige resultaten van de herwaardering en realisatie van financiële activa van de effectenportefeuille op lange termijn zijn in 2018 teruggevallen. Dat is hoofdzakelijk het gevolg van de daling van de geschatte waarde van financiële instrumenten (gewaardeerd aan de hand van de resultatenrekening) die worden aangehouden in het kader van deze eigen portefeuille.

De personeelskosten zijn, globaal gezien, stabiel gebleven ten opzichte van het voorgaande boekjaar. Die situatie weerspiegelt de gecombineerde effecten van de toename van de loonmassa als gevolg van indexaties, alsook de toename van het aantal werknemers (nettoangroei in de groep van 43 voltijdse equivalenten ten opzichte van eind 2017) en de vermindering van de voorzieningen voor variabele verloningen.

De overige algemene kosten zijn in 2018 fors toegenomen wat zowel te maken heeft met de lopende bedrijfskosten als met de integratie- en transformatiekosten.

De afschrijvingen tijdens het boekjaar voor materiële en immateriële activa zijn stabiel gebleven. De waardeverminderingen of nettoterugnemingen van waardeverminderingen op activa zijn aanzienlijk positiever in 2018, zowel op het vlak van individuele kredieten als collectieve voorzieningen, en eveneens qua lage nettowaardeverminderingen van het jaar met betrekking tot het handelsfonds in het privé-beheer en andere goodwill op deelnemingen en andere verbonden ondernemingen.

De geraamde belastingen op afsluitingsdatum zijn globaal gezien gestegen ten opzichte van het voorgaande boekjaar. De daling van de directe belastingen van bepaalde dochtervennootschappen (hoofdzakelijk Banque Degroof Petercam Luxembourg) is volledig gecompenseerd door de toename van de belastingen van de voornaamste Belgische entiteiten (grotendeels als gevolg van het gebrek aan aftrekbaarheid van de winstpremies die zij hebben toegekend aan hun werknemers). Bovendien is de hoeveelheid gecumuleerde fiscale verliezen van de Franse entiteiten van de groep gevoelig gedaald in de loop van het afgesloten boekjaar, dat als gevolg van de uitstekende resultaten van Degroof Petercam Finance; die van Degroof Petercam Spanje daarentegen is in 2018 gevoelig toegenomen.

De terugval van de overige bestanddelen van het globaal resultaat is hoofdzakelijk te verklaren door de negatieve variatie van de herwaarderingsreserves van de obligatieportefeuille 'Held to Collect & Sale' (afgekort HTCS), in beperkte mate gecompenseerd door de positieve impact van valutaconversies (voor de dochtervennootschappen waarvan de balans en resultaten worden uitgedrukt in lokale valuta's), alsook door de gunstige maar beperkte evolutie van de effecten van herwaarderings van financiële hypothesen en dergelijke op de pensioenplannen.

2.1 Bestemming van het statutair resultaat

Per 31 december 2018 bedroeg de nettowinst van Bank Degroof Petercam nv 75 733 289 euro. Rekening houdend met de overgedragen winst van het voorgaande boekjaar van 199 136 509 euro, bedraagt de te bestemmen winst 274 869 798 euro.

De raad van bestuur stelt aan de algemene vergadering voor om de winst van het boekjaar als volgt te bestemmen:

	(in EUR)
Winst van het boekjaar	75 733 289
+ Overgedragen winst	199 136 509
= Te bestemmen winst	274 869 798
- Toevoeging aan overige reserves	0
- Tantièmes	918 354
- Dividenden	48 789 941
- Winstbewijzen	5 887 756
= Over te dragen winst	219 273 747

De raad van bestuur stelt voor aan de algemene vergadering om een brutodividend van 4,50 euro per aandeel uit te keren.

2.2 Geconsolideerd eigen vermogen

Het geconsolideerd eigen vermogen, met inbegrip van de belangen van derden, bedroeg aan het einde van het boekjaar 925,8 miljoen euro, een daling van 14 miljoen euro ten opzichte van het voorgaande boekjaar.

De daling van het geconsolideerd eigen vermogen wordt verklaard door de gecombineerde effecten:

- in het kader van de eerste toepassing van de IFRS 9-norm in de openingsbalans van het boekjaar (voor een netto-impact van -2,1 miljoen euro):
  - de herzieningen van de herwaarderingsreserves (-11,9 miljoen euro),
  - de herclassificatie naar eigen vermogen First Time Application (afgekort FTA) van de aanvankelijke impact (9,8 miljoen euro),
- in het kader van de bewegingen van het boekjaar (voor een netto-impact van -11,9 miljoen euro):
  - van de uitkering (buiten de groep) met betrekking tot het voorgaande boekjaar (-63,1 miljoen euro),
  - van het resultaat (inclusief derden) van het boekjaar (56,8 miljoen euro),
  - van de herwaardering tijdens het boekjaar van de financiële activa tot hun juiste waarde (-7,2 miljoen euro),
  - de aankoop-/verkoopbewegingen van eigen aandelen (-0,2 miljoen euro),
  - van de IAS 19-herwaarderings van jobgerelateerde voordelen (0,3 miljoen euro), en
  - de evolutie van omrekeningsverschillen (1,5 miljoen euro).

Het reglementair eigen vermogen bedraagt 509,7 miljoen euro en overtreft ruimschoots de vereisten die werden vastgelegd door de prudentiële normen. De Tier 1-solvabiliteitsratio's (basis eigen vermogen) en Tier 2 (eigen vermogen in ruime zin) vertegenwoordigen 16,8% per 31 december 2018.

De Return on Equity-ratio (ROE) bedroeg 6,5% op 31 december 2018. Die ratio geeft de relatieve waarde weer van het geconsolideerde nettoresultaat van het boekjaar ten opzichte van het gemiddelde geconsolideerde eigen vermogen.

2.3 Open bewaarnemingen

Aan het einde van het boekjaar 2018 bedragen de open bewaarnemingen 75,3 miljard euro, een daling met 6,8% ten opzichte van eind 2017.

3 Kapitaalevolutie

Per 31 december 2018 bedroeg het maatschappelijk kapitaal 34 211 634 euro. Het wordt vertegenwoordigd door 10 842 209 aandelen zonder aanduiding van nominale waarde. Alle aandelen zijn volledig geplaatst en volgestort. De gemiddelde fractiewaarde per aandeel bedraagt 3,1554 euro.

4 Aanhouden van eigen aandelen in de groep (artikel 624 van het Wetboek van Vennootschappen)

Degroof Petercam nv houdt geen eigen aandelen aan.

Per 31 december 2018 hielden de dochtervennootschappen van Bank Degroef Petercam nv, Orban Finance nv, Industrie Invest nv, en Industrie Invest 2 nv samen 325 631 aandelen Bank Degroef Petercam nv aan, wat 3% van het maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigt.

De geconsolideerde boekwaarde van alle eigen aandelen aangehouden door de dochtervennootschappen bedraagt 44 631 483 euro per 31 december 2018. De eigen aandelen die worden aangehouden binnen de groep, dienen om de winstdelingsplannen van het personeel te ondersteunen.

In de loop van het afgelopen boekjaar is het totale aantal effecten aangehouden in autocontrole met 2 248 aandelen verminderd.

5 Omstandigheden die een belangrijke invloed kunnen hebben op de ontwikkeling van de groep

In het kader van de uitvoering van de integratieprojecten in de periode 2016-18 is er aanzienlijk in informatica geïnvesteerd om de belangrijkste vakgebieden van de groep geleidelijk aan te voorzien van hoogstaande technologie, met name op digitaal vlak.

Eenzijds als gevolg van de fusie en anderzijds door de geleidelijke uitrol van nieuwe IT-toepassingen zal de groep van synergie-effecten blijven genieten en zal ze worden uitgerust met een modern platform dat de groei van de verschillende vakgebieden bevordert.

Over het algemeen worden de groei en winstgevendheid van de groep eveneens beïnvloed door:

- de aanhoudende inspanningen om de waarde van het handelsfonds te doen toenemen naargelang de opportuniteiten, wat blijkt uit de overnames die gebeurden in het verleden alsook de commerciële investeringen;
- de evolutie van het beheerde vermogen en de financiële markten;
- de opdrachten voor Corporate Finance;
- het macro-economische klimaat.

6 Activiteiten op het gebied van onderzoek en ontwikkeling

De groep zet haar activiteiten op het gebied van onderzoek en ontwikkeling voort door de geleidelijke uitrol van haar transformatieplan voor de operationele en ondersteunende toepassingen.

De ontwikkelingskosten die gepaard gaan met de projecten Finance Target Operating Model (afgekort FTOM) en Digital Acceleration, werden in 2018 geactiveerd ten belope van respectievelijk 7,8 miljoen euro en 4,6 miljoen euro. Het grootste gedeelte van die projecten zou operationeel moeten zijn vanaf het tweede semester van 2019.

7 Remuneratiebeleid

Het remuneratiebeleid, dat integraal deel uitmaakt van het memorandum voor deugdelijk bestuur, is van kracht geworden op 24 september 2014.

Het werd opgesteld door het directiecomité, in overleg met de raad van bestuur, het benoemings- en remuneratiecomité en de controle-instanties.

Dit remuneratiebeleid bevordert een gezond en doeltreffend risicobeheer en zet geenszins aan tot het nemen van risico's die het voor de groep aanvaardbare risiconiveau overstijgen. Tegelijkertijd behartigt het de doelstellingen en belangen van de groep op lange termijn en verhindert het belangenconflicten.

De algemene beginselen luiden als volgt:

- het totale volume aan toegekende variabele verloningen beperkt geenszins de capaciteit van de groep om haar eigen vermogen te versterken;
- een variabele verloning is nooit gewaarborgd, behalve in het uitzonderlijke geval van een pas aangeworven werknemer en dan enkel voor het jaar van zijn indiensttreding;
- het directiecomité heeft, in toepassing van de selectiemethode en de criteria die werden opgesteld door de raad van bestuur op basis van de significante invloed van die personen op het risicoprofiel van de groep, de 'Identified Staff' aangewezen, en heeft voor hen een specifiek remuneratiebeleid opgesteld. Dat beleid voorziet onder andere in een maximale verhouding tussen het bedrag van de vaste vergoeding en het bedrag van de variabele verloning, evenals in stelsels om variabele verloning in contanten of eventueel in financiële instrumenten uit te stellen naar een later tijdstip, afhankelijk van de modaliteiten die de toezichthouder opstelt;
- de vergoeding van de niet-uitvoerende leden van de raad van bestuur bestaat enkel uit een vaste vergoeding die wordt bepaald aan de hand van marktstandaarden. Die leden ontvangen geen enkele vorm van variabele verloning.

8 Belangrijkste risico's waaraan de groep wordt blootgesteld

Door de aard van zijn activiteiten is Degroof Petercam blootgesteld aan een aantal risico's.

De belangrijkste risico's zijn:

- de marktrisico's, hoofdzakelijk verbonden aan de beleggingen in de effectenportefeuilles (aandelen, obligaties) en aan de activiteiten inzake rentetransformatie ('Asset and Liability Management');
- het liquiditeitsrisico, dat voortvloeit uit verschillende vervaldata van de financieringen (hoofdzakelijk op korte termijn) en hun wederbelegging;
- het tegenpartijrisico dat voortvloeit uit de kredietactiviteit (een risico dat in grote mate wordt beperkt door het gebruik van zekerheden in de vorm van effectenportefeuilles) en aan intermediatie verrichtingen in derivaten;
- de risico's die gepaard gaan met de activiteit vermogensbeheer (mogelijke juridische geschillen met cliënten van wie het beheermandaat niet zou zijn nageleefd, commercieel risico om ontevreden cliënten te verliezen, en reputatierisico's die ermee samenhangen);
- het operationeel risico dat voortvloeit uit de activiteiten, waaronder de bankactiviteiten (vergissing bij het uitvoeren van orders, fraude, cybercrime, enz.) de activiteiten van bewaarnemer (verlies van activa) of fondsbeheerder (niet-naleving van verplichtingen).

9 Beleid inzake het gebruik van financiële instrumenten

Binnen de groep worden derivaten als volgt gebruikt voor eigen rekening:

In het kader van het ALM-beheer (Asset and Liability Management) worden er rentederivaten (hoofdzakelijk interest rate swaps) gebruikt om de renterisico's van de groep op lange termijn af te dekken.

Renteswaps worden gebruikt om beleggingen in obligaties en leningen aan cliënten af te dekken, met het oog op micro-hedging. Die transacties worden geboekt als 'Fair Value Hedge'.

Renteswaps worden ook gebruikt voor wereldwijde afdekkingsdoeleinden, met het oog op macro-hedging.

Het gebruik van die derivaten staat onder toezicht van het ALM-comité.

Ook het liquiditeitsbeheer van de groep (renterisico kleiner dan twee jaar) maakt gebruik van rentederivaten en cash swaps om het renterisico en de liquiditeiten van de groep te beheren.

Het beheer van de wisselkoerspositie van de groep impliceert ook het gebruik van afgeleide producten (termijnwisselcontracten en valutaswaps) om de verbintenissen ten overstaan van het cliënteel af te dekken alsook de financiering van de dochtervennootschappen in de munt die overeenstemt met hun activiteiten.

Degroef Petercam heeft eveneens een intermediaatiewaardering-activiteit in afgeleide producten voor haar cliënteel, met name in opties op aandelen.

10 Governance

Per 31 december 2018 waren de bestuursorganen van Bank Degroef Petercam nv als volgt samengesteld:

	Raad van bestuur	Directiecomité	Auditcomité	Risicocomité	Remuneratiecomité	Benoemingscomité	Einddatum
Ludwig Criel*							2021
Philippe Masset							2020
Nathalie Basyn							2021
Bruno Colmant							2021
Gautier Bataille de Longprey							2022
Gilles Firmin							2019 ¹
Pascal Nyckees							2021
Benoît Daenen							2023
François Wohrer							2024
Véronique Peterbroeck							2021
Alain Schockert							2022
Alain Philippson							2019 ¹
Jean-Baptiste Douville de Franssu							2021
Miguel del Marmol							2021
Jean-Marie Laurent Josi							2022
Christian Jacobs*							2019 ²
Frank van Bellingen							2019 ¹
Jacques-Martin Philippson							2022
Guido Vanherpe*							2024

niet-uitvoerend bestuurder
 uitvoerend bestuurder
 voorzitter
 * onafhankelijk bestuurder

10.1 Raad van bestuur

De raad van bestuur van Degroef Petercam bestaat uit de bestuurders die lid zijn van het directiecomité en de niet-uitvoerende bestuurders.

De samenstelling van de raad van bestuur wordt bepaald aan de hand van de volgende regels:

- de samenstelling van de volledige raad moet ervoor zorgen dat deze op een doeltreffende en efficiënte wijze kan functioneren, in het belang van de onderneming; zij dient divers te zijn en de ervaring en competentie die aanwezig zijn, moeten aanvullend zijn;
- geen enkele groep bestuurders of individuele leden mag het nemen van beslissingen door de raad domineren;
- de niet-uitvoerende bestuurders zijn in de meerderheid;
- de raad telt drie onafhankelijke bestuurders die lid zijn van de raad per 31 december 2018.

De opdracht van het benoemingscomité is om op geregelde tijdstippen, en met name als mandaten worden verlengd, aanbevelingen te formuleren aan de raad van bestuur over de omvang en samenstelling van de raad. De leden van de raad van bestuur geven blijk van de professionele integriteit en gepaste ervaring die de wettelijke bepalingen opleggen.

¹ De hernieuwing van deze mandaten zal worden voorgelegd aan de algemene vergadering van 28.05.2019.

² De hernieuwing van het mandaat zal niet worden voorgelegd aan de algemene vergadering van 28.05.2019 omdat dhr. Christian Jacobs drie mandaten heeft waargenomen als onafhankelijk bestuurder en bijgevolg niet langer als onafhankelijk kan worden beschouwd in de zin van artikel 526 ter van het Wetboek van Vennootschappen.

Als zij aanbevelingen doet aan de algemene vergadering van aandeelhouders, met het oog op de benoeming van bestuurders, besteedt het benoemingscomité aandacht aan het evenwicht in kennis, vaardigheden, diversiteit en ervaring binnen de raad van bestuur.

In de loop van het boekjaar werden de volgende wijzigingen doorgevoerd aan de samenstelling van de raad van bestuur en van het directiecomité.

De gewone aandeelhoudersvergadering van 22 mei 2018 heeft voor een termijn van zes jaar de heer Guido Vanherpe benoemd als onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder, en de heer François Wohrer als uitvoerend bestuurder.

De raad van bestuur beschouwt als onafhankelijke bestuurders de leden van de raad van bestuur die voldoen aan de criteria vooropgesteld door artikel 526ter van het Wetboek van Vennootschappen. Op 31 december 2018 kunnen de volgende personen als onafhankelijk bestuurder worden beschouwd: de heren Christian Jacobs, Ludwig Criel en Guido Vanherpe.

Op aanbeveling van het benoemingscomité heeft de raad van bestuur beslist om aan de gewone algemene vergadering van 28 mei 2019, voor een termijn van drie jaar die eindigt na de algemene vergadering van 2022, de hernieuwing voor te stellen van het bestuursmandaat van de heren Gilles Firmin (als uitvoerend bestuurder), Frank van Bellingen en Alain Philippson (als niet-uitvoerend bestuurders). Bovendien heeft de raad van bestuur beslist om, op aanbeveling van het benoemingscomité, de benoeming van mevrouw Kathleen Ramsey en de heer Yvan De Cock als onafhankelijk bestuurders voor te stellen voor een mandaat van drie jaar, dat eindigt na de algemene vergadering van mei 2022.

In overeenstemming met de geldende wettelijke bepalingen dienen die benoemingen voorafgaandelijk te worden goedgekeurd door de toezichthouder.

Bevoegdheden en werking van de raad van bestuur

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het uitstippelen van de strategie en het algemeen beleid. Hij kijkt erop toe dat het directiecomité het in de praktijk brengt, en bepaalt, aan de hand van voorstellen van het directiecomité, welke middelen daarvoor nodig zijn. Hij bepaalt de bevoegdheid en samenstelling van het directiecomité, en controleert diens werking. Hij ziet erop toe dat de gepaste middelen worden aangewend om het voortbestaan van de vennootschap op lange termijn te waarborgen.

De raad van bestuur beraadslaagt over alle onderwerpen en materies die onder zijn bevoegdheid vallen, zoals de goedkeuring van de jaarrekeningen en de bestuursverslagen, alsook de oproeping tot algemene vergaderingen. Hij ontvangt bij elke kwartaalvergadering ad-hoc informatie over de gang van zaken en de kerncijfers, zowel voor de vennootschap zelf als voor haar belangrijkste dochtervennootschappen. Hij keurt eveneens de jaarlijkse begroting goed.

De raad van bestuur komt minstens vier keer per jaar samen. In de loop van het boekjaar is hij zeven keer bijeengekomen.

De raad van bestuur heeft aan het einde van elk kwartaal onder andere de resultaten van de groep bestudeerd. Hij heeft nagedacht over de strategische richting voor de activiteiten van de groep, over de evolutie.

De raad van bestuur kan enkel geldig beraadslagen als minstens de helft van zijn leden aanwezig of vertegenwoordigd is. Elke bestuurder mag niet meer dan twee van zijn collega's vertegenwoordigen. De besluiten worden genomen met gewone meerderheid van stemmen. In geval van verdeeldheid wordt het voorstel verworpen.

Het totaal van de verloningen die werden toegekend aan de leden van de raad van bestuur, kunt u terugvinden in de toelichting bij de jaarrekening (punt XXIX, rubriek A4). De integrale versie van de jaarrekening is beschikbaar op de maatschappelijke zetel van de vennootschap.

10.2 Adviserende comités opgericht door de raad van bestuur

Binnen de raad van bestuur heeft Degroef Petercam, overeenkomstig de wettelijke bepalingen, vier gespecialiseerde comités opgericht, die uitsluitend bestaan uit niet-uitvoerende bestuurders, en van wie ten minste één lid (en voor wat het auditcomité betreft de meerderheid) onafhankelijk bestuurder is in de zin van artikel 526ter van het Wetboek van Vennootschappen. De raad van bestuur kan ook waarnemers aanduiden.

10.2.1 Auditcomité

Per 31 december 2018 bestond het auditcomité uit de volgende personen:

Leden	
Christian Jacobs	Voorzitter, onafhankelijk bestuurder
Ludwig Criel	Onafhankelijk bestuurder
Guido Vanherpe	Onafhankelijk bestuurder
Miguel del Marmol	
Jean-Marie Laurent Josi	
Frank van Bellinghen	

De Chief Executive Officer, de Chief Risk Officer en de Chief Audit Officer worden uitgenodigd op de bijeenkomsten van het auditcomité, maar zijn er geen lid van. De Chief Financial Officer wordt uitgenodigd op de bijeenkomsten die gaan over de analyse van de halfjaarrekening en jaarrekening en de evolutie van de resultaten.

De commissaris van de vennootschap neemt van zijn kant deel aan de bijeenkomsten die betrekking hebben op de controle van de halfjaarrekening en jaarrekening.

In de loop van het boekjaar is het auditcomité zeven keer bijeengekomen. Het bracht systematisch verslag uit over zijn activiteiten aan de raad van bestuur.

Elk van de leden van het auditcomité heeft professionele ervaring in financieel beheer, financiële reporting, boekhouding en audit; elk van de leden van het auditcomité heeft professionele ervaring als bestuurder die leidinggevende taken uitvoert, en de leden van het auditcomité hebben aanvullende professionele ervaring in verschillende branches en beschikken over een gezamenlijke competentie op het activiteitendomein van de groep.

Het auditcomité wordt voorgezeten door mijnheer Christian Jacobs, master in de economische wetenschappen. Hij heeft een aanzienlijke ervaring opgebouwd in accounting en audit, die hij heeft verworven via zijn verschillende leidinggevende mandaten die hij heeft uitgeoefend gedurende bijna 30 jaar in de bancaire en financiële sector, hoofdzakelijk binnen de groep JP Morgan, maar ook als voorzitter van United Fund for Belgium, bestuurder en lid van het directiecomité van de Belgische Vereniging van Banken, en vicevoorzitter van de American Chamber of Commerce in Belgium. Hij zit sinds 2009 het auditcomité van de groep voor.

Mijnheer Ludwig Criel behaalde een master in de toegepaste economische wetenschappen. Hij is voorzitter geweest van de raad van bestuur van Petercam tussen 2011 en 2015, en is voorzitter van de raad van bestuur van Degroef Petercam sinds 2018. Hij beschikt over een ruime expertise in en professionele kennis over accounting dankzij zijn mandaat als financieel directeur en manager bij CMB gedurende 24 jaar, alsook dankzij verschillende niet-uitvoerende mandaten die hij heeft uitgeoefend binnen de groep Saverco. Bovendien is hij voorzitter van de raad van bestuur van De Persgroep.

Mijnheer Guido Vanherpe behaalde een master in de toegepaste economische wetenschappen en in toegepaste marketing. Hij volgde ook een MBA. Hij is gedelegeerd bestuurder van de vennootschap La Lorraine Bakery Group sinds 1995. Hij is voorzitter van het auditcomité van Resilux en is lid geweest van het auditcomité van Ter Beke. In de loop van zijn carrière heeft hij naast zijn theoretische kennis ook een aanzienlijke professionele ervaring opgebouwd in accounting en audit.

Mijnheer Jean-Marie Laurent Josi behaalde een MBA aan de Solvay Business School en een masterdiploma in de fiscaliteit. Hij heeft ruime professionele ervaring verworven inzake accounting en audit, hoofdzakelijk via zijn mandaat van CEO bij Cobepa sinds 2004, alsook dankzij zijn verschillende bestuursmandaten binnen vennootschappen in uiteenlopende sectoren, en in het bijzonder zijn mandaat binnen het auditcomité van Carmeuse en Touring Club.

Mijnheer Miguel del Marmol is handelsingenieur. Hij heeft professionele ervaring verworven in audit en accounting gedurende zijn carrière bij de groep Total, en in het bijzonder dankzij zijn functie als General Manager.

Mijnheer Frank van Bellingen behaalde naast een bachelor in de filosofie eveneens een master in de economische wetenschappen en een master in internationale betrekkingen. Hij was erkend accountant en belastingconsulent tot 2006. Hij is al meer dan 20 jaar bestuurder en financieel directeur van CLDN-Cobelfret. Hij brengt dus relevante ervaring en kennis binnen op het vlak van audit en accounting.

Het auditcomité staat de raad van bestuur eveneens bij op het vlak van toezicht, en meer bepaald in de volgende domeinen:

- financiële informatie bestemd voor aandeelhouders en derden;
- auditprocessen;
- de werking van de interne controle;
- de opvolging van de relatie met de commissaris.

De bijeenkomsten hadden hoofdzakelijk betrekking op het onderzoek van de halfjaarlijkse situatie, de jaarrekening alsook de activiteitenverslagen, de opvolging van de implementatie van de aanbevelingen van de interne audit van de groep en de goedkeuring van de geplande opdrachten van de interne audit, het selectieproces van de nieuwe bedrijfsrevisor, de opvolging van de financiële reportingprojecten, de IT-strategie en de correspondentie/verslagen van de toezichthouders. Het comité wordt eveneens geïnformeerd over de besluiten van de audit- en risicocomités van de dochtervennootschappen. De vertegenwoordigers van de belangrijkste dochtervennootschappen van de groep hebben verslag uitgebracht van hun activiteiten en uitdagingen. Het comité heeft kennisgenomen van het overzicht van juridische geschillen.

10.2.2 Risicocomité

Per 31 december 2018 bestond het risicocomité uit de volgende personen:

Leden	
Frank van Bellingen	Voorzitter
Guido Vanherpe	Onafhankelijk bestuurder
Christian Jacobs	Onafhankelijk bestuurder
Jean-Baptiste Douville de Franssu	
Jacques-Martin Philippon	

De Chief Executive Officer, de Chief Risk Officer en de Chief Audit Officer worden uitgenodigd op de bijeenkomsten van het risicocomité, maar zijn er geen lid van.

In de loop van het boekjaar is het risicocomité zeven keer bijeengekomen. Het rapporteert systematisch aan de raad van bestuur over zijn activiteiten.

Elk van de leden van het risicocomité beschikt over professionele ervaring als bestuurder die leidinggevende functies uitoefent, en beschikt over de nodige aanvullende kennis, competenties, ervaring en bekwaamheid die nodig is om de strategie en het niveau van risicobereidheid van de groep te interpreteren.

Mijnheer Frank van Bellingen behaalde een master in de economische wetenschappen en een master in internationale betrekkingen. Hij verwierf professionele ervaring in risicobeheer dankzij zijn mandaat van bestuurder en financieel directeur bij CLDN-Cobelfret, waar hij sinds 1988 verantwoordelijk is voor risicobeheer. Hij is eveneens voorzitter van het risicocomité van Degroof Petercam sinds 2015.

Mijnheer Guido Vanherpe behaalde een master in de toegepaste economische wetenschappen en de toegepaste marketing. Hij volgde ook een MBA. Hij is gedelegeerd bestuurder van de vennootschap La Lorraine Bakery Group sinds 1995, en heeft relevante professionele ervaring verworven in risicobeheer.

Mijnheer Christian Jacobs is master in de economische wetenschappen en is actief geweest in risicomanagement gedurende zijn carrière bij de groep JP Morgan, en heeft zijn expertise verfijnd dankzij zijn mandaat van bestuurder en lid van het directiecomité van de Belgische Vereniging van Banken, en als vicevoorzitter van de American Chamber of Commerce in Belgium.

Mijnheer Jean-Baptiste Douville de Franssu is afgestudeerd aan de Groupe de l'Ecole Supérieure de Commerce de Reims en de University of Middlesex (Londen) in Business Administration. Hij behaalde het diploma van actuaire aan de Pierre en Marie Curie Universiteit (Parijs). Tot 2012 was hij managing director van Invesco Plc, een van de grootste vermogensbeheerders ter wereld. Sindsdien oefent hij tal van bestuursfuncties uit in de financiële sector. Zo is hij voorzitter van de raad van bestuur van L'Istituto per le Opere di Religione (IOR) en ondervoorzitter van de raad van bestuur en voorzitter van het audit- en risicocomité van de Groep La Française.

Mijnheer Jacques-Martin Philippson heeft professionele ervaring verworven in risicobeheer gedurende zijn hele carrière als uitvoerend en niet-uitvoerend bestuurder bij verschillende bedrijven sinds 1990. Bovendien is hij sinds 2012 lid van het risicocomité van Degroof Petercam in België en Luxemburg.

Het risicocomité staat de raad van bestuur bij in het evalueren van het niveau van risicobereidheid en stelt op dat vlak de nodige maatregelen voor.

Het risicocomité behandelt eveneens de strategische richting van de groep op het vlak van risico. Het woont specifieke uiteenzettingen bij door bevoegde kaderleden, controleert de controleprocedures van bepaalde marktrisico's en structurele renterisico's.

Het risicocomité heeft bijzondere aandacht besteed aan de opvolging van het risicobeheer, en in het bijzonder aan de impact van bepaalde beslissingen op het risicoprofiel van de groep. Het comité heeft bovendien toegezien op de correcte toepassing van het remuneratiebeleid, de bepaling van de 'Identified Staff'. Het heeft de activiteitenverslagen van ICAAP₁ en ICAAP₂ gevalideerd, de actualisering van het herstelplan, de periodieke verslagen van risk management en het operationeel risico, alsook het jaarverslag van de Compliance Officer (kwartaal- en jaaroverzicht, Enterprise Wide Risk Assessment). Bovendien werden de IT-beveiliging en bescherming tegen cyberrisico's en GDPR-aangelegenheden geanalyseerd door het risicocomité.

10.2.3 Benoemingscomité

Per 31 december 2018 bestond het benoemingscomité uit de volgende personen:

Leden	
Alain Philippson	Voorzitter
Ludwig Criel	Onafhankelijk bestuurder
Guido Vanherpe	Onafhankelijk bestuurder
Jean-Marie Laurent Josi	
Véronique Peterbroeck	
Jacques-Martin Philippson	

Na zijn studies als handelingenieur aan de Solvay Brussels School (ULB) begon mijnheer Alain Philippson zijn carrière bij First National Citibank. In 1972 vervoegde hij Bank Degroof, waar hij gedurende meer dan 30 jaar lid was van het directiecomité en gedurende vele jaren de raad van bestuur voorzat.

Mijnheer Guido Vanherpe behaalde een master in de toegepaste economische wetenschappen en toegepaste marketing. Hij volgde ook een MBA. Hij is gedelegeerd bestuurder van de vennootschap La Lorraine Bakery Group sinds 1995.

Mijnheer Jean-Marie Laurent Josi behaalde een MBA aan de Solvay Business School en een masterdiploma in de fiscaliteit. Hij heeft ruime professionele ervaring verworven inzake accounting en audit, hoofdzakelijk via zijn mandaat van CEO bij Cobepa sinds 2004, alsook dankzij zijn verschillende bestuursmandaten binnen vennootschappen in uiteenlopende sectoren, en in het bijzonder zijn mandaat binnen het auditcomité van Carmeuse en Touring Club.

Mevrouw Véronique Peterbroeck, die kandidaat is in de economische wetenschappen en het diploma van wisselagent behaalde, is sinds 2011 bestuurder van de groep. Zij is eveneens bestuurder in verschillende vermogensvennootschappen en stichtingen/vzw's die aan ontwikkelingssamenwerking doen in het Zuiden. Zij is eveneens meer aandacht gaan besteden aan human resources doordat zij in 2006 tewerkgesteld was in de HR-afdeling van Petercam.

Naast zijn bestuursmandaten binnen Degroef Petercam in België en Luxemburg sinds 2011-12 is mijnheer Jacques-Martin Philippson bestuurder van vennootschappen sinds 1990, in de sectoren events, audiovisuele kunst, logistiek, financieel beheer, vastgoedontwikkeling en beheervenootschappen.

De leden van het benoemingscomité hebben aanvullende professionele ervaring verworven in verschillende branches, en beschikken gezamenlijk over de nodige competenties om een relevante en onafhankelijke mening te kunnen geven over de samenstelling en werking van de bestuurs- en beheersorganen van de groep.

Het benoemingscomité wordt met name geraadpleegd over de volgende aangelegenheden:

- de samenstelling en de omvang van de raad van bestuur en het directiecomité;
- het bepalen van het profiel van de leden van de raad van bestuur, het directiecomité en de 'Identified Staff', en het selectieproces van die personen;
- de voorstellen tot benoeming en herverkiezing van bestuurders en leden van het directiecomité.

De Chief Executive Officer en de Group Chief HR Officer worden uitgenodigd op de bijeenkomsten van het benoemingscomité.

Het benoemingscomité ziet toe op de toepassing van het aanwervings-, benoemings- en verlengingsbeleid dat toepasselijk is voor de functies van bestuurder, uitvoerend directeur en verantwoordelijken voor de onafhankelijke controlefunctie.

Het benoemingscomité formuleert voorstellen omtrent de samenstelling van de raad van bestuur en het directiecomité, bepaalt het profiel van de leden ervan en neemt deel aan het selectieproces van die personen. Het formuleert eveneens voorstellen tot benoeming en herverkiezing van bestuurders en leden van het directiecomité.

De bestuurders worden verkozen door de algemene vergadering van aandeelhouders, na de nodige goedkeuring door de toezichthouder, voor een termijn die niet langer mag zijn dan zes jaar. Zij kunnen worden herverkozen.

In geval van een verlenging van een bestuursmandaat dient het benoemingscomité de individuele bijdrage te analyseren van de bestuurder in kwestie, alvorens aan de raad van bestuur het advies te geven om het mandaat te verlengen.

De leden van het directiecomité worden benoemd door de raad van bestuur, maar voorgedragen door het benoemingscomité na goedkeuring door de toezichthouder. De voorzitter van het directiecomité wordt benoemd door de raad van bestuur onder de leden van dit comité, na aanbeveling van het benoemingscomité en goedkeuring door de toezichthouder. De herroeping of het niet-verlengen van zijn mandaat volgt dezelfde procedure.

In de loop van het boekjaar is het benoemingscomité zeven keer bijeengekomen. Het brengt systematisch verslag uit van zijn activiteiten aan de raad van bestuur.

10.2.4 Remuneratiecomité

Per 31 december 2018 bestond het remuneratiecomité uit de volgende personen:

Membres	
Ludwig Criel	Voorzitter, onafhankelijk bestuurder
Christian Jacobs	Onafhankelijk bestuurder
Alain Schockert	

Elk van de leden van het comité heeft professionele ervaring als bestuurder die leidinggevende functies uitoefent en de leden van het remuneratiecomité beschikken over de nodige kennis om een onderbouwd en onafhankelijk oordeel uit te brengen over het remuneratiebeleid en de stimulansen die worden ontwikkeld voor het risicobeheer, het eigen vermogen en de liquiditeit.

Mijnheer Ludwig Criel behaalde een master in de toegepaste economische wetenschappen. Hij is gedurende 24 jaar financieel directeur en manager geweest bij CMB, en heeft verschillende niet-uitvoerende mandaten uitgeoefend binnen de groep Saverco. Hij is eveneens voorzitter van de raad van bestuur van De Persgroep. Hij is voorzitter geweest van de raad van bestuur en het remuneratiecomité van Petercam van 2011 tot 2015, is vandaag voorzitter van de raad van bestuur van Degroof Petercam, en is sinds 2016 lid van het remuneratiecomité.

Mijnheer Christian Jacobs, die een master in de economische wetenschappen behaalde, heeft gedurende bijna 30 jaar leidinggevende functies uitgeoefend binnen de groep JP Morgan en is 8 jaar voorzitter geweest van het remuneratiecomité van JP Morgan. Hij is ook lid geweest van het remuneratiecomité van Euroclear gedurende vier jaar en werd uiteindelijk voorzitter van het remuneratiecomité van Imperbel Belgium.

Mijnheer Alain Schockert, master in de toegepaste economische wetenschappen en zowel master als doctor in de bestuurswetenschappen, is voorzitter van de raad van bestuur van Banque Degroof Petercam Luxembourg sinds 2015, en bestuurder van de groep in België sinds 1998. Bovendien is hij ook lid geweest van het remuneratie- en benoemingscomité van de vennootschap Cofinimmo.

Het remuneratiecomité wordt met name geraadpleegd over de volgende aangelegenheden:

- het algemene remuneratiebeleid;
- de globale enveloppe met de variabele verloningen;
- de remuneratie van de bestuurders-leden van het directiecomité;
- de remuneratie van de 'Identified Staff' en van de mensen met onafhankelijke controlefuncties;
- de incentiveplannen van de personeelsleden van de groep.

De Chief Executive Officer en de Group Chief HR Officer worden uitgenodigd op de bijeenkomsten van het remuneratiecomité.

In de loop van het boekjaar is het remuneratiecomité zeven keer bijeengekomen. Het brengt systematisch verslag uit van zijn activiteiten aan de raad van bestuur.

10.3 Directiecomité en dagelijks bestuur van de groep

Binnen de raad van bestuur werd overeenkomstig artikel 17 van zijn statuten en artikel 24 van de bankwet een directiecomité opgericht.

Het directiecomité is bevoegd voor het beheer van de activiteiten van de kredietinstelling in het kader van het algemene beleid dat werd uitgestippeld door de raad van bestuur.

Hiertoe heeft het directiecomité van de raad van bestuur de bevoegdheid gekregen om beslissingen te nemen en om de vennootschap te vertegenwoordigen in haar relaties met het personeel, het cliënteel, de overige kredietinstellingen, de economische en maatschappelijke omgeving en de overheid. Het heeft ook beslissingsbevoegdheid inzake de vertegenwoordiging van de vennootschap ten overstaan van haar dochtervennootschappen en bij vennootschappen waarin een participatie wordt aangehouden.

Per 31 december 2018 bestond het directiecomité uit de volgende personen:

Samenstelling van het directiecomité	
Philippe Masset	Chief Executive Officer
Nathalie Basyn	Chief Financial Officer
Bruno Colmant	Head of Macro economic Research and Economic Advisor
Gautier Bataille de Longprey	Group Head of Business Development
Gilles Firmin	Chief Risk Officer
Pascal Nyckees	Group Chief Operations Officer
Benoît Daenen	Head of Private Banking
François Wohrer	Group Head of Investment Banking

De samenstelling van het directiecomité wordt bepaald aan de hand van de volgende regels:

- de complementariteit van de competenties (op financieel vlak, risicobeheer, operationele kennis, enz.) die zijn vereist om de strategie die werd bepaald door de raad van bestuur te kunnen uitvoeren;
- de evolutie van de noden;
- de naleving van morele, deontologische en ethische principes binnen de groep.

Elk van de huidige leden van het directiecomité draagt de titel van gedelegeerd bestuurder.

Het directiecomité komt in principe vier keer per maand bijeen. In de loop van het boekjaar is het 48 keer bijeengekomen.

10.4 Winstuitkeringsbeleid

Het dividend wordt bepaald aan de hand van de evolutie van de geconsolideerde nettowinst, de over te dragen winst en de strategie van de groep.

10.5 Governance memorandum

Degroef Petercam heeft een governance memorandum opgesteld dat de basiskenmerken evalueert van haar beleidsstructuur op de onderstaande punten:

- de betrouwbaarheid en financiële situatie van de belangrijke aandeelhouders;
- een transparante beleidsstructuur die een gezond en voorzichtig bestuur bevordert;
- het bepalen van de competenties en bevoegdheden van elk segment in de organisatie;
- de collegiale karakter van de effectieve directie;
- de onafhankelijke controlefuncties;
- het geschikte profiel en de kwaliteiten van zijn leidinggevenden;
- het remuneratiebeleid van zijn leidinggevenden;
- het bepalen van de strategische doelstellingen en waarden die de groep zich oplegt;
- de degelijke kennis van de operationele structuur en activiteiten van de directie;
- de gepaste communicatie over het beleid en de controle met de betrokken partijen.

Die informatie wordt bezorgd aan de Nationale Bank van België, en regelmatig bijgewerkt.

11 Belangrijke gebeurtenissen na de balansdatum

Degroof Petercam heeft geen belangrijke gebeurtenissen te melden.

12 Kwijting aan de bestuurders en commissaris

In overeenstemming met de wet en de statuten wordt de algemene vergadering gevraagd om kwijting te geven aan de bestuurders en aan de commissaris van Bank Degroef Petercam nv voor de uitoefening van hun mandaat in het afgelopen boekjaar.

13 Lijst met mandaten uitgeoefend door de bedrijfsleiders in overeenstemming met de toepassing van de wet van 3 mei 2002 ter wijziging van de onverenigbaarheid van mandaten van toepassing op leiders van kredietinstellingen en beleggingsvennootschappen en het reglement van de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen van 9 juli 2002

De lijst met externe mandaten die worden uitgeoefend door de bedrijfsleiders van Degroef Petercam en die aan bekendmaking zijn onderworpen, is beschikbaar op de website www.degroofpetercam.com.

Opgemaakt in Brussel op 25 april 2019.

Geconsolideerde jaarrekening

40	Geconsolideerde balans
42	Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten
44	Geconsolideerde tabel van de vermogenmutaties
46	Geconsolideerd kasstroomoverzicht
48	1. Algemene inlichtingen
49	2. Wijzigingen in de boekhoudkundige grondslagen en methodologie
51	3. Samenvatting van de boekhoudkundige grondslagen en methodologie
51	3.1 Consolidatieprincipes
52	3.2 Omrekening van vreemde valuta
52	3.3 Financiële instrumenten
61	3.4 Afdekkingstransacties
62	3.5 Leaseovereenkomsten
63	3.6 Materiële vaste activa (met inbegrip van de vastgoedbeleggingen)
63	3.7 Immateriële activa
64	3.8 Overige activa
65	3.9 Bijzondere waardeverminderingen op activa
65	3.10 Voorzieningen
65	3.11 Belastingen
66	3.12 Personeelsbeloningen
67	3.13 Overige verplichtingen
67	3.14 Eigen vermogen
68	3.15 Rentebaten en -lasten
68	3.16 Dividenden
68	3.17 Erelonen en provisies
69	3.18 Resultaat van herwaardering of realisatie van financiële instrumenten
69	3.19 Geldmiddelen en kasequivalenten
70	4. Beoordelingen en schattingen aangewend bij de voorbereiding van de jaarrekeningen
71	5. Risicobeheer
71	5.1 Algemene principes
71	5.2 Comprehensive assessment – Asset Quality Review (AQR) & stress test
72	5.3 Liquiditeitsrisico
76	5.4 Marktrisico
79	5.5 Kredietrisico
87	5.6 Risico van het vermogensbeheer
87	5.7 Operationeel risico
87	5.8 Kapitaalbeheer
89	6. Consolidatiekring
89	6.1 Lijst van de belangrijkste dochterondernemingen van Bank Degroof Petercam op 31 december 2018
90	6.2 Liste des principales entreprises associées à Banque Degroof Petercam au 31 décembre 2018
90	6.3 Significante wijzigingen van de consolidatiekring tijdens het boekjaar
90	6.4 Niet-geconsolideerde vastgoedochterondernemingen
91	6.5 Informatie per land
92	7. Toelichting bij de geconsolideerde balans
92	7.1 Kasmiddelen, tegoeden bij centrale banken en overige direct opvraagbare deposito's
92	7.2 Financiële activa tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening

93	7.3 Hedging-instrumenten
96	7.4 Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen
98	7.5 Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs
100	7.6 Materiële en materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen
102	7.7 Immateriële activa en goodwill
104	7.8 Investerings in ondernemingen waarop vermogensmutatie is toegepast
104	7.9 Overige activa
105	7.10 Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden
105	7.11 Schulden aan kredietinstellingen
105	7.12 Aan cliënten verschuldigde bedragen
105	7.13 Voorzieningen
107	7.14 Overige verplichtingen
107	7.15 Belastingen
108	7.16 Eigen vermogen
109	7.17 Reële waarde van financiële instrumenten
114	7.18 Compensatie van financiële activa en passiva
115	7.19 Overdrachten van financiële activa
117	7.20 Effecten van de eerste toepassing van IFRSg
126	8. Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening
126	8.1 Rentebaten en -lasten
127	8.2 Geïnde dividenden
127	8.3 Ontvangen en betaalde provisies
128	8.4 Nettoresultaat op instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening
129	8.5 Nettoresultaat op hedge accounting
129	8.6 Nettowinst op instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen
130	8.7 Nettowinst op instrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs
130	8.8 Overige nettobedrijfsopbrengsten
131	8.9 Personeelskosten
131	8.10 Algemene en administratieve kosten
131	8.11 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa
132	8.12 Netto bijzondere waardevermindering van activa
132	8.13 Belastingen
133	8.14 Niet-gerealiseerde resultaten
134	9. Rechten en verplichtingen
134	9.1 Activa in open bewaarneming
134	9.2 Rechten en verbintenissen in verband met kredieten
134	9.3 Gegeven en ontvangen waarborgen
135	10. Personeelsbeloningen en overige vergoedingen
135	10.1 Andere vergoedingen op lange termijn
135	10.2 Vergoedingen na uitdiensttreding
139	10.3 Op aandelen gebaseerde vergoedingen
141	11. Verbonden partijen
143	12. Na afsluiting opgetreden gebeurtenissen
144	Bezoldiging van de commissaris
145	Verslag van de commissaris

Geconsolideerde balans

(in duizenden EUR)

	Toelichting	31.12.2018	01.01.2018	31.12.2017
Activa				
Kasmiddelen, tegoeden bij centrale banken en overige direct opvraagbare deposito's	7.1	2 792 984	3 191 899	3 191 899
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	7.2			132 368
Financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening	7.2			893 350
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening	7.2	234 161	254 600	
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden		119 783	128 938	
Andere financiële activa		114 378	125 662	
Derivaten aangehouden ter indekking	7.3	1 691	3 430	
Voor verkoop beschikbare financiële activa	7.4			1 195 166
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat	7.4	891 504	1 052 029	
Eigenvermogensinstrumenten		12 766	13 335	
In schuldbewijzen belichaamde schulden/instrumenten		878 738	1 038 694	
Tot einde looptijd aangehouden beleggingen	7.5			80 726
Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	7.5	3 687 615	3 125 976	
Leningen en vorderingen op kredietinstellingen		247 758	221 999	221 999
Leningen en vorderingen op cliënten		2 067 006	1 903 185	1 916 135
In schuldbewijzen belichaamde schulden/instrumenten		1 372 851	1 000 792	
Materiële vaste activa	7.6	83 185	84 912	84 912
Immateriële activa en goodwill	7.7	372 640	368 843	368 843
Deelnemingen in ondernemingen waarop vermogensmutatie is toegepast	7.8	1 418	146	146
Actuele belastingvorderingen		4 493	10 553	10 553
Uitgestelde belastingvorderingen	7.15	5 944	8 141	7 985
Overige activa	7.9	138 866	151 273	151 273
Totaal activa		8 214 501	8 251 802	8 255 355

(in duizenden EUR)

	Toelichting	31.12.2018	01.01.2018	31.12.2017
Passiva				
Schulden		7 288 668	7 314 108	7 315 541
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	7.10	136 437	151 423	158 234
Derivaten aangehouden ter indekking	7.3	15 530	6 811	
Schulden aan kredietinstellingen	7.11	80 058	164 487	164 487
Schulden aan cliënten	7.12	6 837 520	6 730 634	6 730 634
Voorzieningen	7.13	64 398	67 853	67 852
Actuele belastingverplichtingen		27 570	27 129	27 221
Uitgestelde belastingverplichtingen	7.15	9 072	10 052	11 394
Overige passiva	7.14	118 083	155 719	155 719
Eigen vermogen		925 833	937 694	939 814
Geplaatst kapitaal	7.16	34 212	34 212	34 212
Uitgiftepremies	7.16	417 369	420 553	420 553
Reserves en overgedragen resultaat	7.16	478 677	541 766	445 523
Herwaarderingsreserves	7.16	(17 216)	(11 903)	(3)
Eigen aandelen (-)	7.16	(44 632)	(47 604)	(47 604)
Nettoresultaat van de periode	7.16	56 764		86 460
Minderheidsbelangen		659	670	673
Totaal passiva		8 214 501	8 251 802	8 255 355

Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten

(in duizenden EUR)

	Toelichting	31.12.2018	31.12.2017
Rentebaten	8.1	48 215	53 748
welke voortkomen uit het toepassen van de effectieve interest methode		47 054	
Rentelasten	8.1	(31 331)	(11 996)
Dividenden	8.2	3 491	2 931
Provisiebaten	8.3	540 164	526 522
Provisielasten	8.3	(142 759)	(151 553)
Nettoresultaat op de financiële instrumenten die voor handelsdoeleinden worden aangehouden	8.4		22 066
Nettoresultaat op de financiële instrumenten aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	8.4		(2 862)
Nettoresultaat op de financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	8.4	22 411	
Nettoresultaat voortkomend uit de instrumenten aangehouden ter indexering	8.5	3 388	
Nettoresultaat op de financiële instrumenten niet gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	8.6		8 660
Nettoresultaat op de financiële activa tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat	8.6	(983)	
Nettoresultaat op de financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	8.7	(226)	
Andere operationele nettoresultaten	8.8	12 882	20 637
Aandeel in het resultaat van de vennootschappen waarop vermogensmutatie is toegepast		(479)	(351)
Netto-opbrengst		454 773	467 802
Personeelskosten	8.9	(193 130)	(194 116)
Algemene en administratieve kosten	8.10	(161 109)	(135 746)
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	8.11	(21 838)	(21 893)
Netto bijzondere waardeverminderingen op activa	8.12	1 893	(7 702)
<i>Financiële activa</i>		2 995	
<i>Niet financiële activa</i>		(1 102)	
Resultaat voor belastingen		80 589	108 345
Belastingen	8.13	(23 810)	(21 883)
Nettowinst		56 779	86 462
Actuariële winsten (verliezen) op regelingen inzake vergoedingen na uitdiensttreding	8.14	316	1 012
Gerealiseerde- en niet gerealiseerde winsten (verliezen) – Eigenvermogensinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat	8.14	485	
Totaal niet-gerealiseerde resultaten¹ die later niet kunnen worden geherklasseerd naar nettowinst		801	1 012
Herwaardering tegen de reële waarde – Voor verkoop beschikbare financiële activa	8.14		4 002
Herwaardering tegen de reële waarde – In schuldbewijzen belichaamde schulden gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat	8.14	(7 639)	
Omrekeningsverschillen	8.14	1 524	(3 247)
Totaal niet-gerealiseerde resultaten¹ die later kunnen worden geherklasseerd naar nettowinst		(6 115)	755
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten		51 465	88 229

1 Niet-gerealiseerde winsten en verliezen rechtstreeks tegen eigen vermogen verwerkt, netto van belastingen.

(in duizenden EUR)

	Toelichting	31.12.2018	31.12.2017
Nettowinst waarvan toerekenbaar aan		56 779	86 462
aandeelhouders van de moederonderneming		56 764	86 460
minderheidsbelangen		15	2
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten toerekenbaar aan		51 465	88 229
aandeelhouders van de moederonderneming		51 450	88 229
minderheidsbelangen		15	0

Geconsolideerde tabel van de vermogenmutaties

	Geplaatst kapitaal	Uitgifte- premies	Reserves en overgedragen resultaat	Herwaar- derings- reserves
Saldo op 31.12.2016	34 212	420 553	434 961	(2 413)
Transacties op eigen aandelen	0	0	0	0
Dividenden en tantièmes	0	0	(47 315)	0
Transacties met minderheidsaandeelhouders	0	0	0	0
Resultaatverwerking vorige periode	0	0	57 877	0
Nettoresultaat van de periode	0	0	0	0
Herwaardering tegen de reële waarde	0	0	0	5 011
Omrekeningsverschillen	0	0	0	0
Saldo op 31.12.2017	34 212	420 553	445 523	2 598
Impact m.b.t. de toepassing van de IFRS 9 norm	0	0	9 783	(11 900)
Resultaatverwerking vorige periode	0	0	86 460	0
Saldo op 01.01.2018	34 212	420 553	541 766	(9 302)
Transacties op eigen aandelen	0	(3 184)	0	0
Dividenden en tantièmes	0	0	(63 089)	0
Transacties met minderheidsaandeelhouders	0	0	0	0
Nettoresultaat van de periode	0	0	0	0
Herwaardering tegen de reële waarde – eigenvermogensinstrumenten	0	0	0	485
Herwaardering tegen de reële waarde – in schuldbewijzen belichaamde schulden/instrumenten	0	0	0	(7 639)
Herwaardering tegen de reële waarde – andere	0	0	0	316
Omrekeningsverschillen	0	0	0	0
Saldo op 31.12.2018	34 212	417 369	478 677	(16 140)

(in duizenden EUR)

Omrekenings- verschillen	Eigen aandelen	Netto resultaat van de periode	Eigen vermogen: aandeel van de groep	Minderheids- belangen	Totaal
642	(47 605)	57 877	898 227	684	898 911
0	1	0	1	0	1
0	0	0	(47 315)	0	(47 315)
0	0	0	0	(13)	(13)
0	0	(57 877)	0	0	0
0	0	86 460	86 460	2	86 462
0	0	0	5 011	0	5 011
(3 243)	0	0	(3 243)	0	(3 243)
(2 601)	(47 604)	86 460	939 141	673	939 814
0	0	0	(2 117)	(3)	(2 120)
0	0	(86 460)	0	0	0
(2 601)	(47 604)	0	937 024	670	937 694
0	2 972	0	(212)	0	(212)
0	0	0	(63 089)	(11)	(63 100)
0	0	0	0	(15)	(15)
0	0	56 764	56 764	15	56 779
0	0	0	485	0	485
0	0	0	(7 639)	0	(7 639)
0	0	0	316	0	316
1 525	0	0	1 525	0	1 525
(1 076)	(44 632)	56 764	925 174	659	925 833

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(in duizenden EUR)

	Toelichting	31.12.2018	31.12.2017
Nettowinst		56 779	86 462
Niet-monetaire elementen opgenomen in de winst en andere aanpassingen:		43 252	42 282
Courante en uitgestelde belastingen	8.13	23 810	21 883
Resultaat van geassocieerde ondernemingen na aftrek van ontvangen dividenden		479	351
Latente wisselkoersverschillen en omrekeningsverschillen		(81)	251
Bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen op (im)materiële vaste activa	7.6/7.7	22 145	28 668
Wijziging in voorzieningen	7.13	(3 575)	(12 669)
Nettoverlies (winst) op investeringen		216	237
Overige aanpassingen		258	3 561
Wijziging in bedrijfsactiva en -verplichtingen:		2 859 161	(92 564)
Activa aangehouden voor handelsdoeleinden of gewaardeerd tegen reële waarde		22 421	825 492
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat		154 571	
Leningen en vorderingen		2 699 568	(1 727 091)
Voor verkoop beschikbare leningen en effecten			240 926
Overige activa		72 520	(22 092)
Derivaten aangehouden ter indekking		13 839	0
Verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden		(21 800)	23 548
Schulden aan kredietinstellingen		(104 819)	58 942
Schulden aan cliënten		60 246	475 846
Overige passiva		(37 385)	31 865
Betaalde winstbelastingen		(14 332)	(51 330)
Nettokasstroom uit bedrijfsactiviteiten (A)		2 944 860	(15 150)
Overname van dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen verminderd met de verworven geldmiddelen (inclusief stijgingen in participatiepercentages)	6	(6 281)	0
Afstotingen van dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen verminderd met de verkochte geldmiddelen (inclusief dalingen in participatiepercentages)	6	12	50
Aankoop van (im)materiële vaste activa		(20 423)	(12 490)
Verkoop van (im)materiële vaste activa		818	545
Aankoop van tot einde looptijd aangehouden effecten			(7 041)
Opbrengsten van de verkoop en de terugbetaling van tot einde looptijd aangehouden effecten			40 825
Aankoop van instrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs		(843 396)	
Opbrengsten van de verkoop en de terugbetaling van aangehouden effecten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs		472 848	

(in duizenden EUR)

	Toelichting	31.12.2018	31.12.2017
Nettokasstromen uit investeringsactiviteiten (B)		(396 422)	21 889
Uitgekeerde dividenden		(63 100)	(47 326)
Aankoop of verkoop van eigen aandelen		(212)	0
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten (C)		(63 312)	(47 326)
Effect van wijziging in de wisselkoersen op geldmiddelen en kasequivalenten (D)		3 120	(5 742)
Nettotoename of -afname van de geldmiddelen en kasequivalenten (A + B + C + D)		2 488 246	(46 329)
Geldmiddelen en kasequivalenten bij het begin van het boekjaar		434 727	481 056
Geldmiddelen en kasequivalenten bij het einde van het boekjaar		2 922 973	434 727
Aanvullende informatie			
Ontvangen rente		78 176	75 030
Ontvangen dividenden		3 491	2 931
Betaalde rente		(70 065)	(41 472)
Samenstelling van de geldmiddelen en kasequivalenten			
Geldmiddelen en tegoeden bij de centrale banken		2 536 976	30 730
Zichtrekeningen en daggeldleningen bij kredietinstellingen	7.1	241 917	272 305
Leningen en vorderingen op kredietinstellingen	7.5	144 080	131 692
waarvan onbeschikbaar		0	0

1 Algemene inlichtingen

Het Koninklijk Besluit van 5 december 2004 legt de kredietinstellingen en beleggingsondernemingen op, ongeacht of ze al dan niet beursgenoteerd zijn, om vanaf het boekjaar dat op 1 januari 2006 of na die datum aanvangt, hun geconsolideerde jaarrekening op te maken op basis van de internationale boekhoudkundige normen IFRS (International Financial Reporting Standards) die door de Europese Unie zijn aangenomen.

Daarom stelt Bank Degroof Petercam haar geconsolideerde jaarrekening op volgens de IFRS-normen die op 31 december 2018 binnen de Europese Unie van toepassing zijn.

Aangezien Bank Degroof Petercam echter geen effecten heeft die eigen vermogen of leningen vertegenwoordigen en die op een openbare effectenmarkt worden verhandeld of zullen worden genoteerd, worden de normen IFRS 8 ('Operationele segmenten') en IAS 33 ('Winst per aandeel') conform hun toepassingsgebied niet toegepast.

Het is eveneens om die reden dat Bank Degroof Petercam geen tussentijdse informatie aan de markt bekendmaakt en bijgevolg slechts één verslagdatum heeft, die overeenkomt met de jaarlijkse afsluitdatum.

Als gevolg van de eerste toepassing van de IFRS 9 norm en de keuze van Bank Degroof Petercam om de vergelijkende periodecijfers niet opnieuw te formuleren (in overeenstemming met de standaardbepalingen), heeft Bank Degroof Petercam besloten om niet slechts één vergelijkend jaar te presenteren volgens de IFRS principes(01.01.2018) en volgens de principes IAS 39(31/12/2017). Dit is bedoeld om de lezer meer inzicht te geven in de geconsolideerde jaarrekening en de impact van de toepassing van IFRS 9, die een belangrijke standaard is voor de banksector.

De geconsolideerde jaarrekening wordt in duizenden euro voorgesteld, tenzij anders aangegeven.

2 Wijzigingen in de boekhoudkundige grondslagen en methodologie

De volgende (gewijzigde) IFRS-normen zijn voor het eerst van toepassing voor het huidige boekjaar:

- IFRS 9 'Financiële instrumenten' en daaropvolgende wijzigingen;
- IFRS 15 'Omzet uit overeenkomsten met cliënten' en daaropvolgende wijzigingen;
- diverse wijzigingen 'Verbeteringen van IFRS-standaarden (2014-2016);
- wijzigingen aan IAS 40 'Overdrachten van vastgoedbeleggingen';
- IFRIC 22 'Vreemde valuta transacties en vooruitbetaling';
- wijzigingen aan IFRS 2 'Classificatie en waardering van op aandelen gebaseerde betalingstransacties';
- wijzigingen aan IFRS 4 'Toepassen van de IFRS 9 'Financiële instrumenten' norm met IFRS 4'.

IFRS 9 die de vereisten van IAS 39 'Financiële instrumenten' vervangt, introduceert nieuwe vereisten voor de classificatie en waardering van de financiële activa en passiva, één enkel depreciatiemodel op basis van verwachte verliezen en een substantieel gewijzigde benadering van micro-hedge accounting.

De classificatie en waardering van financiële instrumenten en financiële activa is afhankelijk van de ingevoerde economische managementmodellen en de contractuele kasstroomkenmerken van het instrument. Bank Degroef Petercam heeft gebruik gemaakt van de overgangsclassificatie- en waarderingsbepalingen om de eerdere aanduiding van financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening te annuleren. Voor de beleggingen in eigen-vermogensinstrumenten (die niet voor transactiedoeleinden worden gebruikt), heeft Bank Degroef Petercam gebruik gemaakt van de mogelijkheid om de meerderheid van deze instrumenten tegen de reële waarde in te delen door middel van niet-gerealiseerde resultaten. Aangaande de financiële passiva, heeft de implementatie van IFRS 9 niet tot wijzigingen geleid die voortkomen uit de criteria voor de classificatie en evaluatie van deze instrumenten.

IFRS 9 wijzigt het afschrijvingsmodel, dat vanaf nu gebaseerd is op 'verwachte verliezen' in plaats van 'geleden' verliezen, zoals voorgeschreven in IAS 39. Dit nieuwe model is voornamelijk van toepassing op leningen, schuldinstrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs of tegen de reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten, leningsverplichtingen en uitgegeven financiële garanties. Volgens het nieuwe afschrijvingsmodel ontwikkeld door Bank Degroef Petercam, worden de financiële activa in drie categorieën ingedeeld op basis van de omvang van de achteruitgang van de kredietwaardigheid sinds hun eerste opname.

Bank Degroef Petercam (dat de boekhoudkundige hedge bepalingen van IAS 39 niet toepast) heeft de nieuwe bepalingen van IFRS 9 op het gebied van micro hedge accounting gebruikt om de waarde van het renterisico in te dekken. Deze beslissing heeft onder meer betrekking op financiële instrumenten die, overeenkomstig met IAS 39, zijn aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening.

De standaard is van toepassing met terugwerkende kracht en vereist een aanpassing van de openingsbalans op datum van de eerste toepassing. Bank Degroef Petercam heeft ervoor gekozen om, overeenkomstig de bepalingen van IFRS 9, de cijfers voor de vergelijkende periodes niet aan te passen. Bijgevolg worden de activa en passiva met betrekking tot financiële instrumenten van 2017 opgenomen en gewaardeerd in overeenstemming met IAS 39 zoals beschreven in de boekhoudprincipes en methoden die in de jaarrekening van 2017 worden gepresenteerd.

Aanvullende informatie aangaande de aard en de gevolgen van deze wijzigingen worden toegelicht in bijlage 7.20, betreffende de informatie over de overgang naar IFRS 9.

IFRS 15 'Opbrengsten uit de gewone bedrijfsactiviteiten uit contracten met cliënten' vervangt IAS 11 'Construction contract' en IAS 18 'Opbrengsten' en de interpretaties die ermee verbonden zijn. Deze nieuwe norm geldt voor alle contracten met cliënten (met uitzondering van diegenen die vallen onder het toepassingsgebied van normen voor financiële instrumenten, verzekeringscontracten en leaseovereenkomsten), en introduceerde een uniek model (opgezet in 5 stappen) om de prestatieverplichtingen te identificeren en te bepalen op welk tijdstip de opbrengsten uit de gewone bedrijfsactiviteiten moeten worden opgenomen, en voor welk bedrag.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

Voor de eerste toepassing van deze norm heeft Bank Degroef Petercam gekozen voor de gecumuleerde inhaalmethode zonder herberekening van de bedragen van vergelijkbare perioden door de openingsbalans van de ingehouden winsten op die datum aan te passen. De toepassing van IFRS 15 heeft geen significante invloed op het resultaat en het eigen vermogen. Het huidige opnamepercentage van de opbrengsten is immers in overeenstemming met de vereisten van IFRS 15, ongeacht of de prestatie geleidelijk wordt uitgevoerd of op een specifiek moment.

De wijzigingen aan IFRS 4 'Verzekeringscontracten / IFRS 9 Financiële instrumenten' zijn, in overeenstemming met hun toepassingsgebied, niet van toepassing op Bank Degroef Petercam.

De toepassing van deze nieuwe bepalingen heeft geen significante weerslag op het resultaat en het eigen vermogen van Bank Degroef Petercam, of op de presentatie van de geconsolideerde jaarrekening.

Onder de normen of wijzigingen van normen gepubliceerd door het IASB (International Accounting Standards Board) op datum van 31 december 2018 worden de onderstaande van kracht tijdens latere boekjaren.

DOCUMENTEN AANGENOMEN DOOR DE EUROPESE UNIE:

- IFRS 16 'Leases', van toepassing vanaf de boekjaren beginnend op 1 januari 2019 of na die datum;
- wijzigingen in IFRS 9 'Vervroegde terugbetalingsclausules die voorzien in een negatieve compensatie', van toepassing vanaf de boekjaren beginnend op 1 januari 2019 of na die datum.

DOCUMENTEN NOG NIET AANGENOMEN DOOR DE EUROPESE UNIE:

- diverse wijzigingen 'Verbeteringen van de IFRS-normen (2015-2017)', van toepassing vanaf de boekjaren beginnend op 1 januari 2019, of na die datum;
- wijzigingen in IAS 28 'Langetermijninvesteringen in geassocieerde vennootschappen en joint ventures', van toepassing vanaf de boekjaren beginnend op 1 januari 2019 of na die datum;
- IFRIC 23 'Onzekerheden omtrent fiscale behandeling', van toepassing vanaf de boekjaren beginnend op 1 januari 2019 of na die datum;
- wijzigingen in de verwijzingen naar het naar het conceptuele kader in de IFRS-standaarden, van toepassing voor boekjaren die aanvangen op 1 januari 2020 of na deze datum;
- wijzigingen aan IAS 19 'Wijziging, inperking of liquidatie van een regeling', van toepassing op boekjaren die aanvangen op 1 januari 2019 of na deze datum;
- IFRS 17 'Verzekeringscontracten', van toepassing vanaf de boekjaren beginnend op 1 januari 2021 of na die datum.

Bank Degroef Petercam zal de hiervoor vermelde teksten toepassen vanaf hun inwerkingtreding.

IFRS 16 is bedoeld om IAS 17 'Leaseovereenkomsten' te vervangen. De belangrijkste verandering die IFRS 16 met zich meebrengt, is dat het merendeel van de leaseovereenkomsten zal worden verwerkt in de balans van de nemers. De nieuwe standaard geeft de indeling op voor de nemers van leaseovereenkomsten in gewone verhuring of leasing, door het behandelen van alle contracten (met twee uitzonderingen) als leasing. Voor de nemer houdt dit de boeking op balans van de meeste leaseovereenkomsten als een activa met gebruiksrecht en een leaseverplichting in. Dit actief wordt vervolgens, in het algemeen, lineair geamortiseerd over de looptijd van het contract en indien nodig afgeschreven. De huurverplichting wordt geboekt tegen de geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

Wat betreft de verwerking van de verhuurder, veel aspecten van IAS 17 worden behandeld in IFRS 16 en de verwachte impact zal gelimiteerd zijn.

Alle werkzaamheden om de betrokken contracten te identificeren en analyseren, en de keuze van het instrument, zullen in het tweede semester van 2018 uitgevoerd worden. De invoering van de standaard zal leiden tot een toename van de activa en passiva als gevolg van de opname in de balans van de leaseovereenkomsten die momenteel als operationele leases worden geboekt. Deze impact zal naar verwachting voornamelijk voortvloeien uit de leasing van gebouwen en voertuigen en in mindere mate uit de lease van informaticamateriaal. Bank Degroef Petercam zal IFRS 16 retrospectief toepassen zonder de vergelijkende informatie aan te passen, waarbij het gecumuleerde effect van de initiële toepassing van de standaard als een aanpassing van de openingsbalans van het eigen vermogen wordt erkend.

Voor de andere hierboven vermelde teksten verwacht Bank Degroef Petercam geen belangrijke impact van hun toepassing.

3 Samenvatting van de boekhoudkundige grondslagen en methodologie

In de boekhoudkundige grondslagen en methodologie hierna beschreven, dient te worden begrepen onder 'winsten en verliezen geboekt onder het eigen vermogen', deze die specifiek dienen te worden opgenomen in andere elementen van het overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten in overeenstemming met de IFRS-normen.

3.1 Consolidatieprincipes

CONSOLIDATIEKRING

De geconsolideerde jaarrekening omvat de rekeningen van de moedermaatschappij en haar dochterondernemingen die een materialiteitsdrempel overschrijden. Dochterondernemingen zijn alle vennootschappen die door Bank Degroof Petercam worden gecontroleerd, namelijk de entiteiten waarvoor de Bank is blootgesteld of recht heeft op variabele rendementen als gevolg van haar banden met de dochtervennootschappen en zij de capaciteit heeft om invloed uit te oefenen op die rendementen als gevolg van de macht die zij bezit over die dochterondernemingen. De materialiteitsdrempel is gebaseerd op de analyse van diverse criteria waaronder het aandeel in het geconsolideerde eigen vermogen, het aandeel in het geconsolideerde resultaat en het aandeel in het geconsolideerde balanstotaal.

De dochterondernemingen worden geconsolideerd volgens de globale integratiemethode vanaf de overdrachtsdatum van de effectieve controle aan Bank Degroof Petercam en verdwijnen uit de consolidatiekring op de datum waarop die controle ophoudt te bestaan. De rekeningen van de moedermaatschappij en de dochterondernemingen worden op dezelfde datum en volgens gelijkaardige boekhoudkundige grondslagen opgesteld, indien nodig met herwerking van de rekeningen. De intragroepsaldi, transacties, baten en lasten worden geëlimineerd.

De minderheidsbelangen worden afzonderlijk weergegeven in het geconsolideerde resultaat en in de geconsolideerde balans binnen het eigen vermogen.

SAMENWERKINGSOVEREENKOMSTEN

De samenwerkingsovereenkomsten zijn alle ondernemingen waarover Bank Degroof Petercam rechtstreeks of onrechtstreeks een gezamenlijke controle uitoefent, dat wil zeggen dat geen enkele beslissing omtrent de pertinente activiteiten kan worden genomen zonder unaniem akkoord van de partijen die de controle delen.

Als deze de materialiteitsdrempel overschrijden, worden zij volgens de vermogensmutatiemethode geboekt voor de samenwerkingsovereenkomsten gedefinieerd als joint ventures (ondernemingen waar de gemeenschappelijke controle rechten geeft op het netto-actief) of volgens de methode van integratie op basis van het belangenpercentage in de activa, passiva, opbrengsten en kosten voor de samenwerkingsovereenkomsten gedefinieerd als gemeenschappelijke ondernemingen (ondernemingen waar de gemeenschappelijke controle rechten geeft op actiefbestanddelen en verplichtingen op passiefbestanddelen), vanaf de datum van verwerving van de gezamenlijke controle, en worden zij als dusdanig niet meer geboekt als er van de gezamenlijke controle afstand wordt gedaan. De materialiteitsdrempel is gebaseerd op de analyse van diverse criteria waaronder het aandeel in het geconsolideerde eigen vermogen, het aandeel in het geconsolideerde resultaat evenals het aandeel in het geconsolideerde balanstotaal.

De rekeningen van de samenwerkingsovereenkomst worden op dezelfde datum en volgens gelijkaardige boekhoudkundige methodes als die van de moedermaatschappij van de groep opgesteld, indien nodig met herwerking van de rekeningen.

GEASSOCIEERDE ONDERNEMINGEN

De geassocieerde ondernemingen zijn alle ondernemingen waarin Bank Degroof Petercam een aanzienlijke invloed uitoefent. Dat betekent dat zij inspraak heeft in de beslissingen over het financiële en operationele beleid zonder echter de controle of de gezamenlijke controle over dat beleid in handen te hebben.

Als die geassocieerde ondernemingen de materialiteitsdrempel overschrijden, worden zij volgens de vermogensmutatiemethode geboekt vanaf de datum waarop de aanzienlijke invloed werd verworven en worden zij als dusdanig niet langer geboekt op de datum dat die aanzienlijke invloed ophoudt te bestaan.

De materialiteitsdrempel is gebaseerd op de analyse van diverse criteria waaronder het aandeel in het geconsolideerde eigen vermogen, het aandeel in het geconsolideerde resultaat evenals het aandeel in het geconsolideerde balanstotaal.

De rekeningen van de geassocieerde onderneming worden op dezelfde datum en volgens gelijkaardige boekhoudkundige methodes opgesteld als die van de moedermaatschappij van de groep, indien nodig met herwerking van de rekeningen.

3.2 Omrekening van vreemde valuta

OMREKENING VAN DE REKENINGEN IN VREEMDE MUNT

Bij de consolidatie worden de balansen van entiteiten waarvan de functionele munt verschilt van deze van Bank Degroef Petercam (EUR), omgerekend aan de wisselkoers op balansdatum.

De winst- en verliesrekening en de kasstroomoverzichten van diezelfde entiteiten worden omgerekend aan de gemiddelde wisselkoers van de betreffende periode.

Die omrekeningsverschillen worden in het eigen vermogen verwerkt.

De goodwill en de aanpassingen van de reële waarde die het resultaat zijn van de overname van een buitenlandse onderneming, worden als activa en verplichtingen van die entiteit beschouwd en worden bijgevolg omgerekend aan de wisselkoers op balansdatum. Die omrekeningsverschillen worden in het eigen vermogen verwerkt.

Als bovenstaande entiteiten worden overgedragen, worden de in het eigen vermogen geboekte omrekeningsverschillen opgenomen in de berekening van de meer- of minderwaarden en dus in de winst- en verliesrekening verwerkt.

OMREKENING VAN DE TRANSACTIES IN VREEMDE MUNT

De transacties in vreemde valuta binnen de individuele rekeningen van de entiteiten van Bank Degroef Petercam worden geboekt aan de wisselkoers op transactiedatum.

De monetaire activa en verplichtingen worden omgerekend aan de wisselkoers op balansdatum, wat een omrekeningsverschil veroorzaakt dat in de winst- en verliesrekening wordt verwerkt.

De niet-monetaire posten die tegen reële waarde worden gewaardeerd, worden omgerekend aan de wisselkoers op balansdatum. Het omrekeningsverschil dat uit die omrekening voortvloeit, wordt in het eigen vermogen of in het resultaat verwerkt volgens de boekhoudkundige toewijzing van het betreffende element. De overige niet-monetaire posten worden gewaardeerd aan de historische wisselkoers, namelijk aan de wisselkoers op transactiedatum.

3.3 Financiële instrumenten

3.3.1 Boekhoudkundige verwerkingsdatum van financiële instrumenten

Alle derivaten en alle aankopen of verkopen van effecten op basis van een contract dat de levering van het effect oplegt binnen de termijn die in het algemeen wordt bepaald door de reglementering of door een conventie op de betreffende markt, worden op transactiedatum geboekt. Vorderingen en deposito's worden opgenomen op de afwikkelingsdatum.

3.3.2 Verrekening

De financiële activa en verplichtingen worden enkel en alleen gesaldeerd, indien Bank Degroef Petercam een juridisch uitvoerbaar recht heeft om de geboekte bedragen te salderen, en zij de intentie heeft het nettobedrag te vereffenen of tegelijkertijd de activa te verzilveren en de verplichtingen te vereffenen.

3.3.3 Classificatie en waardering van financiële activa

Bij de eerste opname worden financiële activa in de volgende categorieën ingedeeld:

- tegen geamortiseerde kostprijs;
- tegen reële waarde via eigen vermogen;
- tegen reële waarde via het eigen vermogen tegen onherroepelijke optie voor de eigenvermogensinstrumenten (zonder terugname);
- tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.

De criteria voor de classificatie van de financiële activa zijn afhankelijk van de aard van het financiële instrument. Op basis van de analyse van de kenmerken en de contractuele voorwaarden van het financiële instrument, zal deze beschouwd worden als een schuldinstrument of een eigenvermogensinstrument. Een eigenvermogensinstrument wordt gedefinieerd als elk contract dat een resterend belang in de activa van een entiteit aantoon, na aftrek van al haar verplichtingen. Een financieel instrument dat niet voldoet aan de definitie van een eigenvermogensinstrument wordt door Bank Degroef Petercam geclassificeerd als een schuldinstrument.

3.3.3.1 Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs

Een financieel actief wordt gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs indien aan de twee volgende voorwaarden is voldaan:

- het aanhouden van het financieel actief maakt deel uit van een economisch model waarvan het doel is om de contractuele kasstromen te innen;
- de contractuele voorwaarden van het financieel actief leiden tot kasstromen die enkel en alleen overeenkomen met nominale aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom.

Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden initieel opgenomen tegen reële waarde (inclusief transactiekosten, indien significant), en vervolgens tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met eventuele waardeverminderingen. Afschrijvingen door middel van de effectieve rentemethode worden in de resultatenrekening geboekt in de rubriek 'Rente-inkomsten'. De bedragen van de waardeverminderingen worden in de resultatenrekening geboekt onder de rubriek 'Waardeverminderingen'.

3.3.3.2 Financiële activa tegen reële waarde via het eigen vermogen

Een financieel actief wordt gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen indien aan de volgende twee voorwaarden is voldaan:

- het aanhouden van het financieel actief maakt deel uit van een economisch model waarvan het doel het innen van contractuele kasstromen is zowel als de verkoop van financiële activa;
- de contractuele voorwaarden van het financieel actief leiden tot kasstromen die enkel en alleen overeenkomen met nominale aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom.

Financiële activa gewaardeerd via het eigen vermogen worden initieel opgenomen tegen reële waarde (inclusief transactiekosten, indien significant), en vervolgens geherwaardeerd tegen reële waarde. Met uitzondering van waardeverminderingen, worden alle fluctuaties in de reële waarde geboekt in een specifieke rubriek van het eigen vermogen. Bij het realiseren van deze activa, worden de cumulatieve herwaarderingresultaten, die voorheen in het eigen vermogen waren opgenomen, in de resultatenrekening geboekt onder de rubriek 'Nettoresultaat van financiële instrumenten die niet tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening geboekt worden'. De bedragen van de waardeverminderingen worden in de resultatenrekening geboekt onder de rubriek 'Waardeverminderingen'.

Opbrengsten voor rentedragende instrumenten opgenomen volgens de effectieve rentemethode worden opgenomen in de rubriek 'Rente-inkomsten'.

3.3.3.3 Financiële activa tegen reële waarde via het eigen vermogen met onherroepelijke optie voor eigenvermogensinstrumenten

Bij de eerste opname kan Bank Degroef Petercam er onherroepelijk voor kiezen om de latere wijzigingen in de reële waarde van een belegging in een eigenvermogensinstrument, die niet voor handelsdoeleinden worden aangehouden, onder een specifieke rubriek van het eigen vermogen te presenteren.

Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat zullen bij een onherroepelijke keuze aanvankelijk gewaardeerd worden aan de reële waarde (de transactiekosten (inclusief), indien deze significant zijn) en, bij gevolg, geherwaardeerd aan reële waarde.

Deze categorie van financiële activa is niet onderhevig aan een waardevermindering en de in het eigen vermogen opgenomen bedragen worden in teruggeboekt in het resultaat.

Alleen de ontvangen dividenden worden in de resultatenrekening geboekt, tenzij zij duidelijk de terugbetaling van het kapitaal vertegenwoordigen.

3.3.3.4 Financiële activa tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening

Alle andere financiële activa, financiële activa die niet voldoen aan de criteria voor de classificatie tegen geamortiseerde kostprijs of reële waarde via het eigen vermogen, worden in de balans opgenomen tegen reële waarde (exclusief transactiekosten die rechtstreeks in de winst –en verliesrekening worden opgenomen) en vervolgens geherwaardeerd tegen reële waarde. De schommelingen van de reële waarde worden in de resultatenrekening opgenomen onder de rubriek 'Nettoresultaat van de financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde'. Ontvangen of betaalde rente op instrumenten die een niet-afgeleide rente dragen, wordt opgenomen onder 'Rentebaten of -lasten'. Ontvangen dividenden worden opgenomen in 'Dividenden'.

Bovendien heeft Bank Degroof Petercam bij de eerste opname de mogelijkheid om een financieel actief onherroepelijk aan te wijzen als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening indien een dergelijke aanwijzing een inconsistentie in de waardering of opname (soms een boekhoudkundige mismatch genoemd) die zich zou voordoen indien deze niet zou worden gebruikt, wegneemt of aanzienlijk vermindert.

De keuze voor de reële-waarde optie is onomkeerbaar zodra het actief in de balans wordt opgenomen. Deze categorie heeft dezelfde waarderingsregels als die welke van toepassing zijn op activa die tegen reële waarde worden gewaardeerd. Dezelfde rubrieken als hierboven gedefinieerd worden gebruikt voor de opname van rente en dividenden. Veranderingen in de reële waarde worden echter opgenomen in 'Nettowinst uit financiële instrumenten aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'.

3.3.3.5 Economisch model

De term 'economisch of beheermodel' verwijst naar de manier waarop Bank Degroof Petercam haar financiële activa beheert om kasstromen te genereren. De Bank bepaalt het economisch model op een niveau dat een afspiegeling is van de wijze waarop groepen van financiële activa gezamenlijk worden beheerd om een bepaalde economische doelstelling te bereiken. Bijgevolg bepaalt Bank Degroof Petercam de managementmodellen niet per instrument, maar op een hoger aggregatieniveau. De beoordeling van het economisch model is belangrijk voor schuldinstrumenten om te bepalen of deze kunnen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs en reële waarde via het eigen vermogen.

Er zijn drie soorten economische modellen:

- 'Collectie' bedrijfsmodellen die tot doel hebben activa aan te houden om contractuele kasstromen te innen. De verkoop is incidenteel ten opzichte van de doelstelling van het model en over het algemeen lager in frequentie en volume. Dit model houdt echter niet in dat alle activa tot de vervaldag worden aangehouden. De volgende voorbeelden van verkoop kunnen in de 'collectie' managementmodellen passen:
  - de verkopen zijn het gevolg van een toename van het kredietrisico van een financieel actief;
  - de verkopen zijn zeldzaam (zelfs als ze van significante waarde zijn) of, niet significant individueel en globaal (zelfs als ze frequent voorkomen);
  - de verkopen gebeuren dicht bij de vervaldag van het financieel actief en de verkoopopbrengsten benaderen de inning van de resterende contractuele kasstromen.
- Beheermodellen voor 'collectie en verkoop', waarvan het doel zowel door het innen van contractuele kasstromen als door de verkoop van activa wordt bereikt. In dit model zijn zowel de verkoop van financiële activa als de inning van kasstromen essentieel om het doel te bereiken. Dit businessmodel wordt over het algemeen geassocieerd met meer verkopen (in termen van frequentie en hogere waarde) dan in het geval van het 'collectie' managementmodel.
- De andere beheermodellen waarvan het hoofddoel de aan- en verkoop van activa is. Het gaat onder meer om financiële activa die voor handelsdoeleinden worden aangehouden, financiële activaportefeuilles waarvan het beheer en de prestaties gebaseerd zijn op de reële waarde en portefeuilles die tot doel hebben de kasstromen door verkoop te maximaliseren. Een dergelijk model maakt geen deel uit van een 'collectie'-managementmodel, noch van een 'collectie- en verkoop'-managementmodel en de perceptie van contractuele kasstromen is nogal incidenteel voor het bereiken van het doel van dit model. Schuldinstrumenten die niet volledig voldoen aan het criterium 'hoofdsom en rente' (zie punt 3.3.3.6) worden aan dit type model toegewezen. Dit is in het bijzonder het geval voor fondsdeelnemingen (aangezien beleggers het fonds betreden en verlaten op basis van de reële waarde, is het onwaarschijnlijk dat de kasstromen van een belegging in een dergelijk fonds zullen voldoen aan het criterium 'Hoofdsom en rente').

3.3.3.6 'Hoofdsom en rente' criterium ('Uitsluitend betaling van hoofdsom en rente' of 'SPPI' test)

De classificatie en waardering van een schuldinstrument hangt ook af van de analyse van de contractuele kasstroomkenmerken van het instrument ('SPPI'-test). Aan de 'SPPI'-test is voldaan indien de contractuele voorwaarden van het schuldinstrument op bepaalde data aanleiding geven tot kasstromen die alleen bestaan uit aflossingen van de hoofdsom en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom. In het kader van deze beoordeling wordt onder 'hoofdsom' verstaan de reële waarde van het financiële instrument bij eerste opname en onder 'rente' wordt verstaan de tijds waarde van geld, het kredietrisico dat verbonden is aan de hoofdsom die nog

gedurende een bepaalde periode verschuldigd is en andere risico's en vergoedingen die verbonden zijn aan een basislening, alsmede een marge.

Om na te gaan of aan de 'SPPI'-test is voldaan, analyseert Bank Degroof Petercam de contractuele voorwaarden van het instrument om na te gaan of het instrument een term bevat die de timing of het bedrag van de contractuele kasstromen zodanig kan wijzigen dat het instrument niet aan deze voorwaarde voldoet. Degroof Petercam heeft daartoe een checklist opgesteld om na te gaan of de kasstromen van de schuldinstrumenten enkel betrekking hebben op de aflossingen en rentebetalingen. Bij deze beoordeling houdt Bank Degroof Petercam in het bijzonder rekening met de volgende elementen:

- een gebeurtenis die aanleiding geeft tot een gebeurtenis die het tijdstip of het bedrag van de contractuele kasstromen zou wijzigen;
- hefboomeffect;
- optie voor vooruitbetaling of verlenging;
- een termijn die de vordering van Bank Degroof Petercam beperkt tot de kasstromen die worden gegenereerd door gespecificeerde activa (bijvoorbeeld financiële activa zonder verhaal of financiële activa met een 'non-recourse' karakter);
- kenmerken die de vergoeding voor de tijdswaarde van geld veranderen (bijvoorbeeld periodieke herziening van de rentevoet).

3.3.3.7 Herclassificering

Financiële activa worden niet geherclassificeerd na de eerste opname, behalve in een volgend boekjaar, nadat Bank Degroof Petercam heeft beslist om de strategie met betrekking tot een activiteit die van wezenlijk belang is voor haar activiteiten te wijzigen. Bank Degroof Petercam herclassificeert alle betrokken activa prospectief vanaf de eerste dag van het volgende boekjaar. Vroegere periodes worden niet aangepast.

Bank Degroof Petercam is van oordeel dat dergelijke wijzigingen zich eerder zeldzaam zullen voordoen.

3.3.4 Classificatie en waardering van financiële passiva

Bij de eerste opname worden de financiële passiva ingedeeld in de volgende categorieën:

- tegen geamortiseerde kostprijs;
- tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.

3.3.4.1 Financiële passiva tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening

Financiële verplichtingen worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening indien aan volgende voorwaarden voldaan is:

- voor transactiedoeleinden aangehouden;
- toegewezen om gewaardeerd te worden tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.

Deze verplichtingen worden initieel opgenomen tegen reële waarde (exclusief transactiekosten die rechtstreeks in de winst- en verliesrekening worden opgenomen) en vervolgens geherwaardeerd tegen reële waarde. Veranderingen in de reële waarde worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen onder 'Nettoresultaat op financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde' voor verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden en onder 'Nettoresultaat op financiële instrumenten aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening' voor verplichtingen aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. De enige uitzondering op dit laatste principe betreft de schommelingen in de reële waarde die toe te schrijven zijn aan veranderingen in het kredietrisico verbonden aan deze verplichting, die in de niet-gerealiseerde resultaten moeten worden opgenomen (tenzij Bank Degroof Petercam van oordeel is dat een dergelijke gesplitste presentatie een boekhoudkundige mismatch in het resultaat zou creëren of verergeren). Ontvangen of betaalde rente op niet-afgeleide instrumenten wordt opgenomen onder 'Rentebaten of -lasten'.

De toewijzing van financiële passiva tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (of reële-waarde optie) wordt uitgevoerd bij de eerste opname van het financiële instrument en in overeenstemming met volgende gebruikscriteria:

- deze aanwijzing elimineert of vermindert een inconsistentie in de waardering of opname (soms aangeduid als een boekhoudkundige mismatch) die zich zou voordoen indien ze niet zou worden gebruikt; of

- een groep financiële verplichtingen wordt beheerd en de prestaties ervan worden gewaardeerd op basis van de reële waarde, in overeenstemming met een gedocumenteerde risicobeheersings- of investeringsstrategie; of
- het financiële instrument bevat een in het contract besloten derivaat dat niet nauw verwant is.

3.3.4.2 Financiële passiva tegen geamortiseerde kostprijs

Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs zijn niet-afgeleide financiële verplichtingen die noch voor handelsdoeleinden worden aangehouden, noch worden aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.

Deze verplichtingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde (inclusief transactiekosten, indien van materieel belang) en vervolgens tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

Overlopende rente (met inbegrip van eventuele verschillen tussen het ontvangen nettobedrag en de aflossingswaarde) wordt in de winst-en-verliesrekening opgenomen met behulp van de effectieve-rentemethode onder 'Rentebaten of -lasten'.

3.3.4.3 Herclassificering

De eerste classificatie van financiële verplichtingen is onherroepelijk. Verdere herindeling is niet toegestaan.

3.3.5 Afgeleide producten

Alle afgeleide financiële instrumenten met een positieve (negatieve) vervangingswaarde worden beschouwd als financiële activa (verplichtingen) aangehouden voor handelsdoeleinden, met uitzondering van derivaten die als afdekkingsinstrument kwalificeren. Derivaten die voor handelsdoeleinden worden aangehouden, worden bij het begin van de transactie tegen hun reële waarde geboekt en vervolgens tegen reële waarde gewaardeerd.

Veranderingen in de reële waarde, inclusief opgelopen rente, worden opgenomen in 'Nettoresultaat op financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde'.

3.3.6 Waardevermindering van financiële activa

Het model voor bijzondere waardevermindering van het kredietrisico is gebaseerd op de verwachte kredietverliezen ('ECL'). Dit model is voornamelijk van toepassing op leningen, financiële instrumenten die tegen geamortiseerde kostprijs of reële waarde via het eigen vermogen, leningsverplichtingen en uitgegeven financiële garanties worden gewaardeerd. Verwachte verliezen zijn een waarschijnlijk gewogen schatting van de kredietverliezen over de verwachte levensduur van een financieel instrument. De berekening van deze verliezen is onder meer gebaseerd op de volgende parameters: de kans op wanbetaling ('waarschijnlijkheid van wanbetaling' of 'PD'), het verlies bij wanbetaling ('LGD'), het bedrag van de blootstelling (restboekhouding) in geval van wanbetaling ('Blootstelling bij wanbetaling' of 'EAD') en de discontovoet. De verwachte kredietverliezen worden berekend op basis van een gewogen gemiddelde van de waarschijnlijke scenario's. Financiële activa worden op basis van de omvang van de verslechtering van de kredietwaardigheid sinds hun eerste opname in drie categorieën ingedeeld:

- Fase 1 (eerste opname: performing): een waardevermindering wordt gewaardeerd tegen het bedrag van de verwachte verliezen over de levensduur als gevolg van het risico van wanbetaling binnen 12 maanden na de balansdatum;
- Fase 2 (aanzienlijke toename van het kredietrisico: under-performing): de waardevermindering wordt gewaardeerd tegen het bedrag van de verwachte verliezen over de levensduur van het financiële instrument;
- Fase 3 (vervallen financiële activa waarvoor er objectieve aanwijzingen zijn dat er op de balansdatum sprake is van wanbetaling: 'non-performing'): een waardevermindering wordt bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en zijn verwachte realiseerbare waarde.

Om de verslechtering van het kredietrisico in te schatten, vergelijkt Bank Degroof Petercam het risico van wanbetaling op de verslagdatum met de eerste opname van het financieel actief. Om haar kredietrisico's te classificeren, heeft Bank Degroof Petercam besloten een intern scoringsmodel op te zetten dat gebaseerd is op de kredietgebeurtenissen in haar kredietportefeuilles. Voor de schuldinstrumenten wordt voornamelijk

een beroep gedaan op externe ratings van ratingbureaus en Bank Degroof Petercam maakt gebruik van de uitzondering in verband met het lage kredietrisico.

Bank Degroof Petercam neemt de wijzigingen in de verwachte kredietverliezen op financiële instrumenten tegen geamortiseerde kostprijs op in de resultatenrekening onder de rubriek 'Waardeverminderingen', met een overeenkomstige aanpassing aan een voorziening voor de boekwaarde van de financiële activa die een waardevermindering hebben ondergaan. Voor financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in het eigen vermogen dient de aanpassing voor bijzondere waardeverminderingsverliezen in niet-gerealiseerde resultaten te worden opgenomen als tegenpost van de resultatenrekening 'Waardeverminderingen' en mag de boekwaarde van financiële activa in de geconsolideerde jaarrekening niet verminderen. Voor de aangegane leningsverplichtingen en verstrekte financiële garanties worden de verwachte kredietverliezen in de balans opgenomen onder de post 'voorziening' en in de winst- en verliesrekening onder de post 'Waardeverminderingen'.

3.3.6.1 Definitie van wanbetaling

Bank Degroof Petercam hanteert dezelfde definitie voor wanbetaling als deze gebruikt voor het interne kredietrisicobeheer. Deze definitie van een gebrek is ook in overeenstemming met de huidige reguleringsnormen die in de sector van kracht zijn.

Een financieel actief wordt als in gebreke gebleven beschouwd indien aan ten minste één van de volgende twee voorwaarden is voldaan:

- Bank Degroof Petercam is van mening dat de betaling van de schuldenaar niet waarschijnlijk is zonder het gebruik van acties zoals de realisatie van zekerheden;
- de schuldenaar heeft een materiële achterstand van meer dan go dagen.

3.3.6.2 Afgeschreven financieel actief (fase 3)

Het niveau van de in onderpand gegeven zekerheden is niet relevant voor de indeling van de financiële activa in fase 3: zodra een dossier voldoet aan minstens één van de twee hierboven vermelde voorwaarden, wordt dit financieel actief beschouwd als een financieel actief dat in gebreke blijft en wordt het ingedeeld in fase 3, zelfs indien de waardering van de ontvangen waarborgen hoger is dan het bedrag dat verschuldigd is aan Bank Degroof Petercam.

Wanneer de verwachte recuperaties lager zijn dan het risico van de Bank, wordt een ECL geregistreerd.

3.3.6.3 Herstructurering als gevolg van financiële moeilijkheden

In geval van financiële moeilijkheden van de ontleners en om de mogelijkheden tot verhalings te maximaliseren, kan Bank Degroof Petercam in bepaalde specifieke gevallen en onder bepaalde voorwaarden een herstructurering van een dossier aanvaarden, die doorgaans de vorm aanneemt van een verlenging van de resterende looptijd van de lening of een verlenging of spreiding van bepaalde contractuele termijnen.

Deze dossiers worden systematisch ingedeeld in fase 2, tenzij het dossier als in gebreke blijft, in welk geval het in fase 3 wordt ingedeeld.

3.3.6.4 Significante verslechtering van het kredietrisico

In overeenstemming met het ECL-model wordt de waardevermindering van een financieel actief gewaardeerd tegen het bedrag van de verwachte verliezen over de levensduur van het financieel instrument zodra het kredietrisico voor dat financieel actief aanzienlijk is verslechterd. Deze beoordeling van de materiële verslechtering van het kredietrisico is een relatieve beoordeling ten opzichte van het risiconiveau dat bij de eerste opname van het financiële instrument werd ingeschat.

Voor de obligatieportefeuille en interbancaire deposito's wordt de aanzienlijke verslechtering van het kredietrisico voornamelijk beoordeeld op basis van een externe rating (of, bij gebreke daarvan, op basis van een overeenkomstige interne rating):

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

- Bank Degroof Petercam maakt gebruik van de uitzondering voor het lage kredietrisico toegestaan door IFRS 9, wat betekent dat instrumenten met een rating 'Investment grade' (laag kredietrisico) op de rapporteringsdatum altijd worden geclassificeerd in fase 1 en dus een ECL krijgen toegewezen ten belope van het bedrag van de verwachte verliezen over de levensduur die het gevolg zijn van het risico van wanbetaling binnen de 12 maanden na de rapporteringsdatum;
- voor financiële activa waarvoor de uitzondering in verband met het lage kredietrisico niet kan worden toegepast (d.w.z. activa met een rating lager dan 'Investment grade'), beoordeelt Bank Degroof Petercam de relatieve evolutie van het kredietrisico door de kans op wanbetaling (PD) over de looptijd van het instrument te vergelijken met de PD bij de initiële erkenning op de rapporteringsdatum (voor een gelijkwaardige looptijd). Deze beoordeling wordt individueel uitgevoerd op het niveau van elke blootstelling en op elke rapporteringsdatum.

Voor de kredietportefeuille heeft Bank Degroof Petercam een intern ratingmodel ontwikkeld. De evolutie van deze interne rating bepaalt het niveau van de verslechtering van het kredietrisico. Deze interne rating, die op elke verslagdatum afzonderlijk wordt herberekend, op het niveau van de kredietfaciliteit, verandert afhankelijk van kredietgebeurtenissen zoals:

- een herstructurering wegens financiële moeilijkheden ('forborne'): een financieel actief dat wordt geherstructureerd wegens financiële moeilijkheden van de leningnemer wordt altijd ingedeeld in fase 2, tenzij het dossier wordt beschouwd als een dossier dat in gebreke blijft, in welk geval het in fase 3 wordt ingedeeld;
- Watch-list entry: de bestanden in deze lijst zijn in minimaal fase 2 ingedeeld;
- een beroep op de marge door Bank Degroof Petercam (Lombardkredieten), wanneer zij van mening is dat de door de tegenpartij gestelde zekerheden niet langer toereikend zijn;
- materiële achterstand van meer dan 30 dagen: Bank Degroof Petercam heeft zich aangepast aan de internationale normen, aangezien een overdracht naar fase 2 plaatsvindt vanaf het moment dat een financieel actief een materiële achterstand van meer dan 30 dagen heeft.

Aangezien Bank Degroof Petercam nooit portefeuilles van vervallen activa verwerft, worden alle financiële instrumenten bij hun eerste opname steeds in fase 1 ingedeeld. Voor latere rapportages op latere data, zolang aan geen van de bovengenoemde criteria wordt voldaan, blijft het actief in fase 1 staan.

Zodra een instrument voldoet aan ten minste één van de criteria om te worden beschouwd als een actief dat sinds de eerste opname ervan een aanzienlijke verslechtering van het kredietrisico heeft ondervonden, wordt het in fase 2 ingedeeld en wordt een ECL opgenomen die overeenkomt met het bedrag van de verwachte verliezen over de gehele looptijd van het instrument.

Een financieel actief wordt beschouwd als een financieel actief in gebreke (d.w.z. in fase 3) wanneer het voldoet aan de bovengenoemde definitie van wanbetaling.

Overdrachten tussen categorieën zijn symmetrisch, wat betekent dat een financieel instrument dat op een bepaald moment naar fase 2 of 3 is gemigreerd, kan terugkeren naar fase 2 of 1 op een latere verslagdatum als aan geen van de migratiecriteria is voldaan, op voorwaarde dat aan eventuele proefperiodes, in overeenstemming met de regelgeving van de sector, is voldaan.

3.3.6.5 Governance en waardering van verwachte kredietverliezen (ECL-model)

De ECL is het resultaat van het product van de kans op wanbetaling (PD), de geschatte blootstelling op het moment van wanbetaling (EAD) en het verlies in geval van wanbetaling (LGD). De berekening van de ECL wordt zodanig uitgevoerd dat deze een afspiegeling is van de ECL:

- een onbevooroordeeld bedrag, gewogen met een waarschijnlijkheid van optreden;
- de tijdwaarde van geld;
- informatie over gebeurtenissen uit het verleden, de huidige omstandigheden en toekomstige macro-economische prognoses.

De maximale periode die in aanmerking wordt genomen voor de berekening van de ECL is de maximale contractduur (inclusief verlengingen).

De ECL-levensduur is de som van de ECL's over de gehele levensduur van een financieel actief, gediscoteerd tegen de effectieve rentevoet. Het wordt gebruikt voor alle financiële instrumenten die in fase 2 of hoger zijn ingedeeld.

De ECL van 12 maanden vertegenwoordigt het deel van de ECL over de levensduur dat het gevolg is van een wanbetaling binnen 12 maanden na de rapportagedatum. Het wordt gebruikt voor instrumenten in de eerste fase.

Bank Degroef Petercam heeft geen Bazelse PD en LGD-modellen, aangezien zij voor de standaardbenadering voor prudentiële doeleinden heeft gekozen. In het kader van IFRS 9 heeft Bank Degroef Petercam PD en LGD-modellen ontwikkeld om ECL berekeningen uit te voeren.

Bank Degroef Petercam houdt rekening met 3 verschillende macro-economische scenario's voor de berekening van de ECL. Op elk van deze 3 scenario's wordt een weging toegepast. Het macro-economische basisscenario wordt beschouwd als het meest waarschijnlijke scenario voor de toekomst. Dit scenario wordt ook gebruikt voor andere interne en externe behoeften.

De berekening van de ECL vereist belangrijke oordelen over verschillende aspecten, zoals bijvoorbeeld de financiële situatie en het vermogen van de kredietnemer om terug te betalen, de waarde van de zekerheden en de mogelijkheid tot herstel of toekomstige macro-economische prognoses. Bank Degroef Petercam hanteert in dit opzicht de meest neutrale aanpak.

3.3.6.6 Waardevermindering

Een waardevermindering is een vermindering van de brutoboekwaarde van een financieel actief wanneer er voor het geheel of een deel van het actief geen redelijke verwachting meer bestaat dat het actief geheel of gedeeltelijk zal worden geïnd of wanneer het geheel of gedeeltelijk is ingeleverd. Deze situatie leidt tot een uittreding uit de balans. Bank Degroef Petercam beslist om de balans vervroegd te verlaten op individuele basis en rekening houdend met verschillende factoren, zoals:

- het financiële actief is volledig afgewaardeerd;
- de duur vanaf de datum van de laatste afschrijving;
- of de zekerheden die binnen een normaal tijdsbestek kunnen worden gerealiseerd al dan niet zullen worden gerealiseerd;
- de waarschijnlijkheid dat de contractuele stromen kunnen worden gerecupereerd en het geschatte tijdsbestek voor een dergelijke recuperatie;
- het aantal dagen sinds de laatste ontvangen contractuele stroom;
- de status van het dossier en/of de schuldenaar.

3.3.7 Reële waarde van de financiële instrumenten

De reële waarde is de prijs die zou worden ontvangen bij de verkoop van een actief of betaald voor de overdracht van een passief in een ordelijke transactie tussen marktpartijen, op de belangrijkste markt of op de voordeligste markt, op de waardingsdatum.

De reële waarde van een passief weerspiegelt het effect van het risico van niet-uitvoering. De reële waarde wordt bepaald op basis van de prijzen die op een actieve markt zijn genoteerd (noteringen vastgelegd door een beurs, een makelaar of elke andere bron die door de beleggers is erkend). Als er geen markt bestaat of er geen marktprijzen beschikbaar zijn, worden er waarderingstechnieken toegepast om, op waardingsdatum, de reële waarde op basis van de actuele marktcondities te ramen. Die technieken maken maximaal gebruik van een aantal waarneembare marktgegevens, courant gebruikte berekeningsmethodes en een reeks andere factoren zoals tijdswaarde, kredietrisico en liquiditeitsrisico. De reële waarde die door die technieken wordt geraamd, wordt dus beïnvloed door de gekozen gegevens. De waarderingstechnieken betreffen meer bepaald de methode van de verdiscontering van kasstromen, de verwijzing naar de marktwaarde van andere vergelijkbare instrumenten en de waardingsmodellen van de opties en andere passende waardingsmodellen.

Bij de initiële boekhoudkundige verwerking is de reële waarde van een financieel instrument de transactieprijs (namelijk de waarde van de gestorte of ontvangen compensatie) tenzij er een andere reële waarde kan worden vastgesteld door een koers op een actieve markt voor hetzelfde instrument of op basis van een waarderingstechniek die enkel op waarneembare marktgegevens is gebaseerd.

Om de reële waarde van de financiële instrumenten te bepalen, gebruikt de Bank hoofdzakelijk de volgende waardingsmethodes:

ACTIEVE MARKT

De financiële instrumenten worden tegen hun reële waarde gewaardeerd met verwijzing naar de prijzen die op een actieve markt staan genoteerd als ze gemakkelijk en regelmatig verkrijgbaar zijn, rekeninghoudend met criteria zoals de volumes aan transacties of de recente transacties. De genoteerde effecten en de derivaten op georganiseerde markten (futures en opties) worden zo gewaardeerd.

OTC-derivaten ('Over the counter'-derivaten) zoals renteswaps, opties, wisselcontracten worden gewaardeerd aan de hand van universeel erkende modellen (verdiscontering van toekomstige kasstromen, Black and Scholes-model, enz.) die van waarneembare marktgegevens gebruik maken.

De waarderingen van die derivaten bevatten een correctie voor het kredietrisico (CVA – Credit Value Adjustment; DVA – Debit Value Adjustment). De CVA-correctie bestaat uit de aanpassing van de reële waarde van de derivaten om rekening te houden met de solvabiliteit van de tegenpartij in de waardering. Evenzo weerspiegelt de DVA-correctie de kredietkwaliteit van Bank Degroof Petercam op de waardering van de derivaten.

Voor de waarderingen die de koers van het 'marktgemiddelde' gebruiken als basis voor het bepalen van de reële waarde, wordt er per risicopositie een koersaanpassing toegepast op de open netto-posities door, naargelang van het geval, gebruik te maken van de biedkoers of de laatkoers.

GEEN ACTIEVE MARKT

De meeste derivaten worden op actieve markten verhandeld. Als de prijs van een transactie in een inactieve markt niet overeenstemt met de reële waarde van andere transacties die in die markt waarneembaar zijn voor hetzelfde instrument of met de waardering door een intern model dat op waarneembare marktgegevens is gebaseerd, wordt dat verschil rechtstreeks in het resultaat geboekt.

Als dat verschil (gebruikelijk 'Day 1 profit and loss' genoemd) echter door een waarderingsmodel wordt gegenereerd waarvan geen enkele parameter uit waarneembare marktgegevens voortkomt, wordt het in het resultaat over de looptijd van de transactie gespreid opgenomen of uitgesteld totdat het instrument wordt afgeboekt. In alle gevallen wordt het nog niet erkende verschil onmiddellijk in het resultaat geboekt indien de aanvankelijk niet-waarneembare parameters waarneembaar worden of indien de reële waarde kan worden bepaald door te refereren aan een prijs die genoteerd is op een actieve markt met betrekking tot hetzelfde instrument. De geschikte methode om dat verschil ten laste van het resultaat te erkennen, wordt voor elke transactie individueel bepaald.

GEEN ACTIEVE MARKT – EIGEN-VERMOGENSINSTRUMENTEN (NIET-GENOTEERDE AANDELEN)

Bij gebrek aan een recente transactieprijs die in normale marktomstandigheden tot stand is gekomen, wordt de reële waarde van de niet-genoteerde aandelen geraamd via erkende waarderingstechnieken, zoals de verdisconteringsmethode van de toekomstige kasstromen, de toepassing van de beursratio's van vergelijkbare vennootschappen en de vermogensmethode.

De boekwaarde van de financiële instrumenten op korte termijn komt overeen met een redelijke benadering van hun reële waarde.

3.3.8 In een contract besloten derivaat

Een in een contract besloten derivaat wordt gedefinieerd als een component van een samengesteld instrument dat tegelijk een afgeleid financieel instrument en een niet-afgeleid basiscontract bevat. Deze beoordeling geldt alleen voor financiële verplichtingen, niet-financiële contracten en financiële activa die niet binnen het toepassingsgebied IFRS 9 vallen.

Een in een contract besloten derivaat moet van het basiscontract worden gescheiden en als een derivaat worden geboekt als:

- er geen nauw verband bestaat tussen de economische kenmerken en risico's van het in het contract besloten derivaat enerzijds en de economische kenmerken en risico's van het basiscontract anderzijds;
- een afzonderlijk instrument met dezelfde voorwaarden, als het in het contract besloten derivaat aan de definitie van een derivaat zou beantwoorden;
- het hybride (samengestelde) instrument is niet gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.

Dat (in contract besloten) derivaat wordt tegen reële waarde gewaardeerd met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening op dezelfde wijze als voor een autonoom derivaat.

Het basiscontract wordt geboekt en gewaardeerd volgens de principes van de categorie waartoe het behoort.

Mits de scheiding van het in het contract besloten derivaat is toegestaan (zie hierboven), kan het gehele hybride contract worden aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening. Als het echter niet mogelijk is het (in contract besloten) derivaat afzonderlijk te waarderen, moet het volledige hybride contract als een financieel actief of een verplichting tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening worden gewaardeerd.

3.3.9 Uitgegeven financiële garanties

Een financieel garantiecontract is een contract op grond waarvan de emittent verplicht is bepaalde betalingen te verrichten om zijn houder te vergoeden voor een verlies dat hij lijdt als gevolg van het in gebreke blijven van een bepaalde debiteur die geen betaling doet op het moment dat deze op grond van de oorspronkelijke of gewijzigde voorwaarden van een schuldbewijs verschuldigd is.

Uitgegeven financiële garantiecontracten worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde en, indien ze niet tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening zijn aangewezen, worden ze vervolgens gewaardeerd tegen kostprijs of, indien deze hoger is, reële waarde:

- het bedrag van de waardecorrectie voor verliezen bepaald overeenkomstig punt 3.3.6; en
- het oorspronkelijk opgenomen bedrag verminderd met, in voorkomend geval, de gecumuleerde inkomsten die werden erkend volgens de principes voor de opname van de inkomsten van Bank Degroof Petercam.

3.3.10 Afboeking van financiële instrumenten

Een financieel actief wordt afgeboekt als:

- de contractuele rechten op de kasstromen die aan het financiële actief zijn verbonden, op vervalddag komen; of
- de Bank nagenoeg alle risico's en voordelen die aan het eigendom van dit financiële actief zijn verbonden, heeft overgedragen. Als de Bank niet substantieel alle risico's en voordelen die aan het eigendom van het financiële actief zijn verbonden, overdraagt of houdt, wordt dit financiële actief afgeboekt indien de controle van het financiële actief niet blijft behouden. Anders behoudt de Bank het financiële actief in de balans in zoverre zij bij dit actief betrokken is.

Een financiële verplichting wordt afgeboekt indien die verplichting is uitgedoofd, namelijk als de verplichting die het contract bevat, wordt geannuleerd of verstrijkt.

3.4 Afdekkingstransacties

Bank Degroof Petercam past de hedge accounting principes van IFRS 9 toe.

De afdekkingstransacties hebben tot doel de blootstelling aan schommelingen van de wisselkoersen, rentevoeten of prijzen te verminderen of weg te werken door afgeleide of niet-afgeleide financiële instrumenten.

Opdat een verrichting als afdekkingstransactie in aanmerking zou komen en de relatie tussen de afdekkingsinstrumenten en de afgedekte elementen tot stand zou worden gebracht, moeten de volgende voorwaarden worden nageleefd:

- de relatie omvat alleen in aanmerking komende afdekkingsinstrumenten en in aanmerking komende afgedekte posities;
- het opstellen van formele documentatie over het afdekkingsinstrument en de af te dekken onderliggende waarde, waarin de afdekkingsrelatie, de strategie en de aard van het afgedekte risico en de methoden voor de beoordeling van de effectiviteit van de relatie worden beschreven;
- aantonen dat er een economische relatie bestaat tussen de afgedekte positie en het afdekkingsinstrument en dat zij elkaar geheel of gedeeltelijk compenseren;
- het effect van het kredietrisico mag geen invloed hebben op de waardeveranderingen die het gevolg zijn van deze economische band;
- de afdekkingsratio moet een afspiegeling zijn van het werkelijke aantal afdekkingsinstrumenten dat gebruikt wordt om het werkelijke aantal afgedekte posities af te dekken.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

De boekhoudkundige verwerking van de afdekkingsverrichtingen hangt af van hun indeling in de volgende categorieën:

AFDEKKING VAN DE REËLE WAARDE

De schommelingen in de reële waarde van het derivaat of het niet-afgeleide afdekkingsinstrument dat in een afdekkingsrelatie in reële waarde is aangeduid en gekwalificeerd, worden in het resultaat geboekt in de post 'Nettoresultaat op afdekkingstransacties' op dezelfde manier als de schommelingen in reële waarde van afgedekte activa of verplichtingen die aan het afgedekte risico kunnen worden toegeschreven. Als de afdekking niet meer voldoet aan de voorwaarden voor de administratieve verwerking van afdekkingstransacties, wordt de gecumuleerde aanpassing die in de balans op het afgedekte item is ingeschreven bij een rentedragend financieel instrument, geamortiseerd in het resultaat over de resterende looptijd van het afgedekte item via een aanpassing van de effectieve rentevoet. Bij een afdekking van het renterisico van een portefeuille instrumenten wordt die aanpassing lineair geamortiseerd. Voor een niet-rentedragend financieel instrument wordt de gecumuleerde aanpassing op het afgedekte item slechts op de vervaldag (of bij de afboeking) van het afgedekte item in resultaat geboekt.

AFDEKKING VAN DE KASSTROMEN

Het effectieve deel van de schommelingen in reële waarde van de als afdekking van de kasstromen aangeduide en gekwalificeerde derivaten wordt tijdelijk ingeschreven in een specifieke rubriek van het eigen vermogen als 'herwaarderingsreserves'. Het niet-effectieve deel van de schommelingen in reële waarde wordt rechtstreeks in de winst- en verliesrekening geboekt.

De winsten en verliezen die voorheen in het eigen vermogen werden ingeschreven, worden naar het resultaat overgebracht en als baten en lasten geboekt naarmate het afgedekte instrument het resultaat beïnvloedt.

Als de afdekkingsrelatie wordt onderbroken of als de afdekking niet meer aan de voorwaarden voor de administratieve verwerking van afdekkingstransacties voldoet, worden de gecumuleerde bedragen die in het eigen vermogen werden ondergebracht, in het eigen vermogen gehandhaafd tot op het ogenblik dat de geplande transactie het resultaat beïnvloedt. Indien men niet meer verwacht dat de voorziene transactie zal worden afgeboekt, worden die bedragen onmiddellijk in het resultaat geboekt.

AFDEKKING VAN DE NETTO-INVESTERING IN EEN BUITENLANDSE ENTITEIT

De afdekking van de netto-investering in een buitenlandse entiteit volgt dezelfde boekhoudkundige principes als de afdekking van de kasstromen. De winsten en verliezen ingeschreven in het eigen vermogen, worden naar het resultaat overgebracht bij overdracht of vereffening van de buitenlandse activiteit.

3.5 Leaseovereenkomsten

Een leaseovereenkomst is een financiële leaseovereenkomst als de overeenkomst nagenoeg alle risico's en voordelen die aan het eigendom van het actief zijn verbonden, overdraagt. Een operationele leaseovereenkomst is elke andere overeenkomst die geen financiële leaseovereenkomst is.

EEN ENTITEIT VAN DE GROEP ALS LEASINGNEMER

Als de leasing met een operationele leaseovereenkomst overeenkomt, wordt het geleasede goed niet in de balans opgenomen en worden de huurgelden lineair over de looptijd van de leaseovereenkomst in de winst- en verliesrekening geboekt.

Als de leasing een financiële leaseovereenkomst is, wordt het geleasede actief als vastliggend en tegen zijn reële waarde geboekt of, indien die lager ligt, tegen de verdisconteerde waarde van de minimale contractuele huurgeldstromen. Vervolgens wordt het actief afgeschreven volgens dezelfde afschrijvingsregels die worden toegepast op gelijkaardige activa, over de gebruiksduur van het actief ofwel over de leaseperiode indien deze laatste korter is. De overeenkomstige financiële schuld wordt als lening in de verplichtingen van de balans ingeschreven. De financiële last wordt in het resultaat opgenomen voor elke periode die is gedekt door de leaseovereenkomst zodat er een constante periodieke rentevoet wordt verkregen tegenover het resterende schuldsaldo.

EEN ENTITEIT VAN DE GROEP ALS LEASINGGEVER

De goederen die worden geleased in het kader van een operationele leaseovereenkomst worden in de activa opgenomen als vaste activa en afgeschreven volgens dezelfde afschrijvingsregels die op gelijkaardige activa worden toegepast. De huurinkomsten worden lineair over de duur van de leaseovereenkomst in het resultaat verwerkt.

Voor de financiële leaseovereenkomst wordt de actuele waarde van de minimumbetalingen – indien nodig verhoogd met de restwaarde van het goed – verwerkt als een vordering en niet als materiële vaste activa.

De financiële baten van de financiële leaseovereenkomst worden verdeeld over de contractduur op basis van een schema dat een constant rendabiliteitspercentage weergeeft tegenover de uitstaande netto-investering volgens het contract.

3.6 Materiële vaste activa (met inbegrip van de vastgoedbeleggingen)

De materiële vaste activa worden tegen hun aankoopprijs geboekt (met inbegrip van de rechtstreeks toerekenbare kosten) verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen en eventuele waardeverliezen. Bank Degroof Petercam past de boekhoudkundige verwerkingsmethode van vaste activa per onderdeel toe (hoofdzakelijk voor de panden) en het afschrijfbaar bedrag wordt bepaald na aftrek van zijn restwaarde. De afschrijving wordt lineair berekend in functie van de gebruiksduur van de betrokken activa.

De gebruiksduur die de Bank hanteert, wordt hierna weergegeven:

Aard van het vaste actief of onderdelen	Gebruiksduur
Grond	Onbeperkt
Ruwbouw	40 tot 50 jaar
Technische installaties	10 jaar
Algemene installaties	20 jaar
Afwerking	5 tot 10 jaar
Informatica- en telecommateriaal	4 jaar
Divers materiaal/uitrustingen	5 jaar
Kantoormeubilair	10 jaar
Rollend materiaal	4 jaar

Gronden en kunstwerken hebben een onbeperkte gebruiksduur en worden dus niet afgeschreven maar kunnen waardeverliezen kennen.

Bij elke afsluitingsdatum wordt er, wanneer er om het even welke aanwijzing bestaat dat een materieel actief waarde heeft kunnen verliezen, een toets van bijzondere waardevermindering (waarbij de nettoboekwaarde van het actief wordt vergeleken met de realiseerbare waarde) uitgevoerd. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt erkend wanneer de boekwaarde van het vaste actief hoger is dan de geschatte realiseerbare waarde.

De gebruiksduur en de restwaarde van de materiële vaste activa worden bij elke afsluitingsdatum herzien.

De vastgoedbeleggingen zijn onroerende goederen die worden aangehouden om er huur uit te halen en/of de waarde van het geïnvesteerde kapitaal te valoriseren. Indien het voor eigen rekening gebruikte gedeelte afzonderlijk kan worden afgestaan of verhuurd via een financiële leaseovereenkomst, wordt dit deel als materieel vast actief geboekt. Zo niet wordt het onroerend goed enkel als vastgoedbelegging beschouwd indien het voor eigen rekening gebruikte gedeelte slechts een onbeduidend percentage is van de totale investering.

3.7 Immateriële activa

Immateriële activa zijn niet-monetaire, identificeerbare activa zonder materiële kenmerken. Deze activa worden aanvankelijk geboekt tegen kostprijs als ze worden geacht toekomstige financiële voordelen voort te brengen en als de aankoopprijs van die elementen op een betrouwbare manier kan worden bepaald.

De immateriële activa bevatten voornamelijk aangekochte of intern ontwikkelde software evenals het handelsfonds dat werd aangekocht of dat werd verworven in het kader van een bedrijfscombinatie van ondernemingen.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

De aangekochte software wordt lineair afgeschreven volgens de aard ervan, over een gebruiksduur van 3 tot 5 jaar, vanaf het ogenblik dat zij bruikbaar is. De onderhoudskosten van de software worden ten laste genomen wanneer die kosten worden gemaakt. De uitgaven die de kwaliteit van de software verbeteren of de gebruiksduur ervan verlengen, worden daarentegen bij de oorspronkelijke aankoopkost gevoegd. De ontwikkelingskosten van de intern ontwikkelde software worden lineair afgeschreven over de periode waarin men verwacht van de voordelen van de activa te kunnen genieten. De onderzoekskosten worden rechtstreeks ten laste genomen wanneer zij worden gemaakt.

De handelsfondsen die een bepaalde gebruiksduur hebben, worden lineair afgeschreven over de periode waarin men verwacht van de voordelen van de activa te kunnen genieten. De gebruiksduur overschrijdt meestal niet een periode van 20 jaar.

Bij elke afsluitingsdatum wordt er, wanneer er om het even welke aanwijzing bestaat dat immateriële activa waarde hadden kunnen verliezen, een toets van bijzondere waardevermindering (waarbij de nettoboekwaarde van de activa wordt vergeleken met de realiseerbare waarde) uitgevoerd. Er wordt een bijzondere waardevermindering erkend als de boekwaarde van de activa hoger is dan de geschatte realiseerbare waarde.

De immateriële activa worden tegen hun kost geboekt, verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen en waardeverliezen. De gebruiksduur en de restwaarde van de immateriële activa worden bij elke afsluitingsdatum herzien.

GOODWILL

Er kan goodwill optreden bij de verwerving van een dochteronderneming, een samenwerkingsovereenkomst of een geassocieerde onderneming. Deze goodwill heeft betrekking op het verschil tussen de aankoopkost (met inbegrip van de kosten die rechtstreeks toe te schrijven zijn aan de bedrijfscombinatie van ondernemingen) en het volgens de IFRS herwerkte eigen vermogen, namelijk na de boekhoudkundige verwerking tegen reële waarde (via het eigen vermogen) van alle in de zin van de IFRS identificeerbare activa en verplichtingen. Als dat verschil positief is, wordt het in de balans als immaterieel actief ingeschreven. Als het negatief is, wordt het in het resultaat opgenomen na controle van identificeerbare activa en verplichtingen en hun waardering. Vervolgens zal elk geboekt item worden gewaardeerd volgens dezelfde waarderingsregels die op gelijkaardige activa worden toegepast.

Na de initiële boekhoudkundige verwerking wordt de positieve goodwill tegen kostprijs gewaardeerd, verminderd met de gecumuleerde bijzondere waardevermindering. De positieve goodwill wordt immers niet afgeschreven maar ondergaat eenmaal per jaar een toets van bijzondere waardevermindering of vaker, indien gebeurtenissen of gewijzigde omstandigheden aantonen dat hij in waarde kan zijn verminderd. Om de toets van bijzondere waardevermindering uit te voeren, en aangezien een goodwill nooit op onafhankelijke wijze kasstromen voortbrengt, moet hij worden toegepast op elke eenheid die kasmiddelen voortbrengt waarvoor synergieën kunnen worden genoten die uit de bedrijfscombinatie van ondernemingen voortkomen. De eenheden die kasmiddelen voortbrengen, kunnen een juridische entiteit of een activiteitensector zijn; zij kunnen ook op basis van geografische criteria of van meerdere voornoemde elementen zijn vastgesteld.

Een wijziging in het belangenpercentage in een dochteronderneming (organisatie waarover Bank Degroof Petercam al de controle heeft) moet worden beschouwd als een verrichting onder aandeelhouders.

Bijgevolg wordt er, indien de verrichting geen verandering van de consolidatiemethode teweegbrengt, geen enkele aanpassing uitgevoerd en wordt het verschil tussen de aankoop- of verkoopprijs en de boekwaarde van het aangekochte of verkochte eigen vermogen rechtstreeks onder het eigen vermogen geboekt.

Indien een bedrijfscombinatie in fasen tot stand komt, wordt het acquisitieverhaal berekend na de herwaardering van de voorheen aangehouden deelneming in de onderneming tegen de reële waarde op datum van de bijkomende acquisitie. De eventuele winst die of het mogelijke verlies dat voortvloeit uit die herwaardering, wordt naar resultaat geboekt.

3.8 Overige activa

De overige activa bevatten hoofdzakelijk de te ontvangen baten (zonder rente), de over te dragen lasten en de overige debiteuren.

3.9 Bijzondere waardeverminderingen op activa

Er moet een bijzondere waardevermindering op een actief worden geboekt als de boekwaarde (na afschrijving indien het actief wordt afgeschreven) hoger is dan de realiseerbare waarde.

Op elke verslagdatum gaat Bank Degroof Petercam na of er enige aanwijzing (gebeurtenis die voor verlies zorgt) bestaat dat een actief waarde heeft kunnen verliezen. Indien een dergelijke aanwijzing bestaat, wordt er een toets van bijzondere waardevermindering uitgevoerd en indien nodig wordt de bijzondere waardevermindering in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Zelfs als er geen objectieve aanwijzing van waardeverlies is, wordt een dergelijk onderzoek ten minste eenmaal per jaar op dezelfde datum uitgevoerd voor de immateriële activa met onbepaalde gebruiksduur en voor de goodwill.

De realiseerbare waarde van een niet-financieel actief is het hoogste bedrag van zijn reële waarde verminderd met de verkoopkosten, en zijn bedrijfswaarde. De reële waarde verminderd met de verkoopkosten komt overeen met de prijs die zou worden ontvangen bij de verkoop van een actief of betaald voor de overdracht van een passief in een regelmatige transactie tussen marktdeelnemers, op de waarderingsdatum, na aftrek van de uitstapkosten. De bedrijfswaarde van een actief is de actuele waarde van de toekomstige kasstromen die uit dat actief kunnen voortvloeien.

Indien de realiseerbare waarde van een geïsoleerd actief niet kan worden geraamd, wordt het aan een kasstroomgenererende eenheid (KGE) toegevoegd om de eventuele bijzondere waardeverminderingverliezen op dit samenvoegingsniveau te bepalen.

Een bijzondere waardevermindering wordt rechtstreeks in de winst- en verliesrekening verwerkt onder de post 'Bijzondere waardeverminderingen'. Indien het actief wordt geherwaardeerd, wordt het bijzondere waardeverminderingverlies als een vermindering van herwaardering behandeld.

De bijzondere waardevermindering van een KGE wordt toegerekend om de boekwaarde van de activa van die eenheid in deze volgorde te verminderen:

- in de eerste plaats aan de goodwill die met de KGE verband houdt;
- daarna aan de andere activa van de KGE in verhouding tot de boekwaarde van elk actief van de KGE.

Een bijzondere waardevermindering die in een vroeger boekjaar werd vastgesteld, wordt teruggenomen indien er zich een gunstige wijziging voordeed in de ramingen die werden gehanteerd om de realiseerbare waarde van het actief te bepalen sinds de laatste boekhoudkundige verwerking van een bijzonder waardeverminderingverlies.

Indien dat het geval is, moet de boekwaarde van het actief worden verhoogd tot zijn realiseerbare waarde zonder de boekwaarde van het actief te overschrijden, zoals die zou worden bepaald zonder de eerder geboekte bijzondere waardevermindering, dus na toepassing van de normale afschrijvingsregel.

Een bijzondere waardevermindering op goodwill kan later niet worden teruggenomen.

3.10 Voorzieningen

Een voorziening wordt geboekt als:

- Bank Degroof Petercam een actuele juridische of impliciete verplichting heeft die uit een gebeurtenis in het verleden voortkomt;
- er naar alle waarschijnlijkheid middelen moeten worden vrijgemaakt om de verplichting na te komen;
- het bedrag van de verplichting op een betrouwbare manier kan worden geraamd.

Als het effect van de tijdswaarde van het geld belangrijk is, wordt de voorziening geboekt tegen zijn geactualiseerde waarde. Voor het overige wordt het bedrag van de voorziening verhoogd met de externe kosten die rechtstreeks verband houden met de regeling van een specifieke verplichting.

3.11 Belastingen

OVER DE VERSLAGPERIODE VERSCHULDIGDE EN VERREKENBARE BELASTINGEN

De belastingvorderingen en -verplichtingen die betrekking hebben op de verslagperiode komen overeen met de te betalen of te recupereren bedragen, bepaald op basis van de regels en belastingtarieven die gelden in elk land waar vennootschappen van de groep op de afsluitdatum van de rekeningen zijn gevestigd, evenals met de aanpassingen van belastingen die betrekking hebben op de vorige boekjaren.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

UITGESTELDE BELASTINGEN

Uitgestelde belastingen worden geboekt zodra er een tijdelijk verschil bestaat tussen de fiscale waarde van de activa en verplichtingen en hun boekwaarde. De uitgestelde belastingen worden gewaardeerd volgens de methode van variabele overdracht die erin bestaat bij elke afsluitdatum de belastinglatenties te berekenen op basis van de belastingvoet die van kracht is of van kracht zal zijn (voor zover die is gekend) op het ogenblik dat de tijdelijke verschillen zullen worden omgekeerd.

De uitgestelde belastingverplichtingen worden geboekt voor alle belastbare tijdelijke verschillen met uitzondering van deze die:

- worden voortgebracht door de aanvankelijke boekhoudkundige verwerking van goodwill;
- te maken hebben met de aanvankelijke erkenning van een actief of een passief in een transactie die geen bedrijfscombinatie van ondernemingen is en die noch de boekhoudkundige winst noch de belastbare winst beïnvloedt; of
- verband houden met de investeringen in dochterondernemingen, verbonden ondernemingen en samenwerkingsovereenkomsten in de mate waarin de datum waarop het tijdelijke verschil zal worden omgekeerd, kan worden gecontroleerd en het waarschijnlijk is dat het tijdelijke verschil niet binnen afzienbare tijd zal worden omgekeerd.

De uitgestelde belastingvorderingen worden geboekt voor alle aftrekbare tijdelijke verschillen, de overdraagbare belastingverliezen en niet-aangewende belastingkredieten in zoverre het waarschijnlijk is dat een toekomstig belastbaar voordeel, waarop de verschillen kunnen worden toegewezen, beschikbaar zal zijn, tenzij het aftrekbare tijdelijke verschil:

- wordt voortgebracht door het inboeken van een actief of een verplichting in een transactie die geen bedrijfscombinatie van ondernemingen is en die noch de boekhoudkundige winst noch de belastbare winst treft; of
- te maken heeft met investeringen in dochterondernemingen, verbonden ondernemingen en samenwerkingsovereenkomsten in zoverre dat verschil niet binnen afzienbare tijd zal worden afgewikkeld.

De opeisbare en uitgestelde belastingen worden in het resultaat opgenomen als belastinglasten of -baten, tenzij ze te maken hebben met elementen die in het eigen vermogen zijn ingeschreven (herwaardering tegen reële waarde van de voor verkoop beschikbare activa en de derivaten die als dekking van de kasstromen zijn aangewezen, en actuariële afwijkingen met betrekking tot de verplichtingen en de activa van de stelsels als gevolg van de verschillen tussen de assumpties vastgelegd bij het begin van het boekjaar en de realiteit geobserveerd bij het einde van het boekjaar). In het laatste geval worden ze in het eigen vermogen geboekt en vervolgens in het resultaat verwerkt, als de winsten en verliezen ingeschreven in het eigen vermogen naar het resultaat worden overgebracht.

3.12 Personeelsbeloningen

ANDERE BELONINGEN OP LANGE TERMIJN

De andere beloningen op lange termijn betreffen de beloningen zoals deze verbonden aan winstdeling of andere premies, op voorwaarde dat hun integrale regeling niet wordt verwacht binnen de twaalf maanden die volgen op het afsluiten van het boekjaar waarin de personeelsleden de overeenstemmende diensten hebben verstrekt.

De toepassing van de nationale regels inzake remuneratiepolitiek vereist de betaling van de winstdelingspremie toegekend aan bepaalde personeelsleden, uit te stellen over een periode van meer dan twaalf maanden.

Voor het gedeelte van de betaling waarvoor de betaling wordt verwacht na meer dan één jaar, wordt een voorziening gevormd.

PENSIOENVERPLICHTINGEN

Bank Degroef Petercam biedt verschillende pensioenregelingen aan, zowel op basis van toegezegde bijdragen als op basis van toegezegde pensioenen met naleving van de nationale reglementering of de praktijken van de sector.

Voor de stelsels op basis van toegezegde bijdragen waarbij de Bank zich verbindt tot het storten van het daartoe voorziene bedrag aan de stelsels, wordt dat laatste ten laste genomen van het boekjaar.

De stelsels op basis van toegezegde pensioenen zijn de plannen waarbij de Bank verplicht is om de bijkomende bijdragen aan de stelsels te storten als die laatste niet genoeg activa bezitten om aan hun verplichtingen tegenover het personeel te voldoen voor de huidige en vroegere diensten. Voor die stelsels wordt de last die in de winst- en verliesrekening is opgenomen, bepaald volgens de methode van de 'projected unit credits'

om de kost van het toekomstige pensioen te verdelen over de voorziene activiteitsduur van het personeelslid. Voor de eventuele aanvulling van de verplichtingen van de Bank tegenover de activa die de stelsels aanhouden, wordt een voorziening gevormd. De actuariële afwijkingen met betrekking tot de verplichtingen en de activa van de stelsels als gevolg van de verschillen tussen de assumpties vastgelegd bij het begin van het boekjaar en de realiteit geobserveerd bij het einde van het boekjaar worden onmiddellijk en volledig erkend in het niet-gerealiseerde resultaat. Alle noodzakelijke berekeningen worden door een onafhankelijke actuaris uitgevoerd.

ANDERE VERBINTENISSEN NA UITDIENSTTREDING

Bepaalde vennootschappen van Bank Degroef Petercam bieden een volledige of gedeeltelijke betaling van de 'Gezondheidszorg'-verzekering aan personeelsleden die op het ogenblik van hun pensioen in dienst van de onderneming zijn, met respect van de voorwaarden voorzien in het plan, en tot hun overlijden.

Voor de geraamde verbintenis van de groep wordt een voorziening gevormd tijdens de activiteitsduur van de personeelsleden, bepaald op basis van een methode die gelijk op deze die wordt toegepast voor de pensioenstelsels op basis van vaste toezeggingen. De verschillende berekeningen worden eveneens door een onafhankelijke actuaris uitgevoerd.

VOORDELEN INZAKE EIGEN VERMOGEN

Aandelenopties worden aan de directie en aan bepaalde bedienden toegekend. De kost van de bewezen diensten wordt bepaald tegenover de reële waarde van de aandelenopties en wordt progressief geboekt over de periode van de verwerving van de rechten die met de periode van bewezen diensten overeenkomen. De reële waarde van de opties wordt berekend hetzij op basis van de Black and Scholes-waarderingstechnieken, hetzij door gebruik van een model gebaseerd op simulaties van het type Least Square Monte-Carlo in functie van de specifieke karakteristieken van elk plan.

In het kader van de plannen die een uitbetaling in aandelen voorzien, is de gebruikte reële waarde deze die wordt bepaald bij de uiteindelijke aanvaarding door de begunstigden. Het aantal opties wordt echter bijgewerkt om enkel rekening te houden met deze die waarschijnlijk zullen worden uitgeoefend. In overeenstemming met IFRS 2 wordt er enkel rekening gehouden met aandelenoptieplannen die een uitbetaling voorzien in aandelen die na 7 november 2002 zijn uitgegeven. De kost van die regeling wordt in de winst- en verliesrekening opgenomen, met als tegenpost het eigen vermogen.

Voor de plannen die een uitbetaling in cash voorzien, wordt de reële waarde bij elke afsluiting opnieuw berekend waarbij er met de marktgegevens en het aantal uitoefenbare opties rekening wordt gehouden. De kost van die herwaardering wordt in de winst- en verliesrekening verwerkt met als tegenpost de inboeking van een schuld.

3.13 Overige verplichtingen

De overige verplichtingen omvatten met name de personeelsvoordelen op korte termijn, de te betalen dividenden, de te betalen kosten (zonder rente), de over te dragen baten en de overige schulden.

3.14 Eigen vermogen

UITGIFTEKOSTEN VAN KAPITAAL

De kosten voor de uitgifte van nieuwe aandelen die niet verbonden zijn aan een bedrijfscombinatie van ondernemingen, worden in mindering gebracht van het netto eigen vermogen van elke belasting die erop betrekking heeft.

DIVIDENDEN

De dividenden op aandelen van het boekjaar worden niet van het eigen vermogen afgetrokken op de afsluitdatum.

Het dividendbedrag voorgesteld op de algemene vergadering wordt opgenomen in het hoofdstuk over de gebeurtenissen die na de afsluiting hebben plaatsgevonden.

EIGEN AANDELEN

Wanneer Bank Degroef Petercam of een van haar dochterondernemingen eigen aandelen inkoop, wordt de inkoopprijs rechtstreeks in mindering van het eigen vermogen gebracht. De resultaten die voortvloeien uit de verkoop van eigen aandelen, worden eveneens rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt.

De dividenden op eigen aandelen die door de Bank of haar dochterondernemingen worden aangehouden, worden geëlimineerd en maken dus geen deel uit van het totale bedrag van de voorgestelde uitkering.

OVERIGE ELEMENTEN

De overige elementen die het eigen vermogen beïnvloeden, onder andere de verwerking van de optieplannen op eigen aandelen, de herwaardering tegen reële waarde van bepaalde financiële instrumenten, de actuariële afwijkingen met betrekking tot de verplichtingen en de activa van de stelsels als gevolg van de verschillen tussen de assumpties vastgelegd bij het begin van het boekjaar en de realiteit geobserveerd bij het einde van het boekjaar, de transacties onder aandeelhouders of ook de impact van de omrekening naar vreemde valuta en de consolidatieboekingen, werden hiervoor onder hun respectievelijke punten uiteengezet.

3.15 Rentebaten en -lasten

Rentebaten en -lasten worden in de winst- en verliesrekening geboekt voor alle rentedragende instrumenten waarbij de effectieve rentevoetmethode wordt gehanteerd. De effectieve rentevoet is de rentevoet die de toekomstige kasstromen verdisconteert over de looptijd van het financiële instrument, of naargelang van het geval, over een kortere periode om de nettoboekwaarde van het instrument te verkrijgen. De berekening van die rentevoet bevat alle ontvangen of betaalde provisies die er betrekking op hebben, de transactiekosten en de premies of disagio's. De transactiekosten zijn bijkomende kosten die rechtstreeks te maken hebben met de aanschaf, de uitgifte of de verkoop van een financieel instrument.

Zodra de waarde van financiële activa werd verminderd ten gevolge van een bijzondere waardevermindering, worden de rentebaten verder geboekt aan de rentevoet die werd gehanteerd voor de verdiscontering van de toekomstige kasstromen, om het realiseerbare bedrag te bepalen.

De rentebaten en -lasten op derivaten die voor handelsdoeleinden worden aangehouden, staan gerubriceerd onder dezelfde rubriek ('Nettoresultaat op de financiële instrumenten die voor handelsdoeleinden worden aangehouden') als de schommelingen van de reële waarde.

De gelopen rente wordt in de balans opgenomen in dezelfde post als de overeenkomstige financiële activa of financiële verplichtingen.

3.16 Dividenden

De dividenden worden geboekt wanneer het recht van de aandeelhouder om de betaling te innen, is vastgesteld.

3.17 Erelonen en provisies

Bank Degroof Petercam neemt erelonen en provisies in de winst- en verliesrekening op die voortkomen uit diverse diensten die aan haar cliënten werden verleend. De boekhoudkundige verwerking van die erelonen en provisies hangt af van de aard van die prestaties.

Vergoedingen die integraal deel uitmaken van de effectieve rentevoet van een financieel instrument worden in het algemeen in aanmerking genomen bij het bepalen van die rentevoet. Deze omvatten de kosten voor het verstrekken van leningen en het openen van kredieten. Verbintenisvergoedingen op kredietlijnen, voor zover deze van materieel belang zijn en het waarschijnlijk is dat de cliënt de leningovereenkomst zal aangaan, worden uitgesteld en opgenomen als een aanpassing van de effectieve rentevoet van de lening. Zo niet, dan worden zij pro rata temporis over de duur van de verbintenis in aanmerking genomen.

Voor andere soorten honoraria en provisies moet de opname ervan in de winst- en verliesrekening een afspiegeling zijn van het tempo waarin de controle over de geleverde goederen of diensten aan de cliënt wordt overgedragen:

- Provisies die een dienst over een bepaalde periode vergoeden, worden gespreid over de duur van de operatie die de provisie oplevert, naarmate de dienst wordt verleend of lineair, over de duur van de operatie die de provisie genereert. Dit is het geval voor beheer, administratie, financiële diensten, bewaarloon en andere diensten;
- Vergoedingen die verband houden met het verrichten van een dienst op een specifiek tijdstip (datum waarop de zeggenschap over de dienst aan de cliënt wordt overgedragen), zoals bemiddelings-, beleggings-, prestatie- en bemiddelingsvergoedingen, worden uitgesteld en in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer de dienst is voltooid.

Vergoedingen en provisies vertegenwoordigen de vergoeding die naar verwachting zal worden ontvangen in ruil voor de levering van diensten die aan een cliënt zijn toegezegd (exclusief bedragen die voor rekening van derden worden geïnd – bijvoorbeeld omzetbelasting). De in een contract met een cliënt

toegezegde vergoeding kan bestaan uit gespecificeerde bedragen, variabele bedragen of beide. Elk variabel bedrag (onder een opschortende voorwaarde of in verband met het bereiken van een specifieke doelstelling) dat in de prijs van een transactie is opgenomen, is beperkt tot het bedrag waarvoor het zeer waarschijnlijk is dat het totaal van de opgenomen opbrengsten achteraf niet materieel zal worden neerwaarts bijgesteld. Deze schatting wordt bij elke afsluiting geactualiseerd.

3.18 Resultaat van herwaardering of realisatie van financiële instrumenten

De resultaten van verrichtingen met handelsdoeleinden bevatten alle winsten en verliezen die het gevolg zijn van schommelingen in reële waarde van financiële activa en verplichtingen die voor handelsdoeleinden worden aangehouden, evenals de rentebaten en -lasten van derivaten die niet als afdekkingsinstrumenten zijn gekwalificeerd en elke ineffectiviteit die in een afdekkingsrelatie wordt vastgesteld.

De (niet-)gerealiseerde winsten en verliezen (zonder gelopen rente en dividenden) op financiële instrumenten aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, worden opgenomen in de herwaarderingsresultaten die op die instrumenten betrekking hebben.

De winsten en verliezen die worden gerealiseerd op de verkoop of de cessie van financiële instrumenten die niet tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening worden verwerkt of die voor handelsdoeleinden worden aangehouden, worden ingeschreven onder de rubriek 'Nettoresultaat op de financiële instrumenten niet gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening'.

3.19 Geldmiddelen en kasequivalenten

Het begrip geldmiddelen en kasequivalenten omvat de kas, de saldi bij de centrale banken, de zichtrekeningen bij de kredietinstellingen en de leningen en vorderingen aan kredietinstellingen die binnen minder dan drie maanden na verwervingsdatum vervallen.

Bank Degroef Petercam geeft de kasstromen weer die te maken hebben met operationele activiteiten op basis van de indirecte methode waarbij het nettoresultaat wordt aangepast om rekening te houden met de gevolgen van transacties van niet-contante aard, latenties of voorzieningen voor al of nog te ontvangen of te betalen kasstromen uit de bedrijfsactiviteiten en baten of lasten die verband houden met investerings- of financieringskasstromen.

De belastingstromen, de ontvangen en de betaalde interesten worden volledig bij de operationele activiteiten weergegeven. De ontvangen dividenden worden bij de kasstromen ingedeeld die met de bedrijfsactiviteiten verbonden zijn.

De uitgekeerde dividenden worden als kasstromen van de financieringsactiviteiten ingeschreven.

De eigen vermogensinstrumenten die in de portefeuille 'Voor verkoop beschikbare financiële activa' zijn ingeschreven, zijn in de operationele activiteiten begrepen.

4 Beoordelingen en schattingen aangewend bij de voorbereiding van de jaarrekeningen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met IFRS vereist het gebruik van beoordelingen en schattingen. Hoewel het management van mening is dat het alle beschikbare informatie in aanmerking heeft genomen bij het bepalen van deze meningen en schattingen, kan de realiteit verschillen en kunnen deze verschillen een impact hebben op de jaarrekening.

Deze schattingen en oordelen hebben voornamelijk betrekking op de volgende onderwerpen:

- de bepaling van de reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten;
- de classificatie van de financiële instrumenten volgens de economische modellen die door Bank Degroof Petercam zijn gedefinieerd voor het beheer van de financiële instrumenten en de analyse van de contractuele voorwaarden van het financieel actief om na te gaan of ze voldoen aan de «SPPI»-criteria;
- de bepaling van een referentieverplichting ('proxy') om het effect van veranderingen in het risicovrije renterisico op het afgedekte instrument in een hedgerelatie te schatten;
- het beoordelen van de effectiviteit van hedging in hedging relaties;
- de definitie van de gebruiksduur en restwaarde van immateriële en materiële vaste activa;
- veronderstellingen met betrekking tot de waardering van de verplichtingen inzake vergoedingen na uitdiensttreding;
- de geschatte realiseerbare waarde van de aan een bijzondere waardevermindering onderhevige activa;
- de hypothesen die zijn gebruikt voor de berekening van de verwachte kredietverliezen, het gebruik van toekomstige macro-economische prognoses en de beoordeling van criteria voor een aanzienlijke verslechtering van het kredietrisico;
- de beoordeling van de huidige verplichting die voortvloeit uit gebeurtenissen in het verleden in het kader van de erkenning van voorzieningen.

5 Risicobeheer

5.1 Algemene principes

Het directiecomité van de Bank heeft het beleid rond het risicobeheer van de groep vastgelegd in overeenstemming met de risicoappetijt die is gedefinieerd in het model van economisch kapitaal (ICAAP & ILAAP¹) van de Bank en gevalideerd door het risicocomité.

Om het beleid rond het risicobeheer uit te voeren, heeft het directiecomité enkele van zijn verantwoordelijkheden aan de volgende comités gedelegeerd:

- Het almac-comité is voor de groep verantwoordelijk voor het beheer van de balans en de buitenbalans met de bedoeling een stabiele en toereikende financiële marge te behalen binnen aanvaardbare risicolimieten. Het beheert ook het geconsolideerde liquiditeitsrisico.
- Het kredietcomité is verantwoordelijk voor het toekennen van nieuwe kredietlijnen en nieuwe limieten (op marktverrichtingen) aan niet-bancaire tegenpartijen. Het verzekert eveneens de herziening van de bestaande kredietlijnen en -limieten.
- Het limietencomité is voor de groep verantwoordelijk voor het toekennen van nieuwe limieten voor elk producttype aan tegenpartijen met het statuut van bankier en broker, en aan andere financiële tegenpartijen. Het verzekert tevens de regelmatige herziening van de bestaande limieten.

Het dagelijkse beheer van de risico's en de controle van de naleving van de limieten worden door de risicomangementafdeling verzekerd. Die staat in voor de opvolging van de marktrisico's en de risico's rond liquiditeit, krediet- en tegenpartijrisico's, vermogensbeheer en het operationele risico.

5.2 Comprehensive assessment – Asset Quality Review (AQR) & stress test

In december 2014 werd Bank Degroef Petercam door de Europese Centrale Bank toegevoegd aan de lijst van significante banken op Europees niveau. Ze is sindsdien onderworpen aan de rechtstreekse prudentiële controle van de Europese Centrale Bank.

De Bank werd vervolgens onderworpen aan de 'comprehensive assessment' oefening tijdens het jaar 2015. Die oefening werd uitgevoerd op basis van de gegevens per 31 december 2015. Een comprehensive assessment oefening bestaat uit twee delen: de Asset Quality Review (AQR) en de stress test. De Asset Quality Review bestaat uit een diepgaande analyse van de activabestanddelen (voornamelijk kredieten) en van het boekhoudkundige proces van de gecontroleerde bank. De doelstelling is zich ervan te verzekeren dat het niveau van het eigen vermogen van de Bank (CET1- ratio) de werkelijkheid weerspiegelt, en dat alle nodige voorzieningen zijn opgenomen. De AQR-oefening resulteert in een correctie van de CET1-ratio ('adjusted CET1') die als startpunt wordt gebruikt voor de stress test. De stress test heeft dan als doelstelling zich ervan te verzekeren dat de CET1-ratio van de Bank, zelfs in geval van belangrijke crisis, voldoende zal zijn voor de komende drie jaren. Twee scenario's (een eerste, basisscenario genaamd, dat een normale evolutie van de marktgegevens simuleert en een tweede, ongunstig scenario genaamd, dat een belangrijke crisis simuleert) worden toegepast op de resultaten en op de balans van de Bank.

De AQR-oefening resulteert in een correctie van de CET1-verhouding (aangepaste CET1) die als uitgangspunt voor de Stress Test wordt gebruikt. De Stresstest bestaat erin ervoor te zorgen dat de Bank de komende drie jaar een toereikende CET1-verhouding heeft, zelfs in het geval van een grote crisis. Twee scenario's (een eerste genaamd het basisscenario, dat een normale evolutie van de marktfactoren simuleert, en een tweede genaamd het ongunstige scenario, dat een grote crisis simuleert) worden toegepast op de inkomsten en de balans van de Bank.

Sinds 2015 is de Bank niet langer onderworpen aan de AQR, maar werd in 2018 een Stresstest uitgevoerd.

Het boekjaar is gebaseerd op gegevens per 31 december 2017. Er was geen minimumdrempel die in acht moest worden genomen. Doel van de exercitie was een overzicht te krijgen van de weerstand van de sector tegen de gevolgen van een crisis, waarvan de veronderstellingen door de Europese Centrale Bank zijn vastgesteld.

¹ Internal Capital Adequacy Assessment Process & Internal Liquidity Adequacy Assessment Process.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

De resultaten van deze stresstest voor de banken in onze groep (SREP-bank) zijn beschikbaar op <https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/pr/date/2019/html/ssm.pr190201~6114ab7593.en.html> maar zijn, in tegenstelling tot de resultaten van de grote banken, niet afzonderlijk gepubliceerd.

Onze resultaten zijn in lijn met de resultaten van onze referentiegroep. Ondanks de ernstige schokken die de methode met zich meebrengt, tonen zij het lage risico van de balans van de Bank, het goede beheer van haar risico's en haar rentabiliteit aan. Gezien de specifieke kenmerken van het bedrijfsmodel van de Bank in vergelijking met de rest van de sector (Vermogensbeheer), is het niet verrassend dat de meest negatieve impact op de Bank de provisies (niet-rentedragende inkomsten) betreft.

Bank Degroof Petercam zal in 2019 onderworpen zijn, zoals alle andere banken onder rechtstreeks toezicht van de Europese Centrale Bank, aan een nieuwe stress test, waarvan de resultaten bekend worden gemaakt in de loop van het laatste kwartaal van 2019.

5.3 Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat Bank Degroof Petercam niet op de vervaldag aan haar financiële verplichtingen kan voldoen tegen een redelijke kost.

Het liquiditeitsbeheer heeft als voornaamste doelstelling de groep een voldoende financiering te verzekeren, zelfs in zeer ongunstige omstandigheden. De liquiditeitsstrategie op het geconsolideerde niveau wordt maandelijks uitgewerkt door het almac-comité. Het beheer van dag tot dag werd gedelegeerd aan de thesaurieafdelingen van de marktenzaal van Brussel en Luxemburg onder toezicht van het risk management.

Het risk management verzekert zich ervan dat Bank Degroof Petercam haar liquiditeit kan verzekeren in alle crisisscenario's, of het om een algemene liquiditeitscrisis van de markt gaat of een liquiditeitscrisis eigen aan Bank Degroof Petercam. De hypothesen van die scenario's worden regelmatig opnieuw beoordeeld. De kasstromen moeten positief blijven in elk van die scenario's, die dagelijks worden opgevolgd. De interne stress test scenario's worden aangevuld met de reglementaire stress tests van Bazel III (LCR en NSFR).

Het liquiditeitsmodel van Bank Degroof Petercam kunnen we als volgt samenvatten:

- een belangrijke basis aan cliëntendeposito's, voortkomend van meerdere entiteiten van de groep. Hieromtrent heeft de fusie tussen Bank Degroof en Petercam bijgedragen tot de versteviging van de stabiele depositobasis, die al belangrijk was binnen Bank Degroof, door de inbreng van de cliëntendeposito's van Petercam;
- een totale onafhankelijkheid van interbancaire financiering: de Bank hoeft geen beroep te doen op de interbancaire markt om zich te financieren;
- een lage 'loan to deposit' ratio, wat weerspiegelt dat de toegekende kredieten in belangrijke mate lager zijn dan het totaal van de deposito's van het cliënteel;
- effectenportefeuilles die liquide zijn en voor het grootste gedeelte gemakkelijk omzetbaar in liquide middelen via repo-transacties bij de Europese Centrale Bank.

De volgende tabel geeft de vervaldata van onze activa en passiva¹ gedetailleerd weer. De liquiditeitsgap is gebaseerd op de contractuele vervaldata. De gecorrigeerde liquiditeitsgap wordt berekend door rekening te houden met de mogelijkheid om de obligatieportefeuilles² te mobiliseren:

(in duizenden EUR)

31.12.2018	Op zicht	Tot drie maanden	Meer dan drie maanden tot één jaar	Van één tot vijf jaar	Meer dan vijf jaar
Financiële activa					
Vorderingen op kredietinstellingen ³	2 775 599	247 976	52	0	18 394
Vorderingen op cliënten	216 537	200 758	388 449	936 470	381 989
Obligaties en andere vastrentende effecten	0	340 958	204 129	1 286 806	567 020
Derivaten	0	3 534 691	621 276	86 386	21 952
Rentederivaten	0	13 874	33 475	86 386	21 952
IRS	0	13 874	33 475	86 386	21 952
Andere rentederivaten	0	0	0	0	0
Wisselkoersderivaten	0	3 520 817	587 801	0	0
Totaal financiële activa	2 992 136	4 324 383	1 213 906	2 309 662	989 355
Financiële passiva					
Schulden aan kredietinstellingen	66 278	13 292	6	0	0
Schulden aan cliënten	6 465 154	332 705	22 522	1 878	431
Achtergestelde schulden en obligatieleningen	0	0	0	0	0
Derivaten	0	3 543 546	625 452	94 783	17 078
Rentederivaten	0	18 910	37 694	94 783	17 078
IRS	0	18 910	37 694	94 783	17 078
Andere rentederivaten	0	0	0	0	0
Wisselkoersderivaten	0	3 524 636	587 758	0	0
Financiële garanties uitgegeven	0	132 834	0	0	0
Betekende kredietlijnen	0	322 817	0	0	0
Totaal financiële passiva	6 531 432	4 345 194	647 980	96 661	17 509
Liquiditeitsgap	(3 539 296)	(20 811)	565 926	2 213 001	971 846
Rekening houdend met de repo-capaciteit van de obligatieportefeuille	1 962 115	(282 055)	(119 399)	(1 020 098)	(540 564)
Gecorrigeerde liquiditeitsgap	(1 577 181)	(302 866)	446 527	1 192 903	431 282

De tabel hiervoor stelt de balans voor van de bank op 31/12/18 onderverdeeld naar looptijd. Omwille van erg liquide middelen (onder andere 2 775 599 duizenden EUR + 1 962 115 duizenden EUR = 4 737 714 duizenden EUR), is de bank in staat om aan voorname en extreme geldopvragingen vanwege het cliënteel te weerstaan (voor een totaal van 6 465 154 duizenden EUR voor wat betreft de opvraagbare deposito's).

¹ Het bedrag van de financiële activa omvat alle stromen, inbegrepen de toekomstige interesten.

² 70% van de portefeuille niet-overheidspapier en 97% van de portefeuille overheidspapier worden beschouwd als snel mobiliseerbaar via repo bij de Europese Centrale Bank.

³ Inbegrepen de kasmiddelen en tegoeden bij de centrale bank.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

(in duizenden EUR)

31.12.2017	Op zicht	Tot drie maanden	Meer dan drie maanden tot één jaar	Van één tot vijf jaar	Meer dan vijf jaar
Financiële activa					
Vorderingen op kredietinstellingen	3 192 060	224 541	0	58	336
Vorderingen op cliënten	193 666	253 396	443 873	928 650	122 211
Obligaties en andere vastrentende effecten	0	236 449	452 633	1 027 231	214 135
Derivaten	0	3 698 794	1 138 178	112 535	13 326
Rentederivaten	0	6 378	25 368	112 535	13 326
IRS	0	6 378	25 368	112 535	13 326
Andere rentederivaten	0	0	0	6	0
Wisselkoersderivaten	0	3 692 416	1 112 810	0	0
Totaal activa	3 385 726	4 413 180	2 034 684	2 068 474	350 008
Financiële passiva					
Schulden aan kredietinstellingen	131 502	32 631	0	0	0
Schulden aan cliënten	6 377 493	264 309	48 419	3 003	0
Derivaten	0	3 713 293	1 147 743	105 781	9 624
Rentederivaten	0	13 355	29 867	105 781	9 624
IRS	0	13 355	29 867	105 781	9 624
Andere rentederivaten	0	0	0	0	0
Wisselkoersderivaten	0	3 699 938	1 117 876	0	0
Financiële garanties uitgegeven	0	114 940	0	0	0
Betekende kredietlijnen	0	306 232	0	0	0
Totaal passiva	6 508 995	4 431 405	1 196 162	108 784	9 624
Liquiditeitsgap	(3 123 269)	(18 225)	838 522	1 959 690	340 384
Rekening houdend met de repo-capaciteit van de obligatieportefeuille	1 701 166	(113 216)	(541 902)	(839 814)	(206 234)
Gecorrigeerde liquiditeitsgap	(1 422 103)	(131 441)	296 620	1 119 876	134 150

De bezwaarde activa van de Bank hebben betrekking op uitgeleende effecten (als onderdeel van de Obligatieleningen of als onderdeel van repo's), effecten of contanten die als onderpand worden gegeven (voornamelijk als onderdeel van derivatentransacties) en verplichte monetaire reserves die bij de centrale banken worden gedeponerd.

De gepresenteerde cijfers, in overeenstemming met NBB_2015_03 van 12 januari 2015, zijn de mediaanwaarden van de vier kwartalen van het gepresenteerde jaar.

De onderstaande tabellen geven een gedetailleerd overzicht van de activa, afhankelijk van het feit of ze al dan niet bezwaard zijn:

(in duizenden EUR)

	Boekwaarde van bezwaarde activa	Reële waarde van bezwaarde activa	Boekwaarde van niet-bezwaarde activa	Reële waarde van niet- bezwaarde activa
31.12.2018				
Activa van groep Degroof Petercam	311 815		8 093 260	
waarvan aandeleninstrumenten	0	0	26 704	26 704
schuldbewijzen	189 456	185 028	2 518 515	2 404 813
overige activa	0		734 481	
31.12.2017				
Activa van de groep Degroof Petercam	580 532		7 682 240	
waarvan aandeleninstrumenten	0	0	74 144	74 144
schuldbewijzen	480 202	480 924	2 888 820	2 820 762
overige activa	0		742 535	

De door de Bank ontvangen garanties worden in de volgende tabel uitgesplitst naar gelang zij bezwaard of waarschijnlijk bezwaard zijn of zullen worden:

(in duizenden EUR)

	Reële waarde van ontvangen bezwaarde zekerheden of uitgegeven eigen schuldbewijzen	Reële waarde van ontvangen zekerheden of uitgegeven eigen schuldbewijzen beschikbaar voor bezwaring
31.12.2018		
Door groep Degroof Petercam ontvangen zekerheden		352 641
waarvan aandeleninstrumenten		16 063
schuldbewijzen		198 159
overige activa		138 419
Uitgegeven eigen schuldbewijzen met uitzondering van eigen gedekte obligaties of ABS		
31.12.2017		
Door de groep Degroof Petercam ontvangen zekerheden		547 068
waarvan aandeleninstrumenten		
schuldbewijzen		432 682
overige activa		114 386
Uitgegeven eigen schuldbewijzen met uitzondering van eigen gedekte obligaties of ABS		

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

De boekwaarde van verplichtingen die kunnen leiden tot extra lasten op activa en de boekwaarde van de bijbehorende bezwaarde activa en garanties zijn in de onderstaande tabel weergegeven:

(in duizenden EUR)

	Overeenstemmende verplichtingen, voorwaardelijke verplichtingen of uitgeleende effecten	Activa, ontvangen zekerheden en uitgegeven eigen schuldbewijzen met uitzondering van bezwaarde gedekte obligaties en ABS'en
31.12.2018		
Boekwaarde van geselecteerde financiële verplichtingen	110 495	114 080
31.12.2017		
Boekwaarde van geselecteerde financiële verplichtingen	143 642	163 635

De Bank heeft geen Covered Bonds-programma. Haar belangrijkste bronnen van bezwaarde activa houden verband met haar activiteiten in de Repo- en Obligatieleningenmarkt of met het onderpand dat wordt uitgewisseld om de risico's van derivaten af te dekken. In dit verband vloeit het onderpand gedeeltelijk voort uit het onderpand dat andere tegenpartijen waarmee de Bank op de derivatenmarkt actief is, hebben ontvangen.

5.4 Marktrisico

5.4.1 Beleid

De marktrisico's zijn de risico's van een ongunstig verloop van de marktfactoren (rente, aandelenkoersen, wisselkoersen, enz.) die de waarde van de posities voor eigen rekening van de Bank beïnvloeden.

De activiteiten op het vlak van thesaurie, wissel, 'liquidity providing' in aandelen en intermediaat in opties worden dagelijks gevolgd door middel van indicatoren zoals de Value-at-Risk (VAR), de rentegevoeligheid, scenarioanalyses, de gevoeligheid van de opties (delta, gamma, vega, enz.) en eenvoudigweg de nominale volumes.

Die activiteiten worden vergeleken met de limieten die door het directiecomité zijn vastgelegd en worden gekenmerkt door uitstaande bedragen met een beperkt belang in vergelijking tot ons eigen vermogen.

5.4.2 Risico de taux d'intérêt

Het renterisico vloeit voort uit verschillen tussen de looptijden of herwaarderingsdata van binnen en buiten de balans opgenomen activa en passiva. Dit is het financiële risico dat voortvloeit uit het effect van een verandering in de rentevoeten op de rentemarge en de reële waarde van de rente-instrumenten.

Dit risico wordt dagelijks bewaakt via de Value Basis Point (VBP)-indicator, die alleen rekening houdt met posten die gevoelig zijn voor renterisico, ongeacht de looptijd.

Dit risico wordt maandelijks beheerd door het Almac-comité op basis van een standaard gedefinieerd in termen van duration gap. Deze norm is opgebouwd op basis van het maximaal aanvaardbare verlies in geval van een tariefverhoging van 1%, dat door het Directiecomité wordt toegekend aan de transformatieactiviteit van de groep. Dit omvat alle balansposten en dus ook de kasposities.

Bovendien wordt, in overeenstemming met Bazel II, een stresstest uitgevoerd om het verlies te vergelijken dat zou worden geboekt in geval van een parallelle stijging van de rentevoeten met 2% ten opzichte van het eigen vermogen. Het resultaat van deze test was 3% van het nuttig eigen vermogen op 31 december 2018.

Deze verhouding is beduidend lager dan in 2016 (toen deze 9% bedroeg). Dit is te wijten aan verschillende factoren:

- de opneming van de verplichtingen van de Bank ten aanzien van haar pensioenfondsen;
- de toename van het eigen vermogen;
- de vermindering van de blootstelling van de Bank aan het renterisico.

Het verlies op de economische waarde bij een rentestijging van 1% bedroeg:

	(in duizenden EUR)	
	2017	2018
Op 31.12	2 454	7 117
Gemiddelde van de periode	12 393	9 896
Maximum van de periode	17 810	12 283
Minimum van de periode	2 454	7 117

De volgende tabel toont de ontwikkeling van de gevoeligheid van de bank voor het renterisico (VBP-indicator).

	(in duizenden EUR)	
	2017	2018
Op 31.12	(139)	(199)
Gemiddelde van de periode	(148)	(216)
Maximum van de periode	(205)	(255)
Minimum van de periode	(118)	(199)

	(in duizenden EUR)	
	2017	2018
Op 31.12		
Stijging van de rentevoeten met 100 basispunten		
Toename (afname) van de netto rentebaten over de 12 voorbije maanden	30 289	35 277
Toename (afname) van de reële waarde van de kapitaalstructuur	(2 454)	(7 117)
Daling van de rentevoeten met 100 basispunten		
Toename (afname) van de netto rentebaten over de 12 voorbije maanden	(35 254)	(42 459)
Toename (afname) van de reële waarde van de kapitaalstructuur	1 843	6 399

Sinds 1 januari 2018 heeft de bank besloten om hedge accounting toe te passen. De afgedekte posities zijn obligaties en leningen. Afdekkingsinstrumenten zijn renteswaps (IRS).

Bij de oprichting documenteert de Bank alle afdekkingsrelaties. De afdekkingsdocumentatie omvat de identificatie van de verplichting of het krediet, de aard van het risico dat wordt afgedekt, het gebruikte afdekkingsinstrument en de gebruikte methode om de effectiviteit van de afdekking te beoordelen. De Bank beoordeelt ook voortdurend of de afdekkingsinstrumenten de veranderingen in de reële waarde van de afgedekte posities effectief compenseren.

5.4.3 Wisselkoersrisico

Het gaat hoofdzakelijk om de indekking van het wisselkoersrisico gegenereerd door alle afdelingen van de Bank en door de intermediaat-activiteiten voor institutionelen, hoofdzakelijk ICB's. De indicatoren die worden gebruikt om het dagelijkse wisselkoersrisico te volgen, zijn:

- de limieten die zijn vastgelegd in nominale termen;
- de historische VAR.

	(in duizenden EUR)			
	2017		2018	
	Nominaal	VAR 99%	Nominaal	VAR 99%
Op 31.12	3 006	8	2 212	9
Gemiddelde van de periode	1 571	17	2 124	20
Maximum van de periode	844	4	1 443	7
Minimum van de periode	3 311	68	3 774	90

5.4.4 Aandelen- en optierisico

5.4.4.1 Korte termijn

Het aandelenrisico vloeit voort uit de liquiditeitsverschaffer op Belgische aandelen die de bank haar cliënten aanbiedt.

De indicatoren die worden gebruikt om het dagelijkse aandelenrisico te volgen, zijn:

- de limieten die zijn vastgelegd in termen van nominale bedragen;
- de historische VAR.

Wat de opties betreft, worden de risico's gevolgd op basis van verschillende indicatoren, voornamelijk de gevoeligheid voor bewegingen van de voornaamste onderliggende factoren (delta, gamma en vega) en Value-at-Risk.

(in duizenden EUR)

2018		31.12.2018	Gemiddeld	Minimum	Maximum
Aandelenrisico	Nominaal	600	1 398	600	2 400
	VAR 99%	33	62	33	104
Optierisico	Delta-equivalent	0	0	0	0
	VAR 99%	0	0	0	0

2017		31 12 2017	Gemiddeld	Minimum	Maximum
Aandelenrisico	Nominaal	4 000	2 340	1 000	5 600
	VAR 99%	109	146	58	455
Optierisico	Delta-equivalent	0	0	0	0
	VAR 99%	0	0	0	0

5.4.4.2 Lange termijn

Het aandelenrisico op lange termijn is het risico dat de waarde van het eigen vermogen van de Bank afneemt als gevolg van de daling van de koers van de aandelen in de aandelenportefeuille van de Bank voor eigen rekening.

Dit risico is de afgelopen drie jaar aanzienlijk afgenomen omdat het grootste deel van deze aandelenportefeuille is verkocht.

Marktwaarde van de aandelenportefeuille voor eigen rekening:

(in duizenden EUR)

	Legacy portefeuille ¹	Begeleidingsportefeuille ²
31.12.2018	24 504	13 818
31.12.2017	43 984	

De invloed op het eigen vermogen van de Bank van een koersbeweging van de aangehouden aandelen is als volgt (onder overigens gelijkblijvende omstandigheden):

(in duizenden EUR)

Relevante markten of indices ³	Impact op het eigen vermogen		
	Beweging	31.12.2018	31.12.2017
Bel 20	10%	0	0
Andere Belgische waarden	10%	426	426
Andere Europese waarden	10%	0	0
Rest van de wereld	10%	3 406	3 972

5.4.5 Grondstofrisico

De bank is niet onderhevig aan dit soort risico.

¹ De Legacy portefeuille bevat aandelen die overgenomen werden naar aanleiding van de fusie met Petercam SA. Deze is in run-of en de posities zouden stabiel moeten blijven of verminderen.

² In 2018 werd een 'Begeleidingsportefeuille' gecreëerd met als doel beperkte posities aan te houden om bepaalde activiteiten van de groep te ondersteunen. Deze portefeuille omvat voornamelijk fondsen van DPAM.

³ Die een impact op de portefeuille hebben.

5.5 Kredietrisico

5.5.1 Definitie

Het kredietrisico is het risico op verlies ten gevolge van het niet tijdig voldoen door een (professionele, institutionele, corporate, particuliere, enz.) tegenpartij aan zijn contractuele verplichtingen. Dat risico wordt dagelijks opgevolgd.

In het kader van de inwerkingtreding van IFRS 9 classificeert de Bank Degroef Petercam voortaan elk financieel actief (dat binnen het toepassingsgebied van de norm valt) op basis van de omvang van de toename van het kredietrisico ('Significante toename van het kredietrisico', 'SICR') sinds de eerste opname en berekent op basis van deze classificatie de bijzondere waardevermindervingsverliezen van elk financieel actief op basis van een verwacht model van kredietverliezen over de volledige levensduur van het actief in kwestie. ('Verwacht kredietverlies', 'ECL'). Wanneer de verwachte recuperaties lager zijn dan het risico van de Bank, wordt een ECL geregistreerd.

Het kredietrisico is, conform met het boekhoudprincipe van IFRS 9, geclassificeerd in 3 niveau's:

Stage	Trigger	Impact op het eigen vermogen
		ECL = impairment
Stage 1 = 'performing'	Initial recognition	12 months expected credit loss (= 12 months ECL)
Stage 2 = 'under-performing'	Significant credit risk increase (without recognized loss) since initial recognition	Lifetime expected credit loss (= LEL)
Stage 3 = 'non-performing'	Loss event	

Aangezien Bank Degroef Petercam nooit portefeuilles van vervallen activa verwerft, worden alle financiële instrumenten bij de eerste opname systematisch geklasseerd als stap 1 bij de eerste opname. Zodra een instrument voldoet aan ten minste één van de criteria om te worden geacht een aanzienlijke verslechtering van het kredietrisico te hebben ondervonden sinds de eerste opname ervan (zie hieronder), wordt dit financiële instrument geclassificeerd als fase 2. De financiële instrumenten worden geclassificeerd als fase 2. Een financieel actief gaat in fase 3 wanneer het wordt beschouwd als een financieel actief dat in gebreke blijft.

1) Betreffende de obligatieportefeuille en de interbancaire deposito's,

- a. door gebruik te maken van de uitzondering voor een laag kredietrisico die door de boekhoudnorm wordt toegestaan, worden instrumenten met een "Investment grade"-rating op de verslagdatum systematisch als fase 1 geclassificeerd. Voor de andere financiële activa evalueert Bank Degroef Petercam de relatieve evolutie van het kredietrisico door de wanbetalingskans (PD) over de looptijd van het instrument te vergelijken met de initiële erkenning met de PD op de verslagdatum (voor een gelijkwaardige looptijd). Deze beoordeling wordt individueel uitgevoerd op het niveau van elke blootstelling en op elke rapporteringsdatum;
- b. Voor instrumenten zonder beleggingskwaliteit is er een overgang naar fase 2 zodra aan minstens één van de volgende voorwaarden is voldaan: PD 3 keer hoger dan de initiële PD (of 2 keer als de initiële PD boven een bepaald niveau ligt), een stijging van de kredietspread van meer dan 100%, een maatregel verbieden (d.w.z. herstructurering van een instrument als gevolg van financiële moeilijkheden van de tegenpartij), een betalingsachterstand van minstens 30 dagen;
- c. een financieel actief gaat naar fase 3 zodra het aan een van de volgende voorwaarden voldoet:
  - een Bank is van mening dat het onwaarschijnlijk is dat de betaling van de schuldenaar niet tot betaling zal leiden;
  - de schuldenaar heeft een materiële achterstand van meer dan 90 dagen.In dit geval wordt het financieel actief als in gebreke gebleven beschouwd. Deze definitie van een gebrek is ook in overeenstemming met de huidige reguleringsnormen die in de sector van kracht zijn.
- d. door middel van symmetrie wordt voorzien in een terugkeer naar een gunstiger proeftijd, zodra geen verdere voorwaarden zijn vervuld die een ongunstigere proeftijd rechtvaardigen, op voorwaarde echter dat de proeftijd in acht wordt genomen.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

2) Voor de kredieten aan cliënten heeft Bank Degroef Petercam een intern ratingmodel ontwikkeld.

De evolutie van deze interne rating bepaalt het niveau van de verslechtering van het kredietrisico:

- a. bij de eerste opname worden alle kredietposities geclassificeerd als fase 1. De eerste opname van een kredietpositie wordt in de eerste opname verwerkt;
- b. een overgang naar fase 2 vindt plaats zodra minstens één van de volgende kredietgebeurtenissen wordt gemeld: een verboden maatregel en/of een inschrijving op de toezichtlijst (waardevermindering van de activa van de ontleners, niet-naleving van de financiële ratio's voor ondernemingen, het niet naleven van financiële ratio's voor ondernemingen, het overbruggen van een convenant, enz.) en/of een margeverplichting (die doorgaans wordt gebruikt in het kader van de zogenaamde "lombardleningen, waarvan de effectenportefeuille in onderpand wordt gegeven), wanneer de Bank van oordeel is dat de kredietgarantie niet langer toereikend is, en/of een betalingsachterstand van ten minste 30 dagen;
- c. een overgang naar fase 3 zodra ten minste één van de volgende kredietgebeurtenissen wordt gerapporteerd: het is onwaarschijnlijk dat de betaling van de debiteur zal plaatsvinden ("waarschijnlijk niet zal betalen") en/of een betalingsachterstand van ten minste 90 dagen.

De Bank houdt bij de indeling van de financiële activa in fase 3 geen rekening met het niveau van de als zekerheid gestelde zekerheden bij de indeling van de financiële activa in fase 3: zodra een dossier voldoet aan ten minste één van de twee hierboven vermelde voorwaarden, wordt dit financieel actief als in gebreke beschouwd en ingedeeld in fase 3, zelfs indien de waardering van de ontvangen waarborgen hoger is dan het aan de Bank verschuldigde bedrag.

- d. door middel van symmetrie wordt voorzien in een terugkeer naar een gunstiger proeftijd, zodra de omstandigheden dit rechtvaardigen en op voorwaarde dat de proeftijd in acht wordt genomen.

Het ECL-berekeningsmodel is gebaseerd op de volgende elementen:

1) Bank Degroef Petercam heeft geen Bazelse PD- en LGD-modellen, aangezien zij voor de standaardbenadering voor prudentiële doeleinden heeft gekozen. Voor de toepassing van IFRS 9 zijn binnen de Bank daarom PD en LGD-modellen ontwikkeld om ECL-berekeningen uit te voeren.

2) een schatting van de verwachte kredietverliezen op basis van een berekeningsmethode: de kans op wanbetaling (PD) vermenigvuldigd met het verlies in geval van wanbetaling (LGD); het is dus een collectieve benadering voor instrumenten in de fasen 1 en 2, met echter voor leningen die aan cliënten worden verstrekt, de vergoeding van de garantie (indien van toepassing) op individuele basis (per kredietdossier). In fase 3 worden de ECL's systematisch op individuele basis geschat aan de hand van de discounted cash flow-methode.

3) Deze PD x LGD-aanpak wordt toegepast op elk financieel instrument en voor elk resterend jaar. De maximale periode die in aanmerking wordt genomen voor de berekening van de ECL is de maximale contractduur (inclusief verlengingen). De ECL-levensduur is de som van de ECL's over de gehele levensduur van een financieel actief, gediscoteerd tegen de effectieve rentevoet. Het wordt gebruikt voor alle financiële instrumenten die minimaal in fase 2 zijn geclassificeerd. De ECL van 12 maanden vertegenwoordigt het deel van de ECL over de levensduur dat het gevolg is van een defect binnen 12 maanden na de rapportagedatum. Het wordt gebruikt voor instrumenten in fase 1.

4) de risicoparameters (met name PD en LGD) worden op het einde van elk jaar herberekend op basis van historische gegevens, actuele en toekomstgerichte elementen;

5) het resultaat wordt vastgesteld aan de hand van een probabilistische weging, d.w.z. dat de Bank bij de berekening van de ECL rekening houdt met drie verschillende macro-economische scenario's. De Bank heeft de resultaten van de berekening van de ECL in aanmerking genomen. Op elk van deze 3 scenario's wordt een weging toegepast. Het macro-economische basisscenario is de meest waarschijnlijke prognose voor de toekomst van de Bank. Dit scenario wordt ook gebruikt voor andere interne en externe behoeften.

Op 31.12.2018 is het kredietrisico per fase en type instrument als volgt:

	Kredietrisico			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal
Vorderingen op kredietinstellingen	100%	0%	0%	100%
Vorderingen op cliënten	95%	3%	2%	100%
Obligaties	99%	1%	0%	100%
Buiten balans (gegeven garanties en niet opgenomen kredietlijnen)	99%	1%	0%	100%

5.5.2 Blootstelling per categorie van financiële instrumenten van tegenpartij

1) Blootstellingen per 31.12.2017 – 31.12.2018

De onderstaande tabel geeft een gedetailleerd overzicht van de vorderingen (uitgedrukt in nominale waarde, zonder aftrek van de ontvangen zekerheden) per type financieel instrument en tegenpartij. De kolommen 'Ontvangen garanties' geven de garanties aan tegen hun marktwaarde.

(in duizenden EUR)

31.12.2018	Tegenpartijen	Boek- waarde	Krediet- risico	Geschikte garanties in overeen- stemming met CRR ¹	Reële garanties inclusief CRR garanties ¹
Vorderingen op kredietinstellingen	a	489 675	489 675		
Vorderingen op cliënten	b	2 389 824	2 389 824	1 751 579	2 006 860
Obligaties en andere vastrentende effecten		2 347 312	2 347 312		
<i>Publiekrechtelijke emittenten</i>	e	736 707	736 707		
<i>Anderen emittenten: banken</i>	c+e	778 346	778 346		
<i>Anderen emittenten: handelsvennootschappen</i>	d+e	832 259	832 259		
Aandelen en andere niet-vastrentende waardepapieren		26 408	26 408		
Derivaten		114 653	97 272	17 382	17 382
Hedging		1 691	1 691		
Uitgegeven financiële garanties		101 963	101 963	92 940	92 940
Andere buiten balans verplichtingen		30 871	30 871		

(in duizenden EUR)

31.12.2017	Tegenpartijen	Boekwaarde	Kredietrisico	Waarborgen
Vorderingen op kredietinstellingen	a	494 384	494 384	0
Vorderingen op cliënten	b	2 209 505	2 209 505	1 493 128
Obligaties en andere vastrentende effecten		2 114 100	2 114 100	0
<i>Publiekrechtelijke emittenten</i>	e	638 501	638 501	0
<i>Anderen emittenten: banken</i>	c+e	706 614	706 614	0
<i>Anderen emittenten: handelsvennootschappen</i>	d+e	768 985	768 985	0
Aandelen en andere niet-vastrentende waardepapieren		71 271	71 271	0
Derivaten		119 063	95 822	16 826
Uitgegeven financiële garanties		114 940	114 940	86 105

¹ De vermelde garanties beperken zich tot het uitstaande bedrag van de betrokken leningen en garanties.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

Uitgaande van de categorie financiële instrumenten en de tegenpartij kunnen we binnen Bank Degroef Petercam vijf categorieën kredietrisico's onderscheiden:

a) De toekenning van limieten voor tegenpartijen van banken

De toekenning van limieten, met name voor interbancaire deposito's, is gecentraliseerd op groepsniveau en is gebaseerd op de toekenning en herziening van limieten door het limietcomité, dat maandelijks functionarissen uit België en het Groothertogdom Luxemburg samenbrengt.

Op 31 december 2018 bestonden de leningen en voorschotten aan kredietinstellingen hoofdzakelijk uit rekeningen-courant, grotendeels zonder opzegtermijn en in mindere mate met een zeer korte opzegtermijn.

b) Het verstrekken van leningen aan cliënten voor niet-bancaire tegenpartijen

Deze activiteit bestaat voornamelijk uit leningen met garanties. Ongeveer 84% van de geconsolideerde uitstaande leningen van de Bank wordt gedekt door onroerend goed (voornamelijk gediversifieerde effectenportefeuilles met vaste hedgeratio's die worden bepaald op basis van de samenstelling van de gewaarborgde portefeuille, in mindere mate niet-genoteerde effecten en onroerend goed).

c) De beleggingsportefeuille van de bank

Deze investeringsportefeuille werd opgezet om te voldoen aan de kasstroombehoeften en komt overeen met ongeveer 28% van de totale herbelegde geldmiddelen van de groep op 31.12.2018.

Deze portefeuille bestaat bijna uitsluitend uit gedekte obligaties met een zeer goede rating, met uitzondering van drie effecten zonder onderpand, waaronder één emittent die geen rating heeft.

Uitsplitsing van de obligaties uit de beleggingsportefeuille van de bank naar rating:

Rating	(in %)
AAA	94%
BBB+	3%
NR	3%

d) Bedrijfsportfolio's

Deze post is samengesteld uit:

- de Corporate Portfolio van de Kredietafdeling, d.w.z. een portefeuille van Europese securitisatie tegen variabele rentevoeten. Deze portefeuille is in afbouw (de Bank doet geen nieuwe aankopen meer) en bedraagt momenteel ongeveer EUR 10,6 miljoen. De portefeuille wordt snel afgeschreven, zowel vanwege de looptijd van een reeks posities als vanwege het afschrijfbaar karakter van het overgrote deel van de effecten waaruit de portefeuille bestaat;
- de beleggingsportefeuille, die belegt in kortlopende (4 tot 5 jaar) en middellange termijn bedrijfsobligaties. Deze portefeuille, die EUR 515 miljoen bedraagt, bestaat grotendeels uit hoogwaardige Europese emittenten en, in mindere mate, "High Yield"-papieren (waaronder EUR 10 miljoen in het Degroef Bonds Corporate EUR fonds en EUR 5 miljoen in het BELGIAN CREDIT OPP I HEDGED DIS II fonds);
- een portefeuille van handelspapier op zeer korte termijn (maximaal 1 jaar), die op 31/12/18 EUR 102 miljoen bedroeg;
- een nieuwe portefeuille van hoog gewaardeerde autoleningen (ABS) met een zeer goede rating (AAA), voor een bedrag van EUR 91,6 miljoen per 31/12/18 jaar.

Verdeling van de posities in de bedrijfsportefeuille naar rating (exclusief fondsen):

Rating	Proportie (in %)
AAA	13%
AA	6%
A	14%
BBB	41 %
BB	5%
NR	21%

De NR posities betreffen bijna voornamelijk Commercial Paper op zeer korte termijn (maximum 1 jaar).

e) De portefeuille van overheids- en bankobligaties met een overheidsgarantie

Deze post bestaat voornamelijk uit staatsobligaties en door een EU-lidstaat gegarandeerde bankobligaties uit diverse Europese landen. Daarnaast is 6% van de portefeuille belegd in Canadese obligaties.

Distributie van overheidsobligaties of door de staat gegarandeerde obligaties op basis van rating:

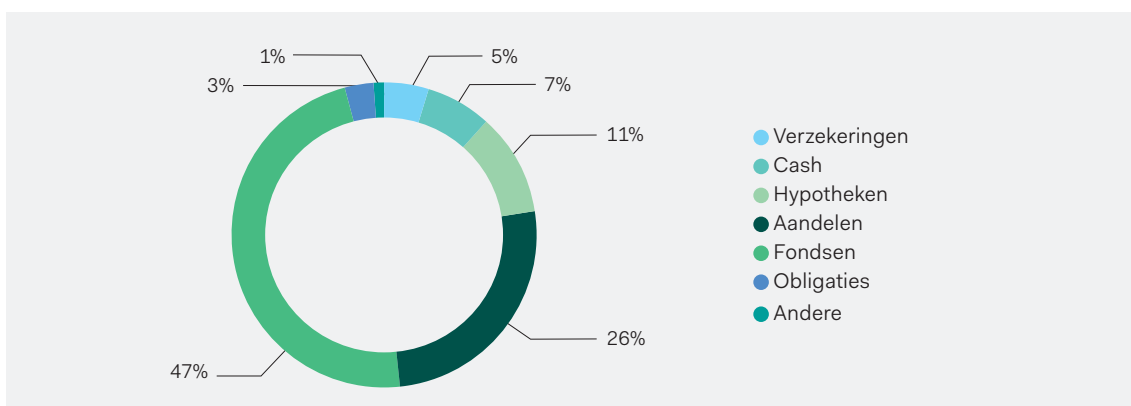
Rating	Proportie (in %)
AAA	10%
AA+	14%
AA	14%
AA-	33%
A+	2%
A-	7%
BBB	17%
NR	3%

Er zij ook op gewezen dat, wat de derivaten betreft...:

- De risico's worden berekend op basis van de veranderingen in de marktwaarde, vermeerderd met een extra factor die het risico van toekomstige veranderingen in de marktwaarde weergeeft, en vergeleken met de limieten die door het limietencomité zijn vastgesteld.
- In de kolom "Kredietrisico" wordt rekening gehouden met de mogelijkheid om derivatenposities op tegenpartijen die ISDA-contracten hebben afgesloten, te compenseren.

2) Garanties gegeven als onderdeel van de cliëntenkredietportefeuille per 31.12.2018

Op 31.12.2018 waren de garanties met betrekking tot de aan cliënten verstrekte kredieten als volgt verdeeld:

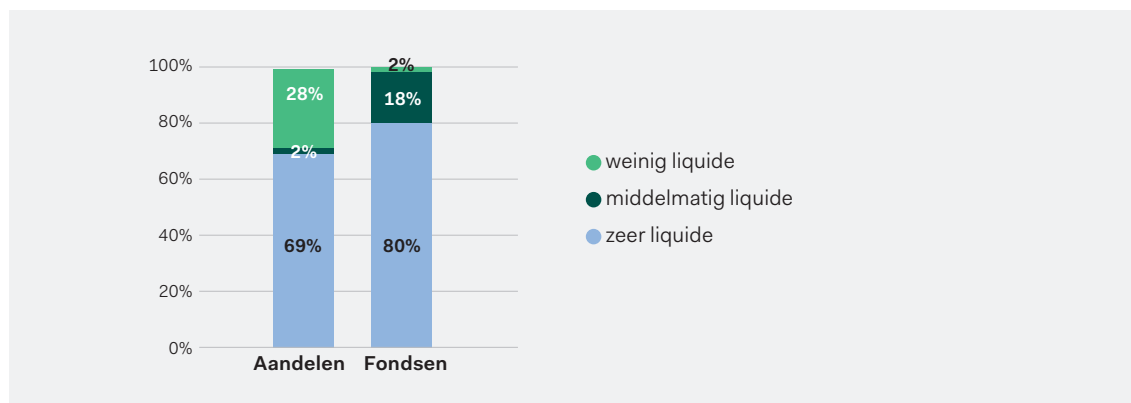
Het merendeel van de garanties bestaat dus uit fondsen en aandelen, die 74% van de totale garanties vertegenwoordigen.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

Bovendien is de mate van liquiditeit van de verstrekte garanties, voor elk instrument samen, relatief hoog. De Bank heeft een methodologie ingevoerd om de mate van liquiditeit van de verschillende posities in het pandrecht te beoordelen. Zoals uit onderstaande tabel blijkt, wordt 65% van het totaal van de garanties als zeer liquide gewaardeerd en heeft dit een impact van 0% op het eigen vermogen van de Bank.

Liquiditeitsniveau van garanties	% ten opzichte van het totaal aan garanties
zeer liquide garanties	65%
middelmatig liquide garanties	10%
weinig liquide garanties	25%

Door de nadruk te leggen op fondsen en aandelen, toont onderstaande grafiek ook aan dat de mate van liquiditeit ook hoog is voor alle fondsen en aandelen die als onderpand zijn verstrekt.

5.5.3 Geografisch risico

Geografisch gezien heeft de Bank weinig blootstelling aan groeilanden. Zij concentreert haar activiteit op de Europese Unie, voornamelijk op België en de aangrenzende landen of supranationale organisaties. De Bank bezit eveneens een portefeuille Italiaanse en Spaanse obligaties, maar die hebben bijna uitsluitend een korte maturiteit (1 à 2 jaar).

5.5.4 Vorderingen met een onbetaald vervallen saldo en dubieuze debiteuren

1) Vorderingen met een onbetaald gebleven saldo

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de vorderingen van cliënten (in miljoenen euro's) met een nog niet betaald debetsaldo:

(in duizenden EUR)

	Vorderingen op kredietinstellingen	Vorderingen op cliënten	Publiek-rechtelijke emittenten	Andere emittenten: kredietinstellingen	Andere emittenten: handelsvennootschappen
Obligaties en andere vastrentende effecten					
Assets without significant increase in credit risk since initial recognition (Stage 1)					
Vorderingen met een achterstallig saldo < 30 dagen		7,3			
Vorderingen met een achterstallig saldo > 30 dagen maar < 60 dagen		0,5			
Vorderingen met een achterstallig saldo > 60 dagen maar < 90 dagen		0,0			
Vorderingen met een achterstallig saldo > 90 dagen maar < 180 dagen		0,0			
Vorderingen met een achterstallig saldo > 180 dagen maar < 1 jaar		0,0			
Vorderingen met een achterstallig saldo > 1 jaar		0,0			
Boekwaarde voor waardeverminderingen		7,8			
Waardeverminderingen		-			
Totale boekwaarde		7,8			
Assets with significant increase in credit risk since initial recognition but not credit-impaired (Stage 2)					
Vorderingen met een achterstallig saldo < 30 dagen		11,8			
Vorderingen met een achterstallig saldo > 30 dagen maar < 60 dagen		1,0			
Vorderingen met een achterstallig saldo > 60 dagen maar < 90 dagen		2,9			
Vorderingen met een achterstallig saldo > 90 dagen maar < 180 dagen		0,0			
Vorderingen met een achterstallig saldo > 180 dagen maar < 1 jaar		0,0			
Vorderingen met een achterstallig saldo > 1 jaar		0,0			
Boekwaarde voor waardeverminderingen		15,7			
Waardeverminderingen		0,0			
Totale boekwaarde		15,7			
Credit-impaired assets (Stage 3)					
Vorderingen met een achterstallig saldo < 30 dagen		9,4			
Vorderingen met een achterstallig saldo > 30 dagen maar < 60 dagen		0,0			
Vorderingen met een achterstallig saldo > 60 dagen maar < 90 dagen		0,0			
Vorderingen met een achterstallig saldo > 90 dagen maar < 180 dagen		0,0			
Vorderingen met een achterstallig saldo > 180 dagen maar < 1 jaar		0,4			
Vorderingen met een achterstallig saldo > 1 jaar		20,1			2,6
Boekwaarde voor waardeverminderingen		29,9			2,6
Waardeverminderingen		15,9			2,6
Totale boekwaarde		14,0			0,0

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

In de bovenstaande cijfers is rekening gehouden met een interne materialiteitsdrempel. Een vordering wordt derhalve geacht een onbetaald saldo te hebben wanneer de tegenpartij geen betaling heeft verricht op de contractuele vervaldatum. Dit betekent niet dat de tegenpartij niet zal betalen, maar dat er eventueel verschillende acties kunnen worden ondernomen (heronderhandeling van het krediet, juridische procedures, te gelde maken van de effecten die als onderpand worden gebruikt, etc.).

2) Twijfelachtige vorderingen

De verliezen op de kredietportefeuille zijn laag, zoals blijkt uit de volgende tabel (die cumulatief moet worden gelezen over de afgelopen tien jaar voor gevallen die niet zijn afgesloten):

(in duizenden EUR)

	31.12.2018	31.12.2017
Dubieuze debiteuren	19 374	41 858
Geboekte bijzondere waardeverminderingen	(15 934)	(35 391)
Dubieuze debiteuren na bijzondere waardeverminderingen	3 440	6 467

De post dubieuze vorderingen is tussen 2017 en 2018 afgenomen omdat de Bank tussen 2017 en 2018 verschillende kredietdossiers niet langer in de balans heeft opgenomen waarvan de (totale) waardevermindering al vele jaren werd erkend en waarvan de kans op inning zeer onwaarschijnlijk werd geacht.

5.5.5 Decomptabilisatie (write-off)

Bank Degroof Petercam neemt slechts geval per geval afstand van de erkenning (afschrijvingen).

De Commissie Bijzondere waardevermindering is verantwoordelijk voor de beslissing over deze afboekingen, op zuiver individuele basis (per geval) en rekening houdend met verschillende factoren:

- of de garantie al dan niet binnen een normale termijn kan worden nagekomen;
- de waarschijnlijkheid van het herstel van de kasstromen en het geschatte tijdsbestek voor een dergelijk herstel;
- het aantal dagen sinds de laatste ontvangen kasstroom;
- de status van het dossier en/of de schuldenaar;
- de duur (in het algemeen meer of minder dan 5 jaar) vanaf de datum van de laatste afschrijving van de betrokken vordering.

5.5.6 Herstructurering als gevolg van financiële moeilijkheden (forbearance)

In geval van financiële moeilijkheden bij de tegenpartij en om de verhaalsmogelijkheden te maximaliseren, kan Bank Degroof Petercam in bepaalde specifieke gevallen en onder bepaalde voorwaarden een herstructurering van een financieel instrument aanvaarden, die doorgaans de vorm aanneemt van een verlenging van de resterende looptijd van de lening of verplichting of een verlenging of spreiding van bepaalde contractuele termijnen zonder verlies voor de Bank.

De leningen die zijn heronderhandeld in verband met financiële moeilijkheden die hebben geleid tot een herstructurering of heronderhandeling van de voorwaarden van het contract, hebben ook betrekking op EUR 42,7 miljoen van de totale uitstaande leningen die de Bank op 31 december 2018 had verstrekt. Van deze EUR 42,7 miljoen werd EUR 2,92 miljoen specifiek (gedeeltelijk) verminderd. Het saldo blijft 'performing' (geen saldo met een looptijd van meer dan 90 dagen) en/of wordt gedekt door voldoende garanties.

5.6 Risico van het vermogensbeheer

Het risico van het vermogensbeheer is het financiële risico dat voortkomt uit een eventueel gebrek aan coherentie of het nemen van overdreven risico's in de beheerstrategieën toegepast in de hele groep. Dit risico omvat elementen opgelegd door de reglementering (MIFID, ...).

Gezien het belang van de vermogensbeheeractiviteit is dit risico onderworpen aan een specifieke opvolging binnen elke entiteit door de respectievelijke controleafdelingen, alsook op geconsolideerd niveau, aan de hand van geaggregeerde gegevens. Voor de Private Banking-activiteit zijn de controles gericht op de naleving van de door de cliënt, de raad van bestuur en de regelgeving van de groep gestelde managementbeperkingen, alsmede op de monitoring van de prestaties. Op het niveau van het collectief beheer binnen de Bank hebben de controles betrekking op de naleving van de wettelijke regels, prospectussen en beleggingsprocessen.

De samenhang van de beheerprincipes en controles doorheen de verschillende dochterondernemingen wordt verzekerd door het risk management van de groep.

5.7 Operationeel risico

De belangrijkste taak van het Operationeel Risico Management Team is het identificeren van de verschillende operationele risico's waarmee de Bank wordt geconfronteerd en het waarborgen van een goed beheer ervan. Daartoe analyseert de afdeling de operationele incidenten, brengt de potentiële risico's van de Bank in kaart en verifieert de resultaten van de door de eerste lijn uitgevoerde controles. De afdeling zorgt ook voor de implementatie van duurzame oplossingen waar nodig.

Naast de opvolging van de risico's geeft de afdeling ook haar opinie en advies aan de Bank en haar verschillende business lines bij het opstellen van de interne controleregels en de analyse van diverse strategische en/of operationele aangelegenheden (nieuwe producten, nieuwe procedures, enz.). De afdeling zorgt er ook voor dat de risico's met betrekking tot de continuïteit van de dienstverlening worden bewaakt, evenals de opvolging van de dienstverlening door derden.

5.8 Kapitaalbeheer

Het kapitaalbeheer van Bank Degroof Petercam heeft als belangrijkste doelstellingen: zich ervan verzekeren dat de Bank aan de reglementaire vereisten beantwoordt, en een kapitalisatieniveau aanhouden dat compatibel is met het niveau van de activiteit en de gelopen risico's.

Sinds 31 maart 2014 is de berekening van de vereisten aan reglementair eigen vermogen gebaseerd op het Europees reglement betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen (Bazel III).

De Bank heeft gekozen voor de volgende benaderingen:

- basisindicatorbenadering voor het berekenen van de eigen vermogensvereiste voor het operationele risico;
- standaardbenadering gebaseerd op externe kredietbeoordelingen voor het kredietrisico;
- standaardbenadering voor het marktrisico.

Reglementair eigen vermogen:

(in duizenden EUR; in %)

	31.12.2018	31.12.2017
Eigen vermogen Tier 1	509 674	519 052
Eigen vermogen Tier 2	0	0
Gewogen risicovolume	3 040 429	3 032 635
CRD-ratio	16,76%	17,12%
Tier 1-ratio	16,76%	17,12%

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

De evolutie van de reglementaire eigen vermogenratio's ten opzichte van het vorige boekjaar is te verklaren door de volgende elementen:

- het gewogen risicovolume van de Bank is stabiel aangezien de toename van de activiteit van het toekennen van kredieten aan cliënten en de zwakke stijging van het operationele risico gecompenseerd worden door een vermindering van het marktrisico.
- het Tier 1 Eigen Vermogen kende een lichte daling wat voornamelijk te wijten is aan de stijging van de boekwaarde van de immateriële activa die afgetrokken moeten worden.

Voor meer uitgebreide informatie over deze ratio kan u het "Risk Report" raadplegen dat beschikbaar is op onze website.

De combinatie van die elementen vertaalt zich in een CRD-ratio van 16,76% en een identieke Tier 1-ratio, wat ruim boven de reglementaire vereisten is. Dat cijfer houdt rekening met de voorziene dividenduitkering.

Conform de van toepassing zijnde reglementering wordt dit boekhoudkundige beheer van het eigen vermogen aangevuld met een beheer van het economisch kapitaal op basis van een ICAAP-model. Met behulp van dat model controleert de Bank de toereikendheid van haar eigen vermogen met de behoeftes aan kapitaal die voortvloeien uit de verschillende risico's waaraan de Bank is blootgesteld door haar verschillende activiteiten. De Bank verzekert zich er ook van dat haar eigen vermogen voldoende zal blijven voor de komende drie jaren en dat onder verschillende scenario's, gaande van de realisatie van de budgetten tot een belangrijke crisis in de markt.

6 Consolidatiekring

6.1 Lijst van de belangrijkste dochterondernemingen van Bank Degroof Petercam op 31 december 2018

Naam	Zetel	(in %) Deel van aan- gehouden kapitaal	Activiteit
Degroof Petercam Finance SA	Rue de Lisbonne 44 – 75008 Paris	100	Andere financiële instelling
Degroof Petercam Gestion SA	Rue de Lisbonne 44 – 75008 Paris	100	Andere financiële instelling
Banque Degroof Petercam Luxembourg SA	Rue Eugène Ruppert 12 – 2453 Luxembourg Cloche d'Or	99,96	Kredietinstelling
Banque Degroof Petercam France SA	Rue de Lisbonne 44 – 75008 Paris	100	Kredietinstelling
Cobimmo nv	Guimardstraat 18 – 1040 Brussel	100	Andere onderneming
Degroof Petercam Corporate Finance nv	Guimardstraat 18 – 1040 Brussel	100	Andere financiële instelling
Degroof Petercam Corporate Finance Spain	Avenida Diagonal 464 – 08006 Barcelona	100	Andere financiële instelling
Degroof Petercam Asset Management nv	Guimardstraat 18 – 1040 Brussel	100	Andere financiële instelling
Degroof Petercam Asset Services SA	Rue Eugène Ruppert 12 – 2453 Luxembourg Cloche d'Or	99,96	Andere financiële instelling
Degroof Petercam Insurance Broker SA	Rue Eugène Ruppert 12 – 2453 Luxembourg Cloche d'Or	99,96	Andere financiële instelling
Entheca Finance SA	Rue de Lisbonne 44 – 75008 Paris	100	Andere financiële instelling
Guimard Investissements nv	Guimardstraat 18 – 1040 Brussel	100	Andere financiële instelling
Imofig nv	Guimardstraat 18 – 1040 Brussel	100	Andere onderneming
Industrie Invest nv	Guimardstraat 18 – 1040 Brussel	100	Andere financiële instelling
Industrie Invest 2 nv	Guimardstraat 18 – 1040 Brussel	100	Andere financiële instelling
Immobilière Cristal Luxembourg SA	Rue Eugène Ruppert 12 – 2453 Luxembourg Cloche d'Or	99,96	Andere onderneming
Messine Holding SA	Rue de Lisbonne 44 – 75008 Paris	100	Andere financiële instelling
Banque Degroof Petercam (Suisse) SA	Place de l'Université 5 – 1205 Genève	100	Kredietinstelling
Orban Finance nv	Guimardstraat 18 – 1040 Brussel	100	Andere financiële instelling
Petercam Services nv	Guimardstraat 18 – 1040 Brussel	100	Andere financiële instelling
3P (L) SARL	Rue Eugène Ruppert 12 – 2453 Luxembourg Cloche d'Or	99,96	Andere financiële instelling
Bank Degroof Petercam Spain, S.A.U.	Plaza del Ayuntamiento 26 – 46002 Valencia	100	Kredietinstelling
Degroof Petercam, S.G.I.I.C	Avenida Diagonal 464 – 08006 Barcelona	100	Andere financiële instelling
Promotion Partners SA	Rue Eugène Ruppert 12 – 2453 Luxembourg Cloche d'Or	99,96	Andere financiële instelling

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

6.2 Lijst van de belangrijkste met Bank Degroof Petercam geassocieerde ondernemingen op 31 december 2018

Naam	Zetel	(in %) Deel van aan- gehouden kapitaal	Activiteit
Amindis nv	Rue du Bosquet 15A – 1348 Louvain-la-Neuve	33,33	Andere onderneming
Arvestar Asset Management nv	Guimardstraat 19 – 1040 Brussel	25,01	Andere financiële instelling
BDG & Associés	244, rue Saint-Jacques Ouest bureau 51 Montréal QC H2Y 1L9 – Canada	45	Andere financiële instelling
Le Cloître SA	Rue Eugène Ruppert 14 – 2453 Luxembourg Cloche d'Or	33,58	Andere onderneming
Promotion 777 SA	Rue Sigismond 17 – 2537 Luxembourg	33,98	Andere onderneming
Quadia SA	Square de la Comédie 1 -1205 Genève	22,5	Andere financiële instelling
Stairway to Heaven SA	Rue Eugène Ruppert 12 – 2453 Luxembourg Cloche d'Or	47,98	Andere financiële instelling

6.3 Significante wijzigingen van de consolidatiekring tijdens het boekjaar

De verdere reorganisatie van de activiteiten van de groep en de vereenvoudiging van haar structuren hebben geleid tot de verkoop van Degroof Petercam Asset Management Ltd (Hongkong) en de vereffening van BD Square Invest NV, Degroof Petercam Immobilier SA, Degroof Holding Luxembourg SA, Degroof Finance NV, Heaven Services SA en Invest House SA.

Deze wijzigingen hebben geen materiële invloed op onze jaarrekening.

Naast deze transacties heeft de groep minderheidsbelangen verworven in Quadia SA (Zwitserland), Arvestar Asset Management NV en Amindis NV.

In Frankrijk wil de groep haar vermogensbeheeractiviteiten verder uitbreiden door de overname van Entheca Finance SA. De bedragen van 1,1 miljoen EUR en 2,6 miljoen EUR vertegenwoordigen respectievelijk een handelsfonds en een resterend verschil in aankoopwaarde als gevolg van deze acquisitie.

6.4 Niet-geconsolideerde vastgoeddochterondernemingen

In de context van de diversificatie van het productaanbod heeft de Bank een vastgoedkenniscentrum opgezet waarvan het de bedoeling is om investeringen in onroerend goed te realiseren, hoofdzakelijk gefinancierd door de uitgifte van vastgoedcertificaten onderschreven door privé- en institutionele cliënten en bijkomend door leningen verkregen van andere financiële instellingen.

Het opzetten van die operaties wordt gerealiseerd door de oprichting van vastgoedvennootschappen waarin de Bank ofwel meerderheidsaandeelhouder is ofwel aandeelhouder in de context van een gezamenlijke controle (vanuit juridisch oogpunt). Die vennootschappen zijn bijgevolg dochterondernemingen of gemeenschappelijke dochterondernemingen van de Bank, die is vertegenwoordigd in de raad van bestuur en het directiecomité. Deze beslissingsorganen houden zich voornamelijk bezig met het operationele en administratieve beheer van de vennootschap.

In ruil voor die diensten ontvangt de Bank een vergoeding die contractueel vastligt en onafhankelijk is van de winstgevendheid van de vennootschappen.

Daarentegen zijn het de houders van de vastgoedcertificaten die, tijdens de algemene vergaderingen, de strategische beslissingen nemen voor het beheer van de gebouwen en die de opbrengsten gegenereerd door de exploitatie (verhuring) en de eventuele overdracht ervan, ontvangen. Bij de afsluiting van het boekjaar vertegenwoordigden de activa van deze ondernemingen een waarde van om en bij de 120 miljoen, welke 80 miljoen minder bedraagt dan in het vorige boekjaar door de verkoop en liquidatie van bepaalde participaties.

Aangezien de definitie van 'controle' is gericht op het recht op variabele rendementen verkregen uit het vermogen deel te nemen aan strategische beslissingen die toelaten die rendementen te beïnvloeden, is de controle over die vennootschappen uitsluitend in handen van de houders van de vastgoedcertificaten en niet van de Bank. Bijgevolg worden de betrokken entiteiten niet geconsolideerd door Bank Degroof Petercam.

Op balansdatum bedraagt de financiële investering van de Bank in het geheel van die structuren EUR 4 miljoen.

Dit historisch competentiecentrum is een activiteit uit het verleden voor welke bepaalde immobiliënstructuren, opgezet door de bank, nog steeds operationeel zijn. Daarentegen zijn er geen soortgelijke businessactiviteiten binnen BDPL (de lokale immobiliënactiviteiten zijn van een heel andere aard).

6.5 Informatie per land

In overeenstemming met de Europese richtlijn (CRD IV) is de gevraagde informatie per land als volgt:

(in duizenden EUR)

31.12.2018	België	Luxemburg	Spanje	Frankrijk	Zwitserland	Totaal
Omzet	286 767	118 666	6 760	32 172	10 887	455 252
Aantal werknemers (in eenheden)	896	345	59	90	21	1 411
Winst (verlies) voor belastingen	41 147	41 075	(4 343)	3 228	(39)	81 068
Belastingen op het resultaat	17 055	6 608	10	69	68	23 810
Ontvangen overheidssubsidies	0	0	0	0	0	0

(in duizenden EUR)

31.12.2017	België	Luxemburg	Spanje	Frankrijk	Zwitserland	Totaal
Omzet	285 709	132 301	9 025	30 000	11 118	468 153
Aantal werknemers (in eenheden)	857	326	64	103	21	1 371
Winst (verlies) voor belastingen	48 440	61 685	(1 305)	(855)	731	108 696
Belastingen op het resultaat	13 801	7 620	98	0	364	21 883
Ontvangen overheidssubsidies	0	0	0	0	0	0

De verschillen tussen de kolom 'Totaal' en het geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat worden enkel verantwoord door de post 'Aandeel in het resultaat van de ondernemingen waarop vermogensmutatie is toegepast', die niet per land kan worden toegerekend volgens de voormelde richtlijn.

Om de economische realiteit weer te geven, worden de bedragen vermeld vóór de afschaffing van de transacties binnen de groep.

7 Toelichting bij de geconsolideerde balans

7.1 Kasmiddelen, tegoeden bij centrale banken en overige direct opvraagbare deposito's

(in duizenden EUR)

	31.12.2018	01.01.2018	31.12.2017
Kastegoeden	5 101	3 917	3 917
Saldi bij de centrale banken	2 545 972	2 915 597	2 915 597
Overige direct opvraagbare deposito's	241 917	272 385	272 385
Verwachte verliezen op vorderingen	(6)	0	
Totaal kasmiddelen, tegoeden bij centrale banken en overige direct opvraagbare deposito's	2 792 984	3 191 899	3 191 899

De kastegoeden en de tegoeden bij centrale banken andere dan de verplichte monetaire reservetegoeden zijn in de definitie van de Bank van geldmiddelen en kasequivalenten van het geconsolideerd kasstroomoverzicht begrepen.

De tegoeden bij de centrale banken omvatten de verplichte monetaire reserves waarvan het dagelijkse gemiddelde per 31.12.2018 EUR 81,1 miljoen bedraagt (per 31 december 2017: EUR 71,4 miljoen)

De zichtrekeningen voor een totaal van EUR 241,9 miljoen per 31 december 2018 (per 31 december 2017: EUR 272,3 miljoen) zijn inbegrepen in de definitie van de Bank van geldmiddelen en kasequivalenten van het geconsolideerd kasstroomoverzicht.

7.2 Financiële activa tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening

7.2 a Cijfers op 31/12/2018 (IFRSg)

De financiële activa die voor handelsdoeleinden worden aangehouden, zijn als volgt samengesteld:

	31.12.2018	01.01.2018
1. Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	5 130	13 305
Vastrentende effecten	2 288	4 479
<i>Obligaties van andere emittenten</i>	2 288	4 479
Aandelen	2 842	8 826
2. Derivatven	114 653	115 633
Wisselkoersderivaten	27 417	32 764
Interestderivaten	29 608	23 143
Aandelenderivatven	60 856	59 726
CVA/DVA	(3 228)	0
Totaal financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	119 783	128 938

De overige financiële activa bestaan uit de volgende soorten activa:

	31.12.2018	01.01.2018
Financiële activa verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening	103 577	121 026
Publieke effecten en staatsobligaties	0	50 493
Effecten van andere emittenten	29 178	5 008
Overige financiële activa	74 399	65 525
Financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening	0	0
Eigenvermogensinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	10 801	4 636
Totaal van de overige financiële activa	114 378	125 662

1 Verplichte reserves: minimumreserves die door de kredietinstellingen bij de Europese Centrale Bank of bij andere centrale banken zijn gedeponeerd.

Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening per 31 december 2018 omvatten in totaal EUR 154,2 miljoen met een resterende looptijd van meer dan twaalf maanden.

7.2 b Cijfers op 31/12/2017 (IAS39)

Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden bestaan uit de volgende soorten financiële activa:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017
1. Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	13 305
Vastrentende effecten	4 479
Obligaties van andere emittenten	4 479
Niet-vastrentende effecten	8 826
Aandelen	8 663
Overige niet-vastrentende effecten	163
2. Derivaten	119 063
Wisselkoersderivaten	32 764
Interestderivaten	26 573
Aandelenderivaten	59 726
Totaal financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	132 368

Beleggingen in effecten worden aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (reële-waarde optie) op de overnamedatum wanneer zij verbonden zijn aan derivaten, deze aanwijzing elimineert of vermindert een boekhoudkundige mismatch die anders zou ontstaan en er een risico bestaat dat zij niet voldoen aan de vereisten (of voorwaarden) van hedge accounting.

Meer in het bijzonder wordt deze benaming gebruikt om te voorkomen dat er een mismatch ontstaat na de waardering van bepaalde overheids- en bankobligaties die worden gegarandeerd door een lidstaat van de Europese Unie of door het afdekken van activa¹ (reële waarde die rechtstreeks in het eigen vermogen wordt opgenomen), die worden aangekocht ter ondersteuning van de liquiditeit en die, in het kader van een strategie voor risicobeheer, gekoppeld zijn aan renteswaps (reële waarde ten laste van het resultaat). Evenzo is de reële-waarde optie voor bepaalde aandelenposities die economisch zijn afgedekt door een optiestructuur sinds 2017 niet meer gebruikt.

Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening bestaan uit:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017
Vastrentende effecten	893 350
Overheidspapier en staatsobligaties	351 176
Obligaties van andere emittenten	542 174
Totaal financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	893 350

7.3 Hedging-instrumenten

De blootstelling van Bank Degroof Petercam aan marktrisico's (renterisico inbegrepen) en hoe de bank deze risico's beheert, worden geanalyseerd in annex 5 'risicobeheer'. In overeenstemming met de huidige beheersstrategie, sluit de groep renteswapcontracten af tegen een referentierente (voornamelijk de Euribor) om het renterisico van vastrentende activa, in het bijzonder beleggingen in effecten en kredieten, in te dekken.

De referentierente is een onderdeel van het renterisico dat op een betrouwbare wijze geobserveerd en geëvalueerd kan worden. Hedge accounting wordt toegepast wanneer de economische indekkingsrelaties voldoen aan de vereisten van hedge accounting.

Wanneer de groep een belegging in een effect koopt of een krediet geeft en zich wil beschermen tegen schommelingen in reële waarde in functie van het renterisico, zal het een renteswap afsluiten waarvan de belangrijkste karakteristieken helemaal of bijna helemaal overeenstemmen met deze van de belegging in het effect of het toegestane krediet.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

Bank Degroof Petercam evalueert op een prospectieve wijze de effectiviteit van de indekking door de schommelingen in reële waarde van de belegging in het effect of het toegestane krediet, veroorzaakt door wijzigingen in de referentierente, te vergelijken met de schommeling in reële waarde van de renteswaps die de blootstelling aan het renterisico indekken.

De ratio van de indekking wordt bepaald door het nominaal bedrag van het afgeleide instrument te vergelijken met deze van de obligatie of het krediet.

Bank Degroof Petercam heeft de volgende bronnen van ineffectiviteit geïdentificeerd:

- het effect van het kredietrisico van de tegenpartij en van Bank Degroof Petercam op de reële waarde van de renteswap, welke niet weerspiegeld wordt in de de schommelingen in reële waarde van het ingedekte bestanddeel die toe te wijzen zijn aan veranderingen in rente.
- verschillen in het betalingsschema van het indekkingsinstrument en van het ingedekte bestanddeel
- vanwege de microhedge structuren die bestonden voor het invoeren van hedge accounting in overeenstemming met IFRS 9, hebben de renteswaps reeds een waarde (die naar nul zal evolueren) wat een bron van ineffectiviteit veroorzaakt. Om de impact van de evolutie van de reële waarde van de renteswaps te vergelijken met deze van de "benchmark bonds" vanaf de invoering van IFRS 9, wordt de waarde van de renteswaps afgeschreven over hun resterende looptijd. De cumulatieve afschrijving is gelijk aan de reële waarde van het indekkingsinstrument (renteswap) op 31/12/2017 welke lineair afgeschreven wordt tussen 31/12/2017 en de datum van rapportering.

Geen andere significante bronnen van ineffectiviteit werden geïdentificeerd in deze indekkingsrelaties.

De onderstaande tabellen geven informatie weer over de ingedekte bestanddelen, de indekkingsinstrumenten en de ineffectiviteit van de indekking:

Indekking van de reële waarde Interestriscico

31.12.2018

Derivaten aangehouden ter indekking	Nominaal bedrag	Boekwaarde		Balanspost
		Actief	Passief	
IRS – indekking van in schuldbewijzen belichaamde schulden	971 602	1 691	13 961	Derivaten aangehouden ter indekking
IRS – indekking van leningen	60 772	0	1 569	Derivaten aangehouden ter indekking
Totaal van de derivaten aangehouden ter indekking	1 032 374	1 691	15 530	

31.12.2018

Activa aangemerkt als ingedekte instrumenten	Boekwaarde	De cumulatieve aanpassingen aan reële waarde van het gedekte bestanddeel die inbegrepen zijn in de boekwaarde	Balanspost
Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs			
In schuldbewijzen belichaamde schulden	768 043	8 861	Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs – in schuldbewijzen belichaamde schulden
Leningen	62 277	1 202	Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs – Leningen en vorderingen op cliënteel
Totaal aan financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	830 320	10 063	
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaal resultaat			
In schuldbewijzen belichaamde schulden	221 851	1 511	Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat – In schuldbewijzen belichaamde schulden
Totaal aan financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaal resultaat	221 851	1 511	

Op 31 december 2018, hield de groep onderstaande rentederivaten aan ter indekking van het renterisico

Risico categorie	Looptijd tot vervaldag			
	Minder dan 3 maanden	3 maanden - 1 jaar	1 jaar - 5 jaar	Meer dan 5 jaar
Renterisico				
Indekking van schuldinstrumenten				
Nominaal bedrag (in miljoen EUR)	130 000	24 000	342 402	475 200
Gewogen gemiddelde vaste rentevoet	1,16%	(0,03%)	0,45%	0,64%
Indekking van leningen				
Nominaal bedrag (in miljoen EUR)			21 512	39 260
Gewogen gemiddelde vaste rentevoet			0,38%	0,86%

(in duizenden EUR)

01.01.2018				
Wijzigingen in de reële waarde, gebruikt om de inefficiënte van de indekking te bepalen	Inefficiëntie van de indekking erkend in het resultaat	Post in de resultaatrekening	Boekwaarde	
			Actief	Passief
(8 879)	160 ¹	Nettoresultaat als gevolg van de indekkingrelatie	3 430	6 811
(1 241)	(39)	Nettoresultaat als gevolg van de indekkingrelatie	0	0
(10 120)	121		3 430	6 811

(in duizenden EUR)

01.01.2018			
Wijzigingen in de reële waarde, gebruikt om de inefficiënte van de indekking te bepalen	Inefficiëntie van de indekking erkend in het resultaat	Boekwaarde	
8 861	0	535 874	
1 202	0	0	
10 063	0	535 874	
1 511	0	348 032	
1 511	0	348 032	

¹ Na afvlakking van de reële waarde m.b.t. het derivaat ter indekking op 31/12/17: afschrijving geschat op EUR 1,333 duizend.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

7.4 Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen

7.4 a Cijfers op 31/12/2018 (IFRS9)

Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in het eigen vermogen bestaan uit de volgende soorten financiële activa:

	(in duizenden EUR)	
	31.12.2018	01.01.2018
In schuldbewijzen belichaamde schulden	878 738	1 038 694
Overheidspapier en staatsobligaties	252 535	342 095
Obligaties van andere emittenten	626 203	696 599
Eigenvermogensinstrumenten	12 766	13 335
Totaal van de financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat	891 504	1 052 029

Onderstaande tabel bevat de waardeverminderingen op in schuldbewijzen belichaamde schulden en de bewegingen m.b.t. de waardeverminderingen op deze:

	(in duizenden EUR)	
	31.12.2018	01.01.2018
Reële waarde stage 1	864 213	1 018 383
Waardeverminderingen stage 1	(252)	(302)
Reële waarde stage 2	14 525	20 311
Waardeverminderingen stage 2	(228)	(184)
Totaal van de financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat	878 738	1 038 694
Totaal van de waardeverminderingen op financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat	(480)	(486)

	(in duizenden EUR)			
	Financiële instrumenten zonder significante verhoging in kredietrisico sinds aanvang (stage 1)	Financiële instrumenten waarbij een significante verhoging in kredietrisico sinds aanvang heeft plaatsgevonden (stage 2)	Niet presterende kredietblootstellingen waarvoor een bijzondere waardevermindering bestaat (stage 3)	Totaal
Eindsaldo op 01.01.2018	(302)	(184)	0	(486)
Balans per 01.01.18	(73)	(73)	0	(146)
Toename door aankopen of nieuw toegestane kredieten	90	79	0	169
Afname door terugbetalingen of verkopen	16	(33)	0	(17)
Aanpassingen ten gevolge van een wijziging in het kredietrisico	17	0	0	17
Transfer naar stage 1	0	(17)	0	(17)
Balans per 31.12.18	(252)	(228)	0	(480)

In Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat is in totaal EUR 772,3 miljoen per 31 december 2018 met een resterende looptijd van meer dan twaalf maanden begrepen.

De investeringen in eigenvermogensinstrumenten kunnen als volgt worden uitgesplitst:

	(in duizenden EUR)	
Sector	Reële waarde	Dividenden
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	12 274	473
Vastgoed	264	0
Financiële activiteiten en verzekeringen	208	0
Informatie en communicatie	19	0
Andere	1	0
Balans per 31.12.18	12 766	473

De onderstaande tabel geeft de afbrekingen weer van de beleggingen in eigenvermogensinstrumenten :

Sector	Reële waarde op de datum van 'afboeking'	Geboekte opbrengsten uit dividenden	(in duizenden EUR)
			Transfer tussen de rekeningen van het eigen vermogen van gecumuleerde winsten en verliezen
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	2 068	0	0
Mijnbouw, kool- of staalindustrie	499	0	0
Vastgoed	360	0	0
Financiële activiteiten en verzekeringen	4	0	0
Balans per 31.12.18	2 931	0	0

7.4 b Cijfers op 31/12/2017 (IAS39)

De voor verkoop beschikbare financiële activa worden vertegenwoordigd door beleggingen in al dan niet beursgenoteerde vastrentende of niet-beursgenoteerde effecten, die als volgt zijn onderverdeeld naar type:

	31.12.2017
Boekwaarde voor bijzondere waardeverminderingen	1 203 803
Vastrentende effecten	1 135 223
Overheidspapier en staatsobligaties	226 953
Obligaties van andere emittenten	887 218
Overige vastrentende instrumenten	21 052
Niet-vastrentende effecten	68 580
Aandelen	23 847
Overige niet-vastrentende effecten	44 733
Bijzondere waardeverminderingen	(8 637)
Totaal voor verkoop beschikbare financiële activa	1 195 166

Voor verkoop beschikbare financiële activa omvatten een totaal van EUR 510,8 miljoen per 31 december 2017 met een resterende looptijd van meer dan twaalf maanden.

De onderstaande tabel toont de mutaties met betrekking tot bijzondere waardeverminderingverliezen op voor verkoop beschikbare financiële activa:

	Vastrentende effecten	Niet-vastrentende effecten	Totaal
Eindsaldo op 31.12.2016	(2 846)	(6 564)	(9 410)
Geboekte bijzondere waardeverminderingen	0	0	0
Aangewende bijzondere waardeverminderingen	0	429	429
Omrekeningsverschillen	344	0	344
Eindsaldo op 31.12.2017	(2 502)	(6 135)	(8 637)

De onderstaande tabel toont de mutaties met betrekking tot de herwaardering van voor verkoop beschikbare financiële activa:

	Vastrentende effecten	Niet-vastrentende effecten	Totaal
Eindsaldo op 31.12.2016	10 640	6 027	16 667
Toename (afname) van de latente bruto herwaarderingswinsten ¹	(2 670)	7 600	4 930
Afname (toename) van de latente bruto herwaarderingsverliezen ¹	257	(833)	(576)
In het resultaat opgenomen bijzondere waardeverminderingen	0	0	0
Eindsaldo op 31.12.2017	8 227	12 794	21 021

¹ Met inbegrip van de wijzigingen van latente winsten en verliezen overgedragen van het eigen vermogen naar de winst- en verliesrekening ten gevolge van de afboeking van deze beleggingen.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

7.5 Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs

7.5 a Cijfers op 31/12/2018 (IFRS9)

De interbancaire vorderingen en de bewegingen van bijzondere waardeverminderingen op die vorderingen zien er als volgt uit :

(in duizenden EUR)

	31.12.2018	01.01.2018	31.12.2017
Leningen op termijn	136 051	105 296	105 296
Terugverkoop (reverse repo)	99 975	99 973	99 973
Overige	11 739	16 730	16 730
Verwachte verliezen op vorderingen	(7)	0	
Totaal van leningen en vorderingen op kredietinstellingen	247 758	221 999	221 999

(in duizenden EUR)

	Financiële instrumenten zonder significante verhoging in kredietrisico sinds aanvang (stage 1)	Financiële instrumenten waarbij een significante verhoging in kredietrisico sinds aanvang heeft plaatsgevonden (stage 2)	Niet presterende kredietblootstellingen waarvoor een bijzondere waardevermindering bestaat (stage 3)	Totaal
Balans per 01.01.18	0	0	0	0
Wijziging door een verandering in kredietrisico	(7)	0	0	(7)
Balans per 31.12.18	(7)	0	0	(7)

Leningen met een initiële looptijd van minder dan drie maanden voor een bedrag van EUR 144,1 miljoen per 31 december 2018 (per 31 december 2017: EUR 131,7 miljoen) zijn opgenomen in de definitie van liquide middelen in het geconsolideerde kasstroomoverzicht.

De vorderingen op cliënten en de mutaties in de bijzondere waardeverminderingen op deze vorderingen zijn als volgt:

(in duizenden EUR)

	31.12.2018	01.01.2018	31.12.2017
Boekwaarde voor bijzondere waardeverminderingen	2 084 628	1 938 685	1 951 526
Voorschotten in rekening-courant	422 524	412 509	412 509
Handelseffecten	314	2 600	2 600
Hypothecaire leningen	49 625	95 476	95 476
Leningen op termijn	1 580 989	1 406 745	1 406 745
Schuldinstrumenten			12 862
Achtergestelde leningen	1 626	1 410	1 389
Overige	29 550	19 945	19 945
Bijzondere waardeverminderingen (IAS 39)			(35 391)
Bijzondere waardeverminderingen (IFRS 9)	(17 622)	(35 500)	
Totaal van leningen en vorderingen op cliënten	2 067 006	1 903 185	1 916 135

(in duizenden EUR)

	31.12.2018	01.01.2018
Boekwaarde voor waardeverminderingen stage 1	1 998 090	1 838 777
Waardeverminderingen stage 1	(1 537)	(2 507)
Boekwaarde voor waardeverminderingen stage 2	50 448	24 988
Waardeverminderingen stage 2	(145)	(679)
Boekwaarde voor waardeverminderingen stage 3	36 090	74 920
Waardeverminderingen stage 3	(15 940)	(32 314)
Totaal van de leningen en vorderingen op cliënteel	2 067 006	1 903 185

(in duizenden EUR)

	Financiële instrumenten zonder significante verhoging in kredietrisico sinds aanvang (stage 1)	Financiële instrumenten waarbij een significante verhoging in kredietrisico sinds aanvang heeft plaatsgevonden (stage 2)	Niet presterende kredietblootstellingen waarvoor een bijzondere waardevermindering bestaat (stage 3)	Totaal
Balans per 01.01.18	(2 507)	(679)	(32 314)	(35 500)
Toename door aankopen of nieuw toegestane kredieten	(762)	(18)	(1 392)	(2 172)
Afname door terugbetalingen of verkopen	700	7	2 755	3 462
Aanpassingen ten gevolge van een wijziging in het kredietrisico	987	584	0	1 571
Transfer naar stage 2	39	(39)	0	0
Afname door waardeverminderingen	0	0	15 021	15 021
Wisselkoers en andere bewegingen	6	0	(10)	(4)
Balans per 31.12.18	(1 537)	(145)	(15 940)	(17 622)

In de leningen en vorderingen op cliënten bedragen in totaal EUR 1 257,1 miljoen per 31 december 2018 met een resterende looptijd van meer dan twaalf maanden (per 31 december 2017: EUR 705,2 miljoen) inbegrepen.

De in schuldbewijzen belichaamde schulden en de bewegingen van bijzondere waardeverminderingen op die in schuldbewijzen belichaamde schulden zien er als volgt uit :

	31.12.2018	01.01.2018
Boekwaarde voor bijzondere waardeverminderingen	1 375 702	1 003 633
In schuldbewijzen belichaamde schulden/instrumenten		
<i>Overheidspapier en staatsobligaties</i>	494 356	257 124
<i>Obligaties van andere emittenten</i>	881 346	746 509
<i>Andere in schuldbewijzen belichaamde schulden</i>	0	0
Waardeverminderingen	(2 851)	(2 841)
Totaal van de in schuldbewijzen belichaamde schulden/instrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	1 372 851	1 000 792

(in duizenden EUR)

	31.12.2018	01.01.2018
Boekwaarde voor waardeverminderingen stage 1	1 370 834	999 188
Waardeverminderingen stage 1	(183)	(300)
Boekwaarde voor waardeverminderingen stage 2	2 248	1 943
Waardeverminderingen stage 2	(48)	(39)
Boekwaarde voor waardeverminderingen stage 3	2 620	2 502
Waardeverminderingen stage 3	(2 620)	(2 502)
Totaal van de in schuldbewijzen belichaamde schulden/instrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	1 372 851	1 000 792

(in duizenden EUR)

	Financiële instrumenten zonder significante verhoging in kredietrisico sinds aanvang	Financiële instrumenten waarbij een significante verhoging in kredietrisico sinds aanvang heeft plaatsgevonden	Niet presterende kredietblootstellingen waarvoor een bijzondere waardevermindering bestaat	Totaal
Openingsbalans per 01.01.18	(300)	(39)	(2 502)	(2 841)
Toename door aankopen	(133)	(1)	0	(133)
Afname door terugbetalingen of verkopen	214	0	0	214
Aanpassingen ten gevolge van een wijziging in het kredietrisico	(45)	(8)	0	(53)
Wisselkoers en andere bewegingen	81	0	(118)	(38)
Balans per 31.12.18	(183)	(48)	(2 620)	(2 851)

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

7.5 b Cijfers op 31/12/2017 (IAS39)

In onderstaande tabel zijn de mutaties met betrekking tot bijzondere waardeverminderingen op kredieten aan cliënten weergegeven:

(in duizenden EUR)

31.12.2017	
Beginsaldo	(36 918)
Geboekte bijzondere waardeverminderingen	(5 038)
Terugname van bijzondere waardeverminderingen	4 112
Aangewende bijzondere waardeverminderingen	2 442
Omrekeningsverschillen	11
Overige	(35 391)

De bijzondere waardeverminderingen omvatten bijzondere waardeverminderingen op basis van individuele en collectieve beoordelingen.

De volgende tabellen geven aanvullende informatie over voor verkoop beschikbare financiële activa die als leningen en vorderingen zijn geherclassificeerd:

	Boekwaarde	Reële waarde	Herwaarderings-reserve
Eindbalans op 31 december 2017	12 862	12 315	(1)
Bedragen erkend in resultaat of in eigen vermogen		Resultaat	Eigen vermogen
Op 31 december 2017			
Interesten		142	
Afschrijvingen		0	
Gerealiseerde winsten (verliezen)		0	
Bedragen getransfereerd van de herwaarderingsreserves naar de resultatenrekening			6

Reële waardewinsten of -verliezen die na de herclassificatiedatum in het eigen vermogen zouden zijn opgenomen indien de herclassificatie niet had plaatsgevonden, bedragen een gecumuleerde nettowinst van EUR 0,9 miljoen.

De tot einde looptijd aangehouden beleggingen bestaan uit plaatsingen in vastrentende effecten waarvoor hierna de uitsplitsing per aard wordt gegeven:

31.12.2017	
Vastrentende effecten	80.726
Overheidspapier en staatsobligaties	70.575
Obligaties van andere emittenten	10.151
Totaal van de tot einde looptijd aangehouden beleggingen	80.726

De tot einde looptijd aangehouden beleggingen bevatten per 31 december 2017 een totaal van EUR 34,5 miljoen waarvan de resterende duurtijd langer is dan twaalf maanden.

7.6 Materiële en materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen

De materiële vaste activa kunnen als volgt worden onderverdeeld:

(in duizenden EUR)

	Terreinen en gebouwen	Informatica-materiaal	Kantoor-uitrustingen	Overige uitrustingen	Totaal
Nettoboekwaarde bij afsluiting op 31.12.2018	70 093	5 927	4 430	2 735	83 185
Aanschaffingswaarde	124 371	19 506	9 868	6 136	159 881
Gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	(54 278)	(13 579)	(5 438)	(3 401)	(76 696)
Nettoboekwaarde bij afsluiting op 01.01.2018	70 364	6 849	4 199	3 500	84 912
Nettoboekwaarde bij afsluiting op 31.12.2017	70 364	6 849	4 199	3 500	84 912
Aanschaffingswaarde	120 839	17 758	9 402	6 718	154 717
Gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	(50 475)	(10 909)	(5 203)	(3 218)	(69 805)

De wijziging in de nettoboekwaarde wordt als volgt verklaard:

(in duizenden EUR)

	Terreinen en gebouwen	Informatica-materiaal	Kantoor-uitrustingen	Overige uitrustingen
Eindsaldo op 31.12.2016	70 099	7 534	4 707	4 120
Aanschaffingen	3 671	3 177	412	285
Overdrachten	(46)	(3)	(1)	(168)
Afschrijvingen	(3 616)	(2 537)	(585)	(721)
Geboekte bijzondere waardeverminderingen	(593)	(207)	(349)	0
Omrekeningsverschillen	(274)	(2)	0	(11)
Overige	1 123	(1 113)	15	(5)
Eindsaldo op 31.12.2017	70 364	6 849	4 199	3 500
Eindsaldo op 01.01.2018	70 364	6 849	4 199	3 500
Aanschaffingen	3 207	2 027	866	130
Wijzigingen van de consolidatiekring	14	0	5	0
Overdrachten	0	(54)	(8)	(247)
Afschrijvingen	(3 751)	(2 914)	(631)	(637)
Omrekeningsverschillen	116	3	5	4
Overige	143	16	(6)	(15)
Eindsaldo op 31.12.2018	70 093	5 927	4 430	2 735

Met uitzondering van het rollend materieel (opgenomen onder 'Overige uitrusting') worden de restwaarden op nul geschat. De aangekochte auto's worden over het algemeen na vier jaar verkocht en daarom is de gemiddelde restwaarde geschat op 40% van de aankoopwaarde exclusief BTW.

De geraamde waarde van de gebouwen van Bank Degroof Petercam (geboekt tegen geamortiseerde kostprijs) bedraagt EUR 151,8 miljoen per 31 december 2018 (EUR 149,2 miljoen per 31 december 2017). De marktwaarde van de meeste objecten wordt geschat op basis van taxatierapporten opgesteld door onafhankelijke vastgoeddeskundigen. Gezien de beperkte liquiditeit van de vastgoedmarkt, de aard en de specifieke kenmerken van deze gebouwen en de moeilijkheid om vergelijkbare transactiegegevens te vinden, wordt de geschatte waarde van deze gebouwen in niveau 3 van de reële waarde hiërarchie ingedeeld. De door de vastgoeddeskundigen gebruikte technieken zijn voornamelijk de volgende: de huurkapitalisatiemethode, de discounted cash flow methode en de vergelijkende analysemethode (waardering op basis van de waarde van het gebouwde m²). Wanneer voor een gebouw verschillende waarderingmethoden worden gebruikt, is de geschatte waarde het gemiddelde van de resultaten van deze methoden.

Bank Degroof Petercam heeft geen vastgoedbeleggingen.

Als leasingnemer heeft Bank Degroof Petercam zich ertoe verbonden om operationele leases af te sluiten die voornamelijk betrekking hebben op vaste activa, informaticamateriaal en voertuigen.

Het bedrag van de toekomstige minimale leasebetalingen met betrekking tot niet-opzegbare operationele leases is als volgt:

(in duizenden EUR)

	31.12.2018	01.01.2018	31.12.2017
Op minder dan een jaar	12 017	9 543	9 543
Tussen 1 jaar en 5 jaar	28 511	20 671	20 671
Op meer dan 5 jaar	23 460	3 412	3 412
Eindsaldo	63 988	33 626	33 626

Bovenstaande bedragen houden geen rekening met mogelijke toekomstige indexaties van de huurprijzen van vaste activa. De als last opgenomen huurprijzen zijn opgenomen in toelichting 8.10.

Als gevolg van de analyse met betrekking tot huurcontracten voor de implementatie van IFRS16, werd de duur van bepaalde vastgoedcontracten opnieuw geëvalueerd. Dit element is in aanmerking genomen bij het bepalen van het bedrag aan toekomstige minimale betalingen in verband met deze contracten. Daarom is dit bedrag aanzienlijk gestegen in 2018.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

7.7 Immateriële activa en goodwill

De materiële vaste activa kunnen als volgt worden onderverdeeld:

(in duizenden EUR)

	Goodwill	Handels- fonds	Software	Overige immateriële activa	Totaal
Nettoboekwaarde bij afsluiting op 31.12.2018	278 524	74 601	4 614	14 901	372 640
Aanschaffingswaarde	355 399	152 877	28 372	15 006	551 654
Gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	(76 875)	(78 276)	(23 758)	(105)	(179 014)
Nettoboekwaarde bij afsluiting op 01.01.2018	275 881	85 806	4 509	2 647	368 843
Nettoboekwaarde bij afsluiting op 31.12.2017	275 881	85 806	4 509	2 647	368 843
Aanschaffingswaarde	352 756	165 489	27 642	2 647	548 534
Gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	(76 875)	(79 683)	(23 133)	0	(179 691)

De immateriële vaste activa en de goodwill zijn als volgt verdeeld:

	Goodwill	Handels- fonds ¹	Software	Overige immateriële activa ²
Eindsaldo op 31.12.2016	275 881	104 912	4 661	0
Aanschaffingen	0	0	2 297	2 647
Overdrachten	0	0	(565)	0
Afschrijvingen	0	(12 603)	(1 832)	0
Geboekte bijzondere waardeverminderingen	0	(5 591)	(35)	0
Overige	0	0	(17)	0
Omrekeningsverschillen	0	(912)	0	0
Eindsaldo op 31.12.2017	275 881	85 806	4 509	2 647
Eindsaldo op 01.01.2018	275 881	85 806	4 509	2 647
Aanschaffingen	2 643	1 064	1 834	12 359
Afschrijvingen	0	(11 982)	(1 802)	(105)
Geboekte bijzondere waardeverminderingen	0	(705)	0	0
Overige	0	79	73	0
Omrekeningsverschillen	0	339	0	0
Eindsaldo op 31.12.2018	278 524	74 601	4 614	14 901

De bedragen van EUR 1,1 miljoen en EUR 2,6 miljoen opgenomen in de lijn van acquisities in 2018, respectievelijk in handelsfonds en in goodwill, vloeien voort uit de overname van Entheca Finance in december 2018.

ONDERNEMINGSVERMOGEN

In overeenstemming met de boekhoudkundige methoden en principes heeft de Bank een impairment test uitgevoerd op de goodwill waarvoor zij van oordeel is dat er aanwijzingen zijn voor een bijzondere waardevermindering.

De realiseerbare waarde wordt bepaald door de hoogste van de reële waarde en de bedrijfswaarde.

De reële waarde wordt geschat op basis van de toepassing van een referentieveelvoud op het netto courant resultaat of op de activa onder beheer. De bedrijfswaarde wordt bepaald aan de hand van de discounted free cash flow-methode, waarbij alle toekomstige kasstromen die door de activiteiten van de onderneming zullen worden gegenereerd, worden verdisconteerd.

¹ Waarvan EUR 6,7 miljoen op 31 december 2018, op Banque Degroof Petercam France en EUR 66,8 miljoen in verband met de fusie met Petercam.

² De groep streeft zijn doelstellingen in onderzoek en ontwikkelingsactiviteiten na door de geleidelijke implementatie van het transformatieprogramma aangaande de operationele en ondersteunende toepassingen. De kosten voor ontwikkeling gerelateerd aan het Finance Target Operating Model (FTOM) en Digital Acceleration zijn geactiveerd in het boekjaar 2018.

De resultaten van deze impairment tests zijn hoger dan de boekwaarde van de goodwill, met uitzondering van de Luxemburgse goodwill die betrekking heeft op de fusie met Petercam betreffende de cliëntenrelaties in het kader van de Private Banking-activiteiten in het kader van het discretionair beheer, waarop een bijzondere waardevermindering van EUR 0,7 miljoen werd geboekt.

De reële waarde werd gebruikt om de waarde van de goodwill van de activiteiten van Banque Degroof Petercam France op het gebied van vermogensbeheer te ramen, door een goodwillcoëfficiënt toe te passen op het beheerde kapitaal en door rekening te houden met de structurele kosten die momenteel de rentabiliteit beïnvloeden.

De bedrijfswaarde werd gebruikt om de waarde te schatten van de bedrijfsmiddelen die verband houden met de fusie met Petercam inzake cliëntenrelaties in het kader van de activiteiten van private banking en institutioneel beheer. De waardering die is uitgevoerd in het kader van de toetsing op bijzondere waardevermindering is gebaseerd op hetzelfde model als het model dat is gebruikt voor de initiële bepaling van de waarde van deze goodwill. Dit model bestaat uit een verdiscontering van de kasstromen, gebaseerd op prognoses van de opbrengsten gegenereerd door het beheer van het cliëntenkapitaal over een eindige periode eindigend in 2026. De geleidelijke uitputting van het traditionele discretionaire cliënteel van de particuliere beheerscliënteel wordt geraamd op 10,8% per jaar in België en 15% per jaar in Luxemburg, terwijl de jaarlijkse groei van het resterende kapitaal onder beheer wordt geraamd op 2%. Kasstromen zijn verdisconteerd tegen een geschatte kostprijs van het eigen vermogen na belastingen van 8,0%.

GOODWILL-AFSCHRIJVING

In overeenstemming met de boekhoudkundige methoden en principes voert de Bank ten minste op elk jaareinde een impairment test uit op positieve goodwill. Hiertoe heeft de Bank deze goodwill toegerekend aan kasstroomgenererende eenheden. De realiseerbare waarde van een kasstroomgenererende eenheid wordt bepaald door de hoogste van de reële waarde en de bedrijfswaarde.

De reële waarde wordt geschat op basis van de toepassing van een referentieveelvoud op het netto courant resultaat of op de activa onder beheer. De bedrijfswaarde wordt bepaald aan de hand van de discounted free cash flow-methode, waarbij alle toekomstige kasstromen die door de activiteiten van de onderneming zullen worden gegenereerd, worden verdisconteerd.

De resultaten van deze toetsing op bijzondere waardevermindering zijn hoger dan de boekwaarde van de goodwill.

De goodwill in verband met de fusie met Petercam werd toegewezen aan drie kasstroomgenererende eenheden ('Asset Management & ICB's', 'Credits & Structurering' en 'Financial Markets & Private Equity').

De waarde van de kasstroomgenererende eenheid 'Vermogensbeheer & ICB's' wordt geschat op basis van de reële waarde, door toepassing van een goodwillcoëfficiënt op de beheerde en beheerde activa. De waarde van de kasstroomgenererende eenheden 'Credits & Structurering' en 'Financial Markets & Private Equity' wordt geschat op basis van de bedrijfswaarde, door het disconteren van kasstromen op basis van vijfjarenplannen (2019-2023).

Voor de treasury unit Financial Markets & Private Equity zijn de verwachte resultaten gebaseerd op een omzetting met een gemiddelde jaarlijkse groei van ongeveer 11% over vijf jaar. Na deze horizon wordt een groeipercentage van 2% toegepast, wat overeenkomt met de verwachte langetermijninflatie. Kasstroomprojecties zijn verdisconteerd tegen de verdiscontering van het eigen vermogen vóór belastingen, geschat op 15,6% per 31 december 2018. De realiseerbare waarde die voortvloeit uit deze bedrijfswaarde is hoger dan de boekwaarde. Een gevoeligheidsanalyse heeft plaatsgevonden op de omzetcijfers, waarin een scenario is opgezet die een daling van de kasstroom met 30% heeft veroorzaakt. De realiseerbare waarde voortspuitend uit deze analyse blijft hoger dan de boekwaarde.

De bedrijfswaarde werd gebruikt voor de schatting van de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid van Banque Degroof Petercam France, die actief is in de activiteit Corporate Finance.

De kasstroomprognoses zijn gebaseerd op het middellangetermijnplan van het management voor de periode 2019-2023, alvorens op kruissnelheid een groeipercentage van 2% toe te passen dat overeenstemt met het verwachte inflatiepercentage op lange termijn. Kasstroomprojecties zijn verdisconteerd tegen de verdiscontering van het eigen vermogen vóór belastingen, geschat op 17,6% per 31 december 2018. De realiseerbare waarde die voortvloeit uit deze bedrijfswaarde is hoger dan de boekwaarde. Er is een gevoeligheidsanalyse uitgevoerd, waarbij een scenario met lagere omzetsniveaus is getest, wat leidt tot ongeveer 20% lagere kasstromen. De realiseerbare waarde die voortvloeit uit deze gevoeligheidsanalyse blijft hoger dan de boekwaarde.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

De uitsplitsing van de positieve goodwill naar kasstroomgenererende eenheid is als volgt:

(in duizenden EUR)

Kasstroomgenererende eenheid	Boekhoudkundige waarde			Methode gebruikt voor de realiseerbare waarde
	31.12.2018	01.01.2018	31.12.2017	
Bank Degroof Petercam nv (Asset Management & UCIT's)	230 277	227 634	227 634	Reële waarde ¹
Bank Degroof Petercam nv (Credits & Structuring)	5 480	5 480	5 480	Bedrijfswaarde
Bank Degroof Petercam nv (Sales & Advice/Professionals)	24 550	24 550	24 550	Bedrijfswaarde
Banque Degroof Petercam France sa (Corporate Finance)	18 217	18 217	18 217	Bedrijfswaarde
Totaal	278 524	275 881	275 881	

7.8 Investerings in ondernemingen waarop vermogensmutatie is toegepast

De investeringen in ondernemingen waarop vermogensmutatie is toegepast, worden als volgt gedetailleerd:

(in duizenden EUR)

Geassocieerde ondernemingen	31.12.2018	01.01.2018	31.12.2017
BDG & Associés	129	146	146
Quadia sa	682		
Arvestar Asset Management nv	91		
Amindis nv	516		
Totaal	1 418	146	146

(in duizenden EUR)

Geassocieerde ondernemingen	31.12.2018		31.12.2017		Valuta
	Eigen vermogen	Resultaat	Eigen vermogen	Resultaat	
BDG & Associés	447	(41)	448	(89)	CAD
Quadia sa	(271)	(623)			CHF
Arvestar Asset Management nv	1 713	213			EUR
Amindis nv	1 548	(263)			EUR

Per 31 december 2018 werd een negatief eigen vermogen overgedragen naar 'Overige schulden' voor een bedrag van EUR 1,6 miljoen.

7.9 Overige activa

De post 'Overige activa' omvat de volgende posten:

(in duizenden EUR)

	31.12.2018	01.01.2018	31.12.2017
Verworven opbrengsten en over te dragen kosten	103 378	111 809	111 809
Diverse debiteuren	11 520	19 577	19 577
Overige activa	23 968	19 887	19 887
Totaal overige activa	138 866	151 273	151 273

De diverse debiteuren bestaan uit vorderingen op facturen en voorschotten op nog te innen belastingen, vastgesteld overeenkomstig de nationale bepalingen.

¹ Niveau 3 in hiërarchie wat betreft de reële waarde.

7.10 Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden

De uitsplitsing naar aard van de financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden is als volgt:

	31.12.2018	01.01.2018.	31.12.2017
	(in duizenden EUR)		
1. Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	0	1 015	1 015
Vastrentende effecten	0	253	253
Niet-vastrentende effecten	0	762	762
2. Derivaten	136 437	150 408	157 219
Wisselkoersderivaten	31 049	46 018	46 018
Interestderivaten	32 145	22 436	29 247
Aandelenderivaten	77 827	81 954	81 954
CVA/DVA	(4 584)	0	0
Totaal van financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	136 437	151 423	158 234

7.11 Schulden aan kredietinstellingen

De interbancaire schulden worden als volgt gedetailleerd:

	31.12.2018	01.01.2018	31.12.2017
	(in duizenden EUR)		
Zichtdeposito's	66 278	131 502	131 502
Termijndeposito's	13 258	27 640	27 640
Overige deposito's	522	5 345	5 345
Totaal van schulden aan kredietinstellingen	80 058	164 487	164 487

7.12 Aan cliënten verschuldigde bedragen

De schulden aan cliënten zijn als volgt:

	31.12.2018	01.01.2018	31.12.2017
	(in duizenden EUR)		
Zichtdeposito's	6 465 154	6 377 492	6 377 492
Termijndeposito's	352 905	314 885	314 885
Overige deposito's	19 461	38 257	38 257
Totaal van schulden aan cliënten	6 837 520	6 730 634	6 730 634

In de schulden aan opdrachtgevers is per 31 december 2018 in totaal EUR 1,5 miljoen begrepen met een resterende looptijd van meer dan twaalf maanden (per 31 december 2017: EUR 1,5 miljoen).

7.13 Voorzieningen

De voorzieningen van de Bank zijn als volgt samengesteld:

	31.12.2018	01.01.2018	31.12.2017
	(in duizenden EUR)		
Pensioenen en andere op vaste toezeggingen gebaseerde verplichtingen na uitdiensttreding	34 526	33 453	33 453
Overige langetermijnpersoneelsbeloningen	6 389	4 601	4 601
Herstructurering	7 560	15 260	15 260
Verwachte verliezen op toezeggingen voor kredieten en financiële garanties	19	1	
Overige voorzieningen	15 904	14 538	14 538
Eindsaldo	64 398	67 853	67 852

Het bedrag van de voorzieningen voor personeelsbeloningen wordt gedetailleerd in de toelichtingen 10.1 en 10.2.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

De herstructureringsvoorziening werd in 2015 aangelegd als gevolg van de reorganisatie van de activiteiten die het gevolg is van de fusie van de groepen Degroof en Petercam. Tijdens het afgelopen boekjaar werd deze voorziening aangewend voor 5,8 miljoen EUR. Op het einde van het jaar voerde de afdeling Human Resources een volledige herijking van deze voorziening uit, wat resulteerde in een terugname van EUR 1,9 miljoen.

Het verloop van de overige voorzieningen, die voornamelijk betrekking hebben op voorzieningen voor hangende geschillen met diverse tegenpartijen, is als volgt:

(in duizenden EUR)

	31.12.2018	01.01.2018	31.12.2017
Beginsaldo	14 538	16 396	16 396
Toevoegingen aan voorzieningen	1 463	1 346	1 346
Gebruik van voorzieningen	(38)	(1 095)	(1 095)
Terugneming van niet-aangewende voorzieningen	(59)	(2 109)	(2 109)
Eindsaldo	15 904	14 538	14 538

Door de aard van haar activiteiten is de Bank betrokken bij een beperkt aantal juridische geschillen.

Gezien de onzekerheid die inherent is aan elke gerechtelijke procedure, blijft de inschatting van de risico's echter onvermijdelijk onzeker. In de jaarrekening per 31 december 2018 is een voorziening voor een deel van de betrokken bedragen opgenomen in de jaarrekening.

Merk op dat verzekeraars voor bepaalde geschillen meer betalen dan het eigen risico dekken. Deze bedragen, die door de verzekeraars worden betaald in geval van schadevergoedingen, worden geboekt onder "Andere nettobedrijfsopbrengsten".

De evolutie van de provisie voor verwachte verliezen op de kredietverplichtingen en de gegeven garanties is als volgt:

(in duizenden EUR)

	Financiële instrumenten zonder significante verhoging in kredietrisico sinds aanvang (stage 1)	Financiële instrumenten waarbij een significante verhoging in kredietrisico sinds aanvang heeft plaatsgevonden (stage 2)	Niet presterende kredietblootstellingen waarvoor een bijzondere waardevermindering bestaat (stage 3)	Totaal
Balans per 01.01.18	1	0	0	1
Toename door aankopen of nieuw toegestane kredieten	12	0	0	12
Afname door terugbetalingen of verkopen	(4)	0	0	(4)
Aanpassingen ten gevolge van een wijziging in het kredietrisico	8	2	0	10
Eindbalans per 31.12.18	17	2	0	19

Zoals elk jaar hebben de ECB, de NBB en de FSMA verschillende onderzoeken uitgevoerd binnen de financiële sector – eveneens bij Bank Degroof Petercam – teneinde na te gaan of de sector werkt met naleving van het toepasselijk reglementair kader. Deze onderzoeken hebben Bank Degroof Petercam ertoe aangezet bepaalde van haar interne regels en procedures te verbeteren en aan te passen, waartoe zij is overgegaan overeenkomstig de verzoeken van de bevoegde instanties.

Op datum van huidig verslag kunnen de eventuele reglementaire en financiële gevolgen naar aanleiding van mogelijk acties van de toezichthouder niet worden bepaald.

Met betrekking tot de gerechtelijke procedures tot terugvordering van aan investeerders uitbetaalde gelden ('clawback') die de vereffenaar van Bernard L. Madoff Investment Securities LLV (BLMIS) in het verleden heeft opgestart willen wij de aandacht vestigen op het arrest van de US Court of Appeal van 25 februari 2019. Dit arrest verbreekt het vonnis van juli 2014 van de lagere rechtbank (*District Court*) die besliste dat het Amerikaans faillissementsrecht geen extraterritoriaal karakter heeft. Het arrest van de US Court of Appeal zal hoogstwaarschijnlijk aangevochten worden bij het Amerikaans Hooggerechtshof (*US Supreme Court*). Mocht het Amerikaans Hooggerechtshof het arrest van de US Court of Appeal bevestigen, dan kan dit mogelijks ertoe leiden dat bepaalde clawback-procedures in de toekomst opnieuw zullen worden opgestart.

7.14 Overige verplichtingen

De post 'Overige schulden' omvat de volgende posten:

(in duizenden EUR)

	31.12.2018	01.01.2018	31.12.2017
Bezoldigingen en sociale lasten	53 725	53 372	53 372
Toe te rekenen kosten en over te dragen opbrengsten	31 757	45 335	45 335
Diverse crediteuren	19 911	45 037	45 037
Verplichtingen m.b.t. betalingen in aandelen	2 072	2 262	2 262
Overige schuldbewijzen	6 545	5 221	5 221
Schulden in verband met de geanticipeerde verwerving van minderheidsbelangen	4 073	4 492	4 492
Totaal overige passiva	118 083	155 719	155 719

De diverse crediteuren bestaan hoofdzakelijk uit te betalen facturen en te betalen belastingen die niet berekend zijn op basis van het resultaat van het boekjaar.

Aangezien de verkrijgingsprijs van minderheidsbelangen een variabele prijs is die afhankelijk is van een reeks gegevens en tussen 2016 en 2024 zal worden betaald, worden de verplichtingen met betrekking tot de vervroegde verwerving van minderheidsbelangen gewaardeerd op basis van de modellen, parameters en gegevens beschreven in sectie 7.7 over immateriële activa en goodwill. Deze vervroegde overname heeft betrekking op de Corporate Finance activiteit in Frankrijk.

7.15 Belastingen

De wijziging in de uitgestelde belastingen wordt verklaard door:

	31.12.2018	01.01.2018	31.12.2017
Beginsaldo	(1 911)	(3 409)	(2 732)
Baten (lasten) in de winst- en verliesrekening	(2 810)	0	(332)
Elementen die rechtstreeks bij het eigen vermogen worden geboekt	1 921	1 498	(1 340)
Impact wijziging in belastingtarief - winst- en verliesrekening	(6)	0	1 601
Impact wijziging in belastingtarief - aandelen	0	0	(1 076)
Wijzigingen van de consolidatiekring	(301)	0	438
Overige	13	0	(31)
Omrekeningsverschillen	(34)	0	63
Eindsaldo	(3 128)	(1 911)	(3 409)

Uitgestelde belastingen worden berekend op de volgende tijdelijke verschillen en worden gepresenteerd per type tijdelijk verschil:

	31.12.2018	01.01.2018	31.12.2017
Uitgestelde belastingvorderingen	23 551	26 887	26 887
Personeelsvergoedingen	13 491	18 067	18 067
Materiële en immateriële activa	5 199	6 376	6 376
Voorzieningen voor risico's en kosten	1 490	762	762
Derivaten	1 805	733	733
Overgedragen verliezen	1 326	168	168
Overige	240	781	781
Uitgestelde belastingverplichtingen	26 679	28 798	30 296
Materiële en immateriële activa	20 216	23 138	23 138
Voorzieningen voor risico's en kosten	1 882	562	562
Derivaten	5	0	0
Financiële instrumenten aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening			1 437
Voor verkoop beschikbare financiële activa			4 910
Financiële instrumenten	4 137	4 849	
Overige	439	249	249
Netto uitgestelde belastingen	(3 128)	(1 911)	(3 409)

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

Bepaalde uitgestelde belastingvorderingen worden niet erkend in de mate dat bepaalde ondernemingen van de groep Degroof Petercam niet zeker zijn dat ze in de toekomst belastbare winsten zullen hebben om dergelijke belastingen te recupereren binnen de betrokken fiscale entiteiten.

Niet-opgenomen uitgestelde belastingvorderingen op 31 december 2018 bevatten een bedrag van EUR 11 miljoen dat uitsluitend betrekking heeft op terugvorderbare fiscale verliezen met een onbepaalde looptijd (31 december 2017: EUR 12,1 miljoen).

Er zijn geen uitgestelde belastingen opgenomen voor een bedrag van EUR 16 duizend (31 december 2017: EUR 4,3 miljoen) op tijdelijke verschillen met betrekking tot de reserves van uitkeerbare dochterondernemingen, aangezien het niet waarschijnlijk is dat deze verschillen op korte termijn zullen worden afgewikkeld.

Na de hervorming van de vennootschapsbelasting is het bedrag aanzienlijk lager dan in voorgaande jaren.

7.16 Eigen vermogen

Onderstaande tabel geeft de samenstelling van het eigen vermogen weer:

(in duizenden EUR)

	31.12.2018	01.01.2018	31.12.2017
Geplaatst kapitaal	34 212	34 212	34 212
Uitgiftepremies	417 369	420 553	420 553
Wettelijke reserve	4 411	4 411	4 411
Belastingvrije reserve	15 108	15 108	15 108
Beschikbare reserve	93 137	93 137	93 137
Overige reserves en overgedragen resultaat	366 021	429 110	332 867
Herwaarderingsreserves	(17 216)	(11 903)	(3)
Eigen aandelen (-)	(44 632)	(47 604)	(47 604)
Nettoresultaat van de periode	56 764	0	86 460
Totaal	925 174	937 024	939 141

Het kapitaal van Bank Degroof Petercam wordt vertegenwoordigd door 10.842.209 gewone aandelen zonder nominale waarde. Alle aandelen zijn volledig geplaatst en volgestort.

De reserves en de ingehouden winsten omvatten de reserves van Bank Degroof Petercam, met inbegrip van de initiële impact van de overgang naar de internationale IFRS-normen, de niet-uitgekeerde winst van de groep en het verschil tussen de aanschaffings- of verkoopprijs en de boekwaarde van het verworven of verkochte eigen vermogen wanneer er een wijziging is in het deelnemingspercentage van een dochteronderneming die geen wijziging in de consolidatiemethode teweegbrengt.

De herwaarderingsreserves omvatten de bedragen die betrekking hebben op de eerste toepassing van IFRS9, de herwaarderingsreserves van financiële activa tegen reële waarde, alsook de omrekeningsverschillen die voortvloeien uit de consolidatie van de enkelvoudige jaarrekening opgesteld in een andere functionele munt dan die van de groep Degroof Petercam en, anderzijds, de actuariële winsten en verliezen op de pensioenverplichtingen en de activa die het gevolg zijn van het verschil tussen de assumpties zoals die bij het begin van het boekjaar werden bepaald en de realiteit op het einde van het boekjaar.

Op 31 december 2018 bezat de groep Degroof Petercam 325.631 aandelen van de groep Degroof Petercam NV, die 3,00% van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigen. Deze eigen aandelen worden over het algemeen gebruikt ter ondersteuning van winstdelingsregelingen voor werknemers.

7.17 Reële waarde van financiële instrumenten

De boekwaarde en de reële waarde van financiële instrumenten zijn in de onderstaande tabel weergegeven, per categorie financiële instrumenten:

(in duizenden EUR)

	31.12.2018		01.01.2018		31.12.2017	
	Boek- waarde	Reële waarde	Boek- waarde	Reële waarde	Boek- waarde	Reële waarde
Financiële activa						
Kasmiddelen, tegoeden bij centrale banken en overige direct opvraagbare deposito's	2 792 984	2 792 984	3 191 899	3 191 899	3 191 899	3 191 899
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	234 161	234 161	254 600	254 600		
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	119 783	119 783	128 938	128 938	132 368	132 368
Andere financiële activa	114 378	114 378	125 662	125 662		
Derivaten aangehouden ter indekking	1 691	1 691	3 430	3 430		
Financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening					893 350	893 350
Voor verkoop beschikbare financiële activa					1 195 166	1 195 166
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat	891 504	891 504	1 052 029	1 052 029		
eigenvermogensinstrumenten	12 766	12 766	13 335	13 335		
In schuldbewijzen belichaamde schulden/instrumenten	878 738	878 738	1 038 694	1 038 694		
Tot einde looptijd aangehouden beleggingen					80 726	83 454
Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	3 687 615	3 735 060	3 125 976	3 132 806		
Leningen en vorderingen op kredietinstellingen	247 758	247 602	221 999	222 023	221 999	222 023
Leningen en vorderingen op cliënten	2 067 006	2 120 028	1 903 185	1 906 864	1 916 135	1 919 814
In schuldbewijzen belichaamde schulden/instrumenten	1 372 851	1 367 430	1 000 792	1 003 919		
Totaal	7 607 955	7 655 400	7 627 934	7 634 764	7 631 643	7 638 074
Financiële verplichtingen						
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	136 437	136 437	151 423	151 423	158 234	158 234
Financiële activa ter indekking	15 530	15 530	6 811	6 811		
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kost	6 917 578	6 918 353	6 895 121	6 895 333	6 895 121	6 895 333
<i>Schulden aan kredietinstellingen</i>	<i>80 058</i>	<i>80 059</i>	<i>164 487</i>	<i>164 486</i>	<i>164 487</i>	<i>164 486</i>
<i>Schulden aan cliënten</i>	<i>6 837 520</i>	<i>6 838 294</i>	<i>6 730 634</i>	<i>6 730 847</i>	<i>6 730 634</i>	<i>6 730 847</i>
Totaal	7 069 545	7 070 320	7 053 355	7 053 567	7 053 355	7 053 567

Voor financiële instrumenten die in de jaarrekening niet tegen reële waarde worden gewaardeerd, worden de volgende methoden en aannames gebruikt om hun reële waarde te bepalen:

- de boekwaarde van kortlopende of financiële instrumenten zonder vaste looptijd, zoals rekeningen-courant, is een redelijke benadering van de reële waarde;
- overige leningen en overige financieringsverplichtingen worden geherwaardeerd op basis van de laatst waargenomen prijs of door verdiscontering van hun toekomstige kasstromen op basis van de marktrentecurves op de balansdatum.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

Bank Degroof Petercam onderscheidt een hiërarchie in de reële waarde op drie niveaus, gebaseerd op de gegevensbron die gebruikt wordt om de reële waarde te bepalen:

Niveau 1 – Gepubliceerde marktprijzen:

Deze categorie omvat financiële instrumenten waarvoor de reële waarde rechtstreeks wordt bepaald op basis van de prijs die in een actieve markt wordt genoteerd.

Niveau 2 – Waarderingstechniek gebaseerd op waarneembare marktgegevens:

Deze categorie omvat financiële instrumenten waarvan de reële waarde wordt bepaald op basis van waarderingstechnieken waarvan de parameters zijn afgeleid van een actieve markt of waarneembaar zijn. Deze waarderingstechnieken zijn de technieken die veel gebruikt worden door marktpartijen.

Niveau 3 – Waarderingstechniek gebaseerd op niet-waarneembare marktgegevens:

Deze categorie omvat financiële instrumenten waarvoor een belangrijk deel van de parameters die gebruikt worden om hun reële waarde te bepalen, niet waarneembare marktgegevens zijn.

Bank Degroof Petercam registreert overschrijvingen van het ene niveau naar het andere in de reële waarde hiërarchie op de balansdatum van de periode waarin de wijziging zich heeft voorgedaan.

De classificatie van financiële instrumenten volgens de reële waarde hiërarchie werd in 2015 wereldwijd herzien. In 2018 zijn er geen belangrijke overdrachten geweest.

De reële waarde van financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde (exclusief opgelopen rente) is als volgt toegewezen:

(in duizenden EUR)

31.12.2018	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Financiële activa				
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening	109 349	86 442	38 370	234 161
<i>Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	49 452	70 331	0	119 783
<i>Andere financiële activa</i>	59 897	16 111	38 370	114 378
Derivaten aangehouden ter indekking	0	1 691	0	1 691
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat	857 390	21 556	12 558	891 504
<i>Eigenvermogensinstrumenten</i>	208	0	12 558	12 766
<i>In schuldbewijzen belichaamde schulden/instrumenten</i>	857 182	21 556	0	878 738
Totaal	966 739	109 689	50 928	1 127 356
Financiële passiva				
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	43 944	92 493	0	136 437
Derivaten aangehouden ter indekking	0	15 530	0	15 530
Totaal	43 944	108 023	0	151 967

(in duizenden EUR)

01.01.2018	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Financiële activa				
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening	62 861	176 167	15 572	254 600
<i>Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	14 730	109 214	4 994	128 938
<i>Andere financiële activa</i>	48 131	66 953	10 578	125 662
Derivaten aangehouden ter indekking	0	3 430	0	3 430
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat	882 852	153 440	15 737	1 052 029
<i>Eigenvermogensinstrumenten</i>	192	0	13 143	13 335
<i>In schuldbewijzen belichaamde schulden/instrumenten</i>	882 660	153 440	2 594	1 038 694
Totaal	945 713	333 037	31 309	1 310 059
Financiële passiva				
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	10 858	140 565	0	151 423
Derivaten aangehouden ter indekking	0	6 811	0	6 811
Totaal	10 858	147 376	0	158 234

De getoonde bedragen in onderstaande tabel zijn gepresenteerd exclusief verlopen interesten:

(in duizenden EUR)

31.12.2017	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Financiële activa				
Derivaten	10 589	107 051	0	117 640
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	4 141	4 091	4 994	13 226
Financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	716 584	170 681	2 254	889 519
Voor verkoop beschikbare financiële activa	684 535	480 717	24 017	1 189 269
Totaal	1 415 849	762 540	31 265	2 209 654
Financiële passiva				
Derivaten	10 589	136 704	0	147 293
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	269	742	0	1 011
Totaal	10 858	137 446	0	148 304

De onderstaande tabel toont de mutaties met betrekking tot de financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde volgens niveau 3.

	Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	Financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde	Voor verkoop beschikbare financiële activa
Eindsaldo op 31.12.2016	677	3 214	32 464
Winsten of verliezen erkend in resultaat ¹	1	(799)	(240)
Winsten of verliezen erkend in eigen vermogen		(423)	(263)
Afschrijvingen			0
Acquisities	4 993	2 464	4 612
Overdrachten	(677)		(480)
Emissies		262	300
Terugbetalingen		(2 464)	(8 410)
Transferten naar niveau 3			2 514
Transferten uit niveau 3			(5 281)
Veranderingen van de consolidatiekring			(1 235)
Andere			36
Eindsaldo op 31.12.2017	4 994	2 254	24 017

(in duizenden EUR)

	Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	Financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	Voor verkoop beschikbare financiële activa	Financiële activa verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat
Eindsaldo op 31.12.2017	4 994	2 254	24 017	0	0
Impact IFRS 9	4 636	(2 254)	(24 017)	5 941	15 738
Eindsaldo op 01.01.2018	9 630	0	0	5 941	15 738

¹ Geboekt in de rubriek 'Nettoresultaat op de financiële instrumenten die voor handelsdoeleinden worden aangehouden' (toelichting 8.4).
 Geboekt in de rubriek 'Nettoresultaat op de financiële instrumenten aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening' (toelichting 8.5).

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

(in duizenden EUR)

	Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	Derivaten aangehouden ter indekking	Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat
Eindsaldo op 01.01.2018	9 630	5 941	15 738
Winsten of verliezen erkend in resultaat	770	(2 663)	(1 492)
Winsten of verliezen erkend in eigen vermogen	0	0	1 260
Acquisities	4 990	24 398	87
Overdrachten	(4 994)	0	(2 931)
Transferten naar niveau 3	0	194	0
Eindsaldo op 31.12.2018	10 396	27 870	12 662

Er zijn geen winsten of verliezen op activa op lijst 3 van de eindbalans die in de winst-en-verliesrekening over deze periode zijn opgenomen.

Instrumenten gewaardeerd volgens een Niveau 3-model zijn voornamelijk aandelen en niet-genoteerde obligaties.

De meest gebruikte methode is de "stock market multiples"-methode van vergelijkbare ondernemingen die genoteerd zijn op de laatst gepubliceerde geconsolideerde resultaten. De aldus verkregen waarden worden vervolgens verdisconteerd met een illiquiditeitskorting.

Taxaties worden uitgevoerd door een afdeling die onafhankelijk is van de front office.

Een alternatieve waardering, op basis van redelijkerwijs mogelijke maar over het algemeen ongunstigere aannames, zou tot gevolg hebben dat de waarde van de portefeuille als volgt zou variëren:

(in duizenden EUR)

	Waarde	Alternatieve waarde	Impact op het resultaat	Impact op het eigen vermogen
31.12.2018				
Eigenvermogensinstrumenten	12 558	7 923	(561)	(4 074)
In schuldbewijzen belichaamde schulden	38 370	36 458	(1 912)	0
31.12.2017				
Niet-vastrentende effecten	26 444	19 877	0	(6 567)
Vastrentende effecten	4 821	4 142	0	(679)

De redelijkerwijs mogelijke alternatieve aannames die zijn gehanteerd zijn, afhankelijk van de waarden, het gebruik van een hogere risicopremie voor verdiscontering (voor waarden berekend op basis van een discounted cash flow model), het gebruik van een alternatieve berekening op basis van de beursmultiples van vergelijkbare ondernemingen, of het gebruik van een hogere illiquiditeitskorting.

De volgende tabel toont de reële waarde van financiële instrumenten (exclusief opgelopen rente) die niet per reële waarde categorie tegen reële waarde worden gewaardeerd:

(in duizenden EUR)

31.12.2018	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Financiële activa				
Kasmiddelen, tegoeden bij centrale banken en overige direct opvraagbare deposito's	0	2 792 984	0	2 792 984
Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	871 346	2 800 381	63 333	3 735 060
Leningen en vorderingen op kredietinstellingen	0	247 602	0	247 602
Leningen en vorderingen op cliënten	0	2 070 458	49 570	2 120 028
In schuldbewijzen belichaamde schulden	871 346	482 321	13 763	1 367 430
Totaal	871 346	5 593 365	63 333	6 528 044
Financiële verplichtingen				
Schulden aan kredietinstellingen	0	80 059	0	80 059
Schulden aan cliënten	0	6 838 294	0	6 838 294
Totaal	0	6 918 353	0	6 918 353

(in duizenden EUR)

01.01.2018	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Financiële activa				
Kasmiddelen, tegoeden bij centrale banken en overige direct opvraagbare deposito's	0	3 191 899	0	3 191 899
Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	558 706	2 463 807	110 293	3 132 806
Leningen en vorderingen op kredietinstellingen	0	222 023	0	222 023
Leningen en vorderingen op cliënten	0	1 803 946	102 918	1 906 864
In schuldbewijzen belichaamde schulden	558 706	437 838	7 375	1 003 919
Totaal	558 706	5 655 706	110 293	6 324 705
Financiële verplichtingen				
Schulden aan kredietinstellingen	0	164 486	0	164 486
Schulden aan cliënten	0	6 730 847	0	6 730 847
Totaal	0	6 895 333	0	6 895 333

De getoonde bedragen in onderstaande tabel zijn gepresenteerd exclusief verlopen interesten:

(in duizenden EUR)

31.12.2017	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Financiële activa				
Kasmiddelen, tegoeden bij centrale banken en overige direct opvraagbare deposito's	0	3 191 980	0	3 191 980
Leningen en vorderingen op kredietinstellingen	0	222 218	0	222 218
Leningen en vorderingen op cliënten	0	1 810 412	103 287	1 913 699
Tot einde looptijd aangehouden beleggingen	82 020	0	0	82 020
Totaal	82 020	5 224 610	103 287	5 409 917
Financiële verplichtingen				
Schulden aan kredietinstellingen	0	164 475	0	164 475
Schulden aan cliënten	0	6 728 022	0	6 728 022
Totaal	0	6 892 497	0	6 892 497

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

7.18 Compensatie van financiële activa en passiva

De volgende tabel toont de bedragen van de financiële activa en passiva voor en na compensatie.

- Zoals vermeld in de kolom 'Brutobedragen voor financiële instrumenten gecompenseerd geboekt', kan geen enkel bedrag worden gecompenseerd op basis van de in IAS 32 gedefinieerde criteria.
- De kolom 'Niet-gecompenseerde bedragen in de balans – Financiële Instrumenten' omvat de bedragen van de financiële instrumenten die zijn onderworpen aan een afdwingbare kaderverrekeningsovereenkomst die niet voldoet aan de criteria van IAS 32. In dat geval kan de compensatie slechts worden toegepast in geval van wanbetaling, insolventie of faillissement van de tegenpartij.
- De financiële instrumenten in waarborg ontvangen of gegeven (kolom 'Niet-gecompenseerde balansbedragen – Garanties in geld' en 'Niet-gecompenseerde balansbedragen – Garanties in effecten') zijn eveneens slechts van toepassing in geval van wanbetaling, insolventie of faillissement van de tegenpartij.

31.12.2018	Brutobedragen voor financiële instrumenten	Brutobedragen voor financiële instrumenten gecompenseerd geboekt	Nettobedragen van financiële instrumenten gepresenteerd in de balans
Financiële activa			
Derivaten	116 344	0	116 344
Reverse repo, geleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	100 000	0	100 000
Reverse repo	100 000	0	100 000
Totaal	216 344	0	216 344
Financiële verplichtingen			
Derivaten	151 967	0	151 967
Repo, uitgeleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	0	0	0
Repo	0	0	0
Totaal	151 967	0	151 967

31.12.2017	Brutobedragen voor financiële instrumenten	Brutobedragen voor financiële instrumenten gecompenseerd geboekt	Nettobedragen van financiële instrumenten gepresenteerd in de balans
Financiële activa			
Derivaten	119 063	0	119 063
Reverse repo, geleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	99 973	0	99 973
Reverse repo	99 973	0	99 973
Totaal	219 036	0	219 036
Financiële verplichtingen			
Derivaten	157 218	0	157 218
Repo, uitgeleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	5 031	0	5 031
Repo	5 031	0	5 031
Totaal	162 249	0	162 249

(in duizenden EUR)

Niet-gecompenseerde balansbedragen in de balans

Financiële instrumenten	Garanties in geld	Garanties in effecten	Nettobedragen
19 982	17 382	0	78 980
0	0	100 000	0
0	0	100 000	0
19 982	17 382	100 000	78 980
19 982	23 809	0	108 176
0	0	0	0
0	0	0	0
19 982	23 809	0	108 176

(in duizenden EUR)

Niet-gecompenseerde balansbedragen in de balans

Financiële instrumenten	Garanties in geld	Garanties in effecten	Nettobedragen
23 241	16 826	0	78 996
0	0	99 973	0
0	0	99 973	0
23 241	16 826	99 973	78 996
23 241	21 775	0	112 202
0	0	5 031	0
0	0	5 031	0
23 241	21 775	5 031	112 202

7.19 Overdrachten van financiële activa

De door de groep Degroof Petercam overgedragen financiële activa die niet van de balans zijn verwijderd in overeenstemming met IAS 39 bestaan voornamelijk uit effecten die tijdelijk zijn verkocht in het kader van repo-overeenkomsten of effectenleningen. De tegenpartij bij deze transacties heeft over het algemeen de mogelijkheid om het ontvangen onderpand te hergebruiken.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

De volgende tabel geeft een overzicht van de overgedragen financiële activa en de daarmee samenhangende verplichtingen:

(in duizenden EUR)

31.12.2018	Uitgeleende effecten		Terugkoopovereenkomsten (repo)	
	In schuldbewijzen belichaamde schulden	Eigenvermogensinstrumenten	In schuldbewijzen belichaamde schulden	Eigenvermogensinstrumenten
Boekwaarde van overgedragen financiële activa	156 608	0	0	0
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening	0	0	0	0
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat	97 840	0	0	0
Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	58 768	0	0	0
Boekwaarde van met het actief samenhangende verplichtingen				
Schulden aan kredietinstellingen	n/a	n/a	0	0
Verplichtingen die alleen een beroep kunnen doen op de overgedragen activa				
Reële waarde van overdragen activa	n/a	n/a	0	0
Reële waarde van met het actief samenhangende verplichtingen	n/a	n/a	0	0
Nettopositie	n/a	n/a	0	0
01.01.2018	Uitgeleende effecten		Terugkoopovereenkomsten (repo)	
	In schuldbewijzen belichaamde schulden	Eigenvermogensinstrumenten	In schuldbewijzen belichaamde schulden	Eigenvermogensinstrumenten
Boekwaarde van overgedragen financiële activa	63 336	0	10 041	0
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening	0	0	0	0
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat	50 256	0	10 041	0
Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	13 080	0	0	0
Boekwaarde van met het actief samenhangende verplichtingen				
Schulden aan kredietinstellingen	n/a	n/a	0	0
Verplichtingen die alleen een beroep kunnen doen op de overgedragen activa				
Reële waarde van overdragen activa	n/a	n/a	0	0
Reële waarde van met het actief samenhangende verplichtingen	n/a	n/a	0	0
Nettopositie	n/a	n/a	0	0
31.12.2017	Uitgeleende effecten		Terugkoopovereenkomsten (repo)	
	Vastrentende effecten	Niet vastrentende effecten	Vastrentende effecten	Niet vastrentende effecten
Boekwaarde van overgedragen financiële activa	63 336	0	10 041	0
Financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	45 168	0	0	0
Voor verkoop beschikbare financiële activa	15 203	0	10 041	0
Van de tot einde looptijd aangehouden beleggingen	2 965	0	0	0
Boekwaarde van met het actief samenhangende verplichtingen				
Schulden aan kredietinstellingen	n/a	n/a	0	0
Verplichtingen die alleen een beroep kunnen doen op de overgedragen activa				
Reële waarde van overdragen activa	n/a	n/a	0	0
Reële waarde van met het actief samenhangende verplichtingen	n/a	n/a	0	0
Nettopositie	n/a	n/a	0	0

7.20 Effecten van de eerste toepassing van IFRSg

Posten die voorheen waren aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening en hedge accounting

Om het renterisico te beperken, gaat Bank Degroof Petercam renteswaps (IRS) aan waar zij de vaste rentevoet betaalt en ontvangt de variabele rente om de schuldinstrumenten af te dekken. Volgens IAS 39 worden IRS gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening en de verplichtingen zouden dat ook zijn, a priori, geclassificeerd als voor verkoop beschikbare financiële activa (reële waarde direct opgenomen in het eigen vermogen). Om deze boekhoudkundige mismatch te verminderen ('accounting mismatch'), staat IAS 39 toe dat deze beleggingen in effecten worden opgenomen tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening op de overnamedatum. (Reële waarde optie – VVB). Deze aanwijzing maakt het mogelijk de verandering in de reële waarde van deze beleggingen ten laste van het resultaat te brengen zoals de belastingdienst.

De toepassing van het 'VVB' houdt een risico in van volatiliteit in de resultatenrekening in geval van een credit spread beweging in de effectenbeleggingen.

De ontwikkeling van de rente op deze obligaties en IRS'en compenseert elkaar, wat niet het geval is voor de ontwikkeling van de kredietspread.

Om deze reden heeft de Bank Degroof Petercam beslist om de hedge accounting bepalingen van IFRS 9 toe te passen en de financiële activa te herclassificeren volgens dezelfde norm als vleesbeendermeel geclassificeerd als vleesbeendermeel.

De onderstaande beleggingen in effecten, die voorheen waren aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, zijn geclassificeerd onder IFRS 9. De beleggingen in effecten, die voorheen waren aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, zijn geclassificeerd onder IFRS 9, hetzij tegen reële waarde via het eigen vermogen of als financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs op basis van bedrijfsmodellen die zijn gedefinieerd door Bank Degroof Petercam. En, de belastingdienst is aangewezen als dekkingsinstrument.

Posten die voorheen in de andere categorieën van IAS 39 werden ingedeeld.

Leningen en vorderingen op kredietinstellingen, leningen en vorderingen op cliënten en schuldinstrumenten geclassificeerd als 'leningen en vorderingen' in overeenstemming met IAS 39 zijn grotendeels verschoven naar financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs. Terugname van bevroren herwaarderingsreserves na de herindeling van bepaalde instrumenten van 'voor verkoop beschikbare financiële activa' naar 'leningen en vorderingen' en vervolgens afgeschreven vanaf dat moment, hadden geen materiële impact op het resultaat de toepassing van IFRS 9.

Schuldinstrumenten geclassificeerd als voor verkoop beschikbare financiële activa in overeenstemming met IAS 39 zijn gedeeltelijk (ongeveer 35% van deze portefeuille) overgeheveld naar financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs omdat deze instrumenten worden aangehouden in een managementmodel dat tot doel heeft ze aan te houden om contractuele kasstromen te innen en voldoen aan het 'SPPI' criterium. Fondsen (44,5 miljoen) worden overgedragen naar financiële activa die tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening moeten worden gewaardeerd omdat ze niet voldoen aan het 'SPPI' criterium. Een groot deel van de eigen-vermogensinstrumenten (ongeveer 75% van deze portefeuille, geclassificeerd in overeenstemming met IAS 39, wordt als eigen-vermogensinstrumenten geclassificeerd als voor verkoop beschikbare financiële activa) die om strategische redenen door de groep worden aangehouden, zijn aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen in overeenstemming met IFRS 9. Bijzondere waardeverminderingverliezen die eerder zijn opgenomen in verband met deze eigen-vermogensinstrumenten zijn geherclassificeerd uit de ingehouden winsten (ingehouden winsten) naar herwaarderingsreserves (gecumuleerde niet-gerealiseerde resultaten).

Volgens IAS 39 zijn bepaalde schuldinstrumenten geherclassificeerd van de categorie 'voor verkoop beschikbare financiële activa' naar 'tot einde looptijd aangehouden financiële activa'.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

Onder IFRS 9 maken deze instrumenten deel uit van een 'collection and sale' managementmodel en worden ze gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen. Op de overgangsdatum, de boekwaarde van deze instrumenten is aangepast ten opzichte van de herwaarderingsreserves (geaccumuleerde niet-gerealiseerde resultaten) en door de volgende elementen in aanmerking te nemen de retroactieve toepassing van de rentemethode vanaf de datum van eerste opname.

Met uitzondering van bepaalde derivaten (zie hierboven), leidt de toepassing van IFRS 9 niet tot een wijziging in de waardering en classificatie van de aangehouden financiële activa. voor handelsdoeleinden overeenkomstig IAS 39.

Inloed op de balans en het eigen vermogen

Onderstaande tabel toont de overgang van de boekwaarde per balanspost origineel bepaald conform de IAS 39 norm naar de classificatie gepresenteerd volgens de IFRS 9 norm op 01.01.2018

De bepaling van de classificaties volgens IFRS 9 worden verder toegelicht in de beschrijving van de boekhoudkundige principes en methodes m.b.t. de geconsolideerde rekeningen

Activa		Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening		
	Boekwaarde volgens IAS 39	Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	Financiële activa verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening (eigenvermogensinstrumenten)	Financiële activa verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening (non SPPI)
	Kasmiddelen, tegoeden bij centrale banken en overige direct opvraagbare deposito's	3 191 899		
	Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	132 368	128 938	
	<i>Vastrentende effecten</i>	4 479	4 479	
	<i>Niet-vastrentende effecten</i>	8 826	8 826	
	<i>Derivaten</i>	119 063	115 633	
	Financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening	893 350		2 271
	<i>Vastrentende effecten</i>	893 350		2 271
	Voor verkoop beschikbare financiële activa	1 195 166	4 636	118 755
	<i>Vastrentende effecten</i>	1 132 721		74 281
	<i>Niet-vastrentende effecten</i>	62 445	4 636	44 474
IAS 39	Leningen en vorderingen op kredietinstellingen	221 999		
	Leningen en vorderingen op cliënten	1 916 135		
	<i>In schuldbewijzen belichaamde schulden</i>	12 862		
	<i>Andere leningen en vorderingen</i>	1 903 273		
	Tot einde looptijd aangehouden beleggingen	80 726		
	Materiële vaste activa	84 912		
	Immateriële activa en goodwill	368 843		
	Deelnemingen in ondernemingen waarop vermogensmutatie is toegepast	146		
	Actuele belastingvorderingen	10 553		
	Uitgestelde belastingvorderingen	7 985		
	Overige activa	151 273		
	Totaal activa	8 255 355	128 938	4 636
				121 026

Reclassificatie volgens IFRS 9

Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat		Derivaten aangehouden ter indekking	Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs				Andere
In schuldbewijzen belichaamde schulden	Eigenvermogensinstrumenten	Activa	Kasmiddelen, tegoeden bij centrale banken en overige direct opvraagbare deposito's	Leningen en vorderingen op kredietinstellingen	Leningen en vorderingen op cliënten	In schuldbewijzen belichaamde schulden	
			3 191 899				
		3 430					
348 032						537 852	
348 032						537 852	
650 866	13 335					407 428	
650 866						407 428	
	13 335						
				221 999			
					1 903 185	12 793	
					21	12 793	
					1 903 164		
39 796						42 719	
							84 912
							368 843
							146
							10 553
							8 141
							151 273
1 038 694	13 335	3 430	3 191 899	221 999	1 903 185	1 000 792	623 868
							Totaal volgens IFRS 9
							8 251 802

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

Passiva

Boekwaarde volgens IAS 39

IAS 39	Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	158 234
	<i>Vastrentende effecten</i>	253
	<i>Niet-vastrentende effecten</i>	762
	<i>Derivaten</i>	157 219
	Schulden aan kredietinstellingen	164 487
	Schulden aan cliënten	6 730 634
	Voorzieningen	67 852
	Actuele belastingverplichtingen	27 221
	Uitgestelde belastingverplichtingen	11 394
	Overige passiva	155 719
	Totaal	7 315 541

Eigen middelen

Boekwaarde volgens IAS 39

IAS 39	Geplaatst kapitaal	34 212
	Uitgiftepremies	420 553
	Reserves en overgedragen resultaat	531 983
	Herwaarderingsreserves	(3)
	<i>In schuldbewijzen belichaamde schulden</i>	10 434
	<i>Eigenvermogensinstrumenten</i>	5 053
	<i>Andere</i>	(15 490)
	Eigen aandelen (-)	(47 604)
	Minderheidsbelangen	673
	Totaal passiva	939 814

Reclassificatie volgens IFRS 9

Financiële passiva gewaardeerd aan reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening	Derivaten aangehouden ter indekking	Financiële passiva gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs			Andere
		Schulden aan kredietinstellingen	Schulden aan cliënten	In schuldbewijzen belichaamde schulden	
151 423	6 811				
253					
762					
150 408	6 811				
		164 487			
			6 730 634		
					67 853
					27 130
					10 051
					155 719
151 423	6 811	164 487	6 730 634	0	260 753
			Totaal volgens IFRS 9		7 314 108

Verwerking onder IFRS 9

	Bruto impact		Belastingen		Boek- waarde volgens IAS 39
	Impact	Impact afschrijvingen	Impact	Impact afschrijvingen	
					34 212
					420 553
	11 112	(935)	(651)	257	541 766
	(14 368)	486	2 123	(141)	(11 903)
	2 929	486	(341)	(141)	13 367
	(17 297)		2 464		(9 780)
					(15 490)
					(47 604)
	(4)		1		670
	(3 260)	(449)	1 473	116	937 694

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

Onderstaande tabel geeft een samenvatting van de variaties op zowel actief- als passiefzijde van de balans aangaande de classificatie en evaluatie na toepassing van IFRS 9.

	IAS 39 boek- waarde per 31.12.2017	Herclassi- ficatie ¹	Herwaar- dering	IAS 39 boek- waarde per 01.01.2018
Financiële activa				
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	132 368			
Naar: Derivaten aangehouden ter indekking		(3 430)		
Totaal van de financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden				128 938
Derivaten aangehouden ter indekking	0			
Van: Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden		3 430		
Totaal van de derivaten aangehouden ter indekking				3 430
Financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening	893 350			
Naar: Financiële activa verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening		(2 254)		
Naar: Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat		(348 032)		
Naar: In schuldbewijzen belichaamde schulden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs		(543 064)		
Totaal van de financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening				0
Voor verkoop beschikbare financiële activa	1 195 166			
Naar: Financiële activa verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening		(123 391)		
Naar: Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat		(663 563)		
Naar: In schuldbewijzen belichaamde schulden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs		(408 212)		
Totaal van de voor verkoop beschikbare financiële activa				0
Leningen en vorderingen op cliënten	1 916 135			
Naar: In schuldbewijzen belichaamde schulden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs		(12 824)		
Naar: Financiële activa verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening		(17)		
Impact van de afschrijvingen			(109)	
Totaal van de leningen en vorderingen op cliënten				1 903 185
Tot einde looptijd aangehouden beleggingen	80 726			
Naar: In schuldbewijzen belichaamde schulden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs		(42 719)		
Naar: Financiële activa verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening		(38 007)		
Totaal van de tot einde looptijd aangehouden beleggingen				0

¹ Bewegingen en herclassificaties zijn het gevolg van de toepassing van de principes m.b.t. de IFRS-classificatie, rekening houdend met het economische model (business model) en het 'SPPI'-criterium.

	IAS 39 boek- waarde per 31.12.2017	Herclassi- ficatie ¹	Herwaar- dering	IAS 39 boek- waarde per 01.01.2018
Financiële activa verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening	0			
Van: Financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening		2 254		
Van: Leningen en vorderingen op cliënten		17		
Van: Voor verkoop beschikbare financiële activa		123 391		
Totaal van de financiële activa verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening				125 662
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat	0			
Van: Financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening		348 032		
Van: Tot einde looptijd aangehouden beleggingen		38 007		
Van: Voor verkoop beschikbare financiële activa		663 563		
Impact van de verwerking onder IFRS g			2 427	
Impact afschrijvingen			0	
Totaal van de financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat				1 052 029
In schuldbewijzen belichaamde schulden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	0			
Van: Financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening		543 064		
Van: Tot einde looptijd aangehouden beleggingen		42 719		
Van: Voor verkoop beschikbare financiële activa		408 212		
Van: Leningen en vorderingen op cliënten		12 824		
Impact van de verwerking onder IFRS g			(5 688)	
Impact afschrijvingen			(339)	
Totaal van de in schuldbewijzen belichaamde schulden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs				1 000 792
Totaal van de financiële activa	4 217 745	0	(3 709)	4 214 036
Financiële passiva				
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	158 234			
Naar: Derivaten aangehouden ter indekking		(6 811)		
Totaal van de financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden				151 423
Derivaten aangehouden ter indekking				
Van: Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden		6 811		
Totaal van de derivaten aangehouden ter indekking				6 811
Voorzieningen	67 852			
Impact afschrijvingen			1	
Totaal van de voorzieningen				67 853
Totaal van de financiële passiva	226 086	0	1	226 087

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

Waardeverminderingen op kredieten

Onderstaande tabel geeft een vergelijking tussen de waardeverminderingen op kredieten berekend conform de IAS 39- en IAS 37 norm en de waardeverminderingen berekend conform de IFRS 9 norm op 1 januari 2018.

De toepassing van het nieuwe model voor waardeverminderingen, zoals beschreven in de boekhoudkundige principes en methodes in annex van de geconsolideerde rekeningen, zorgt voor een bruto verhoging van de waardeverminderingen en provisies ten belope van 935 duizend EUR.

IAS 37/ IAS 39 31.12.2017	IAS 39/ IAS 37		Totaal
	Collectieve waardeverminderingen	Specifieke waardeverminderingen	
Leningen en vorderingen op cliënten	3 077	32 314	35 391
Tot einde looptijd aangehouden beleggingen	0	0	0
Voor verkoop beschikbare financiële activa			
Vastrentende effecten	0	2 502	2 502
Totaal van de waardeverminderingen	3 077	34 816	37 893
Provisies voor toezeggingen en gegeven financiële garanties	0	0	

Herclassificatie naar 'geamortiseerde kostprijs' of 'tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat'

Onderstaande tabel geeft zowel informatie over de financiële activa die geherclassificeerd zijn naar 'geamortiseerde kostprijs', als over de financiële activa die gewaardeerd werden tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening naar gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat.

Financiële activa geboekt tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening onder IAS 39 die geherclassificeerd zijn naar geamortiseerde kostprijs onder IFRS 9

Instrumenten gekenmerkt als voor verkoop beschikbare financiële activa onder IAS 39 die geherclassificeerd zijn naar geamortiseerde kostprijs onder IFRS 9

Financiële activa geboekt tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening onder IAS 39 die geherclassificeerd zijn naar gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat

IFRS 9 01.01.2018	IFRS 9 impact van waardeverminderingen			Waardevermindering per categorie		
	Herclassificatie ¹	Toepassing van de methodologie m.b.t. de te verwachte kredietverliezen ²	Totaal	Stage 1	Stage 2	Stage 3
Leningen en vorderingen op cliënten	(35 391)					
A Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs - Leningen en vorderingen op cliënten	35 391	109	35 500	2 507	679	32 314
Vastrentende effecten	0					
A Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	0		0			
Vastrentende effecten	(2 502)					
A Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	2 502	339	2 841	300	39	2 502
B Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat –in schuldbewijzen belichaamde schulden		486	486	302	184	0
Te verwachten kredietverliezen	0	934	38 827	3 109	902	34 816
Provisies voor toezeggingen en gegeven financiële garanties		1	1	1		
Totaal van de te verwachte kredietverliezen	0	935	38 828			

Waardeveranderingen die in 2018 geboekt zouden zijn

Boekwaarde per 31 december 2018	Reële waarde per 31 december 2018	het resultaat	het kapitaal	Effectieve rentevoet bepaald op datum van de eerste toepassing	Geboekte rentebaten en lasten
441 234 ³	440 432	27		0,75%	3 327
66 318	66 402		(447)		
205 542	205 542	(253)		0,69%	3 078

- 1 Bewegingen en herclassificaties als gevolg van de toepassing van de principes van IFRS-classificatie, rekening houdend met economische modellen en het 'SPPI'-criterium.
2 De provisies voor waardeverminderingen op in schuldbewijzen belichaamde schulden gewaardeerd aan reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat zijn geboekt in cumul met andere resultaatselementen welke de boekwaarde van deze instrumenten niet verminderen in de geconsolideerde balans.
3 De boekwaarde bevat een herwaardering van 3,059 duizend EUR voortgekomen uit de dekking van de reële waarde

8 Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

8.1 Rentebaten en -lasten

8.1 a Cijfers op 31/12/2018 (IFRS9)

De details van de rentebaten en -lasten naar type financiële instrumenten die rentebaten genereren zijn als volgt:

(in duizenden EUR)	
31.12.2018	
Rentebaten	48 215
<i>Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat</i>	7 088
<i>Leningen en vorderingen op kredietinstellingen</i>	1 416
<i>Leningen en vorderingen op cliënten</i>	26 483
<i>Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs</i>	6 540
<i>Derivaten aangehouden ter indekking</i>	2 965
<i>Financiële passiva</i>	2 562
Rentebaten voortkomend uit de toepassing van de effectieve interest methode	47 054
<i>Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	102
<i>Financiële activa verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening</i>	1 059
Rentebaten voortkomend uit de toepassing van een andere methode dan deze van de effectieve interest	1 161
Rentelasten	(31 331)
<i>Schulden aan kredietinstellingen</i>	(1 337)
<i>Schulden aan cliënten</i>	(9 078)
<i>Derivaten aangehouden ter indekking</i>	(10 406)
<i>Financiële activa</i>	(10 431)
<i>Overige</i>	(78)
Rentelasten voortkomend uit de toepassing van de effectieve interest methode	(31 330)
<i>Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	(1)
Rentelasten voortkomend uit de toepassing van een andere methode dan deze van de effectieve interest	(1)
Nettorenteresultaten	16 884

8.1 b Cijfers op 31/12/2017 (IAS39)

De details van de rentebaten en -lasten naar type financiële instrumenten die rentebaten genereren zijn als volgt:

(in duizenden EUR)	
31.12.2017	
Rentebaten	53 748
<i>Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	125
<i>Financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening</i>	17 383
Rentebaten op activa die tegen hun reële waarde zijn gewaardeerd	17 508
<i>Leningen en vorderingen op kredietinstellingen</i>	679
<i>Leningen en vorderingen op cliënten</i>	23 684
<i>Voor verkoop beschikbare effecten</i>	6 300
<i>Tot op de vervaldag aangehouden effecten</i>	1 790
<i>Overige</i>	3 787
Rentebaten op activa die niet tegen hun reële waarde zijn gewaardeerd	36 240
Rentelasten	(11 996)
<i>Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	(55)
Rentelasten op verplichtingen die tegen hun reële waarde zijn gewaardeerd	(55)
<i>Schulden aan kredietinstellingen</i>	(1 393)
<i>Schulden aan cliënten</i>	(4 081)
<i>Overige</i>	(6 467)
Rentelasten op verplichtingen die niet tegen hun reële waarde zijn gewaardeerd	(11 941)
Nettorenteresultaten	41 752

8.2 Geïnde dividenden

De geïnde dividenden per categorie financiële activa worden hierna in detail weergegeven:

(in duizenden EUR)

	31.12.2018	31.12.2017
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	100	531
Financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening		1 050
Andere financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	2 918	
Voor verkoop beschikbare financiële activa		1 350
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat	473	
Totaal	3 491	2 931

8.3 Ontvangen en betaalde provisies

De ontvangen en betaalde provisies worden als volgt verdeeld op basis van de volgende diensten:

(in duizenden EUR)

	31.12.2018	31.12.2017
Ontvangen provisies	540 164	526 522
Beheer van activa	354 386	326 661
Uitgiften en plaatsingen van effecten	8 529	10 932
Prestaties deponerende bank	75 613	83 964
Andere dienstverleningen i.v.m. effecten	55 070	58 977
Betalingsdiensten	6 594	9 746
Financiële structurering	35 879	31 507
Derivaten	4 093	4 735
Betaalde provisies	(142 759)	(151 553)
Beheer van activa	(109 701)	(81 233)
Uitgiften en plaatsingen van effecten	(19)	(79)
Prestaties deponerende banken	(9 217)	(40 686)
Andere dienstverleningen i.v.m. effecten	(19 811)	(23 392)
Betalingsdiensten	(3 457)	(5 604)
Derivaten	(554)	(559)
Netto-opbrengsten van provisies	397 405	374 969

In de volgende tabel worden de ontvangen en betaalde provisies (31/12/2018) uitgesplitst naar de belangrijkste soorten inkomsten:

(in duizenden EUR)

	31.12.2018
Inkomsten uit het beheer van activa	311 506
– Commissies	246 897
– Bewaarloon	14 227
– Administratiekosten	50 382
Inkomsten uit transacties	37 146
Commissies aangaande emissies	43 328
Andere commissies en vergoedingen	5 425
Totaal van de inkomsten	397 405

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

8.4 Nettoresultaat op instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening

8.4 a Cijfers op 31/12/2018 (IFRS9)

De onderstaande tabel toont de uitsplitsing van de winsten en verliezen op instrumenten die worden aangehouden tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening per type financieel instrument:

(in duizenden EUR)

	31.12.2018
Winsten (verliezen) uit financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	24 607
In schuldbewijzen belichaamde schulden	3 124
<i>Obligaties</i>	2 923
<i>Andere instrumenten</i>	201
Eigenvermogensinstrumenten	486
Derivaten	20 997
<i>Wisselkoersderivaten</i>	25 784
<i>Interestderivaten</i>	(12 026)
<i>Aandelenderivaten</i>	7 224
<i>Grondstoffenderivaten</i>	15
Winsten (verliezen) uit financiële activa verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	(12 711)
Overheidspapier en staatsobligaties	(82)
Obligaties van andere emittenten	(2 587)
Andere instrumenten	(10 042)
Eigenvermogensinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	882
Wisselkoersresultaat	9 633
Netto resultaat uit instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde	22 411

8.4 b Cijfers op 31/12/2017 (IAS39)

De onderstaande tabel geeft de uitsplitsing weer van de winsten en verliezen op voor handelsdoeleinden aangehouden financiële instrumenten per type financieel instrument:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017
Gerealiseerde en niet-gerealiseerde winsten (verliezen) op de financiële instrumenten die voor handelsdoeleinden worden aangehouden	15 879
Vastrentende effecten	4 070
Niet-vastrentende effecten	947
Wisselkoersactiviteiten	10 833
Overige	29
Winsten (verliezen) op afgeleide financiële instrumenten	6 187
Wisselkoersderivaten	9 734
Interestderivaten	(4 212)
Aandelenderivaten	681
Afgeleide producten – overige contracten	(16)
Nettoresultaat op de financiële instrumenten die voor handelsdoeleinden worden aangehouden	22 066

De onderstaande tabel toont de verdeling van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde winsten (verliezen) op financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening per type financieel instrument:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017
Vastrentende effecten	(2 971)
Niet-vastrentende effecten	109
Nettoresultaat op de financiële instrumenten aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen	(2 862)

Met uitzondering van de derivaten worden alle ontvangen en betaalde rente op financiële instrumenten opgenomen onder rentebaten. Bijgevolg omvatten de bovenvermelde winsten en verliezen herwaardering tegen reële waarde, inclusief opgelopen rente, voor derivaten en enkel de wijziging in marktwaarde voor andere financiële instrumenten.

8.5 Nettoresultaat op hedge accounting

Onderstaande tabel toont de verdeling van de winsten (verliezen) op de hedge accounting per type financieel instrument:

(in duizenden EUR)

	31.12.2018
Winst (verlies) op de waardering van het ingedekte instrument	11 573
Winst (verlies) op de waardering van de derivaten ter dekking	(8 185)
Netto resultaat van de dekking	3 388

8.6 Nettowinst op instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen

8.6 a Cijfers op 31/12/2018 (IFRS9)

De onderstaande tabel toont de uitsplitsing van de winsten en verliezen op financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen per categorie en type financieel instrument:

(in duizenden EUR)

	31.12.2018
In schulden belichaamde schuldbewijzen	(983)
<i>Overheidspapier en staatsobligaties</i>	(519)
<i>Obligaties van andere emittenten</i>	(635)
<i>Andere schuldinstrumenten</i>	171
Netto resultaat op financiële instrumenten gewaardeerd aan reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat	(983)

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

8.6 b Cijfers op 31/12/2017 (IAS39)

De onderstaande tabel toont de uitsplitsing van de winsten en verliezen op financiële instrumenten die niet tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening worden gewaardeerd, naar categorie en type financieel instrument:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017
Winsten (verliezen) op voor verkoop beschikbare financiële activa	8 661
Vastrentende effecten – publieke leningen	1 148
Vastrentende effecten – overige leningen	3 032
Niet-vastrentende effecten	4 481
Nettoresultaat op de verkoop van leningen en vorderingen	(1)
Verliezen op de verkoop van leningen en vorderingen	(1)
Nettoresultaat op de financiële instrumenten niet gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	8 660

8.7 Nettowinst op instrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs

De onderstaande tabel toont de uitsplitsing van de winsten en verliezen op financiële instrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs per categorie en type financieel instrument:

(in duizenden EUR)

	31.12.2018
In schuldbewijzen belichaamde schulden	(226)
<i>Overheidspapier en staatsobligaties</i>	(148)
<i>Obligaties van andere emittenten</i>	(78)
Netto resultaat op financiële instrumenten gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs	(226)

Gedetailleerde informatie van 31 december 2017 wordt gegeven in de toelichting 8.6b.

8.8 Overige nettobedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsresultaten zijn als volgt verdeeld:

(in duizenden EUR)

	31.12.2018	31.12.2017
Andere operationele baten	20 480	30 058
Huurinkomsten	3 214	3 326
Meerwaarden op verkoop van immateriële en materiële vaste activa	14	101
Meerwaarden op verkoop van deelnemingen	0	387
Terugneming van voorzieningen	1 955	2 109
Dienstverleningen	6 936	7 284
Diversen	8 361	16 851
Andere operationele kosten	(7 598)	(9 421)
Minwaarden op verkoop van immateriële en materiële vaste activa	(230)	(795)
Toevoegingen aan voorzieningen	(1 480)	(3 431)
Diversen	(5 888)	(5 195)
Andere operationele nettoresultaten	12 882	20 637

In 2017, de posten 'Diversen en operationele kosten' omvatten de impact van de verandering in de contractuele voorwaarden van de vergoedingen na uitdiensttreding als gevolg van de harmonisatie van de remuneratiepolitiek als gevolg van de fusie.

8.9 Personeelskosten

De personeelskosten bestaan uit de volgende kosten:

	(in duizenden EUR)	
	31.12.2018	31.12.2017
Vergoedingen en bezoldigingen	(152 528)	(152 931)
Sociale zekerheid, sociale verzekering en extralegale verzekeringen	(24 760)	(26 132)
Kosten verbonden aan pensioenen	(11 923)	(11 858)
Voordelen toegekend aan personeelsleden gebaseerd op betalingen in aandelen	(36)	1 106
Overige kosten	(3 883)	(4 301)
Personeelskosten	(193 130)	(194 116)

Toelichting 10 geeft gedetailleerde informatie over vergoedingen na uitdiensttreding en op aandelen gebaseerde betalingen.

Het aantal personeelsleden, uitgedrukt in 'Voltijdse equivalenten', is per categorie:

	(en unités)	
VTE op datum van	31.12.2018	31.12.2017
Directiepersoneel	372	362
Bedienden	1 028	999
Arbeiders	11	10
Totaal	1 411	1 371

8.10 Algemene en administratieve kosten

De details van de algemene en administratieve kosten zijn als volgt:

	(in duizenden EUR)	
	31.12.2018	31.12.2017
Marketing, reclame en public relations	(6 161)	(5 877)
Professionele honoraria	(29 651)	(21 548)
Operationele leasing	(16 873)	(15 806)
Informatica- en telecommunicatiekosten	(51 836)	(44 568)
Herstelling en onderhoud	(5 108)	(5 594)
Bedrijfsbelastingen	(22 379)	(19 619)
Overige algemene en administratieve kosten	(29 101)	(22 734)
Algemene en administratieve kosten	(161 109)	(135 746)

Operationele leasekosten hebben voornamelijk betrekking op rollend materieel en gebouwen. De overige algemene en administratieve kosten omvatten voornamelijk de representatie- en reiskosten, benodigdheden en documentatie, opleidingskosten, en bijdragen en verzekeringen, met uitzondering van die welke betrekking hebben op het personeel.

8.11 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

De afschrijvingen op materiële vaste activa bedroegen per 31 december 2018 EUR 7,9 miljoen (per 31 december 2017: EUR 7,5 miljoen) en op immateriële vaste activa EUR 13,9 miljoen (per 31 december 2017: EUR 14,4 miljoen).

De details van deze afschrijvingen per categorie van de materiële en immateriële vaste activa worden in de toelichtingen 7.6 en 7.7 gegeven.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

8.12 Netto bijzondere waardevermindering van activa

8.12 a Cijfers op 31/12/2018 (IFRS9)

Het verloop van de bijzondere waardeverminderingen per activacategorie is als volgt:

(in duizenden EUR)

	31.12.2018
Financiële activa	
Terugneming van bijzondere waardeverminderingen	4 518
Leningen en vorderingen op cliënten	4 267
In schuldbewijzen belichaamde schulden/instrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	183
In schuldbewijzen belichaamde schulden gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat	68
Toevoegingen aan bijzondere waardeverminderingen	(1 523)
Leningen en vorderingen op cliënten	(1 418)
In schuldbewijzen belichaamde schulden/instrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	(75)
In schuldbewijzen belichaamde schulden gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat	(30)
Nettowijzigingen van bijzondere waardeverminderingen op financiële activa	2 995
Niet financiële activa	
Toevoegingen aan bijzondere waardeverminderingen	(1 102)
Immateriële activa	(1 102)
Nettowijzigingen van bijzondere waardeverminderingen op niet financiële activa	(1 102)
Nettowijzigingen van bijzondere waardeverminderingen op activa	1 893

8.12 b Cijfers op 31/12/2017 (IAS39)

Het verloop van de bijzondere waardeverminderingen per activacategorie is als volgt:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017
Terugneming van bijzondere waardeverminderingen	4 112
Leningen en vorderingen	4 112
Toevoegingen aan bijzondere waardeverminderingen	(11 814)
Leningen en vorderingen	(5 039)
Materiële vaste activa	(1 149)
Immateriële activa	(5 626)
Nettowijzigingen van bijzondere waardeverminderingen op activa	(7 702)

Wijzigingen in bijzondere waardevermindervingsverliezen op materiële en immateriële activa worden gedetailleerd in de toelichtingen 7.6 en 7.7, per categorie van materiële en immateriële activa.

8.13 Belastingen

De netto belastinglast wordt verklaard door de volgende posten:

(in duizenden EUR)

	31.12.2018	31.12.2017
Belastingen op het resultaat van het boekjaar	(22 159)	(22 688)
Belastingen op de winst van het boekjaar	(19 343)	(25 446)
Uitgestelde belastingen	(2 816)	2 758
Overige belastingen	(1 651)	805
Belastingen op de winst van de vorige jaren	(1 599)	906
Overige elementen	(52)	(101)
Totaal nettobelastingen	(23 810)	(21 883)

Onderstaande tabel toont de rechtvaardiging voor het verschil tussen het normale belastingtarief in België (29,58%) en het effectieve belastingtarief van Bank Degroof Petercam:

(in duizenden EUR)

	31.12.2018	31.12.2017
Winst voor belastingen	80 589	108 345
Resultaat van de ondernemingen waarop vermogensmutatie is toegepast	479	351
Belastingbasis	81 068	108 696
Belastingpercentage toepasbaar bij afsluiting	29,58%	33,99%
Theoretische belasting op de winst	(23 980)	(36 946)
Effect van verschillen in belastingpercentage in andere rechtsgebieden	1 251	(4 096)
Fiscale impact van verworpen uitgaven	(6 945)	(6 348)
Fiscale impact van niet-belastbare inkomsten	6 853	25 421
Permanente verschillen	(388)	(827)
Gevolgen van overige elementen	1 187	(505)
Niet voorheen opgenomen uitgestelde belastingvorderingen	0	1 778
Niet opgenomen uitgestelde belastingvorderingen (overdraagbare fiscale verliezen)	(137)	(1 372)
Belastingen op het resultaat van het boekjaar	(22 159)	(22 895)
Gemiddeld effectief belastingpercentage	27,33%	21,06%

Het belastingeffect van niet-belastbare inkomsten omvat voornamelijk meerwaarden op aandelen en niet-belastbare dividenden.

8.14 Niet-gerealiseerde resultaten

8.14 a Cijfers op 31/12/2018 (IFRS9)

De details van de componenten van de niet-gerealiseerde resultaten zijn als volgt:

(in duizenden EUR)

	31.12.2018
Actuariële winsten (verliezen) op regelingen inzake vergoedingen na uitdiensttreding	316
Brutobedrag	258
Belastingen rechtstreeks geïmputeerd op reserves	58
Herwaardering tegen reële waarde – Eigenvermogensinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat	485
Aanpassing tegen reële waarde voor belastingen	816
Belastingen rechtstreeks geïmputeerd op reserves	(331)
Totaal niet-gerealiseerde resultaten die later niet kunnen worden geherklasseerd naar nettowinst	801
Omrekeningsverschillen	1 524
Brutobedrag	1 524
Herwaardering tegen reële waarde – In schuldbewijzen belichaamde schulden gewaardeerd tegen reële waarde via de overige onderdelen van het totaalresultaat	(7 639)
Aanpassing tegen reële waarde voor belastingen	(9 137)
Overdracht van de reserve naar resultaat, voor belastingen	(1 160)
<i>Bijzondere waardeverminderingen</i>	(6)
<i>Nettoverliezen (winsten) op overdrachten</i>	(1 154)
Belastingen rechtstreeks geïmputeerd op reserves	2 658
Totaal niet-gerealiseerde resultaten die later kunnen worden geherklasseerd naar nettowinst	(6 115)
Totaal niet-gerealiseerde resultaten	(5 314)

8.14 b Cijfers op 31/12/2017 (IAS39)

De details van de componenten van de niet-gerealiseerde resultaten zijn als volgt:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017
Actuariële winsten (verliezen) op regelingen inzake vergoedingen na uitdiensttreding	1 012
Brutobedrag	1 544
Belastingen rechtstreeks geïmputeerd op reserves	(532)
Totaal niet-gerealiseerde resultaten die later niet kunnen worden geherklasseerd naar nettowinst	1 012
Omrekeningsverschillen	(3 247)
Brutobedrag	(3 247)
Herwaarderingsreserves – financiële activa	4 002
Vastrentende effecten	(835)
Aanpassing tegen reële waarde voor belastingen	1 792
Overdracht van de reserve naar resultaat, voor belastingen	(3 647)
<i>Nettoverliezen (winsten) op overdrachten</i>	(4 180)
<i>Prorativering van de reserve voor herwaardering van voor verkoop beschikbare financiële activa die werden geherklasseerd</i>	533
Belastingen rechtstreeks geïmputeerd op reserves	1 020
Niet-vastrentende effecten	4 837
Aanpassing tegen reële waarde voor belastingen	11 244
Overdracht van de reserve naar resultaat, voor belastingen	(4 481)
<i>Bijzondere waardeverminderingen</i>	0
<i>Nettoverliezen (winsten) op overdrachten</i>	(4 481)
Belastingen rechtstreeks geïmputeerd op reserves	(1 926)
Totaal niet-gerealiseerde resultaten die later kunnen worden geherklasseerd naar nettowinst	755
Totaal niet-gerealiseerde resultaten	1 767

9 Rechten en verplichtingen

9.1 Activa in open bewaarneming

De activa in open bewaarneming betreffen hoofdzakelijk effecten die door de cliënten in bewaring werden gegeven ongeacht of het recht op vrije beschikking van de houder al dan niet is beperkt en die activa al dan niet onder beheerovereenkomst met Bank Degroof Petercam staan. Die activa worden tegen hun reële waarde gewaardeerd.

De open bewaarnemingen van de Bank voor de boekjaren die op 31 december 2018, 2017 werden afgesloten, bedragen respectievelijk EUR 75,3 miljard, EUR 80,9 miljard.

9.2 Rechten en verbintenissen in verband met kredieten

Bank Degroof Petercam heeft de verbintenis om in te staan voor de kredietlijnen die aan de cliënten werden verstrekt waarvan het niet-opgenomen bedrag op 31 december 2018 EUR 322,8 miljoen bedraagt (op 31 december 2017: EUR 306,2 miljoen).

9.3 Gegeven en ontvangen waarborgen

Bank Degroof Petercam gaf voor eigen rekening en voor rekening van haar cliënten financiële instrumenten als waarborg voor een bedrag van EUR 157,3 miljoen op 31 december 2018 (op 31 december 2017: EUR 179,1 miljoen).

Bank Degroof Petercam kreeg als waarborg van haar cliënten activa voor een bedrag van EUR 4.041,1 miljoen op 31 december 2018 (op 31 december 2017: EUR 4.798,9 miljoen). Zolang de begunstigde van de waarborgen niet in gebreke blijft, zijn die meestal niet bruikbaar door de Bank met uitzondering van deze die verworven worden in het kader van cessie-retrocessieverichtingen die EUR 0,0 miljoen bedragen op 31 december 2018 (op 31 december 2017: EUR 0,0 miljoen). Van deze aanwendbare waarborgen die werden verkregen, werd geen enkele in waarborg gegeven ten gevolge van cessie-retrocessieverichtingen per 31 december 2018 (verkregen waarborgen opnieuw aangewend als waarborg op 31 december 2017: nihil).

10 Personeelsbeloningen en overige vergoedingen

10.1 Andere vergoedingen op lange termijn

De toepassing van de nationale regels inzake remuneratiepolitiek vereist de betaling van de winstdelingspremies toegekend aan bepaalde personeelsleden uit te stellen over een periode van meer dan twaalf maanden.

De evolutie van deze provisie kan als volgt worden voorgesteld:

(in duizenden EUR)

	31.12.2018	31.12.2017
Beginsaldo	4 601	5 434
Toevoegingen aan voorzieningen	4 155	2 173
Gebruik van voorzieningen	(2 325)	(2 704)
Terugneming van niet-aangewende voorzieningen	(53)	(215)
Overige	11	(87)
Eindsaldo	6 389	4 601

10.2 Vergoedingen na uitdiensttreding

De vergoedingen na uitdiensttreding bestaan uit pensioenregelingen en een gedeeltelijke ten laste name van de premies voor de zorgverzekering, die nog wordt toegekend nadat de medewerkers met pensioen zijn gegaan. De begunstigden van deze regeling zijn de gepensioneerde medewerkers of de medewerkers die op pensioen zullen gaan voor 01/05/2022, alsook hun partners.

Binnen de pensioenregelingen bestaan er regelingen op basis van toegezegde bijdragen en regelingen op basis van toegezegde pensioenen. De regelingen op basis van toegezegde pensioenen bestaan uit een reële regeling met toegezegde pensioenen en uit regelingen op basis van toegezegde bijdragen met een gewaarborgd rendement volgens de lokaal geldende verplichtingen. De regeling op basis van toegezegde pensioenen is sinds december 2004 gesloten.

Voor de regelingen op basis van toegezegde bijdragen bedragen de kosten van dit boekjaar EUR 2,6 miljoen (op 31 december 2017: EUR 2,4 miljoen). Voor de andere regelingen geeft de volgende tabel het detail weer van de verplichtingen van Bank Degroof Petercam en de voornaamste actuariële hypothesen die werden gekozen:

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

	Pensioenregelingen	
	31.12.2018	31.12.2017
Actuele waarde van de gefinancierde verplichtingen	131 714	124 463
Waarde van de fondsbeleggingen van de pensioenregelingen	101 662	95 820
A. Nettoverplichtingen (activa) van de vergoedingen na uitdiensttreding	30 052	28 643
B. Wijziging in de verplichtingen		
Beginsaldo	124 463	115 135
Kost van de verstreken diensttijd	9 303	10 372
Rentelasten	1 310	1 313
Bijdragen betaald in het jaar	(1 410)	(1 052)
Administratieve kosten en belastingen	(1 124)	(1 034)
Netto-overdracht	108	44
Omrekeningsverschillen	523	(1 245)
Herwaarderingen:		
a. Actuariële winst of verlies ten gevolge van wijzigingen in demografische veronderstellingen	3 120	0
b. Actuariële winst of verlies ten gevolge van wijzigingen in financiële veronderstellingen	(4 575)	384
c. Actuariële winst of verlies ten gevolge van wijzigingen in andere veronderstellingen	(4)	546
Eindsaldo	131 714	124 463
C. Wijziging in de waarde van de fondsbeleggingen van de pensioenregelingen		
Beginsaldo	95 820	87 168
Rentebaten	1 041	1 057
Werkgeversbijdragen	8 325	7 414
Werknemersbijdragen	172	161
Prestaties betaald in het jaar	(1 410)	(1 052)
Administratieve kosten en belastingen	(1 123)	(1 034)
Netto-overdracht	108	44
Omrekeningsverschillen	399	(832)
Rendement op fondsbeleggingen (andere dan rentebaten)	(1 670)	2 894
Eindsaldo	101 662	95 820
D. Samenstelling van de lasten		
Kost van de verstreken diensttijd		
a. Kosten van bestaande diensten	9 303	8 528
b. Kosten van verstreken diensttijd	0	1 845
Nettorentelasten	269	256
Werknemersbijdragen	(172)	(161)
Administratieve kosten en belastingen	0	7
In de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen	9 400	10 475
Herwaarderingen:		
a. Actuariële winst of verlies ten gevolge van wijzigingen in demografische veronderstellingen	3 120	0
b. Actuariële winst of verlies ten gevolge van wijzigingen in financiële veronderstellingen	(4 575)	384
c. Actuariële winst of verlies ten gevolge van wijzigingen in andere veronderstellingen	(4)	538
d. Rendement op fondsbeleggingen (andere dan rentebaten)	1 670	(2 894)
Herwaarderingen opgenomen in niet-gerealiseerde resultaten	211	(1 972)
E. Vergelijking van nettoverplichtingen (activa) van de vergoedingen na uitdiensttreding		
Beginsaldo	28 643	27 967
Nettobedragen opgenomen in de winst- en verliesrekening	9 400	10 475
Herwaarderingen opgenomen in niet-gerealiseerde resultaten	211	(1 972)
Bijdragen van de werkgever	(8 325)	(7 414)
Omrekeningsverschillen	123	(413)
Eindsaldo	30 052	28 643

(in duizenden EUR)

Overige vergoedingen

31.12.2018   **31.12.2017**

4 474	4 810
0	0
4 474	4 810
4 810	14 243
135	(8 096)
98	298
(81)	(87)
	0
0	0
0	0
(161)	0
(115)	(393)
(212)	(1 155)
4 474	4 810
0	0
0	0
81	87
0	0
(81)	(87)
0	0
0	0
0	0
0	0
0	0
135	451
0	(8 547)
98	298
0	0
0	0
233	(7 798)
(161)	0
(115)	(393)
(212)	(1 155)
0	0
(488)	(1 548)
4 810	14 243
233	(7 798)
(488)	(1 548)
(81)	(87)
0	0
4 474	4 810

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

Pensioenregelingen

31.12.2018 31.12.2017

F.1 Voornaamste actuariële hypothesen voor de bepaling van de verplichtingen

Disconteringsvoet	1,40 %	1,10 %
Toekomstige stijging van de bezoldigingen	2,75 %	2,75 %
Inflatiepercentage	1,75 %	1,75 %
Sterftetafel	MR/FR-5	MR/FR-5

F.2 Voornaamste actuariële hypothesen voor de bepaling van de nettokosten

Disconteringsvoet	1,10 %	1,30 %
Toekomstige stijging van de bezoldigingen	2,75 %	2,75 %
Inflatiepercentage	1,75 %	1,75 %
Sterftetafel	MR/FR-5	MR/FR-5

G. Fondsbeleggingen van de pensioenregelingen

Kasmiddelen	3 481	4 152
Aandelen	20 221	22 509
Obligaties	25 257	28 185
Vastgoed	4 949	6 256
Activa aangehouden door verzekeringsondernemingen	47 754	33 298
Overige	0	1 420

(in duizenden EUR)

Pensioenregelingen

H. Gevoeligheidsanalyse op verplichting uit hoofde van toegezegde pensioenregeling

Fluctuatie van de disconteringsvoet	(0,25 %)	0,25 %
Bedrag van de verplichtingen in verband met pensioenregelingen	135 534	128 085
Bedrag van de verplichtingen in verband met overige vergoedingen	4 669	4 290
Fluctuatie van het inflatiepercentage	(0,25 %)	0,25 %
Bedrag van de verplichtingen in verband met pensioenregelingen	130 382	133 082
Fluctuatie van het percentage van verhoging van de kosten voor de gezondheidszorg	(0,25 %)	0,25 %
Bedrag van de verplichtingen in verband met andere vergoedingen	4 286	4 672

I. Verwachte kasstroom voor het komende jaar

Bijdragen van de werkgever

Bijdragen in verband met pensioenregelingen	8 882
Bijdragen in verband met overige vergoedingen	87

Timing van de te betalen uitkeringen

Op minder dan een jaar	1 535
Tussen 1 jaar en 2 jaar	2 064
Tussen 2 jaar en 3 jaar	3 636
Tussen 3 jaar en 4 jaar	2 635
Tussen 4 jaar en 5 jaar	4 967
Tussen 5 jaar en 10 jaar	27 462

Naast de hierboven vermelde informatie moet worden opgemerkt dat het effect dat voortvloeit uit de demografische aannames wordt verklaard door de wijziging in de pensioenhypothese, die momenteel 100% bedraagt op de leeftijd van 65 jaar in plaats van 50% op de leeftijd van 62 jaar en 50% op de leeftijd van 65 jaar. Deze wijziging wordt gerechtvaardigd door de wetwijzigingen die het brugpensioen aanzienlijk beperken.

(in duizenden EUR)

Overige vergoedingen

31.12.2018 31.12.2017

2,20 %	2,05 %
n/a	n/a
4,70 %	4,70 %
MR/FR-5	MR/FR-5
2,05 %	2,10 %
n/a	n/a
4,70 %	4,70 %
MR/FR-5	MR/FR-5
n/a	n/a
n/a	n/a
n/a	n/a
n/a	n/a
n/a	n/a
n/a	n/a
n/a	n/a

10.3 Op aandelen gebaseerde vergoedingen

De Bank heeft in de jaren vóór 2015 verschillende aandelenoptieplannen uitgegeven aan haar leden van het Directiecomité en haar hogere kaderleden om deze te behouden en hun belangen af te stemmen op die van de Bank. Deze plannen worden opgesteld in overeenstemming met de nationale wettelijke bepalingen. Eind 2018 zijn alle lopende optieplannen van dien aard dat ze in gelden zullen afgewikkeld worden. De laatste plannen die in aandelen werden afgewikkeld, zijn sinds 2018 vervallen. In beide gevallen wordt in het algemeen een wachtperiode van twee tot vier jaar gedefinieerd.

Aandelenoptieplannen die zullen worden afgewikkeld door levering van de aandelen worden afgewikkeld op bestaande aandelen en kunnen na de wachtperiode op jaarbasis worden uitgeoefend.

Het verloop van de aandelenopties met betrekking tot deze regelingen is als volgt:

(in eenheden; in EUR)

	31.12.2018		31.12.2017	
	Aantal opties in omloop	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs	Aantal opties in omloop	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs
Beginsaldo	184 898	135,58	254 379	138,51
Geannuleerde opties	(227)	137,61	(7 531)	143,33
Uitgeoefende opties	(103 258)	131,78	(1)	146,68
Vervallen opties	(81 413)	140,4	(61 949)	146,68
Eindsaldo	0	0	184 898	135,58
waarvan uitoefenbaar	0	0	184 898	135,58

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

Als gevolg van bovengenoemde plannen en in overeenstemming met IFRS 2 heeft de Bank geen personeelskosten en -kosten meer opgenomen, aangezien alle wachtperiodes zijn verstreken.

Tot de uitoefening van deze opties heeft de opname van de last geen invloed op het eigen vermogen, aangezien deze met hetzelfde bedrag wordt verhoogd. Bij uitoefening van de opties wordt het eigen vermogen verhoogd met een bedrag gelijk aan het aantal uitgeoefende opties vermenigvuldigd met de uitoefenprijs.

Naast de bovenstaande regelingen staan er per 31 december 2018 drie aandelenoptieplannen uit die in geldmiddelen worden afgewikkeld. De reële waarde van deze opties wordt jaarlijks berekend na bepaling van de waarde van het onderliggende belang in de opties.

Het eerste plan werd in 2013 uitgegeven op een dochteronderneming (Industrie Invest) waarvan de activiteit bestaat uit het houden van aandelen Bank Degroef Petercam en Degroof Equity Shares (aandelen als gevolg van de splitsing van de aandelen van Bank Degroof vóór de fusie met Petercam) en die gefinancierd wordt met eigen en vreemd vermogen. Het aantal toegekende opties bedroeg op 15 mei 2013 79 870, waarvan er per 31 december 2018 nog 22 555 openstaan. Deze opties hebben een looptijd van 30 april 2021 en een uitoefenprijs van 45 euro. Dit plan genereerde een negatief resultaat van EUR 0,2 miljoen en een betaling van EUR 0,8 miljoen als gevolg van de uitoefening van 51.905 opties. Dit plan wordt geëvalueerd met een specifiek model op basis van simulaties zoals Least Square Monte-Carlo om rekening te houden met de mogelijkheid van vroege oefening. De belangrijkste gegevens van dit model zijn: een euro-rendementscurve, de contante koers van het aandeel Bank Degroef Petercam (EUR 137,09) en het aandeel Degroof Equity (EUR 13,09), het totaal van de verwachte dividenden (EUR 5,5) en de impliciete volatiliteit (16,39% wat overeenstemt met de impliciete volatiliteit in de munt van de Eurostoxx 50 tot het laatst mogelijke boekjaar).

Het tweede plan werd ook in 2013 uitgegeven voor een dochteronderneming (Bank Degroef Petercam Spanje) en is enkel bestemd voor de beheerders van deze onderneming. Het aantal toegekende opties per 25 september 2013 bedraagt 583 000, waarvan er per 31 december 2018 nog 29 150 uitstaan. Deze opties hebben een eindvervaldag van 30 december 2019 en een uitoefenprijs van EUR 6,17. Dit plan genereerde een positief resultaat van EUR 0,4 miljoen en een betaling van EUR 0,2 miljoen na de uitoefening van 262 350 opties. Dit plan wordt geëvalueerd met een specifiek model op basis van simulaties zoals Least Square Monte-Carlo om rekening te houden met de mogelijkheid van vroege oefening. De belangrijkste gegevens van dit model zijn: een euro-rendementscurve, de contante koers van het aandeel Bank Degroef Petercam Spanje (EUR 6,98), de verwachte dividenden (EUR 0) en de impliciete volatiliteit (15,58% wat overeenkomt met de impliciete volatiliteit van de Eurostoxx 50 munt tot de eerste mogelijke uitoefening).

Het derde plan werd in 2014 uitgegeven op een dochteronderneming (Industrie Invest II) waarvan de activiteit bestaat uit het bezit van aandelen in Bank Degroef Petercam en Degroof Equity (zekerheden ten gevolge van de splitsing van het aandeel van Bank Degroof vóór de fusie met Petercam) en die uitsluitend met eigen vermogen wordt gefinancierd. Het aantal toegekende opties per 1 augustus 2014 bedroeg 54 055, waarvan er per 31 december 2018 nog 9 985 uitstaan. Deze opties hebben een vervaldatum van 30 april 2019 en een uitoefenprijs van 160,84 EUR. Dit plan genereerde een negatief resultaat van EUR 0,2 miljoen en een betaling van EUR 0,7 miljoen als gevolg van de uitoefening van 38 550 opties. De overige opties worden gewaardeerd op basis van hun intrinsieke waarde, rekening houdend met de nabijheid van de looptijd (4 maanden) en de illiquiditeit van de onderliggende effecten.

11 Verbonden partijen

De partijen die met Bank Degroof Petercam verbonden zijn, zijn geassocieerde deelnemingen, joint ventures, pensioenfondsen, leden van de raad van bestuur en verantwoordelijke bestuurders van Bank Degroof Petercam evenals dichte familieleden van voornoemde personen of elke vennootschap die gecontroleerd of sterk wordt beïnvloed door één van de hoger vermelde personen.

Onderstaande tabellen geven, per aard, de transacties weer van de laatste drie jaar die met de aan de groep verbonden partijen werden verricht:

(in duizenden EUR)

31.12.2018	Entiteiten die een gezamenlijke controle of een aanzienlijke invloed uitoefenen	Geasso- cieerde onderne- mingen	Voornaamste bestuurders	Overige verbonden partijen	Totaal
Balans					
Voorschotten in rekening-courant	2 270	21 784	1	290	24 345
Leningen op termijn	10 583	0	0	0	10 583
Overige	5	46	0	0	51
Investment securities	0	0	0	2 844	2 844
Totaal activa	12 858	21 830	1	3 134	37 823
Deposito's	84 253	219	5 436	1 940	91 848
Overige schuldbewijzen	15	37	0	0	52
Overige passiva	290	0	0	30 070	30 360
Totaal passiva	84 558	256	5 436	32 010	122 260
Door de groep gegeven waarborgen	800	0	0	3 450	4 250
Door de groep ontvangen waarborgen	41 510	0	0	0	41 510
Verbintenissen	830	0	0	0	830
Notionele waarde van de afgeleide instrumenten	1 089	0	0	0	1 089
Aandelenopties					
Uitgeoefend/overgedragen	2 952	0	17 690	0	20 642
Vervallen	1 476	0	5 790	0	7 266

(in duizenden EUR)

31.12.2018	Entiteiten die een gezamenlijke controle of een aanzienlijke invloed uitoefenen	Geasso- cieerde onderne- mingen	Voornaamste bestuurders	Overige verbonden partijen	Totaal
Winst- en verliesrekening					
Financiële lasten	28	0	0	0	28
Personeelskosten	0	0	0	6 154	6 154
Overige	0	0	0	1 105	1 105
Totaal lasten	28	0	0	7 259	7 287
Rentebaten	153	626	0	0	779
Erelonen en commissies	605	155	21	10	791
Dividenden	0	0	0	490	490
Overige	0	54	0	85	139
Totaal baten	758	835	21	585	2 199

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

(in duizenden EUR)

31.12.2017	Entiteiten die een gezamenlijke controle of een aanzienlijke invloed uitoefenen	Geasso- cieerde onderne- mingen	Voornaamste bestuurders	Overige verbonden partijen	Totaal
Balans					
Voorschotten in rekening-courant	1 290	20 194	0	0	21 484
Leningen op termijn	10 599	0	0	336	10 935
Hypothecaire leningen	0	0	0	0	0
Investment securities	0	0	0	3 204	3 204
Overige activa	0	0	0	0	0
Totaal activa	11 889	20 194	0	3 540	35 623
Deposito's	71 741	63	5 821	1 495	79 120
Overige schuldbewijzen	5	0	0	2	7
Overige passiva	0	0	0	28 661	28 661
Totaal passiva	71 746	63	5 821	30 158	107 788
Door de groep gegeven waarborgen	800	0	0	3 147	3 947
Door de groep ontvangen waarborgen	34 673	0	0	0	34 673
Verbintenissen	651	0	0	0	651
Notionele waarde van de afgeleide instrumenten	469	0	0	0	469

31.12.2017	Entiteiten die een gezamenlijke controle of een aanzienlijke invloed uitoefenen	Geasso- cieerde onderne- mingen	Voornaamste bestuurders	Overige verbonden partijen	Totaal
Winst- en verliesrekening					
Financiële lasten	30	0	2	0	32
Verliezen op afgeleide instrumenten	0	0	0	0	0
Erelonen en commissies	0	0	0	0	0
Personeelskosten	0	0	0	7 130	7 130
Overige	0	0	0	739	739
Totaal lasten	30	0	2	7 869	7 901
Rentebaten	207	518	1	0	726
Winsten op afgeleide instrumenten	0	0	0	0	0
Erelonen en commissies	448	66	13	18	545
Dividenden	0	0	0	34	34
Overige	0	8	0	151	159
Totaal baten	655	592	14	203	1 464

Alle transacties met de verbonden partijen die in voorafgaande tabellen zijn opgenomen, werden tegen normale marktvoorwaarden verricht.

De vergoeding die aan verantwoordelijke bestuurders werd uitbetaald, evenals de tantièmes betaald aan de leden van de raad van bestuur alsook de kosten van de toekenning van opties aan diezelfde personen, worden weergegeven volgens de categorieën van de aan het personeel toegekende voordelen die door de IAS 19- en IFRS 2-normen worden bepaald:

(in duizenden EUR)

	31.12.2018	31.12.2017
Personeelsbeloningen op korte termijn	7 179	7 241
Vergoedingen na uitdiensttreding	548	532
Andere langetermijnpersoneelsbeloningen	1 371	1 297
Ontslagvergoedingen	0	800
Op aandelen gebaseerde betalingen	0	(126)
Totaal	9 098	9 744

12 Na afsluiting opgetreden gebeurtenissen

De raad van bestuur van 25 april 2019 besliste om aan de algemene vergadering voor te stellen een brutodividend uit te keren van EUR 4,50 per aandeel voor een totaal bedrag van EUR 47 325 006 buiten de groep, en gaf toestemming tot het publiceren van de jaarrekening.

De Bank Degroef Petercam heeft zich voorbereid op de verschillende mogelijkheden die er zijn in het 'Brexit' dossier (Verenigd Koninkrijk dat mogelijks de Europese Unie verlaat). Deze analyse had betrekking op zowel de activiteiten van de bank als de tegenpartijen.

De volgende voorbereidende acties hebben plaatsgevonden:

- Nazicht van de contracten (met nadruk op de netting conventies en het collateral) met de verschillende bancaire tegenpartijen, waarbij voorkeur wordt gegeven aan Europese Unie entiteiten
- Nazicht van de clearing contracten, waarbij voorkeur wordt gegeven aan Europese Unie entiteiten
- Nazicht van de overeenkomsten m.b.t. de verdeling van fondsen

De Bank Degroef Petercam is slechts voor een zeer beperkt gedeelte actief in het Verenigd Koninkrijk (of is slechts in een zeer beperkte mate blootgesteld aan Britse tegenpartijen) waardoor de impact van een mogelijke Brexit, zelfs zonder afspraken met de Europese Unie ('Hard Brexit'), beperkt zullen zijn, zowel op vlak van risicobeheer als rendabiliteit.

Bezoldiging van de commissaris

(in duizenden EUR)

31.12.2018

Bezoldiging van de commissaris in het kader van de uitoefening van zijn mandaat	290
Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door de commissaris	28
Andere controleopdrachten	0
Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	28
Bezoldiging van de personen met wie de commissaris verbonden is voor de uitoefening van een mandaat van commissaris op het niveau van de groep	633
Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door personen met wie de commissaris verbonden is	373
Andere controleopdrachten	11
Belastingadviesopdrachten	23
Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	339

Verslag van de commissaris

Verslag van de commissaris aan de algemene vergadering van Bank Degroof Petercam NV over de geconsolideerde jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2018

In het kader van de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van Bank Degroof Petercam NV (de "Vennootschap") en zijn dochterondernemingen (samen de "groep"), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de geconsolideerde jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2018, alsook de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Dit vormt een geheel en is ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 24 mei 2016, overeenkomstig het voorstel van het bestuursorgaan uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening afgesloten op 31 december 2018. Wij zijn niet in staat geweest de datum van onze initiële benoeming te bepalen. Wij kunnen bevestigen dat we de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van Bank Degroof Petercam NV hebben uitgevoerd gedurende tenminste 30 opeenvolgende boekjaren.

VERSLAG OVER DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening de groep over het boekjaar afgesloten op 31 december 2018 opgesteld in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften. Deze geconsolideerde jaarrekening omvat de geconsolideerde balans op 31 december 2018, alsook het geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, de geconsolideerde tabel van de vermogensmutaties en het geconsolideerd kasstroomoverzicht over het boekjaar afgesloten op die datum evenals de toelichting bestaande uit een overzicht van de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige informatieverschaffing. Het totaal van de geconsolideerde balans bedraagt EUR 8 214 501 (000) en het geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten sluit af met een winst van het boekjaar van EUR 56 779 (000).

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van de groep op 31 december 2018, alsook van zijn geconsolideerde resultaten en van zijn geconsolideerde kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA's.) zoals van toepassing in België. Wij hebben bovendien de door IAASB goedgekeurde internationale controlestandaarden toegepast die van toepassing zijn op de huidige afsluitdatum en nog niet goedgekeurd op nationaal niveau. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie "Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening/jaarrekening" van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunten van de controle

Kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die naar ons professioneel oordeel het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode. Deze aangelegenheden zijn behandeld in de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover, en wij verschaffen geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Bijzonder waardevermindering van goodwill

We verwijzen naar toelichting 7 - sectie 7 van de geconsolideerde jaarrekening.

Omschrijving

Per 31 december 2018 omvat de geconsolideerde balans goodwill voor een bedrag van EUR 278 524 (000), vertegenwoordigd door vier kasstroom genererende eenheden.

In overeenstemming met IAS 36 wordt goodwill jaarlijks onderworpen aan een toets voor bijzondere waardevermindering. De realiseerbare waarde van een kasstroom genererende eenheid wordt bepaald als de hoogste waarde van de gebruikswaarde of reële waarde verminderd met de verkoopkosten. De gebruikswaarde wordt bepaald volgens de methode van de actualisering van vrije kasstromen die alle toekomstige kasstromen actualiseert. De reële waarde verminderd met de verkoopkosten wordt bepaald door toepassing van referentie multiplicators op het courante nettoresultaat, of op de activa onder beheer.

Het bepalen van de te boeken bijzondere waardevermindering, indien van toepassing, vereist van de Groep een belangrijk beoordelingsvermogen en om belangrijke veronderstellingen te maken, in het bijzonder met betrekking tot het vastleggen van de referentie multiplicators om de reële waarde verminderd met de verkoopkosten te bepalen en tot het voorspellen en actualiseren van de toekomstige kasstromen om de gebruikswaarde te bepalen.

Onze controlewerkzaamheden

Met de hulp van onze waarderingsspecialisten, hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Wij hebben de geschiktheid geëvalueerd van de bepaling van de kasstroom genererende eenheden door de aangestelden van de Vennootschap,
- Wij hebben de redelijkheid geëvalueerd van de referentie multiplicators, gebruikt in de bepaling van de reële waarde verminderd met de verkoopkosten, door het uitvoeren van een regressie analyse,
- Wij hebben de werkwijze geëvalueerd waarmee het bedrijfsplan van de aangestelden van de Vennootschap, gebruikt in de bepaling van de gebruikswaarde, is voorbereid,
- Wij hebben het vermogen van de aangestelden van de Vennootschap om kasstromen nauwkeurig te voorspellen alsook de redelijkheid van de huidige voorspellingen geëvalueerd door de belangrijke veronderstellingen (in het bijzonder de discontovoet, het groei percentage van voorspelde periode en het inflatiepercentage) te vergelijken met historische resultaten, economische en industriële voorspellingen en interne planning gegevens,
- Wij hebben belangrijke markt gerelateerde veronderstellingen bevestigd met externe gegevens,
- Wij hebben de geschiktheid geëvalueerd van de sensitiviteitsanalyse uitgevoerd door de aangestelden van de Vennootschap door het uitvoeren van een verdere sensitiviteitsanalyse, in het bijzonder op veranderingen in de operationele kasstromen en de referentie multiplicators,
- Wij hebben de mathematische nauwkeurigheid van de kasstroommodellen getest,
- Wij hebben de geschiktheid geëvalueerd van de informatie gepresenteerd in toelichting 7 - sectie 7 van de geconsolideerde jaarrekening.

Provisies voor klachten en geschillen

We verwijzen naar toelichting 13 - sectie 7 van de geconsolideerde jaarrekening.

Omschrijving

Per 31 december 2018 omvat de geconsolideerde balans van de Groep een provisie voor geschillen voor een bedrag van 15.904 (000) EUR.

Wegens de aard van zijn activiteiten is de Groep betrokken in een beperkt aantal juridische klachten en geschillen. Een ongunstige uitkomst van deze klachten en geschillen kan daarentegen een potentiële significante impact hebben op de financiële toestand van de Groep. Bovendien kan de Groep, als financiële

instelling, onderworpen worden aan inspecties van de Europese Centrale Bank, de Nationale Bank van België en de autoriteit voor financiële diensten en markten. Mogelijke gevallen van inbreuken op het voor de Groep van toepassing zijnde reglementair kader kunnen evenzeer een potentiële significante impact hebben op de financiële toestand van de Groep, en in het bijzonder in geval van inbreuken op de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van het terrorisme (en haar wijzigingen) ("de anti-witwaswet") en de wet van 18 september 2017 die de anti-witwaswet vervangt ("de nieuwe anti-witwaswet").

Gelet op de onzekerheid die inherent is aan elke juridische procedure, alsook aan de mogelijke handelingen van de reglementaire instanties, is de inschatting van de financiële gevolgen met betrekking tot de reglementaire en wettelijke risico's onvermijdelijk onzeker. De aangestelden van de Vennootschap erkennen provisies voor klachten en geschillen, indien van toepassing rekening houdend met de bevindingen van de inspecties, op basis van haar evaluatie van de waarschijnlijkheid dat de afwikkeling van individuele juridische geschillen of van handelingen van de reglementaire instanties zal resulteren in een uitstroom van middelen en rekening houdend met een aantal factoren zoals de verzekeringsdekking van de Groep. De evaluatie van de mogelijke uitkomst van een klacht of een geschil omvat een belangrijk niveau aan subjectiviteit en beoordelingsvermogen door de aangestelden van de Vennootschap.

Onze controlewerkzaamheden

- Wij hebben de werkwijze geëvalueerd waarmee de aangestelden van de Vennootschap de mogelijke uitkomst van klachten, geschillen en inspecties evalueert, alsook de geschiktheid van deze evaluatie,
- Wij hebben het vermogen van de aangestelden van de Vennootschap om de mogelijke uitkomst van klachten en geschillen nauwkeurig te bepalen geëvalueerd en hebben de redelijkheid van de huidige bepaling in vraag gesteld,
- Wij hebben de evaluatie van het management van de geschillen en klachten aangesloten met relevante correspondentie en het klachtenregister,
- Wij hebben het laatste verslag, opgemaakt door de interne juridische adviseur, gelezen, inclusief de analyse van de motivering voor de bereikte conclusie,
- Wij hebben de ontvangen correspondentie van de externe advocaten, op ons verzoek om bevestiging naar de status van de juridische geschillen, gelezen en geanalyseerd, en hebben wij de impact van deze bewijsstukken getoetst met de geschiktheid van de provisies voor geschillen,
- Met de hulp van onze reglementaire specialisten, hebben wij de correspondentie tussen de Vennootschap en de Europese Centrale Bank, de Nationale Bank van België en de autoriteit voor financiële diensten en markten gelezen en geanalyseerd, en hebben wij de impact van mogelijke gevallen van inbreuken op het van toepassing zijnde reglementair kader getoetst met de geschiktheid van de provisies,
- Wij hebben de geschiktheid geëvalueerd van de informatie gepresenteerd in toelichting 13 - sectie 7 van de geconsolideerde jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor de interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening is het bestuursorgaan verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de groep om zijn continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuursorgaan het voornemen heeft om de groep te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de geconsolideerde jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen.

Geconsolideerde jaarrekening

Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze geconsolideerde jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader dat van toepassing is op de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België na.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de groep;
- het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen;
- het concluderen dat de door het bestuursorgaan gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de groep om zijn continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de groep zijn continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de geconsolideerde jaarrekening, en van de vraag of de geconsolideerde jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld;
- het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsactiviteiten binnen de groep gericht op het tot uitdrukking brengen van een oordeel over de geconsolideerde jaarrekening. Wij zijn verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. Wij blijven ongedeeld verantwoordelijk voor ons oordeel.

Wij communiceren met het auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan het auditcomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die met het auditcomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, en de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan dit jaarverslag.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm (herzien in 2018) bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan dit jaarverslag, te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening overeenstemt met de geconsolideerde jaarrekening voor hetzelfde boekjaar en is opgesteld overeenkomstig het artikel 119 van het Wetboek van vennootschappen.

In de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen in de controle, of het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, dienen wij u geen afwijking van materieel belang te melden.

De niet-financiële informatie zoals vereist op grond van artikel 119 §2 van het Wetboek van vennootschappen, werd opgenomen in een afzonderlijk verslag gevoegd bij het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening. Dit verslag van niet-financiële informatie bevat de door artikel 119 §2 van het Wetboek van vennootschappen vereiste inlichtingen en is in overeenstemming met de geconsolideerde jaarrekening voor hetzelfde boekjaar. De Vennootschap heeft zich bij het opstellen van deze niet-financiële informatie gebaseerd op Sustainable Development Goals ('SDG'). Overeenkomstig artikel 148 §1, 5° van het Wetboek van vennootschappen spreken wij ons evenwel niet uit over de vraag of deze niet-financiële informatie is opgesteld in overeenstemming met de vermelde Sustainable Development Goals ('SDG').

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening verricht en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de groep.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle bedoeld in artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening.

Andere vermelding

- Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.

Zaventem, 27 mei 2019
KPMG
Bedrijfsrevisoren Commissaris
vertegenwoordigd door

Olivier Macq
Bedrijfsrevisor

Enkelvoudige jaarrekening

De hierna opgenomen verkorte jaarrekening is de jaarrekening van Bank Degroof Petercam nv waarvan de maatschappelijke zetel in de Nijverheidsstraat 44 te 1040 Brussel gevestigd is.

Deze jaarrekening werd opgesteld overeenkomstig de Belgische boekhoudkundige normen. De vermelde bedragen zijn in duizenden euro.

De commissaris heeft een verklaring zonder voorbehoud gegeven over de volledige maatschappelijke jaarrekening die neergelegd zal worden bij de Nationale Bank van België binnen de bij wet vastgelegde termijn.

Balans na winstverdeling

(in duizenden EUR)

	31.12.2018	31.12.2017
Activa		
I Kas, tegoeden bij centrale banken, postcheque- en girodiensten	1 415 242	1 345 310
III Vorderingen op kredietinstellingen	209 068	223 378
A Onmiddellijk opvraagbaar	107 098	122 815
B Overige vorderingen (op termijn of met opzegging)	101 970	100 563
IV Vorderingen op cliënten	1 446 955	1 304 905
V Obligaties en andere vastrentende effecten	1 374 723	1 466 881
A Van publiekrechtelijke emittenten	310 507	263 681
B Van andere emittenten	1 064 216	1 203 200
VI Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	14 692	8 447
VII Financiële vaste activa	418 971	399 216
A Deelnemingen in verbonden ondernemingen	410 859	392 848
B Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	4 047	2 750
C Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren	3 281	3 282
D Achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen en ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	784	336
VIII Oprichtingskosten en immateriële vaste activa	18 184	9 163
IX Materiële vaste activa	19 731	23 740
XI Overige activa	32 580	33 663
XII Overlopende rekeningen	75 040	87 784
Totaal activa	5 025 186	4 902 487

(in duizenden EUR)

	31.12.2018	31.12.2017
Passiva		
Vreemd vermogen	4 542 697	4 440 114
I Schulden bij kredietinstellingen	123 820	290 720
A Onmiddellijk opvraagbaar	95 908	220 128
C Overige schulden op termijn of met opzegging	27 912	70 592
II Schulden bij cliënten	4 232 254	3 910 147
B Andere schulden	4 232 254	3 910 147
¹ Onmiddellijk opvraagbaar	4 039 257	3 750 989
² Op termijn of met opzegging	192 997	159 158
IV Overige schulden	121 516	167 901
V Overlopende rekeningen	34 548	34 166
VI Voorzieningen en uitgestelde belastingen	20 459	27 080
A Voorzieningen voor risico's en kosten	20 239	26 849
³ Overige risico's en kosten	20 239	26 849
B Uitgestelde belastingen	220	231
VII Fonds voor algemene bankrisico's	10 100	10 100
Eigen vermogen	482 489	462 373
IX Kapitaal	34 212	34 212
A Geplaatst kapitaal	34 212	34 212
IX Uitgiftepremies	115 919	115 919
XII Reserves	113 084	113 105
A Wettelijke reserve	4 411	4 411
C Belastingvrije reserves	15 536	15 557
D Beschikbare reserves	93 137	93 137
XII Overgedragen winst (verlies (-))	219 274	199 137
Totaal passiva	5 025 186	4 902 487

Enkelvoudige jaarrekening

(in duizenden EUR)

	31.12.2018	31.12.2017
Posten buiten balansstelling		
I Eventuele passiva	222 629	222 629
B Kredietvervangende borgtochten	119 379	119 379
C Overige borgtochten	1 030	1 030
E Activa bezwaard met zakelijke zekerheden voor rekening van derden	102 220	102 220
II Verplichtingen met een potentieel kredietrisico	245 364	245 364
B Verplichtingen wegens contantaankopen van effecten en andere waarden	23 881	23 881
C Beschikbare marge op betekende kredietlijnen	221 483	221 483
III Aan de instelling toevertrouwde waarden	48 783 157	48 783 157
B Open bewaring en gelijkgestelde	48 783 157	48 783 157
IV Te storten op aandelen	1 395	0

Winst- en verliesrekening

(in duizenden EUR)

31.12.2018 **31.12.2017**

Kosten			
II	Rentekosten en soortgelijke kosten	8 164	5 247
V	Betaalde provisies	4 099	4 498
VI	Verlies uit financiële transacties	631	0
	B Uit de realisatie van beleggingseffecten	631	0
VII	Algemene administratieve kosten	171 076	167 118
	A Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	95 670	103 561
	B Overige administratieve kosten	75 406	63 557
VIII	Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	7 946	8 160
IX	Waardeverminderingen op vorderingen en voorzieningen voor de posten buiten de balanstelling 'I Eventuele passiva' en 'II Verplichtingen met een potentieel kredietrisico'	0	622
X	Waardeverminderingen op de beleggingsportefeuille in obligaties, aandelen en andere vastrentende of niet-vastrentende effecten	5 189	0
XII	Voorzieningen voor andere risico's en kosten dan bedoeld in de buitenbalanstellingposten 'I Eventuele passiva' en 'II Verplichtingen met een potentieel kredietrisico'	0	760
XV	Overige bedrijfskosten	23 958	18 574
XXVIII	Uitzonderlijke kosten	27 035	14 930
	A Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	0	751
	B Waardeverminderingen op financiële vaste activa	23 044	10 592
	C Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten: toevoegingen	0	2 022
	D Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa	174	0
	E Andere uitzonderlijke kosten	3 817	1 565
XX	Belastingen	1 811	1 221
XXI	Winst van het boekjaar	75 712	70 123
XXIII	Te bestemmen winst van het boekjaar	75 733	70 144

(in duizenden EUR)

31.12.2018 **31.12.2017**

Opbrengsten			
I	Renteopbrengsten en soortgelijke opbrengsten	33 740	31 342
	waaronder: uit vastrentende effecten	9 641	14 445
III	Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten	94 282	75 232
	A Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	1 032	530
	B Deelnemingen in verbonden ondernemingen	93 250	74 106
	C Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	0	31
	D Andere aandelen en deelnemingen die tot de financiële vaste activa behoren	0	565
IV	Ontvangen provisies	158 215	141 315
	A Makelaars- en commissielonen	22 343	26 057
	B Vergoeding voor diensten van beheer, adviesverlening en bewaren	117 020	25 268
	C Overige ontvangen provisies	18 852	89 990
VI	Winst uit financiële transacties	999	11 525
	A Uit het wissel- en handelsbedrijf in effecten en andere financiële instrumenten	999	9 089
	B Uit de realisatie van beleggingseffecten	0	2 436
IX	Terugneming van een waardevermindering op vorderingen en provisies voor de posten 'I Eventuele passiva' en 'II Verplichtingen met een potentieel kredietrisico' buiten balans	1 968	0
X	Waardeverminderingen op de beleggingsportefeuille in obligaties, aandelen en andere vastrentende of niet-vastrentende effecten	0	914
XI	Besteding en terugneming van voorzieningen voor andere risico's en kosten dan bedoeld in de buitenbalanstellingposten 'I Eventuele passiva' en 'II Verplichtingen met een potentieel kredietrisico'	0	5 096
XIV	Overige bedrijfsopbrengsten	25 461	21 956
XVII	Uitzonderlijke opbrengsten	9 965	3 810
	A Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa	0	1
	B Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa	0	10
	C Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten	6 610	2 383
	D Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa	98	96
	E Andere uitzonderlijke opbrengsten	3 257	1 320
XIX bis	B Onttrekking aan de uitgestelde belastingen	11	11
XX	B Regularisering van belastingen en terugneming van voorzieningen voor belastingen	979	52
XXII	Onttrekking aan de belastingvrije reserves	21	21

Enkelvoudige jaarrekening

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016
Resultaatverwerking		
A Te bestemmen winst (te verwerken verlies (-))	274 870	265 331
1 Te bestemmen winst van het boekjaar (te verwerken verlies (-))	75 733	70 144
2 Overgedragen winst van het vorige boekjaar (overgedragen verlies (-))	199 137	195 187
D Over te dragen winst	219 274	199 137
F Uit te keren winst	(55 596)	(66 194)
1 Vergoeding van het kapitaal	(48 790)	(65 399)
2 Bestuurders of zaakvoerders	(918)	(795)
3 Andere rechthebbenden	(5 888)	0

Degroof
Petercam

Geconsolideerde verklaring van niet-financiële informatie in het kader van het jaarverslag 2018

Dit document is de voorlopige versie
van de verklaring van niet-financiële informatie
van Degroef Petercam voor het jaar 2018.

165 Inleiding

Duurzaamheid bij Degroef Petercam: Imagine Tomorrow

Degroef Petercam in een oogopslag

Extra-financieel verslag

173 Verslag 2018

Informatie over onze cliënten

Informatie over het milieu

Informatie over mens en maatschappij

Informatie over ons bestuur

Inleiding

Duurzaamheid bij Degroef Petercam: Imagine Tomorrow

Onze samenleving evolueert ongelooflijk snel. We kijken aan tegen talrijke economische, maatschappelijke en ecologische uitdagingen, die met elkaar zijn verbonden. De natuurlijke bronnen raken uitgeput; de verstedelijking van de wereldbevolking gaat verder; de gevolgen van de klimaatverandering laten zich overal ter wereld voelen; en armoede is nog altijd een wereldwijde uitdaging.

Om heel wat van die uitdagingen wereldwijd bovenaan de agenda te zetten, hebben de Verenigde Naties 17 [Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen](#) (SDG's) aangenomen in 2015. De SDG's creëren een gemeenschappelijk kader om tegen 2030 armoede uit te bannen, de planeet te beschermen, en de welvaart te laten toenemen. Zij verschuiven verschillende paradigma's voor overheden, burgers en bedrijven.

Bij Degroef Petercam denken we dat de SDG's een unieke kans inhouden om iedereen een betere en duurzamere toekomst te bieden. De private sector en bedrijven, zoals het onze, spelen een essentiële rol bij het creëren van een duurzamere leefomgeving. Daarom zijn we vastbesloten om onze stem te laten horen en om verandering teweeg te brengen via de impact die we uitoefenen op onze interne en externe stakeholders, zoals onze medewerkers, cliënten, aandeelhouders, partners en de samenleving als geheel.

Onze inspanningen op het vlak van duurzaamheid stemmen nog niet overeen met het officiële raamwerk van de SDG's. Desondanks hebben onze [E.T.H.I.C.](#) waarden (Excelling, Teaming up, Humane, Intrapreneurial en Client-centric), in de afgelopen twee jaar tot talrijke initiatieven binnen onze groep geleid. Zoals onze pioniersrol in filantropie, duurzame en verantwoorde beleggingen en impact investing aantoonde, nemen wij nu al vele doelstellingen die worden uiteengezet in de SDG's, ter harte. We mikken voortdurend op verbetering en willen in de toekomst onze inspanningen afstemmen op de SDG's.

De integratie van ecologische, maatschappelijke en bestuurscriteria (Environmental Sustainable Governance criteria) bij het beheer van onze activiteiten is bepalend voor onze eigen leefbaarheid, en bijgevolg voor onze winstgevendheid en ons vermogen om op lange termijn aandeelhouderswaarde te creëren.

“ De private sector en bedrijven, zoals het onze, spelen een essentiële rol bij het creëren van een duurzamere leefomgeving. Daarom zijn we vastbesloten om onze stem te laten horen en om verandering teweeg te brengen via de impact die we uitoefenen op onze interne en externe stakeholders, zoals onze medewerkers, cliënten, aandeelhouders, partners en de samenleving als geheel.

Jean-Marc Verbist - Group Chief HR Officer

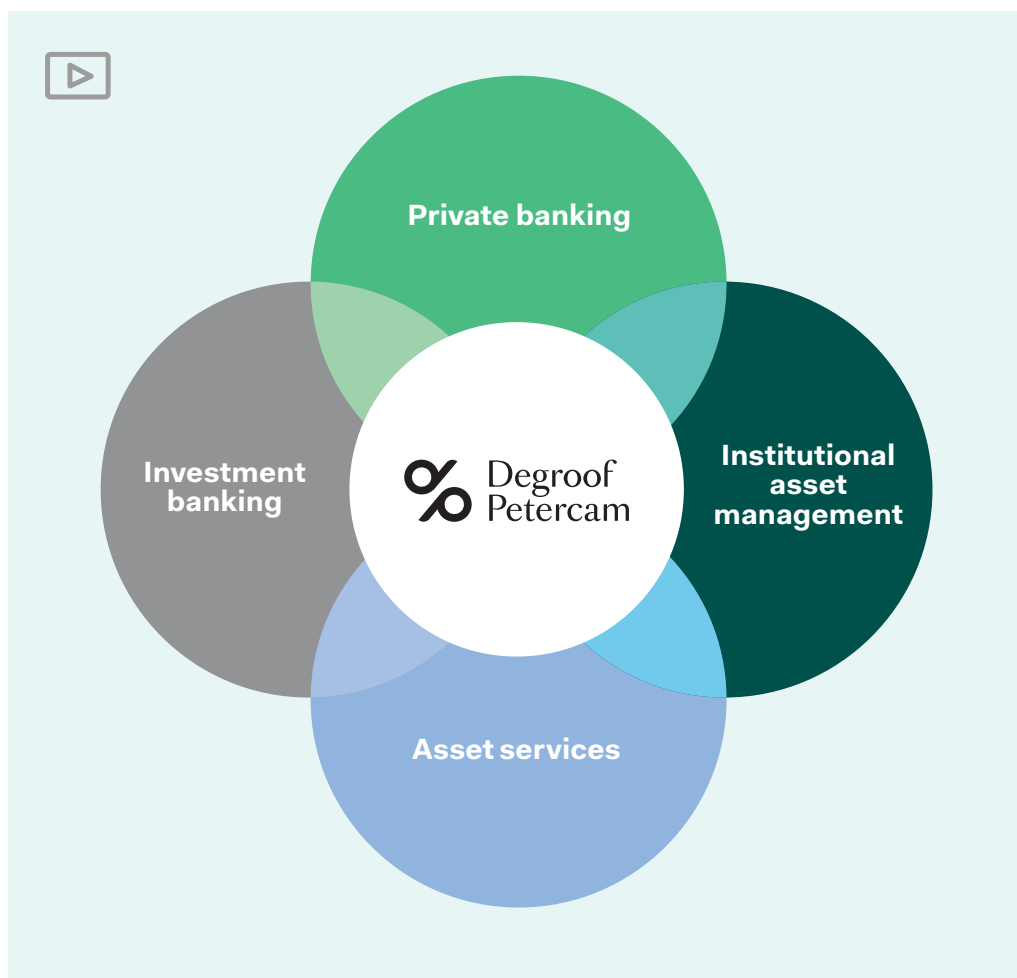
Degroof Petercam in een oogopslag

Degroof Petercam is een vooraanstaande financiële instelling met een geschiedenis die teruggaat tot 1871. Als onafhankelijke groep die in handen is van familiale aandeelhouders met langetermijnengagement, bedienen wij zowel private als institutionele beleggers. Dankzij onze langetermijnvisie kunnen wij meer nadruk leggen op duurzame aandeelhouderswaarde, die onlosmakelijk is verbonden met duurzame praktijken.

Ons hoofdkantoor is gelegen in Brussel. Wij stellen meer dan 1.400 professionals tewerk in kantoren in België, Luxemburg, Frankrijk, Zwitserland, Spanje, Nederland, Duitsland en Italië.

Onze cliënten genieten een unieke combinatie van diensten in Private Banking, Institutioneel Vermogensbeheer, Investment Banking (Corporate Finance en Financial Intermediation) en Asset Services. We bieden Asset Management, alsook administratie- en bewaardiensten aan private beleggers en families, bedrijven, pensioenfondsen, universiteiten, verzekeringsmaatschappijen, overheids- en non-profitorganisaties.

Per eind december 2018 bedroegen de totale activa onder beheer meer dan 63 miljard euro.

Extra-financieel verslag

Beginselen van het extra-financiële verslag

Dit extra-financiële verslag wil een overzicht bieden van de belangrijkste activiteiten van Degroof Petercam op het vlak van duurzame ontwikkeling, en wil de vooruitgang en verbeteringen in kaart brengen die moeten gebeuren. Het is ook een weerspiegeling van ons engagement om onze mensen, cliënten, aandeelhouders, partners en de gemeenschappen waarin wij actief zijn, alsook onze planeet, te respecteren.

Dit verslag wordt voorgelegd in overeenstemming met de Wet van 3 september 2017 betreffende de publicatie van niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit door bepaalde grote ondernemingen en groepen, die werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 11 september 2017. Die wet was een amendement op Artikel 119 van het Belgische Wetboek van Vennootschappen. Ze vereist dat er informatie wordt bekendgemaakt over de activiteiten van een onderneming, het gevolgde beleid en de 'due diligence' (zorgvuldigheidsprocedures) die betrekking hebben op milieu-, maatschappelijke en personeelsaangelegenheden, het naleven van mensenrechten, anti-corruptie en omkoping. Paragraaf 2 van dat artikel voorziet dat een moeder vennootschap die geconsolideerde niet-financiële verklaring kan weergeven in een afzonderlijk rapport.

Naast de regelgevende vereisten werd dit verslag opgesteld op basis van de waarden van Degroof Petercam. We willen immers onze overtuigingen in de praktijk brengen. Daarom nemen we duurzaamheidsaspecten op in onze beslissingsprocessen voor ons ruime aanbod aan financiële diensten, gaande van ecologische, maatschappelijke en governancescreening (ESG), maatschappelijk verantwoorde beleggingen, en van impact investing tot filantropisch advies.

Het verslag, dat werd voorbereid door Bank Degroof Petercam nv|sa, consolideert niet-financiële informatie van de Belgische moeder vennootschap en van haar Belgische dochter vennootschappen. In dat opzicht verwijst de naam 'Degroof Petercam' in het verslag zowel naar de juridische entiteit Bank Degroof Petercam nv|sa als naar de groep van vennootschappen waarvan zij de overkoepelende vennootschap is, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld.

Inhoud en structuur van het verslag

Het niet-financiële verslag is de tweede editie in zijn soort. De structuur van het verslag van dit jaar werd licht aangepast ten opzichte van vorig jaar. Degroof Petercam besliste om de Global Reporting Initiative Standards (GRI-standaarden) gedeeltelijk toe te passen om de inhoud van haar niet-financieel verslag te bepalen. De GRI is een internationale onafhankelijke normenorganisatie die in 1997 werd opgericht door de Verenigde Naties en de Coalition for Environmentally Responsible Economies (CERES), met als doel om op een consistente manier de verslaggeving te verzorgen over duurzaamheid. Een recente studie¹ toont aan dat die normen wereldwijd het meest verspreide kader vormen voor Corporate Responsibility. Omdat onze onderneming dit jaar voor het eerst die normen probeert toe te passen, is het verslag er nog niet volledig op afgestemd. Dat neemt niet weg dat de principes die aan de grondslag liggen van de normen, werden gebruikt om de inhoud te bepalen. De documentatie ondersteunt de GRI-standaarden. Hierdoor zitten we op het juiste spoor om in de toekomst conform te zijn.

Beoordeling van materialiteit

Wanneer we de GRI-standaarden volgen, is de materialiteit van organisatorische aspecten van groot belang. Materiële onderwerpen zijn deze die redelijkerwijs als relevant kunnen worden beschouwd, want ze weerspiegelen de economische, ecologische en maatschappelijke impact van een organisatie, of beïnvloeden de beslissingen van stakeholders. Daarom verdienen ze een plaats in het verslag. Materialiteit is de drempel vanaf dewelke aspecten voldoende belangrijk worden om te worden gerapporteerd.²

De interne oefening inzake materialiteit werd gedaan aan de hand van uitvoerig bureauonderzoek en verschillende interviews met belangrijke beslissingsnemers binnen onze organisatie. We identificeerden verschillende materiële aspecten, die in overeenstemming zijn met deze van de belangrijkste spelers binnen de Belgische financiële sector en betrekking hebben op onze cliënten, mens en maatschappij, het milieu en ons bestuur.

De rapportering over de materiële onderwerpen van onze organisatie wordt onderverdeeld in 4 hoofdstukken in dit verslag:

- A. Informatie over onze cliënten
- B. Informatie over mens en maatschappij
- C. Informatie over het milieu
- D. Informatie over ons bestuur

Informatie over onze cliënten	Informatie over mens en maatschappij
Ons aanbod	Tewerkstelling, diversiteit en gelijke kansen
Privacy van cliënten	Gezondheid en veiligheid op de werkplaats
	Training en opleiding
	Beoordeling van leveranciers op maatschappelijk vlak
	Degroof Petercam Foundation
Informatie over het milieu	Informatie over ons bestuur
Energie en uitstoot	Naleving van socio-economische regels
Afvalstromen en afval	Anticorruptie
Beoordeling van leveranciers op ecologisch vlak	

¹ The road ahead, The KPMG survey of corporate responsibility reporting 2017

² GRI 101: Foundation 2016

“ Het extra-financiële verslag is een weerspiegeling van ons engagement om onze mensen, cliënten, aandeelhouders, partners en de gemeenschappen waarin wij actief zijn, alsook onze planeet, te respecteren.

Jean-Marc Verbist - Group Chief HR Officer

Verslag 2018

Informatie over onze cliënten

In dit hoofdstuk omschrijven we niet-financiële onderwerpen die een rechtstreekse invloed uitoefenen op onze cliënten en onze dienstverlening aan die cliënten. Die onderwerpen zijn van toepassing in de volledige groep, tenzij anders vermeld.

Ons aanbod

Bij Degroof Petercam houden we voortdurend rekening met alle ecologische, maatschappelijke en governance-aangelegenheden (ESG) die verband houden met onze Asset Management en Private Banking afdelingen. We willen ervoor zorgen dat onze aanpak, methodologie en diensten transparant en consistent zijn.

In dat kader genieten onze private en institutionele cliënten een ruim aanbod met verschillende niveaus van maatschappelijke impact, wat wordt geïllustreerd in volgende grafiek:

ESG	ISR	Impact investing	Filantropie
Internationale afkorting die in de financiële wereld wordt gebruikt en die verwijst naar criteria op het vlak van het milieu, de maatschappij en deugdelijk bestuur (ESG) en die doorgaans de drie pijlers vormen van de extra-financiële analyse en/of de maatschappelijke houding van een emittent.	Beleggingsbenadering waarbij in het beheerproces en als aandeelhouder rekening wordt gehouden met ESG-criteria. De visie is dat die factoren de financiële prestatie zullen beïnvloeden, vooral dan op middellange en lange termijn.	Selectie van waarden op basis van de wens om zowel een impact te genereren op de maatschappij/het milieu als een financieel rendement.	Selectie van projecten op basis van de wens en de mogelijkheid om een impact te bewerkstelligen, evenwel zonder een financieel rendement te beogen.

Degroof Petercam Asset Management (DPAM): duurzaam aanbod

1. Duurzaam aanbod onlosmakelijk verbonden met de geschiedenis van DPAM

DPAM maakt al vele jaren gebruik van ESG-factoren in zijn fundamentele research. De buy-side research en portefeuillebeheerteams houden in de allereerste fase van de beleggingsresearch en de samenstelling van de portefeuille al rekening met die factoren.

Sinds DPAM zijn eerste duurzame strategie lanceerde in 2001, heeft het zijn belangrijkste processen en beleidslijnen (engagement, stemmen, beleggingen, enz.) geformaliseerd en aanzienlijke menselijke en financiële middelen hierin geïnvesteerd. Een belangrijke mijlpaal voor DPAM was de ondertekening van de Principes voor Verantwoord Beleggen (PRI) van de Verenigde Naties in 2011. In de loop der jaren is DPAM lid geworden van verschillende internationale fora voor duurzaam beleggen over heel Europa. Dat wordt aangetoond in de volgende tabel.

In 2018 besliste DPAM om te desinvesteren uit tabaksproducenten voor alle portefeuilles die het beheert. Bovendien heeft het een specifieke formele verantwoorde strategie toegepast voor producenten en verdelers van alcohol. Tot slot heeft DPAM een formeel beleid uitgestippeld om te desinvesteren uit bedrijven die een aanzienlijk deel van hun omzet halen uit kernwapens. Bovendien ondersteunt DPAM voortaan de aanbevelingen van de Task Force on Climate-related Financial Disclosure (TCFD), wat een invloed zal uitoefenen op zijn ESG-integratie in het portefeuillebeheer.

2001	2003	2008	2009	2011	2012
<ul style="list-style-type: none"> Eerste ervaring met gedi- versifieerd duurzaam beheer 	<ul style="list-style-type: none"> Eerste erva- ring met duurzame Europese aandelen 	<ul style="list-style-type: none"> Eerste intern samenge- stelde klas- sement betreffende de duurzaamheid van landen 	<ul style="list-style-type: none"> Oprichting duurzaam- heidsadvies- raad voor vastrentende beleggingen 	<ul style="list-style-type: none"> Oprichting van de stuurgroep Verantwoord Beleggen Onderteke- ning van de UN PRI principes Beleggen 	<ul style="list-style-type: none"> Lid van het Belgisch Forum voor Maatschappelijk Verantwoord Beleggen
2018	2017	2016	2015	2014	2013
<ul style="list-style-type: none"> Verkrijging van het Luxflag-label Duurzame thematische strategie via de fondsen Food Trends en NEWGEMS 	<ul style="list-style-type: none"> ESG fact- sheets voor alle beleg- gingsfondsen Publicatie van de ecolo- gische voe- tafdruk van de duurzame portefeuilles 	<ul style="list-style-type: none"> Lancering van SRI indexfondsen Tweede onaf- hankelijke research- leverancier 	<ul style="list-style-type: none"> Integratie van de ESG- criteria voor het fonds EUR IG credit 	<ul style="list-style-type: none"> Formalisering van het ESG- proces voor wereldwijde aandelen 'Engagement' programma 'Best-efforts' opgenomen in de duurzame strategie voor Europese aandelen 	<ul style="list-style-type: none"> Lancering van het duurzame fonds EM Debt Integratie van ESG-criteria in de Europese aandelen- research Eerste onaf- hankelijke research- leverancier Stembeleid

2. Beleid en doelstellingen van DPAM rond duurzaamheid

DPAM heeft een formeel beleid aangenomen betreffende duurzame en verantwoorde beleggingen dat het proces en de middelen beschrijft die worden ingezet voor ESG-integratie en -engagement.

Integratie: de ESG-criteria worden opgenomen in de beoordeling van de fundamentals van een bedrijf, om de haalbaarheid van een langetemijnbelegging te beoordelen. Die bijkomende en aanvullende research stelt de research- en beheerteams in staat om beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen te nemen. Met andere woorden: alle activa die DPAM beheert, worden onderworpen aan een ESG- screening alvorens er een beleggingsbeslissing wordt genomen.

Engagement: de implementatie van de ESG-criteria is verplicht in de specifiek duurzame strategieën. De ESG-criteria vormen hier namelijk de screeningtool die wordt gebruikt om het beleggingsuniversum op te bouwen. Bovendien worden beleggingen geselecteerd aan de hand van hun meetbare bijdrage tot het oplossen van de belangrijkste maatschappelijke en ecologische uitdagingen van de wereld. DPAM hanteert drie doelstellingen:

1. Handhaving van onze positie als Europese referentiespeler op het gebied van verantwoord beleggen (cfr. onderwerp Actief aandeelhouderschap).
2. Integratie van ESG-aspecten in de waardepropositie voor cliënten en in beleggingsstrategieën (cfr. onderwerp Resultaten van ons duurzame beleid).
3. Meer dan 25% van DPAM activa onder beheer van cliënten belegd in duurzame strategieën.

Als we kijken naar de activa onder beheer in specifiek duurzame strategieën, tekende DPAM een stijging op van meer dan 30% (inclusief markteffecten) in vergelijking met vorig jaar.

	30.09.2016	31.12.2017	(In miljoen EUR) 31.12.2018
Equities World Sustainable	375.9	416.91	494.11
Equities Europe Sustainable	32.07	25.39	104.92
L Bonds Government Sustainable	67.14	108.03	335.19
L Bonds Emerging Markets Sustainable	437	1 008.48	1 341.90
L Bonds EUR Quality Sustainable			922.38
Sustainable Food Trends (formerly Agrivalue)	65.86	56.18	59.01
NewGems Sustainable (formerly World)		33.7	141.06
EUR Quality Sustainable	868.31	886.84	
Indexed SRI EMU	58.26	59.69	49.04
Indexed SRI US	31.81	81.41	116.42
Indexed SRI World	46.42	84.86	102.92
Glob Balanced Conservative Sust. (ex-Degroof Ethical)	43.84	52.74	58.35
I.I. equities Europe SRI			19.32
I.I. Global Bonds SRI			12.35
Total	2 026.59	2 814.23	3 756.97

Voor bijkomende informatie over het beleid van DPAM op het vlak van duurzaamheid, verwijzen we naar de volgende documenten:

- [Beleid inzake duurzaam en verantwoord beleggen](#)
- [Beleid inzake controversiële activiteiten](#)
- [Engagementprogramma](#)
- [Eurosif Transparency Code](#) (die een gedetailleerd overzicht geven van de benaderingen en processen voor elk van de acht specifieke actief beheerde strategieën)

3. Middelen ingezet voor duurzaam beheer en aanbod

In de loop van deze leercurve van 17 jaar heeft DPAM aanzienlijke financiële en menselijke middelen ingezet om zijn duurzaamheidsbenadering in de praktijk te brengen. Die middelen zijn weergegeven en besproken in de volgende grafiek.

Momenteel zet DPAM aanzienlijke middelen in voor de actieve versterking, ondersteuning en implementatie van de duurzaamheidsstrategie en voor zijn duurzaam aanbod van DPAM.

- Externe research wordt gedaan door wereldwijde topexperten in niet-financiële ratings, wat neerkomt op meer dan 300 analisten die hun dagelijkse inzichten ter beschikking stellen van de interne researchteams van DPAM.
- De interne research wordt uitgevoerd door meer dan 28 professionals, met een kernteam van 4 specialisten in verantwoord beleggen (ook bekend als het Responsible Investment Competence Center). Die experts sturen alle initiatieven, werkwijzen en projecten aan die verband houden met de ESG-aspecten van beleggingsprocessen, en werken nauw samen met de verschillende vakdomeinen: obligatiebeheer, kredietresearch, aandelenbeheer en aandelenresearch.

“ Onze doelstellingen op het vlak van duurzaamheid zijn drieledig. Ten eerste, de handhaving van onze positie als Europese referentiespeler op het gebied van verantwoord beleggen. Ten tweede, de integratie van ESG-aspecten in de waardepropositie voor cliënten en in beleggingsstrategieën. Ten derde, meer dan 25% van DPAM activa onder beheer van cliënten belegd in duurzame strategieën.

- De Responsible Investment Steering Group (RISG), die wordt voorgezeten door de CEO van DPAM, vormt het officiële klankbord voor alles wat duurzame beleggingen betreft bij Degroof Petercam. De Adviesraad voor Stemgedrag bepaalt de rol van DPAM als actieve aandeelhouder (bijkomende informatie vindt u terug in het onderwerp Actief aandeelhouderschap).
- De 'Responsible Investment Corner' voorziet driemaandelijks interne evenementen waar externe experts specifieke ESG-topics voorstellen aan werknemers van Degroof Petercam. Op die manier worden zij zich bewuster van de ESG-uitdagingen, en nemen medewerkers beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen.
- De Fixed Income Sustainability Advisory Board (Fisab) bestaat uit 6 experts, onder wie 4 externe experts, en is verantwoordelijk voor:
  - het bepalen van het huidige duurzaamheidsniveau voor elk land;
  - het bieden van ondersteuning rond criteria en de opbouw van het model (model voor opkomende landen en het OESO-model);
  - het bespreken van de vooruitgang en het maken van aanbevelingen; en
  - het goedkeuren van de werkwijze en uiteindelijke ranking.
- Als lid van internationale organisaties en onze deelname aan fora spelen we een voortrekkersrol op het vlak van duurzaamheidstrends. Voorbeelden die we kunnen citeren, zijn: de [FIR](#) in Frankrijk, [Spainif](#) in Spanje, [FNG](#) in Duitsland, [PRI](#) van de VN en [TCFD](#) met een internationale reikwijdte.

4. Actief aandeelhouderschap

Actief aandeelhouderschap vormt het tweede principe van de PRI, die DPAM in 2011 heeft ondertekend en ondersteunt. Dat principe bestaat erin om actieve aandeelhouder te zijn en de ESG-aangelegenheden te implementeren in het beleid en de praktijken op het vlak van aandeelhouderschap. DPAM nam in 2013 een stembeleid aan en zette een 'adviesraad voor stemgedrag' op om gepast te handelen en ervoor te zorgen dat het dit principe op de juiste manier toepast in de bedrijven waar het een deelneming bezit. De steminstructies ondersteunen standaard elk milieugericht aandeelhoudersvoorstel dat bijdraagt tot de toepassing van hoogstaande normen voor de publicatie van klimaatgegevens, en ervoor zorgt dat het management van het bedrijf een klimaatstrategie implementeert.

Op het vlak van deugdelijk bestuur hebben de beleggingsfondsen van DPAM de stemrechten die vasthangen aan hun deelneming gedelegeerd aan DPAM. De samenstelling en de functies van de Adviesraad voor Stemgedrag kunnen worden teruggevonden in het stembeleid van DPAM, dat hier publiek beschikbaar is.

Bovendien is die raad verantwoordelijk voor het updaten en verbeteren van het stembeleid om te voldoen aan de recentste evoluties inzake regelgeving en best practices op het vlak van deugdelijk bestuur.

In 2018 namen we deel aan 538 algemene en buitengewone algemene aandeelhoudersvergaderingen voor een totaal van 7 794 resoluties. Die statistieken zijn in overeenstemming met die van vorig jaar. We lieten onze stem horen in 465 bedrijven, hoofdzakelijk in Europa en Noord-Amerika.

De rapporten over de stemactiviteit in 2018 werden gepubliceerd op de website, en geven een gedetailleerd overzicht van de activiteiten op het vlak van deelnames, geografische sector en opsplitsing per marktkapitalisatie van de steminstructies in 2018. Die verslagen bevestigen dat het stembeleid de volgende kenmerken heeft:

- **Systematisch:** het directiecomité van DPAM kan getuigen dat het stemproces deugdelijk is, en dat het actief stemt voor de posities die worden aangehouden in zijn beleggingsfondsen.
- **Consistent en coherent:** de Adviesraad voor Stemgedrag kan nagaan of de richtlijnen en het stembeleid worden nageleefd en kan afwijkingen van dit stembeleid rechtvaardigen aan het directiecomité van DPAM en aan de raad van bestuur van de beleggingsfondsen.

5. Controleproces voor duurzame praktijken

Om ervoor te zorgen dat het beleid van DPAM voortdurend wordt toegepast, werd er een grondig controleproces op punt gezet, dat wordt aangetoond aan de hand van volgende tabel.

Controle beleggingsuniversum	Screening zakelijke betrokkenheid	Controle controverses	Brokers en dataleveranciers
<p>Driemaandelijks bijgewerkt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Update van het beleggingsuniversum en opstellen van een whitelist • Verdeling van de whitelist aan de beleggingsteams en fondsadministrators om de beleggingen te screenen binnen het beleggingsuniversum • 4 screeningcriteria (in overeenstemming met de duurzame strategie): <ol style="list-style-type: none"> 1. Normatieve screening 2. Screening controverses 3. Screening uitsluitingen 4. Kwantitatieve screening 	<p>Driemaandelijks</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analyse van elke positie die betrokken is bij entertainment voor volwassenen, kernwapens, gokken en de tabaksector. • Uitsluiting van bedrijven die de drempel overschrijden van maximaal 10% van hun inkomsten die afkomstig zijn van die sectoren. • Actieve dialoog met de niet-financiële ratingagentschappen en de bedrijven die meer dan 5% uit die activiteiten halen. 	<p>Tweewekelijks</p> <ul style="list-style-type: none"> • Monitoring en opvolging van de evolutie van de controverses waarmee die bedrijven kunnen worden geconfronteerd. • Grondige controle van de controverses per sector op jaarbasis (voor de bedrijven met een controversescore van 4 of 58 volgens de Sustainalytics van dat jaar). 	<p>Voortdurend</p> <ul style="list-style-type: none"> • De leden van het Responsible Investment Competence Center alsook de fondsbeheerders en buy-side analisten zijn geabonneerd op verschillende nieuwsbrieven van brokers en dataleveranciers rond ESG-onderwerpen. • Als er ernstige controverses worden geïdentificeerd, wordt er intern beslist om de posities te houden of te verkopen.

Bovendien publiceert DPAM driemaandelijks ESG-factsheets voor elk beleggingsfonds van DPAM, om te bepalen in welke mate de fundamentele rechten die worden gepromoot door het Global Compact van de VN worden nageleefd, wat de ernst is van de controverses waarmee specifieke posities worden geconfronteerd, wat de ESG-kwaliteit is van de portefeuille en zijn koolstofafdrak. Voorts leggen driemaandelijks duurzaamheidsverslagen de filosofie uit en lichten zij nieuwe posities in onze duurzame strategieën toe met een overzicht van hun ESG-impact inzake kansen en risico's, met name de koolstofafdrak en de opsplitsing van de ESG-impactthema's.

6. Externe erkenning van ons duurzame aanbod

Al onze duurzame strategieën worden elk jaar onderworpen aan een interne en externe audit. De audits in 2018 bevestigden dat de posities in onze duurzame beleggingsfondsen in de loop van het jaar werden belegd in overeenstemming met de regels voor duurzame beleggingen.

In 2018 kende de onafhankelijke vereniging [Luxflag](#) (Luxembourg Finance Labelling Agency) het ESG-label toe aan alle duurzame strategieën van DPAM.

Als ondertekenaar van de door de [VN ondersteunde PRI](#) dient DPAM elk jaar verslag uit te brengen over de vooruitgang die het heeft geboekt bij de toepassing van de zes principes. Dat verslag wordt extern beoordeeld door het management van de PRI en vergeleken met dat van de sectorgenoten. Voor het tweede opeenvolgende jaar heeft DPAM de uitstekende hoogste rating A+ behaald, alsook het engagement van zijn management naar duurzaam beleggen toe.

Ten slotte screenen externe bedrijven zoals Morningstar beleggingsfondsen op basis van hun engagement voor en integratie van ESG-factoren, en dat op een onafhankelijke manier.

Degroof Petercam: duurzame en verantwoorde mandaten, advies in filantropie en impact investing

1. Duurzame en verantwoorde mandaten en advies in filantropie

Voor private cliënten die beleggen in ons duurzame aanbod (Sustainable and Responsible Investments) combineren wij interne expertise met expertise van derden. Om onze duurzame overtuigingen te versterken, richten we ons sterk op klimaatverandering via specifieke thematische fondsen.

We spelen ook een voortrekkersrol door advies in filantropie aan onze cliënten aan te bieden. De Filantropie-afdeling van Degroef Petercam, die meer dan tien jaar geleden werd opgericht, geeft gedegen en gestructureerd advies aan onze cliënten die hun kapitaal en tijd willen inzetten voor een duurzamere wereld aan de hand van filantropische initiatieven. Bovendien kon het filantropieplatform van de groep, de [Gingo Community](#), bijna 500 000 euro investeren in kleinschalige filantropieprojecten. Onze cliënten die kleine giften willen doen, kunnen altijd een financieel duwtje in de rug geven van de kwalitatieve projecten die worden voorgedragen op het onlineplatform.

2. Impact investing

Impact Investing – Hernieuwbare energie

Degroof Petercam is een van de pioniers in België op het vlak van impact investing. We lanceerden immers het eerste groene fonds in hernieuwbare energie in 2008 en twee bijkomende groene fondsen zagen het licht in 2011 en 2015. Die drie fondsen investeerden in totaal een kapitaal van circa 150 miljoen euro, dat op zijn beurt mogelijk maakte om meer dan 750 miljoen euro aan hernieuwbare energieactiva op te bouwen en uit te baten. Dankzij dat impact investing-aanbod kunnen onze vermogende en institutionele cliënten beleggen in hernieuwbare energietechnologie (wind, biomassa, waterkracht) in Frankrijk (hoofdzakelijk), Spanje en België.

Impact Investing – Sociale huisvesting

In 2011 werd Inclusio gelanceerd, samen met Degroef Petercam, Revive en Kois Invest. Inclusio is nu de vooraanstaande privaat gefinancierde investeringsmaatschappij in België die zich richt op betaalbare en kwalitatieve huurwoningen voor mensen in nood.

Impact Investing – Regeneratieve economie

In februari 2018 ging Degroef Petercam een partnerschap aan met Quadia, een in Zwitserland gebaseerde asset manager en een Europese marktleider in impact investing. Sinds 2010 heeft Quadia uitzonderlijke knowhow ontwikkeld op het vlak van de beoordeling en het beheer van impact, via zijn rechtstreekse beleggingen en specifieke mandaten voor fondsadvies.

In het kader van het partnerschap heeft Degroef Petercam een minderheidsbelang verworven in Quadia, terwijl Quadia expertise aanbrengt op het vlak van impact investing. Op die manier ontstaan er nieuwe beleggingskansen voor de private en institutionele cliënten van Degroef Petercam.

Degroef Petercam en Quadia ontwikkelen een gediversifieerd Europees gesloten impact beleggingsfonds om bedrijven te ondersteunen die evolueren in de richting van de regeneratieve economie. De regeneratieve economie biedt een nieuw kader voor een economie die gericht is op herstel en regeneratie. Dat zorgt voor innovatie, autonomie, veerkrachtigheid en efficiëntie.

“ De regeneratieve economie biedt een nieuw kader voor een economie die gericht is op herstel en regeneratie. Dat zorgt voor innovatie, autonomie, veerkrachtigheid en efficiëntie. Samen met Quadia, een in Zwitserland gebaseerde asset manager en een Europese marktleider in impact investing, ontwikkelt Degroef Petercam nieuwe impact investeringsmogelijkheden.

Catherine Champagne - Group Impact Investing Coordinator

Privacy van cliënten

Gegevensbescherming neemt in de digitale wereld van vandaag een vooraanstaande plaats in. De verwerking en bescherming van persoonsgegevens in overeenstemming met de verwachtingen van onze cliënten en wettelijke bepalingen is niet alleen een zaak voor de regelgever, het is ook een ethische verplichting waarvoor Degroef Petercam zich engageert.

Daarom heeft Degroef Petercam een Handvest over de bescherming van persoonsgegevens (Privacy Charter) opgesteld dat uitlegt op welke manier persoonsgegevens worden beheerd. Een Data Privacy Officer geeft advies aan de groep over de manier waarop die regelgeving het best wordt toegepast. De Data Privacy Officer staat in voor de opvolging van de regelgeving en de ontwikkeling van controlesystemen om ervoor te zorgen dat de regelgeving wordt nageleefd. De medewerkers van Degroef Petercam hebben een opleiding gekregen en hebben een test afgelegd om zeker te zijn dat ze deze regelgeving begrijpen.

Er moet worden opgemerkt dat Degroef Petercam in 2018 geen enkele belangrijke klacht heeft ontvangen op het vlak van privacy. Bijkomende informatie over ons beleid over de bescherming van persoonsgegevens of de bescherming van de persoonsgegevens van onze medewerkers is publiek beschikbaar in de [rubriek Privacy](#) op onze website.

Informatie over het milieu

In dit hoofdstuk gaan we dieper in op de ecologische impact van ons bedrijf. De bedoeling is om na te gaan waar we staan op het vlak van verschillende indicatoren die verband houden met energie en uitstoot, afval en het beoordelen van leveranciers. Deze evaluatie stelt ons in staat om elk jaar te verbeteren en onze negatieve ecologische impact af te bouwen. Dit hoofdstuk is enkel van toepassing op de activiteiten van de groep in België. Precieze cijfers voor de andere landen zijn immers nog niet beschikbaar.

Energie en uitstoot

In 2018 hernieuwden we ons engagement om CO₂-neutraal te worden en een label te krijgen dankzij de internationale certificatie van klimaatverantwoordelijkheid in overeenstemming de PAS 2060* norm. Dat label is gevalideerd door Vinçotte en staat garant voor meetbare klimaatmaatregelen. Om de negatieve impact te neutraliseren, ondersteunen wij verschillende klimaatprojecten gecertificeerd door Gold Standard, in een partnerschap met CO2logic. Het Saving Trees klimaatproject in Oeganda (Afrika) en Malawi (Afrika) gaat de ontbossing tegen. Naast het reduceren van de CO₂-uitstoot nemen we voortdurend maatregelen om onze uitstoot te verminderen:

- Contracten voor hernieuwbare energie die tegen 2020 100% hernieuwbare energie vooropstellen.
- Installatie van videoconferentiesystemen in al onze regionale kantoren om overbodige verplaatsingen van onze medewerkers en cliënten te vermijden.
- [BREEAM](#) (Building Research Establishment Environmental Assessment Method) certificatie van een van onze hoofdgebouwen in Brussel.

Bedrijfswagens vormen de tweede grootste bron van uitstoot bij Degroof Petercam, na de uitstoot als gevolg van elektriciteitsgebruik. Het mobiliteitsplan van Degroof Petercam biedt medewerkers alternatieven voor hun bedrijfswagen, zoals abonnementen voor het openbaar vervoer, (elektrische) fietsen, elektrische steps, enz. We geven onze medewerkers eveneens de kans om wagens die meer dan 145 gr/km uitstoten om te ruilen tegen een elektrische wagen. De tabel hieronder geeft een overzicht van de toename van het aantal hybride en elektrische wagens (aantal wagens per type).

Aantal wagens in eenheden (Belgische pool)

	2017	2018
Benzine	9	11
Diesel	591	604
Hybride (benzine)	13	21
Elektrisch	3	12
Totaal	616	648

Zoals wordt aangetoond in de volgende tabel (gemiddelde CO₂-uitstoot gr/km per type wagen) heeft de toename in het aantal hybride en elektrische wagens van onze medewerkers zich niet vertaald in een daling van de gemiddelde CO₂-uitstoot. De toename is het resultaat van de verschillende nieuwe normen die worden gebruikt bij de definitie van de uitstoot van wagens met een verbrandingsmotor (NEDC 2.0) die werden toegepast in 2018. Het gebruik van die normen leidt tot een hogere uitstoot voor alle wagens met een verbrandingsmotor.

Gemiddelde CO₂-uitstoot in g/km (Belgische pool)

	2017	2018
Benzine	131	132
Diesel	110	117
Hybride (benzine)	50	50
Elektrisch	0	0

*PAS 2060 (Publicly Available Specification): Specificatie voor het aantonen van koolstofneutraliteit.

Afvalstromen en afval

Dit onderdeel gaat dieper in op enkele belangrijke afvalstromen en op afval dat onze onderneming produceert (met uitzondering van uitstoot, waarover we eerder al schreven) en de maatregelen die we hebben genomen om die te verminderen. Afvalbeheer is cruciaal, omdat het deel uitmaakt van onze ecologische afdruk.

Hoewel we nog altijd een allesomvattende strategie moeten uittekenen voor afvalbeheer, nemen we nu al doelgerichte maatregelen om een efficiënter en duurzamer afvalbeheer mogelijk te maken. Hierna ziet u een overzicht van de maatregelen die in 2018 werden genomen:

- Het dagelijkse ophalen van vertrouwelijke documenten werd afgebouwd naar eenmaal per week. Stalen containers vervangen de plastic zakken. We proberen om hetzelfde principe voor het vernietigen van vertrouwelijke documenten toe te passen in onze regionale kantoren.
- Ons afvalbeheer gebeurt op een meer ecologisch verantwoorde manier, in samenwerking met onze belangrijkste afvalophaler, MCA. MCA beschikt over een ISO 14001-certificatie en verwerkt of recycleert de materialen die daarvoor in aanmerking komen, zoals papier, gemengde kunststoffen, organisch afval, PMD, metalen en aluminium blikjes, glas, toners en inktcartridges, en neonlampen.
- Gebruikte batterijen worden volledig gerecycleerd.
- Plastic lepeltjes in de koffiehoecken werden vervangen door houten roerstaafjes.
- De schoonmaakdiensten maken gebruik van ecologisch verantwoorde schoonmaakproducten indien mogelijk, of schoonmaakproducten met de minst bijtende bestanddelen.
- Het bedrijfsrestaurant in ons hoofdkantoor in Brussel lanceerde de 'Veggie Thursday' en introduceerde het gebruik van seizoensgroenten.

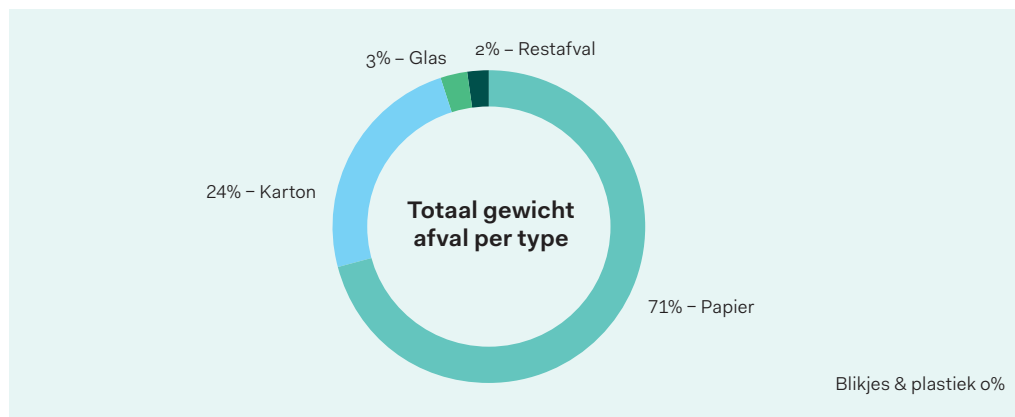

“ In plaats van een ‘car policy’ biedt Degroef Petercam een ‘mobiliteitsplan’ aan. Dit biedt medewerkers alternatieven voor hun bedrijfswagen, zoals OV-passen, (elektrische) fietsen, elektrische steps, tijdelijke wagens, enz. We zijn blij te zien dat het aantal elektrische auto’s onder onze medewerkers verviervoudigd is.

Nico Bécu - Group Head of Facilities Management

Verklaring van niet-financiële 2018

De grafiek hierna geeft een overzicht van de verschillende soorten afval die in 2018 werden geproduceerd door het kantoor in Brussel. Deze gegevens zijn enkel van toepassing voor het afval dat wordt verwerkt door onze leverancier MCA.

Op basis van onderstaande tabel zijn de totale milieukosten, de totale energiekosten en het broeikas effect voor het afval dat in 2018 door het Brusselse kantoor werd geproduceerd, drastisch lager dan de cijfers van 2017.

2018			
	Greenhouse effect Broeikas effect (kg CO ₂ -equivalenten)	Totaal energie (MJ)	Totaal milieukosten (euro envi)
Plastic	611	6 953	262
Blikjes	869	12 860	2 408
PMD	N/A	N/A	N/A
Papier	1 475	129 100	(5 637)
Karton	1 657	301 172	(296)
Gemengd afval	N/A	N/A	N/A
Glas	783	7 656	478
Toners	56	359	19
Neonlampen	4	106	194
Gft-afval	N/A	N/A	N/A
Totaal 2018	5 454	458 206	(2 572)
Vershil 2017	9 917	722 089	(3 648)

Beoordeling van leveranciers op ecologisch vlak

Degroef Petercam voerde in 2018 haar eerste aankoopbeleid in. Dat omschrijft de aankoopprincipes van de groep. In overeenstemming met onze duurzaamheidsvisie werken we samen met onze leveranciers en partners om onze ecologische voetafdruk te verminderen. Daarom zijn we begonnen met het opnemen van ecologische criteria (energie, uitstoot, producten en diensten) in het selectieproces van onze belangrijkste leveranciers en partners in 2018. We zullen die aanpak uitbreiden naar alle extern aangekochte goederen en diensten indien de negatieve impact op het milieu kan worden vermeden of verminderd.

Bij de implementatie van die nieuwe duurzame praktijken in het aankoopbeleid hebben we ons aanvankelijk gericht op producten en diensten die de grootste impact hebben op het milieu, zoals facilities, catering, kantoorbenodigdheden, papier en bedrijfswagens.

Informatie over mensen en maatschappij

De volgende onderwerpen hebben allemaal betrekking op mensen, gaande van onze medewerkers tot externe stakeholders. Aan de hand van onze activiteiten willen wij het beste in mensen naar boven halen, onze leveranciers aanmoedigen om duurzaam te werken en een positieve impact te genereren voor de maatschappij.

Degroof Petercam Foundation

Tewerkstellingsoplossingen van morgen

Degroof Petercam Foundation (hierna de 'Stichting' of 'DPS' genoemd) vierde in 2018 haar tiende verjaardag en is uitgegroeid tot een van de tien grootste stichtingen in België. Haar missie is om degenen die morgen banen creëren, te ondersteunen op hun groeipad. De Stichting identificeert oplossingen die toekomstige banen creëren, investeert in zij die deze oplossingen creëren en ondersteunt hen met de nodige middelen en netwerken om te kunnen slagen in hun opzet.

Wij **ondersteunen** de bedenkers van de **tewerkstellingsoplossingen** van morgen door **schaalvergroting**.

Ondersteuning, d.w.z.

- DPF geeft de bedenkers een combinatie van financiële en niet-financiële steun.
- Ondersteuning wordt bepaald aan de hand van individuele behoeften, lopen langere tijd en worden gedeeltelijk ingevuld door DPB-medewerkers.

Makers, d.w.z.

- DFF werkt met incubatoren, 'architecten', of bedenkers van nieuwe tewerkstellingsoplossingen.
- De begunstigden kunnen pioniers zijn binnen grote instellingen, of (maatschappelijke) ondernemers die die oplossingen onafhankelijk op de markt brengen.

Oplossingen, d.w.z.

- DPF ondersteunt innovatieve maatregelen en diensten met een aanzienlijk impactpotentieel.
- Oplossingen worden gekozen op basis van hun vermogen om werklozen en/of 'ondertewerkgestelden' aan de baan te helpen die past bij hun traject en potentieel.

Schaalvergroting, d.w.z.

- Ondanks een focus op innovatieve oplossingen selecteert DPF de modellen waarvoor schaalvergroting mogelijk is.
- Als onderdeel van dit selectieproces wordt aan de 'makers' gevraagd om de doeltreffendheid van hun oplossing te bewijzen als ook hun organisatievermogen om schaalgrootte te bereiken.

De Stichting heeft verschillende doelstellingen vastgelegd die tegen 2023 moeten worden gehaald:

- toekennen van 5 miljoen euro aan financiële hulp;
- bijdragen tot de creatie van 3 000 banen;
- betrokkenheid van 30% van de medewerkers en cliënten van Degroof Petercam bij de activiteiten van de Stichting.

De Stichting in actie

Elk jaar selecteert de Stichting één nieuw project dat 1 miljoen euro aan financiële steun krijgt en gedurende vijf jaar zal worden ondersteund. Naast de financiële ondersteuning krijgt het project ook niet-financiële hulp en toegang tot het netwerk van de groep. Op het moment van schrijven was het selectieproces voor de laureaat van 2019 net beëindigd.

De activa van de Stichting worden beheerd door Degroof Petercam. De Stichting heeft in wezen een maatschappelijke impact. Dat betekent dat het dit thema moet behandelen in al zijn dimensies, inclusief de activa en beleggingen. De activa van de Stichting zijn momenteel voor 95% belegd in Duurzame en Verantwoorde Beleggingen (SRI).

In dat opzicht belegt de Stichting rechtstreeks via directe lijnen in aandelen of via fondsen met het label Duurzame en Verantwoord Beleggen (SRI). Het heeft toegang tot een zeer goed aanbod binnen Degroof Petercam dankzij DPAM met zijn SRI-fondsen, maar maakt ook gebruik van fondsen van derden. De aandacht van de Stichting gaat niet alleen naar SRI wat haar beleggingen betreft, maar ook naar impact investing en beleggingen met bepaalde doelstellingen, zoals twee Social Impact Bonds.

Gezondheid en veiligheid op de werkplaats

Degroof Petercam wil een veilige en gezonde werkomgeving creëren voor haar medewerkers en het welzijn van haar medewerkers blijvend verbeteren aan de hand van verschillende maatregelen. De groep gaat verder dan haar loutere verplichtingen aan de sociale wetgeving en sectorregels die op dat vlak van toepassing zijn. Degroof Petercam informeert en consulteert de vertegenwoordigers van haar medewerkers op regelmatige basis, en is altijd op zoek naar manieren tot verbetering.

In dat opzicht heeft Degroof Petercam talrijke initiatieven ontwikkeld om te zorgen voor een veilige en gezonde werkomgeving, waar medewerkers graag werken. De belangrijkste initiatieven die werden genomen in 2018:

- **Regelmatige en professionele rapportering aan het CPBW:** Degroof Petercam organiseert maandelijks vergaderingen met de vertegenwoordigers van de medewerkers in het CPBW (Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk). De belangrijkste doelstelling van het comité is om alle noodzakelijke maatregelen te identificeren en te bepalen en om verbeteringen voor te stellen rond het algemeen welzijn van medewerkers op het werk. Het comité werd in 2018 verder geprofessionaliseerd. Er werd een regelmatige rapportering opgezet over arbeidsongevallen, veiligheidsoefeningen en -opleidingen, driemaandelijks bezoeken van de bedrijfsarts, de jaarlijkse griepvaccinatie, controlebezoeken aan onze kantoren, enz. Op basis van hun verslagen wordt er een jaarlijks globaal actieplan opgesteld.
- **Interne preventieadviseur:** Degroof Petercam heeft de kans gegrepen om de rol van de interne preventieadviseur om te zetten in een voltijdse interne functie met duidelijk afgelijnde taken en verantwoordelijkheden. Bovendien wordt de interne preventieadviseur ondersteund door de expertise van een externe preventieadviseur die gespecialiseerd is in het bieden van ondersteuning op het vlak van psychosociale risico's voor medewerkers.
- **Maatregelen om stress en burn-out te vermijden:** er werden verschillende maatregelen genomen om medewerkers en/of het management bewust te maken van problematische symptomen om zo stressvolle situaties en burn-outs te voorkomen. Er werden verschillende opleidingen gegeven met tips en tricks om burn-out te identificeren en te voorkomen. Bovendien kunnen opleidingen rond leiderschap aan teammanagers zorgen voor betere vaardigheden op het vlak van communicatie en people management. Er wordt individuele coaching aangeboden met externe specialisten aan bepaalde medewerkers, met het oog op preventie. De tabel hieronder biedt een overzicht van het type opleidingen dat werd gegeven rond Gezondheid & Veiligheid ¹.

¹ Deze cijfers zijn enkel representatief voor België.

“ De Stichting heeft verschillende doelstellingen vastgelegd die tegen 2023 moeten worden gehaald. De verwezenlijking van deze doelstellingen omvat de toekenning van 5 miljoen euro aan financiële hulp, bijgedragen hebben tot de creatie van 3 000 banen en de betrokkenheid van 30% van de medewerkers en cliënten van Degroof Petercam bij de activiteiten van de Stichting.

Silvia Steisel - Head of Philanthropy

Type opleiding op het gebied van veiligheid en gezondheid	Aantal deelnemers	Duur van de opleiding (u)
Energiebeheer	24	3
Jaarlijkse studiedag	2	6
Mindfulness (veerkrachtige geest)	23	2
Preventie van stress/burn-outs	1	4
Psychosociale risico's en reïntegratie	1	5
EHBO in het bedrijf	4	5
EHBO in het bedrijf (herhaling)	3	4
Stress management	26	4
Stress/Burn-out	2	4
Totaal	86	

- **Nieuw beleid voor de re-integratie van langdurig zieken:** de groep heeft een nieuw beleid opgezet waardoor medewerkers opnieuw aan de slag kunnen gaan na een langdurige ziekte en zich op een aangepaste en geleidelijke manier kunnen re-integreren. Bovendien kunnen medewerkers die ziek werden door stress op het werk een gratis coaching aanvragen die wordt aangeboden door onze verzekeringsmaatschappij, in samenwerking met het [Centre for Resilience](#) met het oog op de re-integratie op de werkplek.
- **Toegang tot niet-werkgerelateerde medische diensten:** net zoals vorig jaar kunnen de medewerkers zich jaarlijks vrijwillig laten inenten tegen de griep. Bovendien worden er vereiste jaarlijkse wettelijke medische controles aangeboden voor verschillende soorten werk. Voor medewerkers ouder dan 35 wordt er een vrijwillige tweemaaljaarlijkse medische controle aangeboden door Medicis.

De voornoemde initiatieven lijken hun doel niet te missen als we kijken naar het algemene percentage van absentieïsme van 2,92% in 2018. Dat is een stuk lager dan het sectorgemiddelde en stabiel in vergelijking met het percentage van 2017. Er werden in 2018 geen dodelijke ongevallen vastgesteld op de werkvloer. Dat neemt niet weg dat we in 2018 17 werkgerelateerde ongevallen vaststelden.

Training en opleiding

Ons 'Summer Academy' programma werd opnieuw georganiseerd, met in totaal 1 350 opleidingen voor 500 medewerkers. Bovendien hebben onze collega's toegang tot andere programma's voor talentontwikkeling, zoals *Leadershift & Next generation*, e-learning, technische programma's en business certificeringen.

Jean-Marc Verbist – Group Chief HR Officer

Gemiddeld aantal opleidingsuren per medewerker per jaar¹: 22,62 uur

Degroef Petercam biedt haar medewerkers niet alleen een competitief loonpakket aan, maar ook opleidingsprogramma's en mogelijkheden aan voor persoonlijke en professionele ontwikkeling. Dankzij ons opleidingsbeleid kunnen medewerkers zowel interne als externe opleidingen volgen over onderwerpen die de strategie van Degroef Petercam ondersteunen, naast onderwerpen die specifiek zijn voor elke expertise en elk functie.

¹ Voor de medewerkers in de kantoren in België, Frankrijk en Luxemburg

Onze opleidingen zijn gericht op regelgeving, communicatie, talen, IT-tools (met name digitale technologieën) alsook teammanagement in een context van verandering. Grote inspanningen werden geleverd op dat vlak. Dat verklaart het hogere aantal uren opleiding voor managers en directeurs. In 2018 werd er opnieuw een opleiding georganiseerd rond de integratie van nieuwe medewerkers, zowel lokaal als op groepsniveau.

De nadruk werd ook gelegd op het stroomlijnen van het directiecomité en het versterken van de vaardigheden in team coaching van alle teamleiders in de groep. Een vierdaags opleidingsprogramma bereikte 240 teamleiders in de groep binnen de vijftien maanden (vierde trimester 2017 - vierde trimester 2018) en ondersteunde de overgang van expert-leider naar coachende leider. Dat innovatieve programma combineerde een bottom-upbenadering om te zien waar het beter kan, cross-functionaliteit bij de samenstelling van de groep en de implementatie van peer coaching, en tot slot een netwerk van ambassadeurs voor die benadering (verkozen door hun peers) die verantwoordelijk zijn voor het programma te koppelen aan andere initiatieven rond bedrijfscultuur en -strategie. De leden van het directiecomité namen ook deel aan het programma, net zoals alle andere teamleiders.

Bovendien organiseerde de groep in 2018 een aantal e-learning opleidingen over het witwassen van geld en de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming). We zullen de inspanningen rond die thema's en nieuwe onderwerpen over risicomanagement en compliance in 2019 blijven opvoeren.

Ten slotte kunnen we nog meegeven dat ons '**Summer Academy**' programma opnieuw werd georganiseerd. Dat programma biedt vier weken opleiding en is voor alle medewerkers toegankelijk. Het is opgebouwd rond vier specifieke thema's. Dit jaar werd de Summer Academy ook opengesteld voor de collega's in Frankrijk en Luxemburg (via een beperkter lokaal programma).

Tewerkstelling, diversiteit en gelijke kansen

Onze medewerkers staan centraal in onze onderneming

Zoals eerder vernoemd, biedt Degroof Petercam haar medewerkers een competitief loonpakket, opleidingsprogramma's en mogelijkheden voor persoonlijke en professionele ontwikkeling. Het bedrijf wil worden erkend als een aantrekkelijke werkgever in zijn sector. Degroof Petercam wil in dat opzicht hoogstaande medewerkers aantrekken, ontwikkelen en behouden door hen aantrekkelijke en stimulerende leiderschapsfuncties aan te bieden die het pad effenen voor nieuwe ontwikkelingskansen.

In 2018 werd er een telewerkprogramma uitgerold in alle entiteiten in België. Meer dan 85% van de medewerkers kan nu één dag per week van thuis uit werken of in een van onze regionale kantoren. Een gelijkaardig programma zal in 2019 ook in Frankrijk worden uitgerold.

Maatregelen betreffende de tewerkstelling van onze medewerkers staan onder toezicht van verschillende comités van de groep, zoals de benoemings- en remuneratiecomités van Degroof Petercam België en Degroof Petercam Luxemburg. Degroof Petercam stemt haar personeelsbeleid af op sociale en sectorwetgeving en -regelgeving en op haar waarden van menselijkheid en samenwerking. Degroof Petercam is voorstander van het principe van collectieve arbeidsonderhandelingen op een constructieve en transparante manier.

Op 31 december 2018 bood Degroof Petercam kwalitatieve banen aan meer dan 1 400 medewerkers in België, Luxemburg en Frankrijk, in zeer uiteenlopende functies zoals private banker, financieel analist, vermogensbeheerder of administratieve medewerker.

Verklaring van niet-financiële 2018

	2017				2018			
	BE	LU	FR	Groep	BE	LU	FR	Groep
%♀/land	40%	42%	41%	41%	40%	41%	41%	40%
%♂/land	60%	58%	59%	59%	60%	59%	59%	60%

Tevredenheid van onze medewerkers

In 2018 (net zoals in 2017) werd er onder onze medewerkers een enquête over duurzaam engagement gehouden op basis van de Willis Towers Watson methodologie. In 2018 gaven meer dan 1.100 medewerkers (82% van de groep) hun feedback over onderwerpen die verband hielden met tewerkstelling, persoonlijke ontwikkeling, arbeidsvoorwaarden en bedrijfswaarden.

De enquête vertoonde een duidelijke verbetering op het vlak van engagement, zeker als het gaat over de trots om deel uit te maken van het bedrijf: 84% van de medewerkers is trots te werken voor Degroof Petercam en 91% stelt meer te werken dan verwacht wordt om bij te dragen tot het succes van de groep. Een van onze sterke punten is dat 85% van de medewerkers Degroof Petercam beschouwt als een bijzonder cliëntgericht bedrijf. 75% waardeert ten zeerste dat het management dicht bij de medewerkers staat. Een aanzienlijke verbetering werd eveneens genoteerd voor twee van de thema's die werden gekozen in 2018: 9 punten vooruitgang voor het begrijpen van de strategie en 8 punten vooruitgang rond de opleiding en ontwikkeling van medewerkers. Er is echter meer nodig om ervoor te zorgen dat het engagement stijgt boven het gemiddelde van de nationale en sectorale referentienormen. Het management van Degroof Petercam zal in 2019 nieuwe initiatieven nemen voor verbetering.

Demografie van onze medewerkers

Het percentage vrouwen bij Degroof Petercam België, Frankrijk en Luxemburg bedraagt 40%. Dat is een lichte daling in vergelijking met 2017 (41%) met kleine verschillen tussen de landen. Bij de leidinggevende populatie bedraagt het aandeel vrouwen 59%, 33% op het medewerkersniveau en 19% in de hogere managementfuncties. Er zijn geen grote veranderingen in die verdeling ten opzichte van 2017.

	Groep 2018				Groep 2017			
	Verdeling ♀	Verdeling ♂	% ♀	% ♂	Verdeling ♀	Verdeling ♂	Groep % ♀	Groep % ♂
Medewerkers	49%	23%	59%	41%	49%	24%	59%	41%
Management & professionals	47%	65%	33%	67%	45%	62%	33%	67%
Senior management	4%	12%	19%	81%	6%	14%	20%	80%

In de verdeling volgens leeftijd vinden we het laagste aandeel terug bij de jongste medewerkers (jonger dan 30) met 34%. Dat is lichtjes lager dan in 2017.

Demografie van de medewerkers	Groep 2018					Groep 2017				
	♀	♂	Eind-totaal	% ♀	% ♂	♀	♂	Eind-totaal	Groep % ♀	Groep % ♂
<30	7%	10%	9%	34%	66%	7%	8%	7%	36%	64%
30-49	58%	60%	59%	40%	60%	59%	60%	60%	40%	60%
50+	35%	30%	32%	43%	57%	34%	32%	33%	43%	57%

In 2018 zag Degroof Petercam zijn tewerkstellingsvolume toenemen, met name in België en Luxemburg. De achteruitgang in Frankrijk was vooral het gevolg van een langere periode tussen de uitstroom en aanwervingen. In 2018 stagioneerde de gemiddelde leeftijd.

Sociaal engagement van onze medewerkers

In 2018 werden er verschillende programma's gelanceerd rond het engagement van medewerkers, en werden de bestaande programma's uitgebreid.

Drie verschillende actieplannen werden voorgesteld aan medewerkers die een maatschappelijke stempel willen drukken:

Ten eerste waren 340 collega's betrokken bij de **Solidarity Days** die werden georganiseerd door Degroof Petercam. Tijdens die tweedaagse kunnen medewerkers vrijwillig één werkdag besteden aan de ondersteuning van een vereniging die zij zelf kunnen kiezen uit verschillende verenigingen. We kunnen met genoeg vaststellen dat er dit jaar meer medewerkers hieraan deelnamen dan vorig jaar. In 2018 hebben op twee dagen 27 verenigingen hulp gekregen voor in totaal 2.400 uren. Bovendien konden we het programma van de Solidarity Days uitbreiden naar onze collega's in Luxemburg. Het succes van de Solidarity Days is dusdanig dat in 2019 het aantal dagen wordt uitgebreid naar een volledige week.

Ten tweede lanceerden we een pilootprogramma rond **sponsoring op basis van vaardigheden**, waarbij medewerkers twee uur van hun werktijd per maand en vaardigheden kunnen besteden aan verenigingen of mensen in nood. Tien collega's namen deel aan het pilootprogramma in België. Het programma zal vanaf januari 2019 openstaan voor alle collega's in België, Frankrijk en Luxemburg.

Die programma's werden opgezet om onze doelstelling te bereiken die erin bestaat dat een budget van één dag per medewerker per jaar wordt besteed aan vrijwilligerswerk tegen 2022. De cijfers van 2018 laten vermoeden dat die doelstelling zal worden bereikt.

Ten derde werd het **micro-schenkingsprogramma** gelanceerd, waarbij we onze medewerkers aanmoedigen om elke maand een vaste microschenking te doen die automatisch wordt ingehouden van hun loon. Aan het einde van het jaar verdubbelt Degroof Petercam het opgehaalde bedrag en wordt het totale bedrag toegekend aan een democratisch verkozen project. In 2018 lanceerden we het programma in Luxemburg, waarbij 31 medewerkers deelnamen en het totale bedrag 8.000 euro bedroeg nadat het werd verdubbeld door Degroof Petercam. Het project werd begin 2019 gelanceerd in België.

Beoordeling van leveranciers op maatschappelijk vlak

Zoals vermeld in het onderwerp rond de ecologische leveranciersbeoordeling, was 2018 het jaar waarin Degroof Petercam haar eerste aankoopbeleid voor de groep lanceerde. Naast de milieucriteria moet worden opgemerkt dat het beleid ook rekening houdt met maatschappelijke criteria, zoals diversiteit, kansarmoede, andersvaliditeit, opleiding, mobiliteit. Bovendien mogen de leveranciers van de groep zich niet inlaten met kinderarbeid of dat ondersteunen, en dienen zij zich te schikken naar de volgende bepalingen:

- VN-gedragscode voor leveranciers
- SA8000 (een norm aangaande maatschappelijke verantwoordelijkheid die de instantie Social Accountability International heeft opgesteld)
- Verdrag nr. 138 van de Internationale Arbeidsorganisatie
- Verdrag inzake de Rechten van het Kind van de Verenigde Naties
- In 2019 zullen we onze huidige mechanismen beoordelen om de voormelde bepalingen van al onze leveranciers af te dwingen.

Een sterk bestuursmodel is essentieel voor een financiële instelling met een aanzienlijke omvang, zoals Degroof Petercam. Daarom hebben wij een uitgebreid beleid over anticorruptie aangenomen en verwerken wij altijd nieuwe wetten en verordeningen in onze activiteiten.

Onderwerpen die ons bestuursmodel betreffen

Naleving van socio-economische regels

Zoals elk jaar hebben de ECB, NBB en FSMA in 2018 binnen de financiële sector - onder meer bij Bank Degroef Petercam - verschillende audits uitgevoerd om na te gaan of de sector voldoet aan het reglementair kader dewelke op haar van toepassing is. Die audits hebben ertoe geleid dat Bank Degroef Petercam overgegaan is om bepaalde van haar reglementen en interne procedures te herzien en deze in conformiteit te brengen, een taak die zij heeft uitgevoerd in overeenstemming met de verzoeken van de bevoegde toezichthouders. Op de datum van dit verslag kunnen de mogelijke reglementaire en financiële gevolgen van de eventuele acties tot dewelke de toezichthouder zou beslissen over te gaan evenwel niet bepaald worden.

Anticorruptie

De raad van bestuur van Degroof Petercam heeft een interne gedragscode vastgelegd die de waarden en het ethische gedrag bepaalt waaraan haar medewerkers moeten voldoen. Enkele aspecten die worden verdedigd in de gedragscode, hebben de uitdrukkelijke bedoeling ervoor te zorgen dat medewerkers te allen tijde onafhankelijk blijven. Het hoofdstuk over belangenconflicten en het hoofdstuk over het beheer van geschenken die worden gegeven aan of gekregen van cliënten, zijn hier voorbeelden van. Zo bepaalt het beleid rond geschenken dat zowel medewerkers als cliënten enkel bescheiden geschenken mogen geven of ontvangen (met een maximumbedrag dat werd vastgelegd in het beleid). Dat proces wordt geïntegreerd in en versterkt door een interne tool.

De Compliance-afdeling die zich bezighoudt met de preventie en de detectie van het witwassen van geld, telt zeven voltijdse medewerkers. Dat is een sterke toename in vergelijking met vorig jaar. Het opsporen van corruptie is één aspect van hun werk. Bovendien zet Degroof Petercam Asset Management voltijdse medewerkers in voor die taak.

Om te kunnen nagaan van waar onze financiële stromen afkomstig zijn, zijn er systemen die geldbewegingen van criminele activiteiten kunnen identificeren, rapporteren en voorkomen. Dat systeem is gebaseerd op verschillende maatregelen: zo worden toekomstige cliënten geïdentificeerd alvorens zij een rekening kunnen openen en worden hun transacties opgevolgd. De wet vereist dat er bijzondere aandacht wordt besteed aan het openen van rekeningen en transacties die gebeuren door politiek prominente personen (PPP's). Daarom wordt er een speciale vermelding toegevoegd aan het digitale dossier van die cliënten, zodat hun transacties terdege kunnen worden opgevolgd. Indien Degroof Petercam vermoedt dat er geld wordt witgewassen in het kader van criminele activiteiten, moet het dat rapporteren aan de Cel voor Financiële Informatieverwerking (CFI)²⁰.

Private Banking
Institutional Asset Management
Investment Banking
Asset Services

BELGIË ●●●●

Degroof Petercam (maatschappelijke zetel)

Nijverheidsstraat 44
1040 Brussel
T +32 2 287 91 11

Antwerpen Zuid-West-Vlaanderen
T +32 3 233 88 48 T +32 56 26 54 00

Vlaams-Brabant Oost-Vlaanderen
T +32 16 24 29 50 T +32 9 266 13 66

Waals-Brabant Henegouwen
T +32 10 24 12 22 T +32 71 32 18 25

Brussel Luik
T +32 2 287 91 11 T +32 4 252 00 28

Kempen Limburg
T +32 14 24 69 40 T +32 11 77 14 60

Kust Namen
T +32 50 63 23 70 T +32 81 42 00 21

Degroof Petercam Asset Management

Guimardstraat 18
1040 Brussel
T +32 2 287 91 11

Degroof Petercam Investment Banking

Guimardstraat 18
1040 Brussel
T +32 2 287 97 11

LUXEMBURG ●●●●

Degroof Petercam Luxembourg

Zone d'activité La Cloche d'Or
12, rue Eugène Ruppert
2453 Luxembourg
T +352 45 35 45 1

Degroof Petercam Asset Services

Zone d'activité La Cloche d'Or
12, rue Eugène Ruppert
2453 Luxembourg
T + 352 26 64 50 1

Degroof Petercam Insurance Broker

Zone d'activité La Cloche d'Or
14, rue Eugène Ruppert
2453 Luxembourg
T +352 45 89 22 21 00

FRANKRIJK ●●●●

Degroof Petercam France

44, rue de Lisbonne
75008 Paris
T +33 1 73 44 56 50

Lille
28 bis, rue des Jardins
59000 Lille
T +33 3 69 50 50 60

Lyon
17, rue de la République
69002 Lyon
T +33 4 26 99 59 00

Degroof Petercam Investment Banking – France

44, rue de Lisbonne
75008 Paris
T +33 1 73 44 56 50

Degroof Petercam Asset Management – France

44, rue de Lisbonne
75008 Paris
T +33 1 73 44 56 50

SPANJE ●●

Degroof Petercam Spain

Main Office:

Avenida Diagonal 464

08006 Barcelona

T +34 93 445 85 00

Corporate Headquarters:

Plaza del Ayuntamiento 26

46002 Valencia

T +34 96 353 20 94

Bilbao

T +34 94 679 23 02

Madrid

T +34 91 523 98 90

Degroof Petercam SGIIC

Avenida Diagonal 464

08006 Barcelona

T +34 93 445 85 80

Degroof Petercam Asset Management

Sucursal en España

Paseo de la Castellana 110, 4º

28046 Madrid

T +34 9 157 20 36 6

Degroof Petercam Investment Banking

Avenida Diagonal 464

08006 Barcelona

T +34 93 445 85 00

NEDERLAND ●●

Degroof Petercam

Netherlands branch

De Entree 238A 7th Floor

1101 EE Amsterdam

T + 31 20 573 54 16

ZWITSERLAND ●●

Degroof Petercam Suisse

Place de l'Université 8

1205 Genève

T +41 22 929 72 11

DUITSLAND ●

Degroof Petercam Asset Management

Zweigniederlassung Deutschland

Mainzer Landstrasse 50

60325 Frankfurt am Main

T +49 69 274 015 295

ITALIÉ ●

Degroof Petercam Asset Management

Succursale Italiana

Via Monte di Pietà 21

20121 Milano

T +39 02 86337 223

* Op 25 april 2019.